

След
ПТИЦИТЕ УМИРАТ САМИ
за първи път у нас

**КОЛИН
МАКЪЛОУ**
**БЕЗУМНА
ВСЕОТДАЙНОСТ**

КОЛИЙН МАККЪЛОУ БЕЗУМНА ВСЕОТДАЙНОСТ

Превод: Весела Прошкова

chitanka.info

След „Птиците умират сами“ за първи път у нас.

Новата книга на авторката на „Птиците умират сами“ отново доказва майсторството ѝ да пресъздава живо дълбоките чувства и страсти на героите.

На остров в Тихия океан, в болнично отделение за душевноболни войници, полудели или с нервни кризи вследствие на преживяното по време на бойни действия, завеждащ отделението е сестра Онър Лангтри. Нийл Паркинсън не може да се примири със смъртта на поведените от него в неравен бой хора; Мат Сойер страда от слепота, дължаща се на самовнушение; Бенедикт Мейнард полудява, след като ротата му открива огън по село, пълно с жени и деца; Нъгет Джоунс е неизлечим хипохондрик; Люк Дагет — жесток и корумпиран тип, е изпратен в отделението от висши офицери, за да се отърват от него. Всеки един от петимата пациенти е посвоему влюбен в нея.

Пристигането на сержант Майкъл Уилсън превръща болничното отделение във вулкан от чувства, предначертаващи трагедията на сестра Онър Лангтри, разкъсваща се между безумната всеотдайност към медицинската си професия и любовта към него.

*Изказвам специална благодарност на о.з. полковник Р.
Г. Рийвс, на мисис Алма Кръчли и на сестра Нора Сполдинг
за неоценимата им помощ.*

ЧАСТ ПЪРВА

ПЪРВА ГЛАВА

Младият войник остави торбата си на земята, спря и огледа анонимния вход на павилион X, сякаш се питаше дали това наистина е крайната му цел. Последната барака в лагера, му казаха в приемното бюро и с облекчение му показаха пътя, защото бяха претрупани с работа, а той имаше вид на човек, който може да се оправи и сам. С изключение на оръжието и мунициите, които едва вчера бе предал на оръжейника на батальона, младият човек носеше на гърба си всичко, което притежаваше — бе свикнал с тежестта на товара си и изобщо не я забелязваше. Най-сетне се озова пред последната барака, която бе значително по-малка от останалите, които бе видял по пътя, докато идваше насам. И много по-тиха. Отделението на откачените! Прекрасен завършек на войната, няма що! Всъщност това нямаше никакво значение. Важното е, че наистина бе свършила.

Изправена до прозореца на канцеларията си, сестра Онър Лангтри тайно го наблюдаваше, изпитвайки едновременно раздражение и любопитство: раздражение, защото ѝ бяха натрапили нов пациент в момент, когато с основание вярваше, че в отделението няма да се приемат повече болни (освен това, тя знаеше, че появата му ще наруши крехкото равновесие в павилион X); любопитство, защото човекът на име Уилсън М. Е. Дж. представляваше загадка, която сестра Лангтри трябваше да разкрие.

Младият човек беше сержант от прославен батальон от още по-прославена дивизия. Върху гърдите му, над левия джоб, се виждаше червено-синьо-червената лента на ордена за храброст — най-престижното и най-рядко даваното отличие — редом с лентичките на медалите „1939-1945“, „Африканска звезда“ и „Тихоокеанска звезда“ Избелелият до неузнаваемост ешарп около шапката му явно бе спомен от Средния Изток и все още върху нея все още се виждаше обрамчената в синьо емблема на дивизията му. Униформените му панталони бяха изпрани и изгладени идеално, широкополата му шапка бе поставена под изисквания от правилника ъгъл, каишката ѝ — закопчана под брадичката му, медните закопчалки бяха излъскани до

блясък. Новодошлият не бе много висок, но изглеждаше силен, обгорените му от слънцето шия и ръце имаха цвят на тиково дърво. Очевидно бе прекарал дълго на фронта и докато се взираше в него, сестра Лангтри се питаше защо го изпращат в павилион X. Младежът като че бе някак си объркан подобно на човек, свикнал да върви по един и същ път, който внезапно се озовава на непознат терен. Но всъщност така би се чувствал всеки човек, попаднал на съвършено ново място. У младия човек не се забелязваха обичайните симптоми — объркване, дезориентация, странности в маниерите и в поведението. „Всъщност — каза си сестра Лангтри, — новодошлият изглеждаше напълно нормален — а това, само по себе си, бе ненормално за пациентите, обитатели на павилион X.“

Изведнъж сержантът като че реши, че е време да действа, защото вдигна войнишката си торба, метна я през рамо и се заизкачва по стъпалата, водещи към входната врата. В същия момент сестра Лангтри заобиколи бюрото си и излезе в коридора. Срегнаха се точно зад окачената над вратата завеса против мухи; движенията им сякаш бяха идеално синхронизирани. Някакъв шегобиец, отдавна оздравял и върнал се в батальона си, бе направил завесата от капачки от бирени бутилки, нанизани на рибарско влакно, и вместо мелодичното прозвъняване на китайски стъклени мъниста при отмятането на завесата се разнасяше металически звук. Първата среща между сестра Лангтри и сержант Уилсън се състоя сред фалшивото потракване на бирените капачки.

— Здравейте, сержант, аз съм сестра Лангтри — промълви тя и се усмихна, сякаш го поздравяваше с „добре дошъл“ в павилион X, който бе нейното царство.

Но усмивката ѝ не можеше да прикрие примесеното ѝ със загриженост раздразнение, проличало в заповедническия жест, с който му нареди да ѝ даде документите си, които отгоре на всичко бяха незапечатани. Ама че идиоти бяха онези от приемната! Навярно новодошлият е спрял по пътя и е проучил съдържанието им.

Сержантът отпусна торбата си на пода, козирува, сетне свали шапката си и без смущение ѝ подаде плика с документите.

— Грешката не е моя, сестро — каза той. — Няма нужда да ги чета, за да науча съдържанието им.

Сестрата леко се обърна към отворената врата и с опитен жест хвърли плика върху бюрото си. Ето — така ще му покаже, че няма нужда да стои като пън пред нея, докато тя се рови в личния му живот. По-късно щеше да се запознае с официалната версия; по-важното в момента бе да накара новодошлия да се отпусне. Спокойствието му се нравеше на сестра Онър Лангтри.

— Значи името ви е Уилсън М. Е. Дж.? — попита тя.

— Уилсън, Майкъл Едуард Джон — уточни сержантът и в отговор на усмивката ѝ в очите му проблесна дяволито пламъче.

— Сигурно ви казват Майкъл?

— Майкъл, или Майк, няма значение.

По всичко личеше, че сержантът умее да се владее, при това бе доста наперен. „Господи — помисли си Онър, — дано другите го приемат леко.“

— Откъде идвате? — любопитства тя.

— О, отдалече — младежът неопределено махна с ръка.

— Хайде, сержант, войната свърши! Край на секретността. Предполагам, че идвате от Борнео, но откъде точно? Бруней? Баликпапан? Таракан?

— Баликпапан.

— Улучихте най-подходящото време да пристигнете — бодро произнесе тя и тръгна пред него по късия коридор, който водеше към голямата зала. — След малко ще вечеряме — супата тук съвсем не е лоша.

Павилион Х бе направен от подръчни материали и бе разположен в края на лагера, сякаш някой в последния момент бе осъзнал необходимостта от него. Всъщност павилионът бе непригоден за лекуване на пациенти, изискващи специални медицински грижи. В него спокойно се събираха десет легла, дванайсет до четиринайсет в краен случай, без да се смятат тези, които се сместваха на верандата. Павилионът представляваше правоъгълник, построен от грубо издялани греди, с под от твърдо дърво. Отвън беше боядисан в светлокафяв цвят, който войниците наричаха „бебешка дрисня“ Прозорците, които бяха по-скоро пролуки, нямаха стъкла, но на тях бяха поставени дървени щори, които служеха като преграда срещу

неблагоприятните атмосферни условия. Покривът бе от палмови листа, под които нямаше никаква изолация.

В момента в голямата зала имаше само пет легла, четири, от които бяха подредени до едната стена както във всички болници. Петото изглеждаше някак си не на място, защото стоеше само успоредно на срещуположната стена, вместо перпендикулярно на нея, както повеляваха правилата на военните болници.

Всъщност определението „легла“ едва ли бе подходящо за ниските, провиснали походни кревати, всеки един, от които бе по войнишки спретнат. Поради горещия и влажен климат нямаше нужда от одеяла или други завивки — върху леглата имаше само горен и долен чаршаф от американ, бял като сняг след безбройните пранета. На два метра височина над всяко легло в стената бяха монтирани рингове, подобни на баскетболни обръчи, към които бяха прикрепени мрежи против комари в убито зелен цвят, драпирани с изящество, достойно за Жак Фат^[1] в най-блестящия му период. До всяко легло бе поставено старо очукано метално шкафче.

Сестрата посочи към крайното от подредените едно до друго четири легла, поставено под ъгъл под двата прозореца, което означаваше, че човекът, който лежи в него, ще долавя всеки полъх на бриза.

— Оставете нещата си там — каза тя. — После ще подредите всичко. В нашето отделение има още петима души — искам да се запознаете с тях преди вечеря.

Майкъл остави шапката си върху възглавницата, а торбата си — върху леглото, и се обърна към нея. Внезапно забеляза, че част от залата е преградена от паравани, сякаш там лежеше някакъв тайнствен умиращ пациент. Сестра Лангтри му направи знак да я последва и с ловкост, породена от ежедневието, се плъзна в пролуката между два паравана. За своя изненада Майкъл не видя никакъв болен, а дълга тясна маса, каквато се среща в трапезариите на манастирите. От двете ѝ страни бяха поставени пейки, в начало стоеше стол, който изглеждаше сравнително удобен.

Отвъд имаше врата, водеща към верандата, прикачена към постройката като претенциозен кринолин, широка три и дълга двайсет метра. Прикрепени към стрехите бамбукови щори предпазваха седящите на верандата от дъжда, но сега бяха навити догоре.

Скованата от дървени пръти ограда образуваше балюстрада, висока половин човешки бой. Подът бе от твърдо дърво, както в залата, и отекваше глухо под ботушите на Майкъл. Срещу външната стена на голямата зала бяха подредени едно до друго четири легла, но останалата част от верандата бе обзаведена с разнообразна колекция на столове. Близо до вратата имаше голяма маса, подобна на тази в залата, но по-дълга от нея, от двете и страни също бяха поставени пейки. Повечето от столовете стояха недалеч от нея, сякаш тази част от верандата бе любимото място за събиране на пациентите. Върху стената на голямата зала, към която бе пристроена верандата, се виждаха многобройни пролуки, защитени с щори, които бяха отворени докрай, за да позволят на редкия полъх на вятъра да проникне във вътрешността. Въпреки че сградата бе построена така, че да бъде защитена от дъждовете, през нея свободно преминаваха югоизточните ветрове.

Свечеряваше се, но денят все още не отстъпваше правата си; върху поляната пред верандата се смесваха обагрени в златисто петна и индиговосини сенки. Огромен буреносен облак, окъпан в светлината на залязващото слънце, надвисваше над върховете на кокосовите палми, които грациозно се полюшваха като полите на танцьорки от остров Бали. Във въздуха блещукаха и плавно се носеха пращинки и човек добиваше впечатлението, че е попаднал в свят, намиращ се на дъното на море, осветено от слънцето. В небето проблесна многоцветна дъга, която сякаш подпираше свода му, но моментално бе заличена, преди да добие формата на арка. Пеперудите се прибираха, настъпваше часът на светулките — те се срещнаха и разминаваха, без да си обръщат внимание, подобни на мълчаливи блещукащи призраци. От клетките по клоните на палмите долиташе мелодичното и закачливо чуруликане на птици.

„О, господи, ето че се започва — помисли си сестра Онър Лангтри, когато поведе Майкъл Уилсън към верандата. — Никога не съм сигурна как ще реагират, защото действията им са подчинени на логика, която не разбирам, а чувствам инстинктивно — понякога това ме подлудява. Някъде вътре в мене съществува някакво чувство или

дарба да ги разбирам, но разумът ми не може да схване истинската им природа.“

Преди половин час им бе съобщила за новия пациент и веднага бе усетила безпокойството им. Не бе очаквала друга реакция — за тях новодошлият винаги представляваше заплаха; докато свикнеха с него и възстановяха равновесието на мъничкия си свят, те обикновено го ненавиждаха. Реакцията им беше правопрпорционална на състоянието на новия пациент; омразата им се задълбочаваше успоредно с времето, което сестра Лангтри бе длъжна да отделя на пришълеца. След известно време атмосферата се успокояваше, защото новодошлият постепенно се превръщаше в един от тях, но Онър знаеше, че дотогава животът ѝ ще бъде ад.

Четирима мъже, само един, от които облечен с риза, седяха около голямата маса; петият лежеше и се изтягаше върху най-близкото легло и четеше книга.

Само един от тях се изправи при влизането им; висок, слаб човек, на около трийсет и пет години; русата му коса беше обезцветена от слънцето, очите му бяха сини, носеше избеляла униформена куртка, превързана с парче плат, дълги панталони и груби ботуши. Върху пагоните му се виждаха три бронзови звезди на капитан. Устойчивостта му изглеждаше вродена, но бе адресирана единствено към сестра Лангтри, към която той се обърна с усмивка, която явно не се отнасяше за новодошлия.

Първото, което направи впечатление на Майкъл, бе начинът, по който всички те гледаха сестрата — не толкова с обич, а сякаш бранеха собствеността си... Най-интригуващ беше отказът им да го погледнат, въпреки че Онър Лангтри го хвана под ръка и го притегли към себе си, така че бе напълно изключено да не попадне в полезрението им. Но колкото и да бе чудно, пациентите на павилион X успяха да го постигнат, дори и болнаво на вид момче, което се изтягаше върху леглото.

— Майкъл, запознайте се с Нийл Паркинсън — каза сестрата, като се преструваше, че не забелязва изпълнената с напрежение атмосфера.

Реакцията на Майкъл беше напълно инстинктивна; при вида на капитанските пагони той се изпъна и отдаде чест като на парад.

Отговорът на капитана му подейства като плесница.

— О, за бога, я се разкарай! — изсъска Нийл Паркинсън. — Тук сме все от един дол дренки. Офицерските чинове не важат при откачените!

Годините на строга военна дисциплина помогнаха на Майкъл — лицето му остана безучастно, въпреки грубите думи на капитана, само тялото му се отпусна, сякаш му бяха изкомандвали „свободно“ Усети как сестрата до него настръхна. Въпреки че бе свалила ръката си от рамото му, тя стоеше толкова близо до него, че той чувстваше допира на ръкава на дрехата ѝ. Хрумна му, че сестрата иска да го подкрепи в тежкия за него момент и Майкъл нарочно отстъпи встрани. Това беше първото му изпитание и той трябваше да го издържи сам.

— Не говори в множествено число, капитане — обади се друг глас. — Не всички тук са откачени. Наричай се чалнат, щом толкова ти харесва, но аз съм си съвсем наред. Затвориха ме тук само за да ми затворят устата. Шубе ги е от мене, сигурен съм.

Капитан Паркинсън се извърна и погледна към онзи, който бе проговорил — млад човек, изтегнал се полугол в стола, гъвкавото му тяло изразяваше презрение към околните, лицето му бе забележително красиво.

— Ти също можеш да се разкараш, гадно копеле такова! — отвърна Паркинсън и Майкъл с потръпване установи, че гласът на капитана издава огромната му омраза и презрение.

„Време е да се намеся, преди да е станало прекалено късно“ — помисли си сестра Лангтри и въпреки че лицето ѝ остана непроменено, сърцето ѝ се сви от тревога. По всичко личеше, че пациентите от павилион Х са враждебно настроени към новодошлия и съвсем не са склонни да го поздравят с „добре дошъл“ Навярно ще му изиграят куп мръсни номера — поведение, което бе особено неприятно на младата сестра, която обичаше всичките си протежета и искаше да се гордее с тях.

Ето защо тя проговори преднамерено бавно и иронично, надявайки се да заличи лошото впечатление на новодошлия:

— Моля да ме извиниш, Майкъл. Та, както казах, това е Нийл Паркинсън. Джентълменът, излегнат на стола, който така любезно се намеси в разговора ни, е Люк Дагет. На пейката до Нийл седи Мат Сойер. Мат е сляп и предпочита веднага да го съобщавам на всички новодошли — така се избягват евентуалните недоразумения. На онзи

стол в дъното се е настанил Бенедикт Мейнард, а човекът на леглото се нарича Нъгет Джоунс. Господа, представям ви новото ни попълнение — Майкъл Уилсън.

Сестра Лангтри с облекчение въздъхна — най-тежкият момент вече бе преминал. Беше представила Майкъл на останалите, все едно че бе пуснала на вода неустойчив кораб. Да, наистина бе неустойчив, иначе нямаше да навлиза с издути платна сред опасните плитчини на бурното море, което представляваше павилион Х. „Бог да му е на помощ — каза си тя. — Навярно не е добре, въпреки че външно не му личи. Наистина е много тих, но може би е такъв по природа. Но от него се излъчва някаква сила, сякаш издръжливостта му не е сломена — не съм се сблъсквала с подобен случай, — откакто работя в павилион Х.“

Младата жена строго изгледа насядалите на верандата мъже и промълви:

— Хайде, не бъдете толкова обидчиви. Дайте шанс на бедния Майкъл.

Нийл Паркинсън седна на пейката, извърна се така, че да наблюдава изпод око Люк и насмешливо изрече:

— Шанс ли? О, сестричке, я не се занасяй! Какъв шанс има човекът, озовал се тук? Павилион Х, здравното заведение, в което се намирате понастоящем, сержант Уилсън, всъщност е преддверието на ада. Милтън го е нарекъл още „рай на глупците“ и това название е напълно подходящо. А ние, които живеем в нашия рай, сме потребни на света и на войната, колкото цицките на бика.

Той прекъсна тирадата си, за да прецени ефекта ѝ върху Майкъл, който все още стоеше редом със сестра Лангтри: симпатичен млад човек, облечен в безупречна униформа, по чието лице бе изписан интерес, но не и смущение от враждебното посрещане. По принцип Нийл беше добродушен и действаше като буфер между новодошлите и останалите пациенти от отделение Х. Но Майкъл Уилсън не приличаше на другите. Не беше дезориентиран, нито травмизиран или объркан, поведението му не издаваше признаци на душевно разстройство, които биха му помогнали да се приобщи към останалите пациенти. Всъщност той имаше вид на млад, но прекарал много години на фронта войник в отлична физическа форма и напълно с ума си, който очевидно можеше да се справи с положението и без помощта

на сестра Лангтри, въпреки че младата жена се притесняваше заради него.

Откакто преди няколко дни бе научил за прекратяването на войната с Япония, Нийл се терзаше от мисълта, че е загубил реална представа за света, че все още не е решил какво ще прави по-нататък. Освен това, досега не бе имал случай да подложи на изпитание силите си, които смяташе, че си е възвърнал. Чувстваше, че всяка секунда повече, прекарана в павилион X, е безкрайно ценна за приспособяването му към следвоенния живот, и гледаше с неприязън новодошлия, който неминуемо щеше да промени ежедневието на пациентите от отделението.

— Нямах вид на смахнат — обърна се той към Майкъл.

— И аз така мисля — рече Люк и се изсмя. Сетне се наведе към слепия, преднамерено жестоко го удари в гърдите и попита:

— А ти как смяташ. Мат? Новият ни приятел изглежда ли чалнат?

— Престани! — гневно извика Нийл.

Люк се ухили още по широко, после отхвърли главата си назад и се изсмя високо, но невесело.

— Достатъчно! — гневно се намеси сестра Лангтри.

Хвърли поглед към Нийл, но не откри в изражението на лицето му помощта, която очакваше, сетне огледа останалите си „питомци“. Но всички до един явно бяха решили да ѝ противоречат и да се заяждат пред новодошлия. В подобни моменти се чувстваше безсилна, но от опит знаеше, че не бива да им се налага. Обикновено лошото им настроение беше мимолетно и в зависимост от това, колко зле се бяха държали със сестра Лангтри, ответната им реакция биваше по-силна.

Онър завърши представянето на пациентите си на Майкъл и с тревога откри, че погледът му е прикован върху нея. Изведнъж изпита лека тревога, защото, за разлика от повечето новодошли очите му ме издигаха стени, зад които да се скрие, и не се обръщаха към нея с патетична и няма молба за помощ. Майкъл се взираше в нея като човек, който разглежда произведение на изкуството, очарователно кученце или предмет, който му навява сантиментални спомени, но няма практическа стойност.

— Седни, Майкъл — усмихнато се обърна тя към него, прикривайки раздражението си от пренебрежителния му поглед. —

Навярно си много уморен.

Явно Майкъл веднага осъзна, че думите ѝ са по-скоро упрек към другите, отколкото загриженост за състоянието му, и сестра Лангтри бе изненадана. Тя го настани в стол с лице към Нийл, сетне седна така, че едновременно да наблюдава Нийл, Майкъл, Люк и Бенедикт; като се приведе напред, машинално пригладжайки сивата тъкан на униформата си.

Свикнала да обръща повече внимание на онези от питомците си, които непрекъснато се нуждаеха от грижите ѝ, тя забеляза, че Бен започва неспокойно да се върти на стола си и изглежда изнервен. За щастие, Мат и Нъгет никога не обръщаха внимание на постоянното заяждане между Нийл и Люк, но Бен страдаше от изпълнената с напрежение атмосфера и щеше да изпадне в силен стрес, ако Онър не предотвратеше свадата.

Притворил клепачи, Люк я оглеждаше със студените си очи и в погледа му се четеше неприкрито сексуално желание, което характерът, образованието и възпитанието на сестра Лангтри я караха да намира за отблъскващо. Но откакто работеше в павилион X, тя се бе научила да прикрива отвращението си и се опитваше да разбере какво кара мъжете да я гледат по този начин. Само че Люк беше особен случай — никога не бе успяла да постигне известен прогрес с него и понякога гузно се упрекваше, че не е положила достатъчно усилия. Онър честно си признаваше, че липсата ѝ на ентузиазъм спрямо Люк се дължи на факта, че той я бе заблудил по време на първата седмица от пристигането си в павилиона. Младата жена бързо успя да се осъзнае и въпреки че между двамата не се бе случило нищо сериозно, тя не можа да си прости първоначалната си погрешна преценка. Люк бе надарен със сила, способна да възбуди в душата ѝ страх, от които тя се отвращаваше, но бе принудена да търпи.

Сестрата с усилие извърна погледа си от Люк и отново го насочи към Бен; изражението на продълговатото му, тъжно и слабо лице я накара да сведе очи към часовника си, който носеше закачен на гърдите си.

— Бен, бъди така добър да отидеш и да провериш какво става с кухнята — промълви тя. — Вечерята закъснява.

Бен с мъка се изправи на крака, кимна ѝ тържествено и с тежки стъпки се отправи към вътрешността на помещението.

Раздвижването му сякаш наведе Люк на нова мисъл; той седна в леглото, отвори широко жълтеникавите си очи и се втренчи в Майкъл. Сетне изгледа последователно Нийл и сестра Лангтри, замислените му очи останаха приковани върху лицето ѝ, този път в тях не се четеше похот.

Младата жена се изкашля и каза:

— Получил си много отличия, Майкъл. Кога те мобилизираха? Навярно още в началото на войната?

Късо подстриганата коса на Майкъл блестеше като златен шлем; формата на черепа му бе идеална, лицето му беше слабо, но нямаше вид на мъртвешка глава, както това на Бенедикт. Около очите му имаше едва видими бръчици, около носа му се виждаха две дълбоки гънки. Да, новодошлият бе истински мъж, не момче, но бръчките по лицето му бяха преждевременни. Навярно бе упорит и преследваше целта си докрай. Очите му бяха сиви, различни от непрекъснато променящите си цвета очи на Люк, който ставаха ту зелени, ту жълтеникави; сивите очи на Майкъл изглеждаха неостаряващи и невинни, в тях се четеше увереност и интелигентност. Сестра Лангтри отбеляза всички тези подробности за частица от секундата, докато новодошлият си поемаше дъх да ѝ отговори. Тя не видя, че всички погледи са обърнати към нея — дори погледът на слепия Мат — и ревниво наблюдават интереса ѝ към новодошлия.

— Да, бях сред първите мобилизирани — отвърна Майкъл.

Нъгет захвърли разкъсания медицински речник, който се преструваше, че чете, обърна глава и се втренчи в Майкъл; Нийл въпросително повдигна вежди.

— Навярно войната ти се е сторила безкрайна — отбеляза младата жена. — Цели шест години! Какво мислиш за нея сега?

— Радвам се, че свърши — простичко отвърна новодошлият.

— Но сигурно в началото си изгарял от желание да отидеш на фронта?

— Да.

— Кога промени мнението си?

Той я изгледа, сякаш намираше въпроса ѝ за безкрайно наивен, вдигна рамене и отговори учтиво.

— Човек трябва да изпълни дълга си, нали?

— Дълг ли? — възкликна Нийл и се изсмя. — Това е най-смахнатата идея фикс! Набутахме се в армията от невежество и останахме на фронта, водени от чувството за дълг. Мечтая за свят, където ще втъпяваме на децата си, че първото им задължение е към самите тях.

— Да пукна, ако уча децата си на подобно нещо! — рязко отвърна Майкъл.

— Не проповядвам хедонизъм, нито защитавам пълното отричане на моралните стойности! — нетърпеливо го прекъсна Нийл. — Просто копнея за свят, където няма да се избива цветът на човечеството — това е всичко.

— Съгласен съм — малко по-спокойно отвърна Майкъл. — Извинете, отначало не разбрах какво искате да кажете.

— Не се изненадвам — произнесе Люк, който никога не пропускаше възможността да уязви Нийл. — Думи, думи и само думи. Нима така си убивал враговете, Нийл, като си ги обстрелвал с думи?

— Какво знаеш за войната, ти, панаирджийски шут? Бойните действия не приличат на стрелба по патици с примамка. Сигурен съм, че насила са те вкарали в армията, докато си пищял като заклано прасе; сетне си успял да си намериш канцеларска работа далеч в тила, нали? Знаеш ли, гади ми се от тебе!

— И аз изпитвам същите чувства, надутото копеле такова — изръмжа Люк. — Уверявам те, че някой ден ще изям топките ти на закуска.

Като по чудо настроението на Нийл внезапно се промени; гневът му се изпари, в очите му проблесна игриво пламъче.

— Бедни ми приятелю, уверявам те, че не си струва труда — провлачено изговори той. — Прекалено малки са за тебе.

Нъгет се ухили, Мат високо се изсмя, Майкъл се усмихна, а сестра Лангтри рязко сведе глава. Щом успя да се овладее, тя произнесе студено и отривисто:

— Господа, тази вечер поведението ви е отвратително. Петте години, които прекарах в армията, ми помогнаха да свикна с всичко, но все още не мога да се примиря с вулгарния ви език. За в бъдеще ви моля да се въздържате да го употребявате в мое присъствие.

Тя се извърна и строго изгледа Майкъл.

— Същото се отнася и за тебе, сержант!

Той отвърна на погледа ѝ, явно необезпокоен от забележката. Усмихна се и покорно промълви:

— Слушам, сестро.

Усмивката му беше така заразителна и чаровна, толкова... нормална, че младата жена усети как внезапно настроението ѝ се повишава.

В този момент Люк се изправи грациозно с движение, което бе едновременно естествено и заучено, плъзна се през пространството между Нийл и стола, освободен от Бенедикт, наведе се и небрежно разроши косата на Майкъл. Последният не се опита да се отдръпне, нито се разгневи, но сякаш внезапно се наежи и очите му станаха подозрителни — знак, че не е човек, на когото можеш да се подиграваш — учудена отбеляза Онър Лангтри.

— О, скоро ще свикнеш — каза Люк, обърна се към Нийл и подигравателно произнесе:

— Струва ми се, че вече имаш конкурент, господин капитан от Оксфордския университет. Много се радвам. Майкъл малко късничко се включва в надпреварата, но финалът е още далеч, нали така?

Нийл стисна юмруци и изкрещя:

— Разкарай се! Остави ме на мира, чуваш ли?

С грациозно движение Люк се промъкна покрай Майкъл и сестра Лангтри и се отправи към вратата, където се сблъска с Бенедикт и със задавен вик отстъпи назад, сякаш се бе опарил от огън. Бързо се овладя, презрително сви устни, отстъпи в страни и се поклони престорено почтително.

— Какво ли си изпитвал, докато си убивал старци и невръстни дечица, Бен? — запита той и изчезна във вътрешността на сградата.

Бенедикт остана прикован на мястото си, изглеждаше толкова самотен и съкрушен, че за пръв път от пристигането си в павилион X Майкъл се развълнува; трогна го мъката, която четеше в безжизнените очи на Бенедикт. „Може би защото това е първото искрено чувство, което забелязвам — каза си той. — Бедничкият! Външността му отразява чувствата ми — струва ми се, че някой е угасил всички светлини...“

Бенедикт се отправи към стола си с провлечени стъпки, скръстил ръце на корема си като някой монах. Майкъл го проследи с поглед и внимателно разгледа потъмнялото му лице. То бе изпито, разяждано от

силните душевни вълнения, които бушуваха зад жалката фасада. И въпреки че физически не си приличаха, Майкъл внезапно си спомни за Колин и изпита огромно желание да помогне на непознатия. Втренчи се в него с надеждата, че мъртвите очи ще отвърнат на погледа му; когато Бенедикт действително се втренчи в него, Майкъл Уилсън окуражаващо се усмихна.

— Не обръщай внимание на Люк, Бен — посъветва го Нийл. — Той е само едно нищожество.

— Люк е... тъп — колебливо отвърна Бенедикт, сякаш произнасянето на думата изискваше огромни усилия.

— И ние сме като него, зависи от гледната точка — спокойно отвърна капитанът.

Сестра Лангтри се изправи. Време бе да се намеси — Нийл успяваше да се справи с Мат и Нъгет, но като че никога не намираше подходящия тон, когато разговаряше с Бенедикт.

— Разбра ли какво става с вечерята, Бен? — попита тя.

За миг момъкът се превърна в момченце; очите му широко се отвориха и в тях проблесна неприкрита обич към младата жена.

— Готова е, сестро! — отвърна той и се усмихна, сякаш за да изрази благодарността си за съобразителността ѝ, която я бе накарала да го натовари с тази задача.

Сестрата го изгледа състрадателно, сетне се обърна към Майкъл:

— Ще ти помогна да си подредиш багажа.

Застанала на прага, тя се обърна към насядалите на верандата мъже:

— Господа, тъй като вечерята закъсна, смятам, че е по-добре да се храним вътре. Облечете ризи с дълги ръкави, иначе няма да се отървете от комарите.

Майкъл предпочиташе да остане на верандата, за да види как се държи групата в нейно отсъствие, но прие думите ѝ като заповед и я последва в помещението.

Багажът му стоеше върху леглото. Скръстила ръце, сестра Лангтри наблюдаваше как новодошлият изпразни торбата си и се залови методично да подрежда съдържанието ѝ. На колана му бе прикачена чантичка; той измъкна от нея четка за зъби, скъпоценно калъпче сапун, пакет тютюн и принадлежности за бръснене, които внимателно подреди в чекмеджето на шкафчето си.

— Имаше ли представа какво те очаква тук? — внезапно запитва младата жена.

— Виждал съм много войници да откачат по време на битка, но не по този начин. В това отделение са само ненормални, нали?

— Да — меко отвърна сестрата.

Младият мъж свали навитото на руло одеяло и брезента, които стояха върху торбата му, сетне се залови да изважда къси чорапи, бельо, пешкир, чисти ризи, панталони и долни гащета. Без да прекъсва работата си, той проговори:

— Странно, но пустинята никога не кара хората да полудяват, както джунглата... Всъщност навярно е обяснимо — тя не те обкръжава от всички страни, не създава усещане на клаустрофобия, там се живее много по-лесно. Павилионът, в който се намирам, се нарича „отделението на тропо“, нали?

— Точно така — отвърна тя, без да откъсва поглед от лицето му. — Думата произлиза от „тропик“ и означава душевно разстройство, получено по време на престоя в джунглата... Сложи в шкафчето си предметите от първа необходимост. Останалото ще приберем в онзи гардероб. Само аз държа ключа от него — щом нещо ти потрябва, винаги можеш да се обърнеш към мен... Освен това... хората тук не са толкова лоши, колкото изглеждат.

— Момчетата са екстра — отвърна той и леко се усмихна. — Натъквал съм се на много по-смахнати типове.

— Не съжаляваш ли, че си тук?

Младежът се изправи, стиснал в ръка чифт ботуши, и я изгледа право в очите.

— Войната свърши, сестро. Скоро ще си бъда вкъщи, при това ми е така писнало, че ми е все едно къде ще дочакам демобилизацията.

Той се огледа наоколо и продължи:

— Тук условията са царски в сравнение с палатковия лагер, пък и климатът е по-хубав, отколкото в Борнео. От години не съм спал в истинско легло.

Младият човек прекъсна монолога си и отметна мрежата против комари, поставена над леглото.

— Разполагам с всички удобства на истински дом, плюс майчица, която да се грижи за мене. Не, изобщо не съжалявам.

Думата „майчица“ разгневи сестра Лангтри. Какво нахалство! Но скоро той ще се убеди, че първите му впечатления са погрешни. Междувременно продължи да го разпитва:

— Според мене би трябвало да си засегнат, че са те изпратили при откачените, защото по всичко личи, че си съвсем нормален.

Майкъл сви рамене и отново се зае да изпразва торбата си, която сякаш съдържаше повече книги, отколкото дрехи. Сестрата си каза, че отдавна не е виждала толкова добре подреден войнишки пакет.

— Дълго трябваше да се подчинявам на абсурдни заповеди — промълви той. — Повярвайте ми, че нареждането да дойда тук едва ли е по-безсмислено от хилядите заповеди, които трябваше да изпълнявам.

— Нима искаш да кажеш, че си душевноболен?

Младият мъж беззвучно се изсмя:

— Не. Главата ми е наред.

Онър бе напълно объркана; за пръв път през дългата си кариера на медицинска сестра не знаеше какво да каже. Сетне, когато новодошлият отново се залови да подрежда вещите си, тя изрече първото, което ѝ дойде на ума:

— О, добре че имаш гуменки. Не мога да понасям тропането на ботушите върху дървения под.

Онър протегна ръка и обърна някои от книгите, поставени върху леглото. Повечето бяха от съвременни американски автори: Стайнбек, Фокнър, Хемингуей.

— Нямах ли книги от английски писатели? — попита тя.

— Не мога да ги чета — отвърна младият човек и натрупа книгите на купчина, за да ги прибере в шкафчето си. Сестрата отново се почувства пренебрегната и се опита да превъзмогне раздражението си, което според нея бе съвсем естествено.

— Защо?

— В тях се описва свят, който не познавам. Освен това, откакто бях в Средния Изток, не съм срещнал нито един англичанин, с когото да разменя книги. Знаете ли, струва ми се, че сме много по-близки по манталитет с янките.

Тъй като познаваше само английската литература и никога не бе прочела книга от съвременен американски писател, сестра Лангтри

предпочете да се отклони от въпроса и да се върне към темата, която я интересуваше много повече.

— Каза, че ти е дошло до гуша и че ти е все едно къде ще дочакаш демобилизацията. От какво ти е писнало?

Майкъл пристегна връзките около войнишката си торба, вдигна от леглото празната си чантичка и отвърна:

— От всичко. Водим нечовешки живот.

Младата жена отпусна скръстените си ръце и тръгна пред него към гардероба.

— Значи не се страхуваш да се върнеш у дома?

— Защо трябва да се страхувам?

Тя отключи гардероба и се отдръпна встрани, за да му позволи да подреди вещите си.

— През последните месеци забелязвам у повечето пациенти, както и у мои колежки, страх от завръщането към цивилния живот. Сякаш войната е продължила толкова дълго, че хората са загубили чувството, че познават и принадлежат към друг свят — обясни тя.

Майкъл свърши с подреждането на вещите си, изправи се и се обърна към нея:

— Не се учудвам, че всички тук изпитвате подобно чувство, защото отделението е като дом за вас, в него царят установени порядки. Сестро, нима и вие се боите от завръщането в цивилния живот?

Младата жена стреснато примигна.

— Всъщност не. — Тя се усмихна и бавно изрече:

— Май не си от стеснителните?

Майкъл също се усмихна и усмивката му накара сърцето ѝ да забие по-силно.

— Казвали са ми го и друг път — отвърна той.

— Уведоми ме, ако имаш нужда от нещо. Смяната ми свършва след няколко минути, но в седем отново ще бъда при вас.

— Благодаря, всичко е наред.

Очите ѝ изпитателно го изгледаха, сетне тя кимна.

— Да, смятам, че всичко с тебе ще бъде наред.

---

[1] Жак Фат (1818–1900 г.) — френски писател и скулптор. — Б.пр. ↑

ВТОРА ГЛАВА

Ординарецът бе пристигнал с вечерята и вдигаше страхотен шум в залата; вместо да отиде направо в канцеларията си, сестра Лангтри влезе в трапезарията и кимна на войника.

— Какво е менюто тази вечер? — попита тя.

Ординарецът въздъхна.

— Супа, както винаги.

— Обилно разводнена, нали?

— Уви! Но пудингът не е лош — има вид на кнедли, напоени със сироп.

— Предпочитам лош десерт пред никакъв, редник. Забележително е колко се увеличиха дажбите през последните шест месеца.

— И аз така казвам, сестро — разпалено се съгласи войникът.

Когато се обърна към примуса, върху който обикновено притопляше вечерята, преди да я поднесе, сестра Лангтри забеляза с крайчеца на окото си някакво движение в канцеларията си. Тя побърза да остави чиниите и безшумно прекоси коридора.

Люк стоеше до бюрото ѝ със сведена глава и стискаше в ръката си разпечатания плик с документите на Майкъл.

— *Веднага го остави!*

Той небрежно се подчини, сякаш иликът случайно бе попаднал в ръката му. Ако бе прочел съдържанието на документите, злото вече бе сторено, защото книгата отново бяха на мястото си в плика. Но сестра Лангтри не можеше да реши дали Люк е виновен, или не. Страшното при него бе, че живееше на толкова различни нива, че често самият той не можеше да определи точно къде се намира — което естествено му позволяваше да вярва, че не е направил нищо лошо. На пръв поглед Люк изглеждаше като човек, на когото не се налагаше да шпионира останалите или да прибегва до непочтени средства. Но това впечатление бе напълно погрешно.

— Какво търсиш тук, Люк?

— Пропуск — без колебание отвърна той.

— Съжалявам, сержант, но нямаш право на повече закъснения през този месец студено промълви Онър. — Успя ли да прочетеш документите?

— Сестро! Как можете да допуснете подобно нещо?

— Убедена съм, че много скоро ще направиш погрешна стъпка и тогава ще те пипна — заплашително каза тя. — А сега ще ми помогнеш да раздадем вечерята, вместо да се мотаеш без работа.

Преди да излезе от канцеларията, сестра Лангтри взе документите на Майкъл и ги заключи в чекмеджето на бюрото си, проклинайки небрежността си, каквато не бе допускала никога досега. Трябваше да прибере плика, преди да заведе Майкъл в отделението. Може би все пак той имаше право: войната бе продължила прекалено дълго и ето че самата тя започваше да допуска грешки.

ТРЕТА ГЛАВА

— Благодарим на бога, задето ни нахрани — произнесе Бенедикт сред настъпилата тишина и вдигна глава.

Единствено Люк бе започнал да се храни по време на молитвата, сякаш беше глух.

Останалите обитатели на отделение X изчакаха другарят им да свърши, преди да вземат приборите си и да се нахвърлят върху съмнителната тестена маса в чиниите си. По всичко личеше, че не се смущават от молитвата на Бенедикт, нито от богохулственото поведение на Люк. Майкъл си помисли, че целият ритуал отдавна е престанал да ги забавлява. Самият той изпитваше странен вкус в устата си от непознатата кухня, въпреки че храната не се различаваше от обикновените войнишки дажби. Всъщност тук се живееше доста луксозно — даваха и десерт.

Бе свикнал да наблюдава и да преценява хората във всяка група, където попадеше; отчасти това бе инстинкт за оцеляване, отчасти — забавна игра. Обзалагаше се със самия себе си за точността на предположенията си, предпочиташе да се самозалъгва, че се обзалага на големи суми, въпреки че през последните шест години залогът бе животът му.

Вярно е, че обитателите на павилион X бяха странна компания, но в крайна сметка не се различаваха особено много от други хора, които бе срещнал през дългите години, прекарани на фронта. Бяха просто мъже, които се опитваха да живеят със себеподобните си и които, общо взето, успяваха да го постигнат. Майкъл си помисли, че ако мъничко приличат на него, сигурно са уморени до смърт от войната и дори от хората.

Внезапно Бенедикт се обърна към него с искрящи очи:

— По дяволите, ще ни кажеш ли защо си тук, Майк?

Майкъл остави лъжицата си, защото бе изял пудинга, извади кутийката си с тютюн и се залови да си свива цигара.

— Защото за малко не убих някакъв тип — обясни той. — И положително щях да го направя, ако не ме бяха спрели.

— В такъв случай не е бил враг — отбеляза Нийл.

— Не. Беше адютантът от нашата рота.

— И това ли е всичко? — попита Нъгет и лицето му се изкриви в страхотна гримаса, докато поглъщаше храната си.

Майкъл загрижено го изгледа.

— Да не би да ти е лошо?

— Ами, просто хернията ме мъчи — примирено произнесе Нъгет. — Изпитвам страхотни болки всеки път, когато преглътна.

Той произнесе думите си тържествено и със същото благоговение, с което преди малко Бенедикт бе изрекъл молитвата си. Майкъл забеляза, че останалите обитатели на отделението, включително Люк, се усмихнаха, и си каза, че навярно обичат дребния човек с лице като на пор.

След като сви и запали цигарата си, той се облегна назад, скръстил ръце на тила си (пейката нямаше облегалка) и се опита да разгадае характеристиките на хората около него. Изпитваше удоволствие да бъде на непознато място, заобиколен от нови лица: след шест години в един и същ батальон човек започваше да разпознава другарите си по миризмата на пръдните им.

Слепецът, който навярно бе прехвърлил трийсетте, не говореше много и нямаше особени претенции. За разлика от Нъгет, несъмнено играещ ролята на талисман на групата. „Всяка рота имаше своя талисман, защо не и отделение Х?“ — каза си Майкъл.

Беше му ясно, че няма да се спогоди с Люк, но всъщност едва ли имаше човек, който да го обича. Подобно на Нъгет поведението му не подсказваше, че е участвал в бойните действия. Майкъл не пожелаваше никому да се срещне с врага, но хората, били се на фронта, бяха някак си по-различни, без разликата да има нещо общо със смелостта, решителността или силата на характера. Участието в бойните действия не можеше да създаде тези качества, ако те не съществуваха, нито бе в състояние да ги унищожи. Ужасите на войната действаха много по-дълбоко на човешката психика и оставяха много по-трайни следи: войникът ежедневно се сблъскваше със смъртта и осъзнаваше стойността на живота, след като всеки миг бе изложен на опасността да го загуби. Човекът, участвал в сражения, започваше да разбира собствения си егоизъм и да благодари на щастливата си звезда, когато куршумите улучват всички, освен него; става суеверен.

Постепенно страхът и мъката, които след всяка акция изчезват, защото с течение на времето човекът се превръща в звяр, в обикновена цифра за статистиците...

Нийл говореше нещо и с усилие на волята Майкъл се заслуша в думите му, защото капитанът бе достоен за уважение човек. Явно, че и той бе прекарал дълги години на фронта. По униформата му личеше, че е от ротите, които са се сражавали в пустинята, а поведението му бе на истински войник.

— И доколкото разбирам, ще останем тук приблизително два месеца — казваше Нийл.

Майкъл, който слушаше с половин ухо, разбра, че капитанът има предвид времето, което им оставаше в павилион Х.

Той любопитно се вгледа в лицата на обкръжаващите го и с изненада откри, че са изплашени от новината за скорошното завръщане по домовете. Мат, слепецът, дори потръпна. „Наистина са откачени“ — помисли си Майкъл и си припомни думите на сестра Лангтри, че пациентите ѝ се боят от връщането към цивилния живот.

Сестра Лангтри... Майкъл много отдавна не бе имал контакт с жени и сега не знаеше какво да мисли за нея. Войната бе преобърнала всичко наопаки; той не можеше да свикне с жените, които заемаха началнически постове със самоувереност, която не бе забелязвал у тях преди отиването си на фронта. Независимо от добросърдечието си и от интереса, който проявяваше към пациентите си, тя бе свикнала да командва и не се стесняваше да упражни властта си над мъжете. В интерес на истината, сестра Лангтри не се наслаждаваше на властта си и съвсем не можеше да бъде наречена „жената дракон“. Но Майкъл се чувстваше неловко в присъствието на жена, която приемаше като нещо съвсем естествено факта, че двамата с него говорят един и същ език и мислят еднакво; той не можеше дори да се утеши с мисълта, че е видял от войната повече от нея, защото навярно сестрата бе прекарала доста време на фронта. Тя носеше сребърните нашивки на капитан, което беше доста висок ранг в медицинския корпус.

Мъжете от павилион Х открито я боготворяха. Когато го бе извела на верандата, Майкъл веднага усети враждебността им към него, все едно че бяха собственици, обявяващи се против претенциите на нов акционер. Той реши, че реакцията им е причина за капризите им и за ирационалното им поведение. Всъщност не би трябвало да се

притесняват. Ако Нийл излезеше прав, нямаше да останат тук достатъчно дълго, за да го принудят да се приспособи към вътрешната им организация и към йерархията им. Той искаше единствено да изтрие от паметта си армията и спомените, натрупани от шестте години, прекарани на фронта.

Въпреки че бе приел с радост новината за преместването си в База 15. Майкъл съвсем не беше очарован от мисълта да прекара следващите два месеца в излежаване в лазарета — щеше да разполага с прекалено много време да размишлява, да си припомня. Беше напълно здрав и нормален; знаеше го така добре, както и онези, които го бяха изпратили тук. А онези нещастници от павилион X наистина не бяха наред: виждаше го в лицата им, долавяше го в гласовете им. Скоро щеше да разбере защо и как са попаднали тук. Междувременно му стигаше да знае, че всички до един са или са били засегнати от „тропическата“ лудост. Най-малкото, което можеше да направи, бе да им бъде полезен.

Ето защо, когато и последният пациент изяде пудинга си, Майкъл стана, събра емайлираните чинии и се отправи към кухнята.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Минимум шест пъти дневно сестра Лангтри изминаваше разстоянието между квартирата на медицинските сестри и павилион X, като последните ѝ два курса бяха след падането на нощта. През деня тя се радваше на възможността да се пораздвижи, но винаги се чувстваше неспокойна в тъмнината; в детството си се боеше до смърт от мрака и отказваше да спи в стая без нощна лампа. Естествено, отдавна си бе наложила да се съпротивлява срещу глупавия, безпочвен страх. И все пак, всеки път, когато пресичаше лагера по тъмно, се насилваше да мисли за нещо конкретно и осветяваше пътя си с електрическо фенерче — иначе ѝ се струваше, че сенките заплашително я обгръщат.

В деня на приемането на Майкъл Уилсън в павилион X тя напусна поста си, когато мъжете седнаха да вечерят, и се запъти към трапезарията, за да получи собствената си дажба. Сега, предшествана от лъча на фенерчето, което осветяваше пътеката, тя вървеше обратно към павилиона, за да прекара там най-приятните минути от деня — паузата между вечерята и момента, когато изгасваше осветлението. Тази вечер изпитваше приятно вълнение: пристигането на нов пациент правеше живота ѝ по-разнообразен и изостряше умствените ѝ способности.

Сестра Лангтри мислено си припомняше всичките страдания, които бе преживяла. Струваше ѝ се, че са изминали векове от деня, когато разпалено бе протестирала пред главната сестра, която ѝ бе съобщила, че я изпраща в отделение X. Разпалено, но безуспешно бе настоявала пред непреклонната си началничка, че няма никакъв опит с душевноболни пациенти и всъщност дори се отвращава от тях. По онова време ѝ се струваше, че изпращането ѝ в отделението е равностойно на наказание, плесница, зашлевена ѝ от армията, вместо благодарност за всичките години, прекарани сред ранените и мъртвите войници на бойното поле. Тогава животът ѝ бе съвсем различен — живееше в палатки, с под от утъпкана пръст, гълташе облаци прах през сухия сезон и газеше в кал до колене през сезона на дъждовете, докато се опитваше да остане във форма, за да изпълнява сестринския си дълг,

въпреки нечовешките условия и убийствения климат. Спомняше си ужасите и страданията, на които бе свидетелка през изминалите години. Но болката, която изпитваше тогава, бе някак си по-различна. Можеш да проливаш сълзи при вида на човек с откъснати от мина ръце, чието тяло се бе превърнало в лепкава маса, от която изтичаха вътрешностите му, а сърцето му внезапно преставаше да бие в леденостудените му гърди и все пак да се утешаваш с мисълта, че не може да се направи нищо повече, че си поставен пред свършен факт, че нищо не може да победи смъртта. Опитваш се да помогнеш на нещастника, скърбиш, когато не успееш, и непрекъснато се опитваш да забравиш ужасяващата гледка, докато отново ти се наложи да се срещнеш с нея.

В павилион X се бе сблъскала със съвсем различно страдание — на духа, не на тялото, неразбрано, невидимо и често обект на презрение. Самата тя бе сметнала преместването си на този пост като незачитане на професионалните ѝ качества и дългите години на вярна служба. Едва сега разбираше защо се бе почувствала толкова унижена. Болката и тежките рани, получени по време на сражение, обикновено водеха до екзалтация бойците. Самата тя едва не бе рухнала под тежестта на непрекъснатата проява на героизъм и на благородство от нещастниците, за които трябваше да се грижи. В душевното разстройство нямаше нищо благородно; напротив, то бе дефект, признак за слабост на характера.

Водена от тези чувства, тя прекрачи за пръв път прага на павилион X със стиснати от негодувание устни, с усещането, че положително ще намрази новите си пациенти. Единствено твърдостта на характера ѝ и навикът безусловно да се подчинява на дълга си я накараха да положи необходимите усилия, за да се приспособи към новите за нея условия в отделението. През първите дни тя непрекъснато си повтаряше, че пациентът си остава пациент, независимо от това, дали е болен духът, или тялото му, и със стиснати зъби остана на поста си от страх да не я обвинят в неизпълнение на дълга.

Онър Лангтри се преобрази от обикновена надзирателка в човек, който взима прекалено присърце страданията на своите пациенти едва когато осъзна, че никой в База 15 не се интересува от тях. Нямаше много душевноболни в болниците, подобни на База 15, разположени

прекалено близо до фронта, за да разполагат с психиатрично отделение. Повечето от обитателите на павилион X бяха преместени там от други отделения — например Мат, Нъгет и Бенедикт. Войниците със сериозно душевно разстройство биваха изпращани директно в Австралия, в отделението X се настаняваха по-леките заболявания, при които не бяха така ярко изявиени симптомите на лудостта. Армията разполагаше с неколцина психиатри и доколкото бе известно на сестра Лангтри, нито един от тях не работеше в полева болница, подобна на База 15.

Тъй като в отделението не ѝ се налагаше да изпълнява обичайните функции на медицинска сестра, тя се зае с разрешаването на проблема, който бе нарекла „болестта X“, с цялата си енергия и интелигентност, които години наред ѝ бяха помагали отлично да се справя с работата си. Осъзнаването, че пациентите в отделението изпитват истинско страдание, за нея бе начало на нов подход в практиката ѝ.

„Болестта X“ засягаше духа, а не мозъка; беше трудна за установяване, защото се основаваше върху абстрактни понятия. И все пак представляваше по-сериозна заплаха за човешкия организъм, отколкото болката и физическите недъзи. Беше безсмислена, заплашителна, безполезна и излишна и водеше до тежки последствия, много по-продължителни за лечение от получените рани. Освен това бе почти неизследвана в сравнение с другите клонове на медицината.

Онър изненадано установи, че е развълнувана, затрогната и загрижена за съдбата на пациентите на павилион X; тя наблюдаваше с безкрайно любопитство новопристигналите и откри, че притежава способността да облекчава страданията им. Разбира се, имаше и провали — като добра медицинска сестра бе свикнала да се примирява с тях, но се утешаваше с мисълта, че е направила всичко според силите си. Съзнаваше, че ѝ липсва теоретична подготовка, но същевременно чувстваше, че присъствието ѝ в отделението носи облекчение на повечето пациенти.

Бе установила, че изразходването на умствена енергия може да бъде много по-уморително от най-тежката физическа работа — ето защо бе възприела различен подход, стараяйки се да проявява търпение и разбиране. След като преодоля предубежденията си относно хората „съвс слаб характер“, тя трябваше да се пребори с

безграничния егоизъм на пациентите си. За човек като нея, посветил целия си живот на безкористен алтруизъм, бе трудно да осъзнае, че този егоцентризъм всъщност е липса на самоувереност. Тя се учеше от опита си, защото нямаше кой да ѝ даде каквито и да е указания, нито разполагаше с литература по въпроса. Но Онър Лангтри бе родена за медицинска сестра. Твърдо стоеше на поста си, загрижена за съдбата на пациентите си, следвайки изборния от нея път.

Понякога се чувстваше обезсърчена, защото не получаваше видимо доказателство, че е проникнала в душата на някого от пациентите си. Когато постигнеше известен напредък, неизменно се питаше дали той се дължи на личните ѝ качества. Въпреки това бе сигурна, че помага на нещастните войници. В противен случай отдавна щеше да е помолила да я преместят.

„Павилион X е клопка и аз съм в нея — помисли си тя. — Нещо повече, дори не ми се иска да се измъкна от нея.“

Когато лъчът на фенерчето освети началото на рампата, Онър го изгаси и закрачи по дървения под, като се опитваше да върви тихо, доколкото ѝ позволяваха подметките на ботушите ѝ.

Канцеларията ѝ се намиреше зад първата врата вляво по коридора и представляваше стаичка с размери два на два; в двете ѝ външни стени имаше защитени от щори пролуки, които правеха помещението малко по-различно от тясната кабина на подводница. В него едва се побираше малка маса, от двете страни, на която бяха поставени столове — един за сестрата, а вторият — за посетителите. В ъгъла имаше дъсчени полици, поставени под формата на буквата Г, а под тях стояха две дървени чекмеджета, които се заключваха и които сестра Лангтри гордо наричаше своя картотека. В горното чекмедже се съхраняваха картоните на всички пациенти, лекувани в отделение X от създаването му досега — Онър бе запазила копие от документите на всеки заминал си войник. Във второто чекмедже сестра Лангтри държеше ограничения си запас от лекарства, отпуснати ѝ от главната сестра и от полковник Доналдсън — транквиланти, които се приемаха орално или се инжектираха, морфин, магнезиев разтвор, опиум, рициново масло, дестилирана вода, безвредни лекарства и голяма

бутилка коняк три звезди за медицински нужди, който носеше странното название „Шато Танунда“.

Сестра Лангтри свали широкополата си шапка, гетрите и ботушите си и ги подреди зад вратата; сетне пъхна под бюрото кошничката, в която носеше личните си вещи, необходими ѝ по време на дежурството, и обу гуменките си. База 15 се намираше в сектор, официално обявен за „зона на малария“; всички служещи бяха длъжни с падането на нощта да обличат дрехи, които покриваха изцяло телата им и които при нечовешко горещия климат нравеха живота още по-непоносим. Обилното пръскане с ДДТ на километри наоколо на практика бе допринесло за почти пълното изтребване на комарите, но заповедта за облеклото след залез-слънце все още не бе отменена. Някои по-еманципирани сестри носеха и през деня сивите си якета и дългите панталони и твърдыха, че ги предпочитат пред неудобните поли. Но онези, които като Онър Лангтри бяха прекарвали по-голямата част от войната в полевите болници, където панталоните бяха задължителни, намираха База 15 за луксозно убежище и предпочитаха при всяка възможност да се обличат по-женствено.

Сестра Лангтри имаше собствена теория по този въпрос и твърдеше, че болните ще се чувстват по-спокойни, когато виждат жена, облечена в рокля, вместо в униформа, идентична на тяхната. Тя имаше особено схващане и за шума, винаги сваляше ботушите си, когато нощем влизаше в павилиона и забраняваше на болните да носят своите вътре.

На стената, зад стола, отреден за посетители, бе закована с карфици колекция от рисувани с молив портрети, петнайсетина на брой. Така Нийл бе запазил спомена за хората, които бяха лекувани в отделението или все още пребиваваха там. Всеки път, когато вдигнеше очи от работата си, погледът на Онър попадеше право на това своеобразно картинно табло; щом някой пациент напуснеше павилиона, портретът му се отстраняваше от предната редица и се забождаше по-встрани. В момента на първия ред имаше пет портрета, но спокойно можеше да се смести и шести. Неприятното в цялата история бе, че сестра Лангтри не бе очаквала появяването на шести пациент сега, когато дните на База 15 изглеждаха преброени, защото войната бе свършила и най-сетне оръдията мълчаха. Но ето че днес се бе появил Майкъл, нов обект за проникателните очи на Нийл. Тя се

питаше какви негови черти ще схване и ще изобрази Нийл в карикатурата си и с нетърпение очакваше деня, когато новата рисунка ще се появи на стената, точно пред очите ѝ.

Онър се отпусна в стола си, подпря брадичката си с ръка и се загледа в предната редица рисунки.

„Принадлежат ми“ — самодоволно си каза тя, сепна се и побърза да пропъди опасната мисъл. Откакто бе дошла в павилион X, бе разбрала, че собственото аз бе нежелан натрапник, оказваш вредно влияние върху болните. Все пак тя бе, ако не решаващ фактор за съдбите им, поне тяхна опорна точка по време на престоя им тук. Това ѝ даваше особена мощ, защото равновесието в отделението бе много деликатно и тя играеше ролята на балансър, готова да наклони тежестта в необходимата посока. Онър се опитваше да не злоупотребява с властта си, избягваше да се налага и не се замисляше върху нея. Но от време на време, точно както сега, предусещането за превъзходство изплуваше в съзнанието ѝ и сякаш самодоволно се потупваше по гърдите. Това бе изключително опасно. Добрата медицинска сестра никога не бива да се смята за изпълнителка на някаква мисия, нито да се заблуждава, че е пряко отговорна за оздравяването на пациентите си — били те умствено, или физически болни. Оздравяването се дължеше на самите болни, на вътрешните им ресурси.

Внезапно ѝ хрумна, че ще се избави от неприятните мисли, ако се занимава с нещо. Изправи се, бръкна в джоба си и дръпна лепенката, която прикрепваше връзката ѝ с ключове, опипом намери онзи за горното чекмедже, отключи го и извади досието на Майкъл.

ПЕТА ГЛАВА

Без да изчака отговора ѝ, Нийл Паркинсън влезе, веднага след като бе почукал, точно в момента, когато Онър седна на стола си. Пликът с документите лежеше на масата пред нея — не бе имала възможност да ги извади. Младият мъж се настани в стола за посетители и замислено се втренчи в нея. Сестра Лангтри се престори, че не забелязва нищо необикновено, усмихна се и зачака.

Но очите на Нийл, от които тя предпочете да отмести погледа си, не се взираха в нея с обикновено дружелюбие; при всяка тяхна среща той я анализираше, сякаш я разглобяваше парче по парче, за да я възстанови отново. В погледа му не се четеше похот. Нийл по-скоро приличаше на момченце, което се опитва да разгадае тайната на любимата си играчка. Винаги изглеждаше изненадан, че я е открил, и с радост очакваше вечерта, когато седна до бюрото ѝ, за да си побъбри насаме с нея.

Сестра Лангтри съвсем не бе красавица, нито притежаваше чувствеността, която понякога замества хубостта. Единствените ѝ предимства бяха младостта и хубавата ѝ кожа, която беше толкова прозрачна, че вените ѝ се синееха под нея, въпреки че сега бе пожълтяла от лекарството против малария. Имаше правилни черти, може би прекалено дребни, с изключение на очите ѝ — обагрени в мекия кестеняв цвят на косата ѝ — които бяха големи и спокойни, освен когато се разгнеवेशе — в подобни моменти те хвърляха мълнии. Фигурата ѝ бе на типична медицинска сестра — стегната, но за съжаление с плоски гърди; краката ѝ бяха идеални — дълги и елегантни, но с добре развити мускули, с малки ходила и тънки глезени, резултат от непрекъснатото движение и тежката работа. През деня, когато носеше рокля, белите гънки на сестринския ѝ воал образуваха очарователна рамка за лицето ѝ; вечер, облечена в панталони, тя нахлупваше широкопола шапка, която винаги сваляше, докато се намираще в отделението. Късата ѝ коса бе винаги добре подстригана и фризирана, благодарение на грижите на някакъв

ефрейтор, който в цивилния живот бил фризьор и предлагаше услугите си срещу част от щедрата дажба алкохол, която получаваха сестрите.

Ето как изглеждаше външно Онър Лангтри. Вътрешно бе твърда като закалена стомана. Отличното ѝ образование в скъпо училище я бе направило интелигентна и проникателна. Умееше бързо да взема решения, но въпреки добротата и сърдечността си, дълбоко в душата си се чувстваше отдалечена от всички. Принадлежеше тялом и духом на пациентите, които зависеха от нея, но винаги ги държеше на разстояние. Двойствеността ѝ бе влудяваща, но може би точно тя привличаше Нийл.

Съвсем не ѝ бе леко да открие най-правилния подход към войниците, за които тя бе представител на полузабравена раса — жените. Все пак се бе справила отлично, никога не бе проявила, към когото ѝ да е от пациентите си сексуален интерес, не си бе позволила романтични увлечения. Носеше титлата „медицинска сестра“ и тя искаше винаги да си остане в очите им тяхна сестра — безкрайно привързана към тях, без да ги допуска в личния си живот.

Но между Онър Лангтри и Нийл Паркинсън съществуваше негласно споразумение. Никога не говореха за него, нито го споменаваха открито, но и двамата знаеха, че след завършването на войната и завръщането им в цивилния живот тя няма да има нищо против да се среща с него.

Двамата произхождаха от богати семейства; бяха възпитани в изключителна нравственост и чувство за дълг. Ето защо не биха си помислили да поставят личния си живот пред задълженията си. В момента на срещата им войната им бе наложила строго професионални отношения, към които стриктно се придържаха, но в цивилния живот ограниченията щяха да отпаднат.

Нийл жадно и нетърпеливо мечтаеше за деня, когато ще ѝ предложи да му стане жена, защото наистина я обичаше много. Той не притежаваше силния характер на Онър Лангтри или може би страстта му бе по-необузdana, защото му бе особено трудно да поддържа взаимоотношенията си с любимата в определените от нея граници. Наистина понякога той нарушаваше строгите правила, но нарушенията се състояха единствено в таен поглед или подхвърлена дума; Нийл се ужасяваше от мисълта, че би могъл да я докосне или целуне. Знаеше, че ако го стори, тя моментално ще го изгони, независимо че е неин

пациент. Армията приемаше резервирано присъствието на жени на фронта и то бе ограничено до медицинските сестри. Онър Лангтри смяташе, че ѝ е оказано доверие, което не бива да наруши, като се впусне в интимни отношения с човек, който е неин пациент, както и войник.

Нийл не се съмняваше в съществуването на негласното споразумение между него и сестра Лангтри; ако тя не го споделяше и приемаше, навярно отдавна щеше да му даде знак, защото не беше от жените, които се страхуват от истината.

Единствен син на богати родители, каймакът на мелбърнското общество, Нийл Лонгланд Паркинсън беше чист продукт на процеса, характерен за неговото време и за родната му страна — Австралия, превърнала го в младеж, който бе повече англичанин от самите англичани. В акцента му нямаше нито следа от австралийския му произход, той говореше като същински английски аристократ. След завършването на училището в Гийлонг бе заминал направо за Оксфордския университет, където бе завършил история; оттогава бе прекарал едва няколко месеца в родината. Нийл мечтаеше да стане художник, затова, след като напусна Оксфорд, му се стори съвсем естествено да замине за Париж, после за Гърция, в Пелопонес, където се установи за известно време. Скучният му живот епизодично се разнообразяваше от посещенията на италианска актриса с особен характер, която предпочиташе да му бъде съпруга вместо любовница. По време на отсъствията на емоционалната италианка, Нийл учеше гръцки, който след време започна да говори добре както английски, френски и италиански; освен това трескаво рисуваше и се смяташе повече за англичанин в изгнание, отколкото за австралиец.

Все още не мислеше да се жени, въпреки че съзнаваше, че рано или късно трябва да го стори; задоволяваше се да отлага за по-късно решенията, засягащи бъдещия му живот. Беше млад, все още нямаше трийсет години и му се струваше, че разполага с неограничено време.

После в един миг всичко се промени, настъпи катастрофата. Слуховете за предстояща война бяха стигнали дори до отдалечения Пелопонески полуостров, когато Нийл получи писмо от баща си — много студено и официално. Той заявяваше, че синът му трябва да

сложи край на бохемския си живот, че в името на семейството и на собственото си положение е необходимо незабавно да се завърне у дома, докато все още е възможно.

Той бе отплавал за Австралия в края на хиляда деветстотин трийсет и осма, за да се завърне в почти непознатата страна и да се срещне с родители, които се държаха към него студено и безразлично, като викториански благородници, каквито всъщност бяха — не поданици на кралица Виктория, а жители на щата Виктория.

Завръщането му в Австралия съвпадна с тридесетия му рожден ден, събитие, което дори сега, седем години по-късно, винаги събуждаше у него ужаса, преследвал го от месец май миналата година. Баща му! Безмилостен, очарователен, лукав и изключително енергичен старец! Защо нямаше цяла орда синове? Невероятно бе, че е създал само един, и то доста късно в живота. Какво бреме бе да бъдеш единствен син на Лонгланд Паркинсън! Да мечтаеш да си равен с него, дори да го надминеш! Естествено, това бе невъзможно. Старецът едва ли осъзнаваше, че самият той е причина за неуспеха на Нийл. За разлика от баща си, Нийл не бе израснал сред работническата класа и не се бе сблъскал от ранно детство с горчивините и предизвикателствата на живота, отгоре на всичко бе наследил изтънчената деликатност на майка си. Когато порасна достатъчно, за да си оформи собствен мироглед, той вече знаеше, че е победен.

Още преди да навърши двацет години, Нийл осъзна, че обича повече баща си, въпреки безразличието на стареца към него, отколкото майка си, която го задушаваше с глупавата си обич. Изпита огромно облекчение, когато дойде времето да постъпи в пансион, което оказва влияние върху поведението му от началните класове на училището до навършването на тридесетата му годишнина. Защо да се бори с очевидно безнадеждна ситуация? По-добре да я избягва, да я забрави. При навършване на пълнолетието си бе получил по-голямата част от парите на майка си, с които можеше да задоволява капризите си. Ето защо бе решил да заживее далече от Мелбърн и от родителите си и да изгради своя собствен свят.

Но предстоящата война сложи край на плановете му: имаше неща, които не можеше да избегне или да пренебрегне.

За рождения ден родителите му устроиха официален прием. Майка му беше поканила доста дебютантки, които смяташе достойни

да се омъжат за сина ѝ. На приема присъстваха двама архиепископи — представители на англиканската и на католическата църква, двама министри, известен професор по медицина, британският върховен комисар и френският посланик. Естествено, именно майката на Нийл се бе погрижила всички те да бъдат поканени. По време на вечерята младият мъж почти не забеляза младите дами и важните личности и забрави за присъствието на майка си. Цялото му внимание бе съсредоточено върху баща му, който седеше в далечния край на масата, докато сините му очи подигравателно оглеждаха гостите, сякаш в главата му се въртяха непочтителни мисли за всеки един от тях. Нийл не знаеше как е разбрал с такава точност какво става в ума на баща му, но странното явление го накара да изпита огромна обич и да жадува за откровен разговор с дребничкия старец, който бе предал на сина си единствено формата и цвета на очите си.

Едва по-късно той осъзна, че е проявил необикновена наивност за възрастта си, но когато баща му го хвана под ръка, за да отидат при дамите в салона, младежът се почувства необяснимо щастлив.

— Ще минат и без нас — каза старецът и подигравателно се усмихна. — Изчезването ни ще даде повод на майка ти да мърмори.

Влязоха в библиотеката, чиито стени бяха отрупани с подвързани с кожа книги, които никога не бяха разгръщани, още по-малко четени. Лонгланд Паркинсън се настани в кожено кресло, докато синът му седна на табуретка в краката му. Стаята бе слабо осветена, но сенките не можеха да замаскират следите от тежък живот по сбръчканото лице на стареца, нито намаляваха блясъка на очите му, които гледаха свирепо и неумолимо, както хищникът наблюдава жертвата си. Зад грубата фасада се забелязваше изключително острият ум, който презираше хората, емоционалната слабост и моралните норми. В този миг Нийл разбра, че чувството, което изпитва към баща си, е обич, и се изненада от собствената си непоследователност: защо бе нужно да хаби емоциите си за човек, който нямаше нужда от тях?

— Навярно съзнаваш, че не си от най-добрите синове — с безразличие произнесе старецът.

— Прав си.

— Не вярвах, че писмо може да те накара да се върнеш у дома, иначе отдавна щях да ти го изпратя.

Нийл разпери ръцете си и ги огледа: бяха с дълги и тънки пръсти, гладки като на момиче, пухкави като на дете, в резултат на това, че никога не бяха вършили работа, която да е изключително важна за мозъка, който ги контролира. Нийл отлично съзнаваше, че рисуването не предизвиква особено силни емоции у него.

— Всъщност не писмото ти е причина да се върна — най-сетне промълви той.

— Така ли? Какво тогава? Войната?

— Не.

Апликът зад главата на баща му осветяваше розовия му плешив череп и хвърляше сянка върху лицето му; очите му гневно проблясваха, но тънките му устни останаха стиснати.

— Не ставам за нищо — продължи Нийл.

— Как така за нищо?

Типично за баща му — интерпретираше декларацията му в буквален смисъл, вместо да я разглежда в морален план.

— Лош художник съм.

— Как го разбра?

— Каза ми го човек, който разбира... — след първоначалната колебливост думите му идваха по-лесно.

— Събрах достатъчно картини за голяма изложба. Винаги съм мечтал да се утвърдя с един удар, не да излагам едно платно тук, две на друго място. Накратко, писах на свой приятел в Париж, собственик на галерията, която бях избрал за дебюта си. Идеята за почивка в Гърция му се стори привлекателна и той дойде да види произведенията ми. Бях сразен, когато не ги одобри. Каза, че са симпатични, дори очарователни, но им липсват оригиналност, мощ, инстинктивно усещане на материята, на цветовете. Накрая ми предложи да насоча усилията си към рисуване на афиши или на рекламни плакати.

Старецът с нищо не показва, че е трогнат от страданието на сина си; остана неподвижен на мястото си, втренчил в него непроницаемите си очи. След дълго мълчание промълви:

— Постъпването в армията ще ти се отрази добре.

— Искаш да кажеш, че ще ме направи мъж?

— Трябва да се отстрани външната обвивка, за да се проникне до сърцевината. Така ще се освободи онова, което е скрито там.

Нийл с потръпване попита:

— Ами ако се установи, че вътре няма нищо?

Баща му сви рамене и с безразличие се усмихна.

— В такъв случай е по-добре да се научи истината.

Старецът не му предложи да го въведе в семейния бизнес и Нийл знаеше, че е излишно да повдига въпроса. Разбра, че баща му изобщо не се интересува какво ще стане с фирмата, след като вече не стои на ръководното място. Лонгланд Паркинсън нямаше амбицията да предаде богатството си на следващото поколение и изобщо не се интересуваше от жена си и от сина си. Не насилваше младежа да докаже способностите си, не проявяваше омраза към момчето, което не бе оправдало надеждите му; не чувстваше необходимост да подхранва самочувствието си, като изисква от сина си да бъде негово подобие, способен да постигне онова, което бе постигнал самият той. Безсъмнено, когато се бе оженил за майката на Нийл, той е знаел какво потомство може да очаква от нея, но изобщо не се притесняваше: бракът му бе подигравка с обществото, в което той с всички сили се стремеше да влезе, благодарение на жена си. Както винаги, и в този случай Лонгланд Паркинсън постъпваше така, както му бе угодно.

Седнал в краката на баща си, когото наблюдаваше внимателно, Нийл забеляза в погледа му обич, примесена със съжаление, която накара сърцето му да се свие. Старецът явно смяташе, че синът му е негоден за нищо, а той рядко се лъжеше в преценката си.

Ето защо Нийл постъпи в армията, разбира се, като офицер. При обявяването на войната бе изпратен в Северна Африка. Спомняше си с удоволствие за времето, прекарано там. В Африка, Нийл се чувстваше повече у дома, отколкото в родината си; с учудваща лекота научи арабски и се стараше да бъде полезен за всички. Превърна се в добър и съвестен войник и с изненада откри, че притежава необикновена смелост; хората му го обичаха, началниците го харесваха и за пръв път в живота си Нийл бе доволен от себе си. Често със задоволство се казваше, че все пак е наследил нещичко от характера на баща си; с нетърпение очакваше края на войната и си представяше как ще се завърне у дома като истински закален мъж, придобил житейски опит и пълен с енергия, качества, които баща му ще забележи от пръв поглед и които ще предизвикат възхищението му. Повече от всичко на света искаше да бъде равен в очите на баща си, наподобяващи очи на хищна птица.

По-късно бе изпратен в Нова Гвинея, след това — на островите, където войната бе по-различна, отколкото в Северна Африка, и съвсем не бе по вкуса му. Едва тогава Нийл осъзна, че още не е достигнал мечтаната зрялост и всъщност е доста далече от нея. Джунглата се вкопчи в него и впримчи душата му, която пустинята бе освободила, и попари въодушевлението му. Но същевременно го направи по-силен и той с изненада откри в себе си упоритост и издръжливост, които не вярваше, че притежава. Най-сетне престана да играе роля, да се притеснява какво мислят за него другите, защото се налагаше да мобилизира всичките си сили, за да оцелее както той, така и хората му.

Сетне всичко рухна по време на някаква маловажна, но изключително кръвава битка в началото на хиляда деветстотин четирийсет и пета. Нийл допусна грешка, за която платиха хората му. Самоувереността му, с която се бе сдобил толкова бавно и мъчително, моментално се изпари и последствията бяха катастрофални. Навярно щеше да му бъде по-леко, ако го обвиняваха, но всички — от оцелелите войници от ротата му до висшето му началство, го оневиняваха и му прощаваха! Непрестанно му повтаряха, че грешката не е негова, че никой не е съвършен и понякога е възможен провал и от това отчаянието му се задълбочаваше. Тъй като нямаше срещу кого да се съпротивлява, той се олюля, препъна се и остана повален на земята.

Постъпи в павилион X през май хиляда деветстотин четирийсет и пета. Когато пристигна, непрекъснато плачеше и бе така отчаян, че не съзнаваше, нито се интересуваше къде е попаднал. В продължение на няколко дни му разрешаваха да прави, каквото си поиска, и той се затваряше в себе си, трепереше, плачеше, скърбеше. Сетне смътно започва да забелязва личността, която смътно бе видял като сива сянка на фона на общия декор; присъствието и го караше да чувства още по-дълбоко болката си и го дразнеше. Младата жена неотлъчно бдеше над него, заплашваше го и дори насила го накара да се храни, отказвайки да признае, че има нещо по-различно или по-особено в положението му; принуждаваше го да седи заедно с другите, въпреки че единственото му желание бе да се затвори в тясната си стаичка, възлагаше му различни задачи, непрекъснато го насърчаваше да говори — отначало на всякакви теми, сетне за себе си, което той предпочиташе.

Постепенно Нийл отново се приобщи към заобикалящия го свят — отначало бавно и колебливо, сетне — по-бързо. Започна да се интересува от неща, които не го засягаха пряко, да забелязва присъствието на другите пациенти, както и мястото, където бе попаднал. Явно се опитваше да се разгадае феномена, който представляваше отделение X, и бе заинтригуван от сестра Лангтри.

Едва сега тя се превърна за него в реална личност. Отначало не я харесваше особено, смяташе я за бездушна, защото тя явно не се трогваше много от уникалността на положението му. Но тъкмо когато се канеше да я причисли към категорията типични армейски медицински сестри, тя изведнъж стана по-приветлива и Нийл откри в нея нежност и доброта, с каквито не се бе сблъсквал през последните години и които положително щяха да го накарат да се увлече безнадеждно по нея, ако тя му бе дала дори най-малката възможност. Но сестра Лангтри никога не допусна подобна грешка. Едва когато сметна, че вече е излекуван, Нийл започна да разбира колко изкусно го бе превела в безопасното пристанище.

Не се наложи да го изпратят в Австралия за допълнително лечение, но не му разрешиха да се върне в поделението си. Очевидно командирът му предпочиташе Нийл да остане в павилион X; в момента дивизията му бе освободена от активна служба и нямаха нужда от него.

Нийл не се разтревожи от принудителната си „почивка“ в База 15, защото му позволяваше да остане близо до сестра Лангтри, която напоследък го третираше като колега, а не като пациент. Между двамата постепенно бяха възникнали отношения, коренно различни от онези в павилиона. Но от момента, когато сметна, че е излекуван и че може да се върне към задълженията си, Нийл започна да се измъчва от жестоки съмнения. Защо не му разрешават да се върне в поделението? Единственият отговор бе, че вече не му се доверяват, че ако случайно военните действия се подновят, той ще бъде лош командир и нови войници ще загинат поради грешката му.

Въпреки че всички го убеждаваха в обратното. Нийл бе убеден, че това е истинската причина, поради която бе останал затворен в павилион X през последните пет месеца. Той не осъзнаваше, че все още не е напълно излекуван от неврозата си, която се проявяваше като липса на самочувствие. Ако войната действително се подновеше,

навярно щяха да го върнат на служба с изпитателен срок и той вероятно щеше да се справи отлично. За Нийл трагичното бе в това, че войната бе свършила и нямаше нужда той да се завърне на фронта.

Младият мъж се приведе, прочете името върху плика, който стоеше пред сестра Лангтри, намръщи се и отбеляза:

— Нервирана сте, че ви го изпращат по никое време, нали?

— По-скоро съм изненадана. Дали ще се нервирам, ще видим. Майкъл не изглежда като човек, който ще ми създава неприятности.

— Съгласен съм с вас. Истински мазник е. Напомня ми папагал, който повтаря една и съща фраза.

Младата жена се сепна, извърна се от прозореца и го изгледа; обикновено Нийл не бе толкова рязък в преценката си и никога не бе произнасял толкова злостни думи.

— Напротив, намирам го изключително симпатичен — каза тя.

Нийл изпита неочаквано и необяснимо раздражение, което го изненада.

— Bravo, сестра Лангтри! — извика той. — Значи го харесвате! Странно, не бих казал, че е ваш тип.

Намръщеното лице на младата жена се проясни и тя се засмя.

— Не говори така, Нийл. Недостойно е за тебе, приятелю. Едва ли ще се почувстваш поласкан, ако ти кажа, че ми напомняш Люк. Защо си настроен толкова враждебно към бедния човек?

— Защото ревнувам — предизвикателно произнесе той. Бръкна в джоба си и извади златна табакера без орнаменти; очевидно бе скъпа, в единия ѝ ъгъл бяха гравирани инициалите му. Никой друг в павилион X не пушеше купешки цигари, но в момента той бе единственият офицер сред пациентите.

Нийл отвори табакерата и я поднесе на младата жена, приготвил запалката в другата си ръка.

Тя въздъхна, но взе цигара и се приведе към него, за да ѝ поднесе огънче, сетне промълви:

— Не биваше да се оставя да ме убедиш да пуша, докато съм дежурна. Ако разбере, главната сестра ще ме одере жива. Освен това, ще те изхвърля отгук само след минута. Трябва да прегледам книжката на Майкъл преди идването на полковника.

— О, господи! Само не ми казвайте, че се налага да изтърпим присъствието му тази вечер.

Младата жена иронично го изглежда.

— Всъщност тежкото задължение се пада единствено на мене.

— Какво води смелия ни началник в павилиона на откачените в този късен час?

— Очевидно Майкъл. Обадох му се и го помолих да дойде, защото не получих инструкции за новодошлия. Нямам представа защо е в База 15, защо са го тикнали в павилион X и се чувствам озадачена.

Внезапно тя въздъхна и се протегна.

— Струва ми се, че днешният ден не беше особено приятен.

— Ако питате мен, всички дни, прекарани в отделение X, са неприятни — мрачно отбеляза Нийл и изтръска цигарата си в празната гилза, която сестрата използваше вместо пепелник. — От близо пет месеца гния тук, сестро. Другите идват и си отиват, но аз си стоя като цвете в саксия и ми се струва, че съм се превърнал в част от инвентара.

В един миг „болестта X“ като че отново бе налегнала и двамата с цялата си тежест. Онър Лангтри не можеше да се примири с мисълта, че е принудена да наблюдава страданието на пациентите си с пълното съзнание, че е неспособна да го облекчи, защото се дължеше на собствената им слабост. С течение на времето бе разбрала, че успокоението, което даряваше на пациентите си по време на най-силната фаза на заболяването им, не се отнасяше за по-продължителния период на оздравяването им.

— Наистина беше изпаднал в депресия — меко каза тя, въпреки да съзнаваше, че думите ѝ едва ли действат успокояващо на Нийл. Знаеше какво ще последва: той ще започне безкрайната си изповед, като се упреква за слабостта си, докато тя се опитва (в повечето случаи напразно), да го оневини и да го убеди, че слабостта му е плод на въображението му.

Нийл презрително изсумтя.

— Много добре знаете, че това беше отдавна.

Той протегна ръце пред себе си и започна да свива пръстите си в юмруци, жилите му се напругаха, мускулите му изпъкваха: явно не осъзнаваше, че докато наблюдаваше демонстрацията на физическа сила, младата жена внезапно бе привлечена към него. Ако го бе разбрал, безсъмнено щеше да събере смелост и да укрепи връзката си с

нея, като я вземе в прегръдките си и я целуне: но както винаги в подобни обстоятелства, лицето на сестра Лангтри остана непроницаемо и не издаде чувствата ѝ.

— Може би вече не ставам за войник, но положително ще мога да върша нещо, за да се чувствам полезен — извика той. — Сестричке, повярвайте, че ми е писнало до смърт от павилион X! Та нали не съм душевноболен!

Думите му я трогнаха, както изповедите на всичките ѝ пациенти. Младата жена сведе очи и отвърна:

— Имай още малко търпение. Войната свърши и скоро всички ще заминем по домовете си. Зная, че това не разрешава проблема ти и разбирам страховете ти. Но вярвай, че когато се озовеш на позната почва, ще разбереш, че пред тебе се откриват многобройни перспективи.

— Как да се върна у дома, когато там ме очакват вдовици и сираци, станали такива по моя вина? Какво ще стане, ако срещна съпругата на някои от моите хора? Никога не ще забравя, че аз съм причина за смъртта им. Какво да ѝ кажа? Как да постъпя?

— Убедена съм, че ще постъпиш, както трябва. Стегни се, Нийл! Боя се, че разполагаш с прекалено много свободно време и не полагаш никакво усилие да прогониш призраците, които те измъчват. Неприятно ми е да ти го казвам, но непременно трябва да престанеш да се самосъжаляваш.

Но тази вечер Нийл явно бе решен да не се вслушва в съветите ѝ и като че изпитваше удоволствие от самобичуването.

— Некадърността ми причини гибелта на двадесетина души от поделението ми, сестра Лангтри! Уверявам ви, че вдовиците и сираците им съвсем не са призраци! — разпалено произнесе той.

Онър си помисли, че отдавна не го е виждала толкова потиснат. Депресията му навярно се дължеше на пристигането на Майкъл. От опит знаеше и не се самозалъгваше, че повелението му е продиктувано само от чувствата му към нея: появата на нов пациент винаги разстройваше другите. А Майкъл беше особен случай — не се подвеждаше, нито приличаше на човек, който покорно ще се подчинява на заповедите на Нийл, който действително се опитваше да налага волята си на останалите пациенти и да диктува поведението им.

— Престани да се самоизмъчваш, Нийл гневно извика тя. Ти си добър човек и отличен офицер — по време на войната на фронта едва ли е имало по-добър офицер от тебе. А сега ме чуй добре! Все още няма доказателства, че грешката ти е причинила смъртта на хората ти. Като войник много добре знаеш колко сложни са бойните действия. Станалото, станало. Никой не може да съживи хората ти. Най-малкото, което им дължиш, е да продължиш да живееш в тяхна памет. Смяташ ли, че си полезен на вдовиците и на сираците, като седиш в канцеларията ми и хленчиш, съжалявайки не тях, а себе си? Никой няма гаранция, че ще устрои живота си по свое желание. Трябва да се примирим със съдбата си и да се научим да посрещаме мъките и радостите — отлично го знаеш. Омръзна ми от тебе!

Внезапно настроението на младия мъж се промени, той се усмихна, сграбчи ръката ѝ и я притисна до бузата си.

— Добре, сестриче, няма повече да ви досаждам. Ще се опитам да бъда послушно момченце. Не зная как го правиш, но изражението на лицето ви ме успокоява повече от думите ви. Когато ви видя, болката ми изчезва като по чудо. Не можете да си представите какво означава за мен присъствието ви в павилион X. Без вас... — той вдигна рамене и продължи:

— Не мога да си представя какво щях да правя без вас.

Нийл бе казал, че присъствието ѝ облекчава болката му. Но по какъв начин, защо? Не ѝ бе достатъчно да знае, че действа благотворно на пациентите умът ѝ жадуваше да научи магическата формула, която непрекъснато ѝ се изплъзваше.

Свъсила вежди, тя наблюдаваше младия човек, седнал от другата страна на бюрото ѝ, и питаше дали е благоразумно мъничко да го окуражи, да му подсказе, че не е равнодушна към него. О, как жадуваше да раздели чувствата си от принципите, на които се подчиняваше! Дали не причинява повече зло, отколкото добро на Нийл, като оставя да бъде въввлечена в любовна история с него? Нима случилото се преди малко бе само комедия, чрез която той се опитваше да привлече вниманието ѝ? Не можеше да си позволи да се интересува повече от мъжа, отколкото от пациента, без да загуби реалната си преценка за живота: това означаваше да мисли повече за бъдещето, докато сегашната ситуация изискваше от нея пълна мобилизация на силите ѝ. Понякога за миг си позволяваше да си представи бъдещето

си с Нийл — от първата му целувка до момента, когато ще се съгласи да му стане съпруга, но сега не му беше времето да мисли за това, дори често се чувстваше виновна.

Като мъж го намираще интересен, привлекателен, присъствието му я възбуждаше. И двамата имаха еднакъв произход, което правеше логично привличането, което изпитваха един към друг. Тя харесваше външността му, обноските и образованието му, семейната му среда и характера му, който бе благ и добър, с изключение на ужасяващата мания, от която бе обзет. Единствено, когато Нийл упорито настояваше да говори за кръвопролитие, което заплашваше да хвърля злоещата си сянка върху целия му бъдещ живот, тя се питаше дали след свършването на войната помежду им ще се установят трайни отношения. Защото нямаше желание да пропилее живота си в грижи за душевноболен, колкото и валидни да бяха причините за заболяването му. Онър желаше, *имаше нужда* от човек, с когото да живее на равна нога, не от инвалид, който безпомощно да се обляга на нея и същевременно да я боготвори.

— Та нали затова съм тук, да облекчавам страданията ви — престорено небрежно произнесе тя и полека измъкна ръката си, за да не го обиди. Пликът с документите на Майкъл все още стоеше на бюрото, затиснат под другата ѝ ръка. Тя го взе и го отвори.

— Съжалявам, че трябва да прекъснем разговора, Нийл, но наистина имам работа.

Той стана и неспокойно я изгледа.

— Нали ще дойдете след малко при нас? Надявам се, че новопристигналият няма да ви попречи.

Младата жена вдигна очи и изненадано се втренчи в него.

— Нищо не може да ми попречи. Нима някога съм пропуснала да изпия последната си чаша чай с вас? — попита тя, усмихна се и отново наведе глава към документите върху бюрото си.

ШЕСТА ГЛАВА

Полковник Уолъс Доналдсън вървеше през лагера и осветяваше пътя си с фенерче, докато вътрешно кипеше от ярост. Какъв позор! Войната бе свършила, както и безкрайните затъмнения, но интендантът явно нямаше намерение да се погрижи за инсталиране на електрическо осветление. Всъщност по-голямата част от болницата тънеше в мрак, защото бе необитавана и в прозорците и не проблясваше нито една светлина.

През последните шест месеца военната болница в База 15 бе загубила голяма част от персонала си, но не и площта, върху която бе разположена, подобно на дебелак, който внезапно е отслабнал, но е принуден да носи старите си широки дрехи. Американците я бяха построили преди повече от година, но почти веднага я бяха напуснали, оставяйки я недовършена и отчасти обзаведена на австралийците, чиито войски се движеха по на запад, към Индонезия.

По време на разцвета ѝ тук се поместваха петстотин пациенти, тридесет лекари и петдесет медицински сестри, които бяха толкова заети, че почивките дни им изглеждаха като далечен сън. В момента пациенти имаше само в шест отделения, без да се смята павилион X, разположен близо до палмовата горичка, която на времето носеше огромни доходи на собствениците си от холандски произход. От трийсетте лекари бяха останали само петима хирурзи и още толкова обикновени лекари, плюс един патолог. Огромната барака на сестрите се обитаваше едва от трийсетина жени.

В качеството си на невролог, полковник Доналдсън отговаряше за павилион X от момента, когато База 15 премина в ръцете на австралийците. Такъв му бе късметът — винаги се занимаваше с душевноболни, които се отличаваха от останалите и скоро попадаха в заведения, подобни на отделение X.

Преди избухването на войната полковник Доналдсън си бе поставил амбициозната задача да привлече богатите хора в кабинета си на „Макайър стрийт“, най-престижната, но същевременно известна с капризните пациенти улица в Сидни. Успешна борсова спекулация

през хиляда деветстотин трийсет и седма година, когато светът се мъчеше да се изтръгне от депресията, го бе снабдила с необходимия капитал за купуване на кабинета. Точно бе започнал да получава и солидни хонорари от болниците, когато Хитлер превзе Полша. В един миг всичко се промени; понякога полковникът мрачно се питаше дали е възможно да му се случат повече нещастия, отколкото през хиляда деветстотин трийсет и девета година. Работейки в гадната дупка, наречена База 15 — последната от дългата поредица отвратителни места, където бе работил, — той не вярваше, че животът ще бъде както преди войната, разбираше, че самият той безвъзвратно се е променил.

Полковникът произхождаше от богато семейство, въпреки че по време на депресията състоянието му застрашително бе намаляло. За щастие, брат му работеше като брокер и той до голяма степен допринесе за възстановяването на семейното богатство. Подобно на Нийл Паркинсън полковник Доналдсън говореше почти без австралийски акцент; беше завършил гимназията в Нюингтън и университета в Сидни, но медицинското си образование бе получил в Англия и в Шотландия и се смяташе повече за англичанин, отколкото за австралиеца. Не че се срамуваше от родината си, но предпочиташе да го смятат за британец.

На света нямаше човек, когото да мрази повече от жената, при която отиваше сега — сестра Онър Лангтри. Малката никаквица едва ли имаше трийсет години, може би притежаваше диплома за медицинска сестра, но не бе обучавана в армията (той се опитваше да забрави факта, че омразната му жена бе на фронта от хиляда деветстотин и четиридесета година). За него сестра Лангтри бе загадка; тя говореше добре, явно бе получила превъзходно образование и очевидно бе стажувала в отлична болница. Въпреки това ѝ липсваше финес, тя не умееше да проявява уважение към висшестоящите, сякаш не разбираше своя статус, който я поставяше малко по-горе от обикновената слугиня. Ако бе честен със себе си, полковникът щеше да признае, че до смърт се страхува от сестра Лангтри. Всеки път, когато му се налагаше да се срещне с нея, той извикваше на помощ цялата си морална и физическа сила. Но резултатът винаги беше един и същ младата сестра успяваше да го вбеси и трябваше да изминат часове, преди той отново да се почувства на себе си.

Всичко, свързано с нея, го дразнеше, дори завесата от бирени капачки. Не би разрешил да поставят подобна безвкусица, но онази тъпа вещица, главната сестра, винаги се отнасяше много предпазливо с обитателите на павилион X. Преди много време на един от тях бе писнало да слуша как тя обижда Онър Лангтри и бе уредил въпроса по прост, но забележително ефикасен начин: бе протегнал ръка и бе раздрал от горе до долу предницата на униформената ѝ дреха. Естествено, той бе напълно откачен и след време го изпратиха в Австралия, но след инцидента старата вещица гледаше да не засегне пациентите от павилион X.

Крушката в коридора освети полковник Доналдсън, който бе висок, елегантен мъж, приближаващ петдесетте, с червендалесто лице, издаващо страстта му към алкохола. Сивите му мустаци бяха грижливо подстригани по военному, но лицето му бе гладко избръснато. Той свали шапката си и под нея лъсна посивялата му, намазана с брилянтин коса, която бе толкова рядка, че шапката се бе вдлъбнала в черепа му. Очите му бяха бледосини и леко изпъкнали, но все пак си личеше, че преди години е бил доста красив. Широките му рамене и стегнатият корем правеха тялото му да изглежда младежко. В безупречно ушит костюм, полковникът навярно щеше да изглежда великолепно; в също тъй добре скроената униформа той приличаше на фелдмаршал.

Сестра Лангтри побърза да го посрещне, покани го в канцеларията си и го настани на стола за посетители, въпреки че самата тя предпочете да остане права. „Още един от тъпите ѝ номера!“ — с омраза се помисли полковникът. Това бе единственият начин тя да го надвишава по ръст.

— Съжалявам, че ви накарах да дойдете чак дотук, сър, но този младеж — тя леко потупа документите пред себе си, — постъпи днес при нас и след като не ми се обадохте, предположих, че не знаете за пристигането му.

— Седнете, сестро, седнете! — обърна се той към нея с тон, с какъвто се говори на непослушно куче.

Тя се отпусна на стола, без да реагира или да промени изражението си; със сивите си панталони и яке приличаше на кадет от

военно училище. Едно на нула за сестра Лангтри: беше го предизвикала да се държи грубо.

Тя мълчаливо му подаде документите.

— Нямам намерение да ги чета сега — кисело отбеляза полковникът. — Кажете ми накратко за какво става дума.

Младата жена спокойно го изгледа. След първата си среща с полковника Люк му бе измислил прякор — полковник Подбрадник, който толкова му отиваше, че всички го употребяваха. Онър се питаше дали му е известно, че зад гърба му цялата база го нарича с прякора му, и накрая реши, че сигурно не знае. Не беше от хората, които биха се примирили с подигравката.

— Сержант Майкъл Едуард Джон Уилсън, когото ще наричам само с първото му име — поде тя с монотонен глас. — Двайсет и девет годишен, постъпил в армията в началото на войната. Служил е в Северна Африка, в Сирия и в Нова Гвинея, както и на островите. Участвал е активно в бойните действия, но не забелязвам в него признаци на душевно разстройство. Всъщност той е отличен воин и за храбростта си е получил многобройни медали. Преди три месеца единственият му близък приятел бил убит в жестока схватка с врага, след което Майкъл се затворил в себе си.

Полковникът въздъхна с вид на мъченик.

— Няма ли да стигнете до същността на въпроса, сестро?

Онър продължи да говори, сякаш не бе чула забележката му:

— Има подозрения, че Майкъл се е умопобъркал след неприятен инцидент в лагера. Сбил се с подофицера — съвършено нетипично поведение както за единия, така и за другия. За щастие, били разтървани от присъстващите, иначе въпросният адютант днес щеше да е мъртъв. Единственото, което Майкъл казал, било, че имал намерение да го убие и положително щял да го стори. Непрекъснато го повтарял, без да дава обяснения. Когато командирът се опитал да разгадае мистерията, Майкъл отказал да отговаря. За сметка на това адютантът бил много приказлив, обвинил Майкъл, че му предложил хомосексуална връзка, и настоявал да бъде изправен пред военен съд. Очевидно приятелят, убит по време на битка, проявявал склонност към хомосексуализъм, но що се отнася до Майкъл, имало две различни мнения. Адютантът и поддръжниците му твърдели, че между двамата имало любовна връзка, докато повечето от хората в поделението

казвали, че Майкъл се отнасял към покойния си приятел като към брат и го защитавал.

Командирът на батальона познавал отлично и тримата, защото отдавна служели при него — Майкъл и приятелят му от началото на войната, адютантът постъпил на служба в Нова Гвинея. Той бил на мнение, че Майкъл в никакъв случай не бива да бъде изправен пред военен съд. Предпочитал да вярва на хипотезата, че младежът е претърпял временно умопомрачение, и му наредил да се подложи на медицински преглед, резултатът, от който показал, че е претърпял силно нервно разстройство, без да бъде изяснено точното значение на формулировката.

Гласът на сестра Лангтри стана по-сериозен и неумолим:

— Ето защо го качили на самолета и го изпратили тук. Офицерът от приемната автоматично решил, че трябва да го разпредели в павилион X.

Полковникът замислено сви устни и внимателно се втренчи в сестра Лангтри. Ето че тя отново взимаше нечия страна — особено неприятен навик.

— Ще прегледам сержант Уилсън утре сутринта в кабинета си. Ако искате, можете да го придружите, сестро.

Той с отвращение изгледа мъждукащата крушка без абажур, поставена на тавана над бюрото, сетне продължи:

— Тогава ще прегледам и документите му. Не зная как успявате да прочетете каквото и да било на тази светлина — предпочитам да не се опитвам...

Твърдият дървен стол се впиваше в задните му части; той се понамести, окашля се и се намръщи, сетне ни в клин, ни в ръкав изрече:

— Ужасявам се от подобни истории, в които са замесени и сексуални отношения.

Сестра Лангтри конвулсивно стисна молива, с който си играеше.

— Безкрайно ми е мъчно за вас, сър — каза тя, без да прикрива сарказма си. — Сержант Уилсън не е за павилион X — всъщност ми се струва, че той няма нужда, от каквато и да е медицинска помощ.

Гласът ѝ потрепери, тя млъкна и нервно приглади с ръка косата си, като разроши кестенявите си къдрици.

— Струва ми се безкрайно несправедливо, че някакво сбиване и съмнително обвинение са в състояние да съсипят живота на един младеж, при това вече доста изстрадал поради смъртта на приятеля си. Питам се как ли се чувства сега. Убедена съм, че се движи напосоки из гъста мъгла, от която никога не ще успее да излезе. За разлика от вас, аз разговарях с него. Сигурна сам, че е напълно нормален — умствено, сексуално или в какъвто и да било аспект. Пред военен съд трябва да бъде изправен единствено лекарят, който го е изпратил тук! Отказът да се даде възможност на сержант Уилсън да се оправдае и прибързаното му изпращане в База 15 са позор за армията!

Както обикновено, полковникът не знаеше как да реагира на подобно нахално поведение, защото офицерите с неговия чин никога не биваха оскърбявани по този начин. По дяволите, нещастницата говореше с него, сякаш бяха на едно и също интелектуално ниво. Навярно бедата бе в офицерския ранг, който получаваха сестрите, и във властта, която имаха в полевите болници, подобни на База 15. Полковникът се дразнеше и от воалите им. Според него единствено калугерките имаха право да ги носят и само към тях трябваше да се обръщат с думата „сестро“.

Той направи нечовешко усилие да се овладее и се опита да говори убедително.

— По-спокойно, сестро. Вярно е, че в този случай обстоятелствата са малко странни, но войната свърши. В най-лошия случай младият човек ще остане тук само няколко седмици. Помислете си, че можеше да попадне на много по-лошо място от павилион X.

Моливът изскочи от пръстите, които си играеха с него, отскочи от ъгъла на бюрото и падна до полковника, който се запита дали мерникът на сестра Лангтри е бил неточен. По принцип можеше да се оплаче на главната сестра, чийто чин ѝ позволяваше да прилага дисциплинарни мерки към сестрите. Но бедата бе там, че след случая с разкъсаната униформа дъртата вещица изпитваше страхопочитание към сестра Лангтри. Господи, навярно го очакваше страхотен скандал, ако посмееше да се оплаче!

— Отделение X е преддверие на ада! — изкрещя младата сестра.

Полковникът никога не я бе виждал толкова разгневена и любопитството му се пробуди: случаят със сержант Уилсън оказваше

странно влияние върху Онър Лангтри. Може би все пак си заслужава да поговори с него утре сутринта.

Тя продължаваше да говори и гневът и като че се разпалваше от собствените ѝ думи.

— Да, отделение Х е преддверието на ада! Тук се изпращат пациенти, с които не знаят какво да правят и за чието съществуване веднага забравят! Вие сте невролог, а аз съм получила обща теоретична подготовка. Помежду ни няма нищо общо по отношение на опита и квалификацията ни. Знаете ли какво трябва да правите с тези мъже? Защото аз не знам, сър! Експериментирам и полагам всички усилия, но съзнавам, че не постигам много. Всяка сутрин, когато идвам на работа, моля бога да ми помогне да изкарам деня, без да нараня някого от тези хора с крехка психика. Пациентите от отделение Х заслужават повече, отколкото ние двамата можем да им дадем, сър!

— Достатъчно, сестро! — извика той и по лицето му се появи издайническа червенина.

— О, още не съм свършила — невъзмутимо изрече сестра Лангтри. — Да оставим настрана случая със сержант Уилсън и да се занимаем с петимата досегашни обитатели на павилиона. Мат Сойер бе преместен тук от неврологичното отделение, когато не успяха да открият физиологично обяснение за слепотата му. Диагнозата бе хистерия. Сам вие я потвърдихте. Нъгет Джоунс дойде тук, след като бяха оперирали гръдния му кош и след две безрезултатни лапаротомии. Освен това цялото отделение, в което се бе лекувал, бе вдигнало ръце от оплакванията му. Диагноза — хипохондрия. Нийл — капитан Паркинсън, бе изпаднал в нервна депресия, която по-точно би могла да се определи като дълбока скръб. Но командирът му смята, че е по-добре той да остане тук. Ето защо от пет месеца насам Нийл кисне в павилиона. Диагноза — инволютивна меланхолия. Бенедикт Мейнард напълно загубил разума си, когато ротата му открила огън по село, където по-късно се установило, че няма нито един японец, а само старци, жени и деца. Разстройството в психиката му съвпаднало с леко нараняване в главата, ето защо бил приет в неврологично отделение за лечение на фрактура на черепа, а след това го изпратили тук. Диагноза — ранна деменция. Всъщност това е единствената диагноза, с която съм съгласна. Но в такъв случай трябва да го изпратят в Австралия, за да бъде лекуван от специалисти. А Люк Дагет? Защо е в павилион Х?

В документите му не е посочена никаква диагноза. Но ние двамата с вас много добре знаем причината. Люк си живеел като цар, изнудвайки командира си, и той го оставял да прави, каквото си поиска. Но тъй като не успели да докажат обвиненията си и не знаели какво да правят с него, предпочели да го изпратят при нас до края на войната.

Олюлявайки се, полковникът се изправи на крака, лицето му бе почервенияло от гняв.

— Държете се безочливо, сестро!

— Нима? Моля да ме извините, сър — отвърна тя и лицето ѝ моментално придоби характерното за нея невъзмутимо изражение.

Застанал на прага на канцеларията, полковникът се извърна и каза:

— Утре сутринта, в десет, ще приема сержант Уилсън. Държа лично да го доведете.

Очите му блестяха от гняв и той се мъчеше да измисли някакви обидни думи, които да я наранят и да проникнат зад непроницаемата и фасада.

— Не ви ли се струва странно, че сержант Уилсън, който, съдейки по отличията му, е превъзходен воин, прекарал на бойното поле цели шест години, не е успял да се издигне в по-висок чин?

Сестра Лангтри се усмихна чаровно.

— Вижте, сър, не всички могат да са велики бели главатари. Все някой трябва да върши черната работа.

СЕДМА ГЛАВА

След като полковникът си отиде, Онър Лангтри остана неподвижна на бюрото си; челото и горната ѝ устна бяха оросени от пот, резултат от изблика ѝ на гняв. Вече съжаляваше, че се бе развикала на полковника. От подобно поведение нямаше полза, то само разкриваше пред него чувствата ѝ, които тя предпочиташе да запази в тайна. Къде бе прочутото ѝ самообладание, което ѝ осигуряваше победа при всяка схватка с полковника? Разговорите с него относно павилион Х и пациентите в него означаваха губене на време. Никога досега не бе изпитвала такава омраза към него. Може би причината бе в тъжната история на Майкъл. Ако полковник Доналдсън бе дошъл малко по-късно, тя навярно щеше да се овладее, навярно нямаше да изгуби търпение. Но той бе пристигнал само няколко секунди, след като сестра Лангтри бе прочела документите на Майкъл.

Който и да бе военният лекар, описал случая на сержант Уилсън — тя не можа да свърже подписа му с позната физиономия — във всеки случай е бил отличен писател. Докато четеше рапорта му, действащите лица в инцидента сякаш оживяха пред очите ѝ. Особено Майкъл, от когото вече имаше впечатления. Кратката им среща ѝ бе дала повод да изпита известни съмнения по въпроса, да размишлява за това, което го бе довело тук, но истината надминаваше най-невероятните ѝ предположения. Горкият човек бе преживял толкова голямо нещастие и несправедливост! Сигурно е страдал ужасно! Докато четеше документите, тя несъзнателно се развълнува от описаната история; скърбеше заедно с Майкъл за смъртта на приятеля му и мъката я задуши така, че едва можеше да преглътне; сърцето ѝ се сви. Точно в този момент се появи полковникът и се превърна в отдушник за гнева и.

„Усецам в себе си симптоми на «болестта Х» — помисли си тя. — В продължение на няколко минути наруших куп правила от задължението ми да не бъда емоционално въввлечена в съдбата на пациентите си до неподчинение на висш офицер.“

Но споменът за лицето на Майкъл непрекъснато я преследваше, беше сигурна, че той ще преодолее всички трудности — за това красноречиво говореше дори фактът, че се бе примирил с изпращането си в отделение Х. Обикновено сестра Лангтри страдаше заради слабостта на пациентите си, заради неспособността им да реагират на случилото се с тях, но ето че сега се измъчваше заради човек, който очевидно нямаше нужда от помощта ѝ. Тя разтревожено си помисли, че ситуацията крие опасност, беше си изработила сигурна система, която я предпазваше да се увлече, по когото и да е от пациентите ѝ: непрекъснато си повтаряше, че те са болни, измъчени и засегнати от душевно разстройство, отразяващо се на мъжествеността им. Не че се страхуваше от мъжете и от любовта им, но знаеше, че добрата медицинска сестра е длъжна да остане безпристрастна. Но не и безучастна. От нея се искаше само да не допуска между нея и някой мъж да се зародят интимни отношения. Подобни случаи завършваха зле дори за обикновените пациенти, но можеха да се окажат пагубни за душевноболните. Бе размишлявала дълго за отношенията си с Нийл и все още не бе сигурна дали има право да продължи да се вижда с него след демобилизацията. Беше убедена, че не рискува нищо, защото Нийл вече бе почти оздравял, защото дните на павилион Х бяха преброени и защото все още се чувстваше способна да контролира положението и да си мисли за него като за болен, слаб и измъчен.

„Все пак не съм от желязо — казваше си тя. — Понякога ми е много трудно, въпреки че не го признавам.“

Младата жена въздъхна, размърда се и прогони от ума си мисълта за Нийл и за Майкъл. Не искаше още сега да отиде при пациентите си; челото ѝ все още бе оросено от пот, а лицето ѝ не бе възвърнало цвета си. Моливът — къде бе изчезнал моливът, след като го бе запратила по полковника? Ама че тъпанар бе този дъртак! Очевидно не съзнаваше каква опасност го грози, когато бе изказал нелепото си предположение относно чина на Майкъл. В какъв свят е живял през последните шест години? Сестра Лангтри почти не познаваше хората от съюзническите армии, но след като по време на цялата война се бе грижила за австралийци, бе абсолютно убедена, че повечето от сънародниците ѝ са прекрасни хора: надарени с ум, със способност да командват и с всички останали качества, задължителни за офицерите, които упорито отказваха да бъдат повишени в по-висок

чин от сержант. Безсъмнено бе проява на класовото им съзнание, но не в отрицателен смисъл. Бяха доволни от постигнатото и нямаха нужда от повишение. Сестра Лангтри бе готова да се закълне, че Майкъл Уилсън принадлежи към тази категория мъже.

Нима никой не бе говорил на полковника за съществуването на хора като Майкъл? Нима не бе способен сам да прозре истината? Очевидно не, или бе използвал първата му хрумнала мисъл, за да я уязви. Проклетият му полковник Подбрадник! Говореше толкова префърцунено, акцентът му бе по-снобски, дори и от този на Нийл. Защо да се нервира заради него? По-добре да го съжалява. Все пак База 15 бе толкова далече от „Макайър стрийт“ и той се чувстваше като риба на сухо. Полковникът съвсем не бе грозен и под наперената му външност и контешката униформа навярно се криеха слабости. Говореше се, че от месеци насам поддържал тайна връзка със сестра Хидър Конъли. Все пак и военните лекари бяха мъже и от време на време имаха нужда от малък флирт; но с кого да флиртуват, освен със сестрите? Желая ти щастие, полковник Подбрадник!

Моливът бе паднал на земята от другата страна на бюрото; Онър се пъкна отдолу, взе го и отново седна на мястото си. Господи, какво ли има да каже Хидър Конъли на полковника? Защото все пак сигурно разговарят понякога. Влюбените не прекарват цялото си време в правене на любов. По време на практиката си като невролог преди избухването на войната, Уолъс Доналдсън бе проявил огромен интерес към някои заболявания на гръбначния стълб със сложни названия. Може би двамата любовници разговарят за тях и съжаляват за липсата на непознати заболявания на гръбначния стълб в полевите болници, където за беда гръбнаците на пациентите бяха разкъсани от куршум или шрапнел. Възможно бе да говорят и за жена му, която вярно го чакаше в елегантната им вила във Воклюз или Белвю Хил. Понякога мъжете обичат да споменават съпругите си пред метресите си, сякаш описват пред един приятел достойнствата на друг, съжалявайки, че не могат да ги запознаят. Защото повечето от тях са убедени, че съпругите им и любовниците им ще бъдат отлични приятелки, стига да е прието от обществото, в което живееха. В това твърдение имаше някаква логика. В противен случай навярно щяха да бъдат принудени да признаят, че са направили лош избор на жените в живота си.

Сърцето на Онър Лангтри се сви при мисълта, че и човекът, с когото бе живяла, бе постъпвал по същия начин. И непрекъснато ѝ говореше за жена си и роптаеше срещу условностите, които не му позволяваха да ги запознае, защото бе твърдо убеден, че двете от пръв поглед ще се обикнат. След третото му изявление в същия дух Онър Лангтри бе убедена, че със сигурност ще намрази тази жена. Естествено, не бе толкова глупава да сподели с любовника си.

Колко отдавна бе всичко това! Изминалото време не се измерваше в часове и в секунди, а в различни периоди, сякаш бе огромно насекомо, което постепенно се освобождава от какавидата си и всеки път попада в различен свят.

Подобно на полковника любовникът на Онър също бе консултант специалист в Сидни, в главната болница, където бе разпределена току-що завършилата сестра. Всъщност това остана единствената нормална болница в живота ѝ. Той бе дерматолог — съвсем нова специалност по това време. Освен това бе висок, мургав и красив, около трийсет и пет годишен. Естествено, беше женен. Ако не успееш да впримчиш лекар, докато все още носи бялата униформа на стажант, по-добре да оставиш всякаква надежда. Стажантите не си падаха по Онър; привличаха ги по-красиви, по-жизнени, по-кокетни и по-празноглави момичета. Едва когато надхвърляха трийсетте, започваха да съжаляват за избора, направен преди години.

Онър Лангтри бе сериозно момиче и неизменно беше първенец на класа си. Колежките ѝ тайно се питаха защо е предпочела да учи за сестра вместо медицина, въпреки че жените много трудно се допускаха в този факултет. Родителите ѝ бяха богати и тя бе завършила едно от най-добрите училища в Сидни. Отначало бе решила да стане сестра, защото чувстваше наклонност към професията, без напълно да съзнава какво я очаква; знаеше единствено, че жадува за физическа и за емоционална близост с хората, която единствено професията на медицинска сестра можеше да ѝ осигури. Тъй като бе избрала кариера, достойна за уважение и считана изключително за женска, родителите ѝ бяха доволни и изпитаха облекчение, когато тя отказа на предложението им да учи медицина.

Докато бе стажант-сестра — наричаха ги „послушници“ — Онър не гледаше надменно колежките си и не парадираше с ума си. По време на престоя си в пансиона тя водеше активен живот: излизаше

много, с различни приятели, без да проявява предпочитание към определен мъж. Почти нищо не се промени през четиригодишния ѝ курс на обучение като медицинска сестра. Онър посещаваше всички забави, никога не оставаше без кавалер, ходеше с различни млади мъже по кафенетата и на кино. Но не задълбочаваше връзката си с тях, защото се интересуваше много повече от бъдещата си професия.

След получаването на дипломата си тя постъпи на работа в гинекологичното отделение на централната болница в Сидни, където се запозна с дерматолога, току-що назначен там. Двамата си допаднаха от самото начало и Онър веднага разбра, че той харесва духовитостта ѝ. Едва по-късно осъзна, че я намира привлекателна като жена. По това време вече бе влюбена в него.

Младият лекар помоли свой приятел — адвокат, да му отстъпи за няколко часа апартамента си, намиращ се в една от високите сгради на „Елизабет стрийт“, и я покани там. Тя прие с пълното съзнание какво я очаква. Защото дерматологът предварително ѝ бе обяснил условията с откровеност, която я бе възхитила. Заяви ѝ, че никога няма да се разведе с жена си, за да се ожени за нея, но безумно я обича и искал да спи с нея.

Връзката им продължи една година. Срещаха се всеки път, когато той можеше да измисли уважителна причина, което съвсем не беше лесно — дерматолозите не разполагат с извинението за спешни случаи, както хирурзите или гинеколозите. Любовникът ѝ шеговито казваше, че никой не вдига дерматолога от леглото в три часа през нощта, за да лекува криза от акне. Онър също не разполагаше с много свободно време, тъй като стажантка нямаше право на облекчения при определянето на часовете за дежурствата. Докато траеше връзката им, двамата успяваха да се срещат един път седмично, понякога им се случваше да не се видят веднъж в месеца.

Онър Лангтри изпитваше удоволствие при мисълта, че е негова любовница, а не съпруга. Ролята на съпруга ѝ се струваше скучна и досадна. Но метресите винаги бяха обгърнати от загадъчност. Но действителността бе съвсем различна. Срещите им бяха тайни и прекалено кратки; Онър изпитваше разочарование при мисълта, че посвещава малкото си свободно време само на физическа любов, въпреки че нямаше нищо против нея и не я смяташе под достойнството си. Тя бързо схвана какво харесва любовникът ѝ и беше

достатъчно интелигентна да използва придобитите познания, за да продължи да задоволява сексуално както него, така и себе си. Но моментите, в които той ѝ позволяваше да надникне в душата му, бяха много редки.

Сетне той ѝ се насити. Съобщи ѝ го незабавно, без да си направи труда да оправдае поведението си. Младата жена спокойно и наглед невъзмутимо прие декларацията му, сложи ръкавиците и шапката си и напусна апартамента и живота му. Но вече не бе същата Онър, която преди малко бе влязла тук.

Изпитваше мъка, неописуема мъка. Най-страшното бе, че не можеше да си обясни случилото се. Защо я бе обикнал, защо сега прекъсваше връзката помежду им? В най-оптимистичните моменти си казваше, че е предпочел да сложи край на отношенията им, защото се е влюбил в нея и не може да се примири с мимолетността на връзката им. Но когато разсъждаваше трезво, Онър съзнаваше, че истинската причина отчасти се крие в затрудненията, които му създава положението, отчасти във факта, че любовната им история бе станала монотонна и се бе превърнала в клопка за него. Навярно така се е чувствал и в присъствието на жена си, затова бе избягал в прегръдките на Онър Лангтри. Но имаше още една причина: постепенно тя промени отношението си към него, в душата ѝ бушуваше негодувание, което не се опитваше да скрие, защото не можеше да се примири с мисълта, че за него е само партньорка в леглото, с лице и тяло, различни от това на съпругата му. Навярно, за да го задържи, трябваше да посвети цялото си време и енергия само на него, както вероятно постъпваше жена му.

Онър си каза, че не е способна на това. Имаше други планове за живота си и не желаше да го жертва на задоволяване на капризите на един егоист. Въпреки че повечето жени очевидно бяха готови да го сторят, Онър Лангтри съзнаваше, че е по-различна от тях. Не мразеше мъжете; просто смяташе, че ще сгреша, ако се омъжи.

Ето защо се отдаде изцяло на работата си, която ѝ доставяше удовлетворение, каквото никога не бе изпитала от любовната си връзка. Всъщност бе влюбена в професията си. Обичаше грижите за болните, тежката работа и с интерес наблюдаваше всеки нов пациент; изпитваше удоволствие при разрешаването на трудните проблеми, с които ежедневно се сблъскваше. Добрите ѝ приятели (а те бяха

малцина) се споглеждаха и поклащаха глава: несъмнено бедната Онър не се интересуваше от друго, освен от живота в болницата.

Навярно тя щеше да се запознае с други мъже, отново да се влюби и да промени възгледите си за брака, но избухването на войната ѝ попречи. На двайсет и пет годишна възраст бе една от първите медицински сестри, която се записа доброволка, и в мига, когато влезе в армията, нямаше време да мисли за себе си. Беше служила в различни полски болници в Северна Африка, в Нова Гвинея и на островите и с течение на времето загуби всички спомени и навици от миналото. О, какъв живот бе това! Монотонна и изтощителна до смърт работа и все пак толкова прекрасна и необикновена; Онър съзнаваше, че нищо не може да се сравни с нея. Сестрите от фронтовата линия бяха като членове на тайно братство, на което тя принадлежеше тялом и духом.

Въпреки това изминалите години бяха оставили върху нея своите белези. В сравнение с останалите сестри здравето ѝ бе сравнително добро, защото бе едновременно разумна и калена. За разлика от повечето хора, прекарвали дълги години на фронта, бе успяла да запази напълно разсъдъка си, но все пак въздъхна с облекчение, когато я изпратиха в База 15. Първоначално искаха да я върнат в Австралия, но тя се пребори успешно срещу заповедта на командирите си, защото чувстваше, че опитът ѝ и сравнително доброто ѝ здравословно състояние ще ѝ помогнат да бъде полезна за родината си повече в полската болница, отколкото в някоя болница в Сидни или в Мелбърн.

Преди около шест месеца напрежението започна да отслабва и тя имаше повече време да размишлява върху чувствата си и да реши какво ще прави в бъдеще. Питаше се дали упражняването на професията ѝ в някоя обикновена болница ще я задоволи. Освен това с учудване откри, че понякога мечтае за по-емоционален живот, отколкото ѝ предлага кариерата на медицинска сестра.

Ако не беше Люк Дагет, навярно нямаше да е готова да откликне на чувствата на Нийл Паркинсън. Когато Люк постъпи в отделението, Нийл все още бе в дълбока депресия и тя гледаше на него само като на пациент. Онър не успя да разбере защо присъствието на Люк внесе смут в душата ѝ. Когато той за пръв път влезе в павилион Х, самоувереността му накара дъхът ѝ да спре. В продължение на два дни тя сякаш бе хипнотизирана от него, чувстваше се така, както не се бе

чувствала от години: женствена, желана, красива. Но Люк унищожи зараждащата се любов към него, след като започна да измъчва някакъв жалък, дребничък войник, попаднал в отделението след неуспешен опит за самоубийство. Когато откри, че под красивата му външност се крие обикновен метал, а не злато, тя бе готова да се откаже от професията си — безсмислена реакция, както си казваше по-късно, след като се бе оправила от шока. За щастие, Люк, изглежда, не разбра чувствата ѝ — един от редките случаи в живота му, когато пропусна да се възползва от преимуществото си. Но той се намираше на непознат терен и бе заобиколен от непознати лица, ето защо закъсня точно с един ден да затвърди интимните си отношения със сестра Лангтри. Когато съсредоточи върху нея целия си чар, тя без колебание го отблъсна, без да се замисля, че може да нарани крехката му психика.

Моментното отклонение от възприетото поведение бе начало на голяма промяна в нея. Може би отчасти се дължеше на факта, че войната вече бе спечелена и ненормалният живот, който водеше, бе към края си; или пък Люк несъзнателно изигра ролята на „чаровния принц“ и изтръгна Онър Лангтри от съня, от който тя нямаше желание да се пробуди. Но от този момент нататък тя несъзнателно започна да изпитва и други чувства, освен безумната всеотдайност към професията си.

Ето защо, когато Нийл Паркинсън започна да излиза от депресията си и прояви интерес към нея, тя за пръв път забеляза какъв прекрасен човек и мъж е той и си позволи да се отклони от правилата, които сама си бе наложила. Приятелските чувства, които изпитваше към него, постепенно прераснаха в любов. Младият капитан не бе егоист, той се възхищаваше от нея и ѝ се доверяваше. Освен това я обичаше. Онър изпитваше неопишуемо щастие при мисълта, че ще се омъжи за него след войната и с нетърпение очакваше този миг.

Желязната дисциплина, която си бе наложила, не ѝ позволяваше още да види Нийл като мъж, непрекъснато да се взира в ръцете и в устата му и да си представя, че го целува, или че се люби с него. За щастие, не си бе позволила подобни волности, в противен случай последствията щяха да бъдат катастрофални. База 15 не бе подходящо място за начало на връзка, която тя се надяваше, ще бъде за цял живот. Знаеше, че и Нийл мисли като нея, иначе вече щеше да е неин любовник. Освен това тя изпитваше удоволствие при мисълта, че

върви като акробат по опънатото въже над бездната от потиснати желаня и копнежи, каквато бе за нея павилион X, да се преструва, че не забелязва изпълнения със страст поглед на Нийл.

Внезапно се сепна и погледна часовника си — беше девет и четвърт. Ако не побърза да отиде при пациентите си, сигурно ще си помислят, че тази вечер няма да ги посети.

ОСМА ГЛАВА

Когато излезе от канцеларията си и тръгна по късия коридор към залата, сестра Лангтри дори не подозираше, че крехкият баланс в павилион X започва да се нарушава.

Дочу гласове зад параваните, подредени срещу леглото на Майкъл, ловко се пъкна през пролуката и се озова пред дългата маса. Нийл седеше на пейката близо до стола ѝ, а Мат се беше настанил до него. Бенедикт и Нъгет се бяха разположили отсреща, оставяйки свободно мястото до стола ѝ. Онър се настани начело на масата и изгледа четиримата пациенти.

— Къде е Майкъл? — попита тя и усети, че сърцето ѝ тревожно се свива. Какъв пропуск бе да повярва, че душевното му състояние е нормално, че той не е в опасност? Официално войната още не бе свършила и павилион X все още функционираше. Обикновено тя не оставяше новопостъпилите без надзор през първите часове след приемането им. Нима появата на Майкъл ѝ носи нещастие? Първо, бе забравила да прибере документите му, а сега го бе оставила без необходимата морална подкрепа.

Навярно бе пребледняла, защото четиримата мъже любопитно я изгледаха. Сигурно и гласът ѝ беше издал загрижеността ѝ, иначе слепият Мат нямаше да я забележи.

— Майк е в кухнята и прави чай — отвърна Нийл, отвори табакерата си и я протегна на другарите си. Онър знаеше, че той няма да допусне грешката да ѝ предложи цигара, когато не бяха сами.

— По всичко личи, че последното ни попълнение е трудолюбиво момче — продължи той, като поднесе огънче на всички. — След вечерята събра мръсните чинии и помогна на ординареца да ги измие. А сега се занимава с чая.

Младата жена усети, че устата ѝ пресъхва, но не искаше да издаде смущението си, като навлажни устните си с език. Вместо това запита:

— Къде е Люк?

Мат беззвучно се засмя и отговори:

— Обикаля и дебне като някой котарак.

— Надявам се да не се върне през цялата нощ — намеси се Бенедикт, а устата му се изкриви в грозна гримаса.

— Надявам се да се върне, иначе го очакват неприятности — отбеляза сестра Лангтри и едва сега се осмели да преглътне.

Майкъл се появи с голям емайлиран чайник, олющен от употреба. Постави го пред сестрата, сетне се върна в кухнята за дъската, която използваша вместо поднос. Върху нея бяха подредени шест емайлирани канчета, лъжичка с изкривена олющена дръжка, стара кутия от сухо мляко, съдържаща захар и очукана тенекиена кана с разтворено кондензирано мляко. Встрани от канчетата стояха красива чаша и чинийка от китайски порцелан, украсени с ръчни орнаменти и със злато, а до тях — сребърна лъжичка с инкрустации.

Онър развеселено забеляза, че Майкъл се настани на свободното място до нея, с лице към Нийл, сякаш и през ум не му минаваше, че може да е запазено за Люк. Браво! Люк едва ли ще остане доволен, когато разбере, че новият пациент не е лесна жертва. Но защо си мисли, че Майкъл ще бъде тормозен и заплашван от Люк? Той бе напълно нормален и не изпитваше страховете, които обикновено измъчваша душевноболните в момента на постъпването им тук. Безсъмнено, за него Люк бе по-скоро смешен, отколкото опасен. Тя си каза: „Ако използвам Майкъл като еталон за нормален човек, в такъв случай съм малко откачена, защото Люк ме плаши. Страхувам се от него от мига, в който се отърсих от моментното замайване и установих, че е морално деградирал човек, психопат. Той ме ужасява, защото първоначално успя да ме заблуди и за малко щях да се влюбя в него. С радост посрещнах мисълта, че е напълно нормален, точно както сега се радвам, че Майкъл не е душевноболен. Но няма отново съм сбъркала в преценката си?“

— Предполагам, че канчетата са за нас, а порцелановата чаша е ваша, нали? — попита Майкъл.

Младата жена усмихнато отвърна:

— Наистина са мои. Подариха ми ги за рождения ден.

— Кога сте родена?

— През ноември.

— В такъв случай ще отпразнувате следващия си рожден ден в родината. На колко години ще бъдете?

Нийл се наежи, Мат застина на мястото си, Нъгет седеше със зяпнала уста, а Бенедикт се правеше, че не е чул нищо. Преди сестра Лангтри, която изглеждаше повече изненадана, отколкото обидена, да успее да отговори, Нийл гневно възкликна:

— Какво ти влиза в работата възрастта й?

Майкъл невинно премигна и изрече:

— Смятам, че дамата има право да отговори, приятелче. Тя ми изглежда доста млада, за да крие възрастта си.

— Ще викаш „тя“ на баба си — с треперещ от гняв глас го прекъсна Мат. — Ние я наричаме сестра Лангтри.

— На колко години ще станете през ноември, сестра Лангтри? — повтори Майкъл, сякаш не го бяха прекъснали.

Тонът му не беше предизвикателен, говореше като човек, който намира, че присъстващите са прекалено обидчиви и възнамерява да докаже независимостта си.

— Ще навърша трийсет и една — спокойно отвърна младата жена.

— И не сте омъжена? Нито пък вдовица?

— Не. Само стара мома.

Той се засмя и енергично поклати глава.

— Всъщност никак не приличате на такава.

Атмосферата се нажежаваше; очевидно четиримата бяха вбесени от нахалството му и от факта, че тя го търпеше.

— В канцеларията имам кутия бисквити — спокойно произнесе Онър. — Има ли доброволец да ги донесе?

Майкъл моментално скочи на крака.

— Ще отида, само ми кажете къде са.

— На полицата зад книгите. Кутията е от глюкоза, но на капака има етикет с надпис „бисквити“. Как предпочиташ чая си?

— Без мляко, с две лъжички захар, благодаря.

След излизането му около масата се възцари гробна тишина. Сестра Лангтри спокойно наливаше чая, мъжете пушеха и изпусаха облаци дим, сякаш даваха отдушник на гнева си.

Майкъл донесе кутията, но вместо да седне, обиколи масата, като черпеше мъжете с бисквити. Когато забеляза, че всички си взимат по четири, той извади същото количество от кутията и внимателно ги постави под безжизнено отпуснатата върху масата длан на слепеца.

Сетне премести чайника по-близо до него, за да може Мат да се ориентира по излъчваната от него топлина. После отново седна до сестра Лангтри и ѝ се усмихна с неприкрито възхищение и самоувереност, които ѝ се сториха трогателни. Тя с облекчение си помисли, че новодошлият коренно се различава от Люк.

Останалите мъже продължаваха да мълчат, вперили в тях недоверчивите си погледи, но за пръв път тя забрави за присъствието им. Цялото ѝ внимание бе насочено към Майкъл; усмихваше му се и си мислеше колко е симпатичен и необременен от комплексите, които останалите ѝ питомци сами си бяха създали. И през ум не ѝ минаваше, че той може да я използва като отдушник за емоционалната си нестабилност, както нравеха останалите.

В този момент Нъгет нададе стон, притисна стомаха си с едната си ръка, а с другата рязко отмести канчето си.

— О, господи, кризата пак ме хвана. Сигурно съм получил инвагинация^[1]!

— Всички тук страдат от същото — студено произнесе Нийл, сграбчи канчето на Нъгет и изсипа съдържанието му в своето, което вече бе празно. Сетне взе бисквитите му и ги разпредели между другарите си, сякаш раздаваше карти.

— Сестричке, умирам! — жално изскимтя Нъгет.

— Ако не прекарваше цялото си време изтегнат върху леглото в четене на медицински речник, навярно щеше да се чувстваш по-добре — строго отбеляза Бенедикт. — Излежаването е вредно за здравето.

Той направи гримаса, огледа се наоколо, сякаш присъстващите го отвращаваха и заяви:

— Всъщност въздухът тук е нездравословен.

Сетне стана и излезе на верандата.

Нъгет отново застана и се запревива.

— Горкичкият стар Нъгет — съчувствено произнесе сестра Лангтри. — Знаеш ли, по-добре иди в канцеларията ми и ме чакай там. Ще се постарая да дойда, колкото е възможно по-бързо. Докато чакаш, измери пулса си и провери дали дишането ти е учестено.

Той побърза да стане, притиснал с две ръце стомаха си, сякаш се страхуваше, че всеки миг вътрешностите му ще изпаднат и тържествуващо се обърна към останалите:

— Виждате ли? Сестричката разбира какво ми е. Знае, че не разигравам комедия. Предполагам, че колитът ми нрави номера.

После изчезна зад параваните.

— Надявам се, че не е нещо сериозно, сестро — загрижено каза Майкъл. — Той действително изглежда зле.

— Хм! — презрително изсумтя Нийл.

— Нищо му няма — спокойно отвърна младата жена.

— Само мозъкът му е болен — неочаквано се намеси Мат. — Малкият лигльо страда за майка си. Тук е единственото място, където го оставят да проявява капризите си, а ние го правим, за да доставим удоволствие на нашата сестричка. Ако началниците имаха малко акъл в главата, още преди две години е трябвало да го изпратят у дома, при мамчето. Докато е тук, непрекъснато ще се оплаква от мигрени, болки в стомаха, в гръбнака и в сърдечната област. И ще ни трови живота.

— Напълно си прав — кисело каза Нийл.

Сестра Лангтри усети, че се задава буря; пациентите ѝ приличаха на ветровете и ураганите, които бяха така чести за тази географска ширина. В един миг слънцето блести, а в следващия небето страховито е притъмняло. Какво ли бе развалило настроението им този път?

— Е, все пак за утешение си имаме сестра Лангтри — шеговито каза Майкъл.

Нийл спонтанно се засмя; може би бурята все пак щеше да отmine.

— Браво! — извика той. — Най-сетне сред нас се появи галантен рицар. Ваш ред е, сестро. Ако можете, откажете комплимента.

— Защо? И без това не получавам толкова много — усмихнато отвърна Онър.

Думите ѝ накараха Нийл да замлъкне. Той се облегна върху масата, преструвайки се на безразличен, и тихо каза:

— Кривите си душата. Много добре знаете, че ви обсипваме с комплименти. Ето защо за наказание ще ни кажете защо доброволно гниете тук заедно с нас? Навярно изпитвате някаква тайна вина.

— Прав си. Извърших най-големия грях — привързах се към пациентите в павилион X. В противен случай нищо не е в състояние да ме принуди да остана.

Мат рязко се изправи, сякаш не можеше да търпи обстановката около себе си. Със сигурни стъпки, сякаш бе зрящ, той се приближи до сестра Лангтри и постави ръката си на рамото ѝ.

— Уморен съм, затова ви казвам „лека нощ“. Странно, точно тази вечер имам чувството, че когато утре сутринта се събудя, отново ще мога да виждам.

Майкъл понечи да стане и да го преведе през параваните, но Нийл протегна ръка през масата и го спря.

— Недей, приятелю. Той знае пътя не по зле от нас.

— Искаш ли още малко чай, Майкъл? — попита сестрата.

Сержантът кимна и тъкмо се готвеше да каже нещо, когато зад параваните се дочуха стъпки. Появи се Люк и се настани на пейката до Нийл, на мястото, освободено от Мат.

— Прекрасно! Идвам точно навреме за чая.

— Говорим за вълка... — въздъхна Нийл.

— ... а той — в кошарата — довърши изречението му Люк. Сетне се приведе леко назад, скръстил ръце на тила си и заоглежда присъстващите през притворените си клепащи.

— Господи, каква симпатична компания сте! Забелязвам, че боклуците са се омели, останали са само важните клечки. Скъпа сестричке, няма още десет часа, затова не поглеждайте часовника си. Струва ми се, че малко съжалявате, че не съм закъснял, а?

— Ни най-малко — невъзмутимо отвърна Онър. Знаех, че ще се върнеш навреме. Откакто те познавам, никога не си закъснял без разрешение, нито си нарушил правилника.

— Хайде, не се отчайвайте! Струва ми се, че нищо няма да ви достави по-голямо удоволствие от това да ме наклеветите пред полковник Подбрадник.

— Жестоко се лъжеш, Люк. Точно в това се състои нещастieto ти, приятелю. Полагаш огромни усилия хората да си съставят лошо мнение за тебе и се сърдиш, когато става точно така.

Люк въздъхна и се приведе напред, подпрял лактите си върху масата, а брадичката си върху ръката си. Гъстата му и къдрава червеникавозлатиста коса, малко по-дълга, отколкото повеляваше правилникът, падаше върху челото му. „Какъв красавец — каза си сестра Лангтри и потръпна от отвращение. — Може би дори е прекалено красив или не мога да свикна със странния контраст между

косата и веждите му.“ Тя подозираше, че Люк боядисва веждите и миглите си, дори че скубе едните и грижливо поддържа другите. Но това не бе признак на хомосексуализъм, а по-скоро на безгранична суетност. Златистите му очи бяха огромни и разположени на голямо разстояние под неестествено тъмните вежди. Носът му, прав и тънък, изпъкваше като острие, а ноздрите му горделиво се разширяваха. Изпъкналите му скули сякаш само поддържаха плътта на иначе слабото му лице. Устата му изразяваше повече жестокост, отколкото благородство, но устните му не бяха тънки, а деликатно оформени като на статуя.

„Нищо чудно, че когато го видях за пръв път, изгубих ума и дума — помисли си младата жена. — Но вече не изпитвам никакво влечение към лицето му и към едрото му великолепно тяло, както да речем към Нийл, или дори към Майкъл. У него има нещо, което ме отблъсква — не някаква определена слабост, а нещо вродено, невидимо и неизлечимо.“

Тя леко извърна глава и хвърли поглед към Нийл, който би изглеждал красавец в присъствието на всеки друг мъж, освен на Люк. И двамата имаха правилни черти, но Нийл не притежаваше ярката окраска на човека, който седеше до него. Хубавите мъже обикновено ставаха по-красиви, когато по лицата им се появят дълбоки бръчки, каквито прорязваха лицето на Нийл. Но в мига, когато се появяха на лицето на Люк, той щеше да се превърне от красавец в чудовище. Признак на житейски опит, мъдрост и възмъжаване у другите, при него навярно те щяха да символизират разпуснатост и детинска сприхавост. С течение на времето Люк сигурно ще напълнее, докато Нийл винаги ще бъде слаб. Тя обичаше особено много очите на Нийл: яркосини, обградени от дълги, пепеляворуси мигли. Веждите му бяха от онези, които жените обичат да очертават с пръсти за собствено удоволствие...

Майкъл пък бе съвсем различен и от двамата. Гледайки го, човек си представяше древен римски патриций. Лицето му не бе особено красиво, но свидетелстваше за силен характер и по него нямаше нито следа от самодоволство. Истински Цезар! Цялото му поведение изразяваше изключителна сдържаност, сякаш искаше да каже: „Дълго се грижих за другите, както и за себе си. Бях в рая и в ада, но не се промених и успях да запазя непокътнат разума си“.

Сестра Лангтри реши, че новодошлият е изключително привлекателен мъж.

Усети, че Люк я наблюдава, и го изгледа престолено невъзмутимо. Знаеше, че го е победила. Той и досега не можеше да си обясни защо чарът му не успя да ѝ въздейства, а Онър нямаше намерение да му разкаже нито за силното впечатление, което и бе направил отначало, нито за причините, които по-късно я бяха накарали да го намрази.

Днес, за разлика от друг път, той изглеждаше необикновено смирен, но не и уязвим, въпреки че много му се искаше да изглежда такъв в очите на сестра Лангтри.

— Тази вечер се срещнах с момиче от родния град — обяви Люк, без да промени нехайната си поза. — Представете си, пристигнала чак от Австралия в База 15! Добре, че успя да ме познае, защото аз изобщо не можах да си я спомня. Много се е променила.

Той разпери ръце и задъхано заговори с фалцетов глас; беше толкова артистичен, че на Онър изведнъж ѝ се стори, че присъства на разговора му с момичето.

— „Майка ти беше перачка у нас — казва тя, — а ти и носеше коша с прането“. После спомена, че баща ѝ бил шеф на банката.

Гласът му изведнъж се промени и Люк заговори с нормалния си тон. Но този път бе предпочел да играе ролята на надменен сноб.

— Навярно си е спечелил много, врагове по време на депресията, когато почти всички хора фалирали — казах аз. — За щастие, майка ми беше бедна като църковна мишка. „Колко си жесток!“ — възкликна тя и сякаш бе готова всеки миг да се разплаче. „Ами! — отговорих. — Казвам самата истина!“ „Но това не е повод да ме отблъскваш“ — проплака тя и големите ѝ черни очи се насълзиха. „Как да отблъсна хубаво момиче като тебе?“ — отговорих.

Сетне на устните му заигра жестока усмивка, сякаш проблесна острие на бръснач и той добави:

— Правичката да си кажа, нямам нищо против да ѝ го... наблъскам.

Онър Лангтри бе заела предишната си поза — с лакти, облежнати на масата, и брадичка, подпряна на ръката ѝ; наблюдаваше го като хипнотизирана, докато той с променящ се глас и мимики пресъздаваше разигралата се сцена.

— Колко горчилка е насъбрана в душата ти, Люк — кротко изрече тя. — Навярно си се чувствал безкрайно унизен, когато е трябвало да носиш прането в дома на директора на банката.

Люк сви рамене и безуспешно се опита да заеме обичайната за него нехайна поза.

— Така е. Но не това бе най-унизителното — очите му се разшириха и гневно проблеснаха. — Нито пък фактът, че се налагаше да разнасям прането и на лекаря, на директора на училището, на пастора и на зъболекаря. Най-страшното бе, че ходех бос на училище. Тя учеше в моя клас. Спомних си я, когато ми каза коя е, но най-добре си спомних обувките, които носеше тогава. Черни лачени обушенца с каишка и копринени джуфки като на Шърли Темпъл. Сестрите ми бяха много по-хубави от другите момичета, по-хубави дори и от нея, но също като мен ходеха боси.

— Не ти ли е идвало наум, че децата, които са притежавали обувки, понякога са ти завиждали за свободата — попита сестра Лангтри.

Говореше с искрено съчувствие, опитвайки се да намери най-правилните думи, за да му помогне да види детството си в малко по-светли краски. — Самата аз съм изпитвала подобни чувства, когато посещавах местното училище, преди да ме изпратят в пансиона. Носех обувки като тези на банкерската дъщеря. Всеки ден със завист наблюдавах как някой босоног безгрижен хлапак, без да му мигне окото, върви през осеяното с тръни поле. О, как жадувах да захвърля обувките си и да отида при него!

— Тръните! — извика Люк и се усмихна. — Странно, бях ги забравил. Онези в родното ми градче бяха дълги, колкото човешки пръст. Бях свикнал да ги изваждам от стъпалата си, без да усетя никаква болка.

Той се напъчи, очите му гневно проблеснаха.

— Но през зимата, скъпа ми, добре образована, добре нахранена и добре облечена госпожице, през зимата целите ми стъпала се напукваха от студ — той произнесе думата отсечено, като изстрел от пистолет, — и често кървяха до болка — гласът му постепенно стихна, сетне отново се повиши. — Да, от студ, сестра Лангтри! Знаете ли какво е да умираш от студ?

Почувствала се огорчена и унижена от думите му, тя на свой ред се нахвърли върху него.

— Представи си, че знам. Мръзнихме до смърт в пустинята, измъчваше ни глад и жажда. А когато попаднах в джунглата, се разболях толкова тежко, че не можех да приемам нито храна, нито вода. Но това не ми попречи да изпълнявам дълга си! Съзнавах, че не са ме изпратили на фронта за украса. Опитай се да разбереш, че ти съчувствам за униженията, които си изтърпял в детството си. Извини ме, ако думите ми са те засегнали. Но знай, че говорех с най-добри намерения.

— Нямам нужда от съжалението ви! — извика Люк, но по лицето му беше изписана безгранична омраза.

— За бога, защо да те съжалявам, Люк? Важното е не откъде си дошъл, а накъде отиваш.

Внезапно мрачното му настроение се изпари, той престана да се самосъжалява и престорено весело заговори:

— Във всеки случай, преди армията да ме впримчи в клопката си, вече носех най-скъпите обувки. Живеех в Сидни и бях станал актьор. Лорънс Оливие ряпа да яде пред мене!

— Какъв бе театралният ти псевдоним, Люк?

— Луций Шерингам — тържествено произнесе той. — После установих, че е прекалено дълго за афишите. След това се прекръстих на Луций Ингъм. Луций е отличен театрален псевдоним, не звучи лошо и по радиото. Но когато отида в Холивуд, ще си измисля някое по-шикозно име — например Рет, или Тони. А мога и да се прекръстя просто в Джон, ако ролите, които играя, го изискват.

— Защо не си запазиш истинското име. Никак не е лошо за сцената. Струва ми се, че звучи достатъчно изискано.

— Не върви с презимето Ингъм. Ако запазя едното, трябва да се откажа от другото. Но идеята съвсем не е лоша. Как ви звучи Люк Дябло? Навярно при споменаването му моминските сърца ще тръпнат от любов.

— Защо не ти харесва фамилията Дагет?

— Дагет! Ама че тъпо име — звучи като задник на овца! — лицето му се изкриви от болка, която изминалите години не бяха успели напълно да заличат.

— Сестричке, знаете ли какъв добър актьор бях? Но, за съжаление, бях прекалено млад. Не успях да се проявя в най-добрата си светлина, защото ми навлякоха войнишката униформа. А когато ме демобилизират, вече ще бъда стар... Ще ме измести някой гаден хлапак, останал въвн от армията, защото страдал от хипертония, или имал богат баща, който с подкупи уредил освобождаването му от военна служба. Господи, колко е несправедливо!

— Няма защо да се притесняваш, ако си бил добър актьор — опита се да го успокои младата жена. — Положително ще имаш успех, щом забележат таланта ти. Всъщност защо не си постъпил в някой от самодейните армейски театри?

— Аз съм сериозен актьор, а не водевилен комедиант! — възмутено извика Люк. — Комисията, която набираше самодейците, се състоеше от бивши водевилни артисти. Те търсеха единствено жонгльори и танцьори на „степ“. Смятаха, че младите актьори не разбират от този занаят.

— Не се отчайвай, Люк, сигурна съм, че ще успееш. Човек винаги постига онова, което желае с цялата си душа.

Внезапно сестра Лангтри дочу стенания, които се разнасяха от далечния край на павилиона и които ѝ помогнаха незабавно да се изскубне от коварната примка, в която я бе оплел Люк — в тези мигове ѝ се струваше, че отново започва да го обича...

Очевидно Нъгет вдигаше страхотна врява в канцеларията ѝ и имаше опасност да събуди Мат.

— Сестричке, умирам — отново се разнесе пискливият му глас.

Тя се изправи и с израз на искрено съжаление се обърна към Люк:

— Извинявай, Люк, но ако не успея да го укротя сега, ще ви тормози през цялата нощ.

Вече се бе отправила към параваните, когато Люк подхвърли зад гърба и:

— Какво да се прави, нали не съм болен като него...

Лицето му се изкриви в грозна гримаса, на него бе изписано огорчение, че точно в мига, когато сестра Лангтри започваше да го вижда като велик актьор, бе принудена да се притече на помощ на някакъв лигльо, който хленчеше за мама. И „мама“, както всички майки, бе побързала да се подчини на капризите му. Люк хвърли

поглед към канчето с чай, който вече бе изстинал и на повърхността му се бе образувала противна наглед ципа от сгъстяващото се мляко. Отвратен, той взе канчето и бавно и преднамерено изля съдържанието му върху масата.

Чаят се стече във всички посоки. Нийл скочи на крака и започна да попива панталона си. Майкъл също бързо отскочи от масата. Люк остана неподвижен, безразличен към съдбата на дрехите си, и мрачно се втренчи в гъстата течност, която се стичаше на пода.

— Веднага да почистиш, мръсник такъв — процеди през зъби Нийл.

Люк вдигна поглед и се изсмя.

— Накарай ме, ако можеш!

Той произнесе думите преднамерено заядливо, явно, с цел да вбеси Нийл.

Разтреперан от гняв, Нийл стисна устни, лицето му преbledня, но все пак успя да отговори:

— Ако не бях по-горен по чин от теб, сержант, с удоволствие щях да го направя и при това да ти натикам носа в мръсотията.

Той се обърна и се мушна между параваните, толкова заслепен от ярост, че не съзнаваше какво прави. Зад гърба му Люк подигравателно изкрещя:

— Само се фукаш! Хайде, капитане, бягай и се скрий зад пагоните, защото си само един страхливец!

Стиснатите му в юмруци пръсти постепенно се отпуснаха. Бавно обгърна с поглед масата и изненадано забеляза Майкъл, който с парцал в ръка попиваше разлятата течност.

— Тъпанар такъв! — процеди той.

Майкъл не му обърна внимание. Пусна напоения с чай парцал в канчето, постави останалите прибори върху импровизирания поднос и се отправи към кухнята. Останал сам на масата, Люк усети как постепенно в душата му замира огънят, който го тласкаше към бунт и неподчинение. Стиснал зъби, той призова на помощ цялата си воля, за да не се разплаче.

---

[1] Инвагинация (мед.) — чревна непроходимост, развиваща се поради вмъкване на част от черво в друго. — Б.пр. ↑

ДЕВЕТА ГЛАВА

Онър Лангтри доброволно пожела да се наеме с цялата работа в павилион Х. Когато преди година бе създадено отделението, за него бяха предвидени две сестри. Едната от тях бе Онър, другата — деликатна и антипатична жена, която нямаше подходящ темперамент за този род пациенти. Един месец след назначаването си бе заместена от едро, енергично и весело момиче с манталитет на увлечена по спорта ученичка. Тя остана в павилиона едва една седмица и помоли да я преместят, въпреки че пациентите се отнасяха добре с нея. Всъщност момичето се уплаши от начина, по който колежката ѝ Лангтри се справи съвсем сама с болен, изпаднал в пристъп на лудост. Третата сестра бе сприхава и злопаметна. Задържа се в отделението десетина дни, след което бе отстранена по настояване на Онър Лангтри. Главната сестра изрази съжалението си и обеща незабавно да се погрижи за подходяща заместничка на напусналата. Но на практика пропусна да изпрати някого; или не бе намерила достойна кандидатка, или просто бе забравила.

Онър Лангтри не се интересуваше от причината за този пропуск; нямаше нищо против да работи сама в павилион Х. въпреки че изнемогваше и разполагаше с много малко време за сън. Пък и за какво са ѝ почивни дни в База 15? И без това няма къде да отиде. Пред перспективата да прави слънчеви бани или да ходи на импровизирани купони — единствените забавления, които предлагаше лагерът — тя предпочиташе компанията на пациентите си. Ето защо работеше сама, убедена след трите неуспешни експеримента, че за пациентите от отделението е по-благоотворно да виждат само една представителка на женския пол, да спазват един и същ режим и да се подчиняват на заповедите на един човек. Онър отлично знаеше задълженията си: не бе постъпила в армията, за да служи на собствените си интереси, или да се забавлява. В служба на родината, която бе в опасност, тя трябваше да положи всички усилия да се справя отлично с работата си.

И през ум не ѝ минаваше, че когато реши да работи сама в павилион Х, тя получи абсолютна власт; не можеше да си представи,

че би могла да навреди по някакъв начин на поверените и болни. Както охолното ѝ детство не ѝ позволяваше да разбере със сърцето си и с разума си степента, до която бедността бе оставила отпечатъка си върху Люк Дагет, така липсата на опит ѝ пречеше да проумее сложната същност на отделението, функциите, които тя изпълняваше в него, и истинските отношения между нея и пациентите. Сестра Лангтри продължи да работи сама, доволна, че по този начин освобождава своя колежка за работа в друго отделение. Когато получи един месец отпуск, тя спокойно предаде пациентите на заместницата си, а при завръщането си отново се зае с работата си, като че никога не я бе прекъсвала.

Денят ѝ започваше призори или малко преди това; на тази географска ширина продължителността на деня през лятото и през зимата беше почти еднаква. При изгрев-слънце Онър вече бе в отделението, много преди ординареца, натоварен да раздаде закуската. Докато пациентите ѝ още спяха, приготвяше чай в големия стар чайник, слагаше върху подноса чиния с намазани с масло филии и едва тогава ги събуждаше. Пиеше чай заедно с тях, сетне се заемаше с почистването на спалнята и на кухнята, докато мъжете отиваха да вземат душ и да се избърснат. В дните, когато ординареца отсъстваше, тя приготвяше и закуската, която изяждаше с пациентите си около осем часа. След това под нейно наблюдение всички се заемаха с обичайните си задължения: оправяха леглата си, а по-високите Нийл и Люк бяха натоварени със сложната задача да дърпат мрежите против комари според инструкциите на главната сестра. Всеизвестно бе, че когато последната инспектира помещенията и установи, че мрежите са надиплени по нейн вкус, обикновено не забелязва нищо друго.

В павилион Х, където пациентите не бяха на легло, поддържането на чистотата не беше проблем и не изискваше помощта на ординарец. Болните се справяха сами под зоркото око на сестра Лангтри. Нямаха нужда от ординарци, които и без това бяха мързеливци.

Отдавна се бяха справили с неудобствата, предизвикани от допълнителното пристрояване на павилиона. Като офицер, Нийл

разполагаше с отделна стая, помещение с размери два на три метра, съседно на канцеларията на сестра Лангтри, първоначално предназначено за манипулационна. Нито един от пациентите не се нуждаеше от медицинска помощ, липсваше психиатър, който да ги лекува поне символично. Ето защо манипулационната беше винаги на разположение на редките пациенти с офицерски чин. Когато на сестра Лангтри се налагаше да лекува леки, но често срещани страдания, като краста, циреи и дерматити, тя използваше канцеларията си. Пациентите, които страдаха от пристъп на малария или от разновидности на тропическата тифусна треска, оставаха в леглата си, а хората с по-сериозни заболявания бяха препращани в други отделения, където имаше по-добри условия за лечение.

В сградата нямаше вътрешни тоалетни нито за мъжете, нито за персонала. Като мярка за поддържане на хигиената, болните, които не бяха на легло, плюс всички служещи в База 15, използваха външните тоалетни, разпръснати на равни интервали из цялата територия на лагера; дезинфекцираха ги един път дневно и периодично ги поливаха с горящ бензин, за да се избегне разпространяването на бактерии. Пациентите, които не бяха на легло, се миеха в излети от бетон бараки, които гордо наричаха бани; бараката, отредена за павилион X, се намираще на петдесетина метра зад него и преди я използваша пациентите на още шест отделения. Те бяха празни от половин година насам, затова бараката с душовете и намиращите се наблизко тоалетни бяха на разположение само на пациентите от отделение X. Мокрото помещение в павилиона, където се съхраняваха шишетата за урина, подлогите и капациите им, бедният запас от спално бельо и вонящата на дезинфектант тенекия (в която понякога се облекчаваха пациентите), вече почти не се използваше. Водата се съхраняваше в цистерна, поставена върху стълбове, високи колкото покрива на сградата, и по този начин се осигуряваше гравитационно хранване с вода на общото и на мокрото помещение, както и на манипулационната.

След като преценеше, че в общата зала цари изрядна хигиена, сестра Лангтри се оттегляше в канцеларията си, за да се занимае с писмената работа: формуляри и ордери, списъци за спалното бельо и ежедневните данни, които трябваше да попълва в картоните на пациентите. В дните, когато бе ред на павилион X да посети склада — желязна барака, зорко охранявана от интенданта на лагера — Онър и

някой от хората ѝ отиваха да вземат онова, до което успеят да се доберат. Нъгет бе най-подходящ придружител за тези експедиции; дребен и невзрачен, той се промъкваше в склада почти незабелязан, но при завръщането си в павилиона започваше да измъква от бездънните си джобове съкровища; шоколадчета, кексчета и кутии бисквити, сол, захар, талкова пудра, тютюн, цигарени хартийки и кибрит.

Късно следобед идваха на инспекция шефовете главната сестра, полковник Доналдсън, комендантът — полковник, който носеше червена шапка, и още много други. Сутрин, необезпокоявана от началството, Онър седеше на верандата и разговаряше с пациентите си или мълчаливо се наслаждаваше на компанията им.

Обядът пристигаше от кухнята около дванайсет и половина — тогава тя напускаше павилиона, за да отиде в общата трапезария. Следобедите обикновено прекарваше в стаята си; четеше, кърпеше чорапите и бельото на любимците си; понякога, когато времето бе сравнително хладно, си позволяваше да подремне. Около четири часа отиваше в общата стая на сестрите, за да изпие чаша чай и да си побъбри с колежките си; на практика това бе единственият ѝ контакт с тях, защото, докато обядваше набързо в трапезарията, нямаше време за разговори.

Появяваше се в павилион X в пет часа, грижеше се за поднасянето на вечерята, а в шест и петнайсет отново отиваше в трапезарията за сестрите. В седем вече бе поела обратния път към павилиона — това бе най-приятното ѝ преживяване през деня. Понякога Нийл идваше в канцеларията ѝ, за да си поговорят и изпуснат по една цигара, но най-често тя отиваше в общата зала и разговаряше с питомците си; понякога изслушваше насаме изповедите на всеки един от тях. Сетне попълваше в картоните им данните, които смяташе за важни. Малко след девет часа някой приготвяваше последния чай за деня и Онър с удоволствие изпиваше чашата си в компанията на мъжете, седнала на дългата маса, отделена с паравани от голямата зала. В десет пациентите започваха да се приготвят за лягане, а след половин час сестра Лангтри напускаше отделението.

Сега нямаше много работа и животът ѝ бе сравнително лек и приятен. По времето, когато павилион X бе препълнен с пациенти, тя прекарваше там повечето от времето си и никога не го напускаше вечер, преди да раздаде транквиланти на всички болни. Ако някой от

тях бе склонен да буйства, оставяха през нощта по една дежурна сестра или ординарец, но подобни пациенти не се задържаха дълго тук, освен ако проявяха признаци на подобрене. Общо взето, лечението в павилион X се извършваше с колективни усилия, като най-важната съставна част на колектива бяха самите пациенти. Винаги имаше един-двама болни, на които сестра Лангтри можеше да се довери по време на отсъствието си, и тя ги намираще много полезни, отколкото другите си колежки.

Онър бе убедена, че общите усилия са главният фактор за успеха на лечението и се тревожеше единствено от мисълта, че хората в отделението разполагат с прекалено много свободно време. Веднъж превъзмогнал най-тежката фаза на заболяването си, човек изведнъж се озоваваше лице срещу лице със седмици на принудително бездействие преди освобождаването му от отделението. Пациентите нямаха с какво да запълват безкрайно дългите си дни. Малцина бяха онези, които подобно на Нийл Паркинсън умееха да рисуват. За съжаление, самата Онър нямаше склонност към занаятите и не можеше да преподава уроци на желаещите да ги упражняват, дори и да се намереха необходимите материали. От време на време някой от мъжете изявяваше желание да изработва фигурки от дърво, да плете или да шие и тя охотно го насърчаваше. Във всяко отношение павилион X бе най-скучното място на света. Ето защо тя бе доволна, когато успееше да накара пациентите си да участват в ежедневната работа.

Вечерта след пристигането на Майкъл, както обикновено, сестра Лангтри напусна канцеларията си в десет и четвърт, стиснала в ръка електрическото фенерче. Осветлението в голямата зала бе изгасено, с изключение на крушката, висяща над голямата маса. Тя изгаси и нея, като натисна бутона в дъното на коридора. Едновременно с това запали фенерчето си и го насочи надолу.

Наоколо цареше тишина, нарушавана единствено от долитащото от мрака равномерно дишане на пациентите. Странно, нито един член на сегашната група не хъркаше и може би това обуславяше взаимната им търпимост. Поне в съня си можеха да се чувстват сами и за няколко часа да се отърват от познатите до болка лица. Младата жена се

питаше дали Майкъл хърка. Надяваше се, че не, заради самия него, защото останалите веднага щяха да го намразя!

Павилионът никога не тънеше в пълен мрак след отменянето на затъмненията. Лампата в коридора гореше през цялата нощ, както и тази на стълбата, водеща към бараката с душовете и към тоалетната. Бледата ѝ светлина проникваше през прозорците, под които стоеше леглото на Майкъл.

Мрежите против комари бяха спуснати и надиплени около леглата и в полумрака им придаваха вид на катафалки. Създаваше се мрачно впечатление, сякаш неznайни войни лежах в непробуден сън, обгърнати от тъмни облаци, наподобяващи дим от погребални клади.

С автоматичен жест, плод на дълги години практика, сестра Лангтри вдигна фенерчето и закри в ръка крушката; светлината му се превърна в рубиненочервен отблясък, прорязван от бели искри между тъмните сенки на пръстите ѝ.

Първо се доближи до леглото на Нъгет и насочи засенчената светлина през мрежата. Господи, какво дете бе той! Спеше като заклан, но сутринта вероятно ще и се оплаче, че не е успял да мигне цяла нощ. Въпреки горещината пижамата му бе закопчана догоре, чаршафът — плътно увит около тялото му. Бедният Нъгет — винаги се оплакваше от нещо. Ако нямаше запек, казваше, че го измъчва диария; ако по чудо мигрената му преминеше, веднага започваше да усеща болки в гръбнака; когато дерматитът не предизвикваше върху кожата му възпаления, подобни на окървавено сурово месо, то по задника му излизаха гнойни циреи. Нъгет бе щастлив само когато страдаше от някаква болест — истинска или въображаема. Никога не се разделяше с орфания медицински речник, който бе задигнал отнякъде още преди пристигането си в отделението; наизуст знаеше съдържанието му и отлично разбираше значението на сложните медицински термини. Както обикновено, и тази вечер Онър бе успяла да го обуздае. Беше мила, изпълнена със съчувствие, готова да изслуша оплакванията му и да анализира описваните от него симптоми и покорно да последва наставленията му относно начина, по който трябва да бъде лекуван. Дори да подозираше, че повечето от таблетките, които сестрата му даваше, и от инжекциите, които му биеше, бяха безвредни, Нъгет предпочиташе да си мълчи. Да, наистина приличаше на голямо дете!

Следващото легло беше на Мат, който също спеше. Рубиненочервената светлина на фенерчето заигра по затворените му клепащи и освети благородните му черти. Онър изпитваше съжаление към Мат, но не можеше да му помогне. Преградата между мозъка и очите му оставаше спусната и не позволяваше връзка между тях. Напразно тя се опитваше да го накара веднъж седмично да ходи на преглед при полковник Подбрадник. Мат упорито отказваше и твърдеше, че ако заболяването му е истинско, неминуемо ще причини смъртта му, но защо да си прави труда да посещава невролог, ако слепотата му е въображаема, както твърдят всички? Върху шкафчето му стоеше снимка на млада, трийсетинагодишна жена; косата и прилежно бе навита на руло като на холивудска филмова звезда, тъмната и рокля бе украсена с широка бяла яка. Три момиченца със същите яки позираха до нея, а на скута ѝ седеше четвърто дете, почти пеленаче. Колко странно, че единствено Мат, който не можеше или не искаше да вижда, държеше върху шкафчето си снимка на любимите си хора. Но откакто работеше в павилион X, Онър бе забелязала, че тукашните пациенти почти не притежаваха фотографии на близките си, за разлика от болните в други отделения.

Единствено когато спеше, Бенедикт преставаше да се крие зад преградата, която бе издигнал между себе си и света. През деня той беше спокоен, тих, видимо доволен, лицето му бе непроницаемо. Но щом заспеше, започваше безспирно да се мятва в леглото и да стене. Всъщност Онър най-много се безпокоеше за него, защото не можеше да му попречи да се самоизмъчва. Думите ѝ сякаш не проникваха до съзнанието му; той никога не проявяваше враждебност към нея, но като че не я чуваше или не разбираше онова, което му говори. Тя предположи, че го измъчва половият му нагон и реши да го изпита. Когато му зададе въпроса дали някога е имал момиче, Бенедикт побърза да отговори отрицателно. Онър упорито продължи да го разпитва, като обясни, че няма предвид момиче, с което е спал, а просто девойка, към която изпитва приятелски чувства и за която мечтае да се ожени. Бенедикт я изгледа, лицето му се изкриви от отвращение. „Момичетата са противни“ — процеди той и не обели нито дума повече. Да, той я караше да се тревожи поради тази и поради ред други причини.

Преди да се доближи до Майкъл, сестра Лангтри реши да прибере параваните, поставени прекалено близо до леглото на новодошлия — имаше опасност той да ги събори, ако му се наложи да стане през нощта. Тя ги събра, като че затвори ветрило, и ги тикна до стената. Това легло отдавна стоеше празно; пациентите го избягваха, защото светлината от прозорците блестеше в очите им.

Онър със задоволство установи, че Майкъл спи без самото на пижамата си. Пък и не би могло да бъде иначе в тази горещина. Тя се притесняваше повече за здравето на Мат и на Нъгет, които въпреки настояванията ѝ продължаваха да спят със закопчани догоре пижами. Онър се питаше дали прекалената им скромност не е продиктувана от обожанието им на някакъв идеализиран женски образ — съпруга, или майка, който за тях бе въплъщение на почтеност — почтеността на някакъв утопичен цивилизован свят, намиращ се далеч от павилион X.

Майкъл спеше с лице към стената, очевидно необезпокояван от светлината, която падаше върху лицето му. „Много добре, значи местоположението на леглото не му пречи.“ — каза си тя. Докато не заобиколеше леглото, лицето на спящия оставаше скрито от нея; но тя изпитваше неудобство да го наблюдава, докато спи, затова не помръдна от мястото си. Слабата лампа осветяваше голия му гръб и раменете му и проблясваше върху сребърната верижка, на която той носеше картите си за самоличност, изработени от подобен на картон материал. Благодарение на тях щяха да го идентифицират, ако намереха тялото му, в случай че бе застрелян, не разкъсан от мина. Обичайната процедура беда отрежат и да изпратят едната карта на роднините му заедно с вещите му и да го погребат, без да свалят другата от шията му. „Но това вече няма да се случи, защото войната свърши“ — каза си Онър.

Спомни си погледа му, когато одеде за пръв път влезе в канцеларията ѝ, сякаш не взимаше присъствието ѝ на сериозно, сякаш жената пред него играеше роля, която не и подхожда. Очите му може би не искаха да кажат; „Иди да си играеш, момиченце“, а „Иди да се погрижиш за горките откачени, на които си необходима, защото нямам и никога не ще имам нужда от помощта ти“. Поведението му накара Онър да се почувства така, сякаш пред нея внезапно се бе изпречила висока стена, или се бе сблъскала с някаква непозната сила. Другите

пациенти явно изпитваха същото чувство и разбираха, че мястото на Майкъл не е в павилион X.

Тя остана до леглото му по-дълго, отколкото съзнаваше, насочила фенерчето към тила му; лявата ѝ ръка бе протегната и несъзнателно галеше мрежата против комари.

Почти незабележимо движение в другия край на залата я изтръгна от вцепенението ѝ. Тя вдигна очи и погледна към леглото на Люк, което вече не бе скрито от параваните. Той седеше гол на ръба на кревата, вдигнал единия си крак, обгърнал коляното си с ръце, и я наблюдаваше. Онър се почувства така, сякаш я бяха изненадали, докато участва в таен и перверзен полов акт, и мислено благослови тъмнината в залата, която прикри червенината, обляла лицето ѝ.

Двамата дълго се визираха един в друг, като дуелисти, които хладнокръвно преценяват противника си. Сетне Люк промени позата си, отпусна крака си, вдигна ръка за ироничен поздрав, плъзна се под мрежата и изчезна от погледа ѝ. Преструвайки се, че не е забелязала нищо неестествено, сестра Лангтри прекоси залата, наведе се и притвори плътно мрежата, като старателно избягваше погледа му.

Тя нямаше навик да наглежда Нийл, освен ако я повикаше, което той почти никога не правеше, сякаш смяташе, че веднъж влязъл в убежището си, има право на свой собствен живот. Бедният Нийл, дължеше му поне тази малка услуга.

След като се убеди, че всичко в отделението е наред, сестра Лангтри се отби в канцеларията си, смени гуменките си с ботуши и гетри и нахлупи широкополата си шапка. Сетне се наведе, взе кошничката си и пусна в нея два чифта чорапи на Майкъл, които имаха огромни дупки. Когато стигна до вратата, съвършено безшумно повдигна завесата от бирени капачки и излезе навън. Насочила в краката си фенерчето, чиято светлина вече не прикриваше с дланта си, тя прекоси лагера по посока на квартирата си. Часът бе десет и половина. До единайсет ще се изкъпе и ще се приготви за лягане, след което я очакват цели шест часа сън.

Но дори и по време на отсъствието ѝ пациентите ѝ не оставаха без наблюдение. Ако прозвучеше сигналната инсталация, която бе вродена във всяка добра медицинска сестра, тя отиваше в отделението, за да провери дали всичко е наред. Освен това караше нощната сестра да наглежда пациентите от павилиона по време на обиколката си. Във

всеки случай колежките ѝ обикновено посещаваха павилион X един-два пъти през нощта. При спешни случаи винаги можеха да ѝ телефонират. От три месеца насам не бе имало произшествие през нощта и Онър Лангтри си каза, че спокойно може да заспи.

ЧАСТ ВТОРА

ПЪРВА ГЛАВА

Както очакваше Онър, посещението при полковник Подбрадник се оказа безполезно. Той изцяло съсредоточи вниманието си върху тялото на Майкъл, без да се интересува от душевното му състояние. Преслуша го, след което се залови да го опипва, мушка, щипе, боде, гъделичка и почуква и какви ли не още неприятни процедури, които пациентът понесе с ангелско търпение. По негова команда Майкъл затваряше очи и докосваше с пръст върха на носа, сетне го накараха, без да помръдне глава, да следи с очи движението на молива вляво и вдясно, нагоре и надолу. Принудиха го да стои с прибрани крака и затворени очи, да се движи по права линия, да подскача първо на единия си крак, сетне на другия; да прочете всички букви на таблицата на стената, след което прегледаха очните му дъна и провериха способността му да мисли абстрактно. Когато полковникът се наведе над него, приготвил офталмоскопа си, Майкъл спокойно реагира на погледа на кървясалите му очи. От мястото си сестра Лангтри развеселено наблюдаваше сцената и с възхищение забеляза, че Майкъл дори не потрепна, когато до обонянието му достигна лошият дъх на полковника.

След цялата дълга процедура го изпратиха да почака навън, докато Онър остана да наблюдава как началникът ѝ замислено опипва с палец вътрешността на горната си устна; жестът му винаги ѝ напомняше за дете, което бърка в носа си, но явно, че по този начин полковникът стимулираше мисловната си дейност. Най-сетне той бавно изрече:

— Още днес следобед ще му направя лумбална пункция.

— По дяволите, защо ви е притрябвала? — извика Онър, преди да успее да се въздържи.

— Не ви чух добре, сестро?

— Много добре ме чухте. Казах: „Защо, по дяволите, ви е притрябвала!“ — отвърна младата жена, като си мислеше: „Ще рискувам, защото съм отговорна за здравето на поверения ми човек.“
Ето защо след кратко колебание продължи:

— Сър, много добре знаете, че сержант Уилсън не е нервноболен. Защо да му причиним страхотно главоболие и да го приковем към леглото цели три дни, когато здравословното му състояние е отлично, като се имат предвид климатът и нечовешките условия на живот, на които е бил подложен?

Полковникът си каза, че в толкова ранен час няма сили да ѝ се съпротивлява. Предишната нощ бе попрекалил — първо с уискито, след това с ласките на сестра Конъли — но бе убеден, че проявената слабост е реакция на скандала му в по-ранните часове със сестра Лангтри. Изтръпваше при мисълта, че толкова скоро му се налага да влезе в нова схватка. Кисело си помисли, че някой ден ще си разчисти сметките с нея, но не и днес.

Той завинти капачката на автоматичната си писалка и затвори досието на сержант Уилсън, след което с пръст го побутна към нея, сякаш бе пълно с микроби.

— Много добре, сестро — сухо произнесе той. — Няма да правим лумбална пункция днес следобед. Довиждане.

Сестра Лангтри побърза да стане, взе папката, сбогува се, обърна се кръгом и излезе от кабинета.

Майкъл я чакаше пред вратата и побърза да я настигне, когато тя бързо закрачи по посока на отделението и жадно вдъхна свежия въздух.

— Това ли е всичко? — запита той.

— Абсолютно всичко. Освен ако не се заразиш от някаква болест на гръбначния стълб (за предпочитане с непроизносимо название), мога да ти гарантирам, че никога вече няма да видиш полковник Подбрадник, освен когато инспектира отделението.

— Полковник... кой?

Тя се засмя и отвърна:

— Подбрадник. Люк му измисли прякора и всички започнаха да го наричат така. Истинското му име е Доналдсън. Искрено се надявам, че няма да започнат да го наричат „доктор Подбрадник“, когато се върне към практиката си на „Макайър стрийт“.

— Длъжен съм да заявя, че това място и обитателите му са пълни с изненади — заяви младият мъж.

— Навярно не са по-малко от изненадите в собствения ти батальон.

— Лошото е, че в батальона непрекъснато, понякога години наред, виждаш едни и същи лица — нито един от нас не бе убит, или ранен. Когато се придвижваш от лагер на лагер, или влизаш в бой, почти не забелязваш монотонността на живота си. Но аз прекарах по-голяма част от последните шест години в различни лагери, брулени от пясъчни бури, или подгизнали от тропически дъждове. Но жегата ме преследваше навсякъде. Понякога се питах какво ли е на руския фронт и как ли ще се чувствам на студа и мечтаех да се озова там. Не е ли странно, че съществуването ти може да стане толкова монотонно, че да мечтаеш за различен лагер, вместо за родния дом, или за жени? Имам чувството, че не познавам друг живот, освен този.

— Вярно е, че скуката и еднообразието са най-неприятни по време на войната. Всъщност обитателите на павилион X имат същите проблеми, включително и моя милост. Предпочитам да работя непрекъснато и да се грижа за отделението без чужда помощ, защото в противен случай ще откача. Поверените ми пациенти са в отлично физическо състояние и са готови да работят каквото и да било. Но тук няма какво да се прави. Убедена съм, че душевното им състояние щеше да се подобри, ако имаха някакво занимание.

Тя се усмихна и добави:

— Утешава ме само мисълта, че скоро всичко ще свърши и ще се завърнем в родината.

Майкъл знаеше, че завръщането към цивилния живот плаши другарите му, но не й го каза, само продължи да крачи към лагера рамо до рамо с нея.

Младата жена си помисли, че е приятно да се върви с Майкъл. Той не се привеждаше почтително към нея както Нийл, не си придаваше важности подобно на Люк, нито ситнеше като Нъгет. Вървеше редом с нея съвсем естествено, като с равен. Изглеждаше й странно, но много приятно и... успокояващо.

Онър кривна встрани от павилион X и пое пътеката между две празни бараки.

— Какво ще правиш след демобилизацията, Майкъл? Имаш ли някаква професия?

— Да, занимавам се с производство на млечни продукти. Притежавам ферма, разположена върху триста акра земя в долината на река Хънтър, близо до Мейтланд. В момента там работят сестра ми и

зет ми, но те предпочитат да се завърнат в Сидни и ще се наложи да поема фермата след завръщането ми. Зет ми е гражданин до мозъка на костите си, но когато мобилизацията започна, предпочете да дои крави и да става в ранни зори, вместо да облече униформа и да го застрелят на фронта — отвърна младият човек с презрителна гримаса.

— Браво, още един фермер в отделението! Вече сме мнозинство. Нийл, Мат и Дъгет са граждани, но с теб ставаме четирима.

— Така ли? Откъде сте?

— Баща ми притежава имение близо до Яс.

— Но все пак се озовахте в Сидни, също като Люк.

— В Сидни — да, но не като Люк.

Той крадешком я погледна и се усмихна:

— Извинете, капитане.

— По-добре ме наричай сестро, както другите. И без това рано или късно ще започнеш да ми викаш така.

— Слушам, сестро.

Изкачиха се по ниска пясъчна дюна, прорязана от корените на жилавата трева и осеяна с пънове от кокосови палми, и излязоха на плажа. Спряха в подножието на дюната и вятърът развя воала на сестрата.

Майкъл извади торбичката си с тютюн, прилекна като хората, които живеят на село; тя коленичи до него, като внимаваше да не напълни обувките си с пясък.

— При вида на подобна гледка почти започвам да обичам островите — промълви Майкъл и се залови да си свива цигара. — Не е ли странно? Точно когато ти се струва, че не можеш да изтърпиш нито миг повече комарите, калта, горещината, дизентерията и всичко останало, изведнъж се събуждаш и виждаш най-прекрасния ден, създаден от бога, натъкваш се на идиличен пейзаж като този, или се случва нещо, което те кара да си кажеш, че все пак животът не е толкова лош.

Гледката действително беше прекрасна. Покрай водата сребристият пясък бе по-тъмен поради отлива, плажът — напълно безлюден. Изглежда, че той е едната страна на дълъг нос или на хребет, защото вляво завършваше на фона на небето и на океана, а от другата страна се спускаше към обраснало с гъста растителност блато, откъдето се разнасяше миризмата на изгнило. Огледална, бледозелена

и неподвижна, водата наподобяваше тънък слой боя, нанесена върху бял фон. В далечината се тъмнееше коралов риф, а хоризонтът се губеше зад високите пенести вълни, които се разбиваха в брега.

— Това е плажът за болните — обясни сестра Лангтри и също приклезна. — Сутрин е забранено да се посещава, ето защо няма жива душа, но от един до пет следобед е на ваше разположение. Нямахте да мога да те доведа тук тогава, защото жените нямат право да идват в тези часове. По този начин армията си спестява разноските за бански гащета. Ординарците и допълнителният персонал го използват по същото време. За мен плажът е истинска благословия. Без това забавление пациентите ми навярно никога нямаше да оздравеят.

— Има ли специален плаж за сестрите?

— Да, от другата страна на възвишението. Но ние не сме късметлии като вас — главната сестра не разрешава да се къпем голи.

— Проклетата дърта сухарка!

— Лекарите и офицерите също имат свой плаж, от същата страна на възвишението, като нашия, но отделен чрез нисък нос. Офицерите могат да се къпят тук, или там.

— Може би на тях отпускат бански гащета, а?

Онър усмихнато отвърна:

— Не ми е минало през ум да се заинтересувам. Измори се да стои клекнала и се изправи под претекст, че поглежда часовника си, и каза:

— Време е да се връщаме. Днес не е ден за посещение на главната сестра, но още не съм ти показала как да драпираш мрежата против комари. Разполагаме с един час за упражнения преди обяда.

— Едва ли ще е необходим цял час смятам, че съм доста схватлив... — проговори Майкъл. Не му се искаше да си тръгва и да наруши магическото очарование от първия си контакт с жена от години насам.

Но Онър поклати глава и продължи да се изкачва по дюната, а той бе принуден да я последва.

— Грещиш, Майкъл. Повярвай ми, че ще ти е необходим повече от час. Нямах представа колко трудно е правилното прибиране на мрежата. Ако знаех точното предназначение на процедурата, щях да предложа на полковник Подбрадник да я използваме като тест за интелигентност.

— Какво искате да кажете?

Той я настигна и изтупа полепналия по панталоните му пясък.

— Някои от обитателите на павилион X не могат да се справят със задачата — например Бенедикт. Изредихме се да му предаваме уроци и той има желание да се научи, но, въпреки че е доста умен, и досега не може да сгъне мрежата според правилата. Бен проявява забележителна артистичност, но все не успява да постигне желанието от главната сестра резултат.

— Винаги ли сте така честна с всички?

Младата жена спря и обърна към него сериозното си лице.

— Налага се, Майкъл. Независимо от това, дали ти харесва и дали ще успееш да се приспособиш, ти вече си част от павилион X до момента на демобилизацията. И скоро ще се убедиш, че не можем да си позволим лукса да използваме евфемизми.

Той мълчаливо кимна и продължи да се взира в нея, сякаш я виждаше за пръв път, но в сравнение с предишния ден в погледа му се четеше уважение.

След секунда Онър извърна очи и продължи да върви, но за разлика от забързаната си и делова походка сега се движеше бавно, сякаш се разхождаше. Малкото разнообразие от скучното ежедневие й се отрази добре, чувстваше се приятно в компанията на този необщителен човек. Не се налагаше да се опитва да разгадава мислите му и да взема предпазни мерки — с него можеше да се отпусне и да си въобрази, че са се запознали в дома на общи приятели.

След това, някак си прекалено внезапно, павилион X изникна пред очите и веднага щом заобиколиха празната барака. Нийл стоеше отвън и ги чакаше. Изражението на лицето му разгневи сестра Лангтри — изглеждаше като грижовен баща, който за пръв път е позволил на детето си да се прибере само от училище.

ВТОРА ГЛАВА

Следобед Майкъл отиде на плаж заедно с Нийл, Мат и Бенедикт. Нъгет отказа да ги придружи, а Люк бе изчезнал някъде.

Майкъл се изненада от увереността, с която се движи Мат — достатъчно бе Нийл леко да докосне ръката или рамото му, за да го ориентира; Майкъл внимателно ги наблюдаваше, за да може в отсъствието на Нийл да го замести. Тази сутрин, докато се къпеха, Нъгет му обясни с подробни медицински термини, че Мат всъщност не е сляп и от физиологична гледна точка очите му не са засегнати, но Майкъл смяташе, че другарят му по съдба не се преструва. Симулантът би се препъвнал и преигравал ролята си. Мат обаче се държеше достойно и отказваше да прави капитал от нещастията си.

Петдесетина мъже бяха пръснати из плажа, който спокойно би побрал хиляда души, без да изглежда претъпкан. Всички до един бяха голи, някои бяха сакати, други — покрити с белези. Но тъй като сред къпещите се имаше подофицери, лекуващи се след тежък пристъп на малария или на друга тропическа болест, присъствието на тримата мъже от отделение X с непокътнати тела и на вид напълно здрави не се набиваше на очи. Майкъл забеляза, че мъжете образуват групички според вида на заболяването си и според отделението, в което лежах: неврологично, за пластична хирургия, за остеопатия, дерматологично и така нататък. Същото се отнасяше и за медицинския персонал.

„Откачените“ от отделение X оставиха дрехите си далеч от другите групи, за да не ги обвинят, че подслушват разговорите им, и сетне в продължение на един час стояха в топлата вода, която съвсем не действаше освежаващо. После се изтегнаха върху пясъка, за да изсъхнат. По кожата им бяха полепнали червеникави песъчинки, които блестяха като пайети. Майкъл седна, сви цигара, запали я и я подаде на Мат. Нийл иронично се усмихна, но не каза нищо и продължи втренчено да наблюдава как Майкъл сръчно свива друга цигара за себе си.

„Тук е много по-хубаво, отколкото в лагера“ — помисли си Майкъл, вперил поглед в хоризонта и присвил очи, за да ги защити от блясъка на слънцето. Той разсеяно наблюдаваше сините облачета дим, които се виеха от цигарата му, застиваха за миг над него, сетне бризът ги отнасяше към морето. Да, обстановката тук се различаваше от тази в лагера, приятно бе да е сред други, непознати хора, които също като войниците от неговия батальон бяха като голямо семейство. Но това тук бе по-сплотено и се управляваше от жена, както всички нормални семейства. Освен това Майкъл се радваше на компанията на сестра Лангтри — тя бе първата жена, с която контактуваше, от шест години насам, като се изключеха някои мимолетни връзки. След толкова дълго време човек започва да забравя как изглеждат представителките на нежния пол, как вървят, как ухаят и колко по-различни са от мъжете. Онър Лангтри сплотяваше пациентите от своето отделение в голямо семейство и никой, дори и Люк, не смееше да оспори властта ѝ, нито да я оскърби. Безсъмнено, тя бе дама, дори нещо повече. Майкъл никога не се бе интересувал от префърцунените госпожици, чиито претенциозни маниери прикриваха липсата на характер и на остър ум. Постепенно започваше да разбира, че сестра Лангтри има качества, които самият той смяташе, че притежава. Тя не се страхуваше от нищо, говореше онова, което мисли, и не се боеше от мъжете само заради пола им.

При пристигането му го бе сложила на място, но Майкъл откровенно си признаваше, че вината е негова. Защо жените да нямат право на власт и на по-висок чин, ако са способни да се справят с работата си? Но въпреки капитанските си пагони, Онър Лангтри бе изключително женствена и чаровна. Без открито да налага волята си, тя успяваше да държи в подчинение пациентите си. Освен това, мъжете я обичаха. Което означаваше, че гледат на нея като на жена и я желаят. Отначало тя не му направи впечатление, нито му се стори сексапилна, но след като разговаря два пъти със сестрата, той започна да забелязва привлекателността ѝ и да жадува за нея. О, далеч бе от мисълта да я хвърли на земята и насила да я обладае. Мечтаеше за романтична любов, искаше му се постепенно да открива устните, шията и раменете ѝ, бедрата ѝ. Мъжът, принуден години наред тайно да мастурбира, почти загубва функциите си. Но когато ежедневно е в женска компания, либидото му се възвръща и той престава да гледа на

жената като на непостижима мечта. Сестра Лангтри не бе плакат, закачен на стената, а истинска жена. Но за Майкъл тя си оставаше покачена на пиедестал — страхопочитанието му нямаше нищо общо с войната и с липсата на жени на фронта. Онър Лангтри бе на много по-високо социално стъпало от него — дъщеря на богат земевладелец, буржоазка, с която никога не би имал шанс да се запознае в цивилния живот.

Бедният Колин, навярно моментално щеше да я намрази! Не както Люк, който я ненавиждаше и същевременно я обожаваше — при това бе влюбен в нея до полуда. Люк имаше право да се самозаблуждава, защото не можеше да проумее причината, поради която сестра Лангтри отблъсква любовта му. Но Колин бе по-различен и странен и това бе причината за всичките му проблеми. Двамата служеха заедно от самото начало на войната. Майкъл незабавно се заинтересува от него, защото Колин бе човек, който безпричинно въбесяваше околните. Самото му присъствие ги изкарваше извън нерви, както мухите подлудяват конете. А Майкъл от малък изпитваше нужда да покровителства някого и винаги взимаше под крилото си. „куците патенца“. Колин просто бе едно от тях.

Беше слаб и грациозен като момиче, прекалено красив, но истински демон по време на сражение. Навярно външността и чувствата му го поставяха в неизгодно положение, също както Бенедикт. Майкъл пъкна угарката си в пясъка и замислено се загледа в Бенедикт. Аскетичното му лице носеше белезите на силна вътрешна борба, на морален тормоз, на съмнения и може би на непоколебим и жесток бунт, както при Колин. Майкъл бе абсолютно убеден, че и Бенедикт е безумно смел воин, един от онези спокойни и безлични мъже, които, обзет от еуфорията на сражението, се хвърлят в него като древни герои — често срещано явление при онези, които се стремят да докажат нещо на себе си, стимулирани от вътрешните си терзания.

Отначало Майкъл само съжаляваше Колин — отново действаше прочутият му инстинкт на защитник — но с течение на времето, докато ги препращаха в различни страни, помежду им се зароди необикновена обич и приятелство. Сражаваха се добре рамо до рамо и спяха в една и съща палатка; когато им дадоха отпуск, откриха, че нямат склонност към бордеите и към напиването до безсъзнание. Бяха

неразделни, защото имаха общи вкусове, защото изпитваха удоволствие да са заедно.

Но близостта с даден човек понякога заслепява и Майкъл също попадна в тази клопка. Едва когато се озоваха в Нова Гвинея, той напълно осъзна сериозността на проблемите на приятеля си. В ротата дойде нов подофицер — едър, самоуверен и доста груб човек, който скоро превърна Колин в обект за подигравките си. Отначало Майкъл не се разтревожи особено много: знаеше, че докато е там, Колин е в безопасност. От своя страна подофицерът прецени добре Майкъл и разбра, че не е в негов интерес да прекалява с издевателствата си. Ето защо се задоволяваше да се държи надменно с Колин и да му подхвърля обидни думи, поведение, което Майкъл понасяше търпеливо. Знаеше, че при първото сражение подофицерът ще открие истинската природа на наглед женствения Колин.

Беше смаян, когато един ден видя приятеля си облян в сълзи, и трябваше да прояви огромно търпение, докато разбере истината: подофицерът му предложил хомосексуална връзка и Колин страдаше безмерно. Той призна, че действително има такива наклонности; знаел, че са отвратителни и неестествени, презирал се, но бил безпомощен. Но най-лошото било, че не искал за любовник подофицера, а Майкъл.

Майкъл не почувства възмущение, нито отвращение, само огромна тъга; през дългите години, прекарани рамо до рамо с Колин, го бе обикнал искрено. Как изведнъж да намрази най-верния си другар, след като бяха делили мъки и радости? Разговаряха дълго и накрая той осъзна, че изповедта на Колин няма да промени отношенията им, освен може би да ги заздравя. Майкъл нямаше неговите сексуални наклонности, но те в никакъв случай не бяха повод да промени чувствата си към него. Той спокойно прие факта, че човешката природа е странно устроена. Животът на фронта го бе научил равнодушно да приема странности, които инстинктивно би отблъснал в цивилния живот. В сегашните условия нямаше друг избор — необходимо бе да се примири, или да умре. Толерантността бе цената, която трябваше да плати за оцеляването си; стига да го оставят на спокойствие, не би проявил любопитство към частния живот на другарите си.

Той изведнъж осъзна, че отговорността му към Колин става още по-голяма заради любовта на приятеля му към него. Неспособността си да отвърне на чувствата му Майкъл компенсираше с ролята на негов

закрилник. Заедно бяха посрещали смъртта, сраженията, неволите, глада, самотата, носталгията, болестите. Не можеше с лека ръка да захвърли всичко. Майкъл изпитваше огромна вина, че не е в състояние да отвърне на чувствата на Колин, която се опита да изкупи, като изцяло посвети живота си на него. Въпреки че не можеше да намери сексуално удовлетворение на любовта си, Колин бе по-щастлив след този паметен ден.

Когато го убиха, Майкъл не можа да повярва на очите си, да приеме нелепата смърт, предизвикана от миниатюрно парченце метал, движещо се с по-голяма скорост от звука, забило се в главата на приятеля му. Колин просто се свлече на земята, без дори да бъде окървавен, и умря тихо, сякаш с радост посрещна смъртта. Майкъл дълго седя до него, стиснал леденостудената му ръка, сякаш очакваше тя внезапно да се раздвижи. Наложиха се насила да го откъснат от мъртвеца и да се опитат да го убедят, че няма надежда Колин да оживее, въпреки че лицето му изглеждаше като на спящ човек — благородно и невинно като на светец. Навярно смъртта щеше да го промени, както обикновено, защото тя означаваше нашествие на бездната, на хаоса. И досега Майкъл продължаваше да се пита дали действително Колин е изглеждал заспал, или така му се е сторило в мъката му. Бе познал страданието, но този път то му се струваше безгранично.

Когато първоначалният шок премина, той с ужас установи, че едновременно с мъката изпитва огромно облекчение. Беше свободен! Бременото на задължението към безпомощния му приятел се бе смъкнало от плещите му. Ако Колин бе останал жив, той щеше да се чувства обвързан с него. Може би нямаше да му попречи да потърси друга любов, но положително щеше да го възпира. Освен това знаеше, че Колин положително ще се опита отново да го превърне в своя собственост, на която смяташе, че има право. Майкъл почувства облекчение от смъртта му и мисълта не му даваше покой.

През следващите месеци той се затвори в себе си и избягваше компанията на другарите си. Това бе възможно заради прословутата му храброст; в батальона му героите не бяха рядкост, но Майкъл надминаваше всички. За командира си той бе образец на воин, боец с редки качества. За Майкъл военната служба бе като работа, която изпълняваше съвестно, защото вярваше в справедливостта на каузата и

в собствените си сили. Неизменното му спокойствие не се влияеше от предизвикателства, той запазваше хладнокръвието си при всякакви обстоятелства и вършеше необходимото, без да се замисля за последствията, дори ако собственият му живот бе поставен на карта. Умееше да копае окопи, землянки и гробове; повеждаше хората си в безумни атаки, или се оттегляше, ако сметнеше за необходимо. Никога не се оплакваше, не създаваше неприятности и не оспорваше дадена заповед, въпреки че си бе наумил да не я изпълни. Присъствието му действаше успокояващо на другарите му, личният му пример го окуражаваше. Вярвах, че смъртта никога не може да го мрази и го смятаха за свой талисман.

Малко след дебаркирането на австралийската армия в Борнео натовариха Майкъл с наглед лека бойна задача; за командир на групата бе определен подофицерът, измъчвал Колин. Натовариха хората на три шлепа със заповедта да дебаркират на определен от командването бряг и да заемат позиция там. Разузнавачите бяха доложили, че в района няма японци. Но при започването на операцията те като изневиделица се появиха, откриха огън и повече от половината австралийци загинаха, или бяха ранени. Един от шлеповете успя да се изплъзне, защото войниците още не бяха дебаркирали; другият бе потопен. Хората от третия вече бяха слезли на сушата; Майкъл, с помощта на друг сержант и на подофицера, успяха да прегрупират останалите живи войници и заедно с тях пренесоха тежко ранените на борда на третия шлеп, който като по чудо се държеше на повърхността. Когато се връщаха, бяха пресрещнати от подкрепление: завръщайки се в базата, хората от първия шлеп бяха вдигнали тревога и се бяха погрижили да им бъдат изпратени така необходимите лекари, кръвна плазма и морфин.

Подофицерът бе съкрушен от загубата на толкова много хора и се обвиняваше за случилото се, защото това бе първата му самостоятелна акция. Майкъл го съжали и поиска да го утеши, но добрите му намерения имаха неочакван ефект: подофицерът буквално се хвърли в прегръдките му. В продължение на пет ужасяващи минути Майкъл бе обзет от неопишуема ярост — той, който се славеше като най-хладнокръвния войник сред другарите си. Видя се впримчен в нова отвратителна клопка, в която го дебнеха нежелани от него любов и робско подчинение, на които сам той бе жертва. Внезапно в душата

му пламна неизпитвана досега жестока омраза. Може би инцидентът щеше да бъде избягнат, ако подофицерът не бе предложил любовта си на Колин, защото в противен случай последният едва ли би имал куража да се изповяда.

За щастие, Майкъл не бе въоръжен и разполагаше само с голите си ръце, но отличното му обучение, яростта му и елементът на изненада положително щяха да се окажат достатъчни, ако подофицерът не бе надал вик за помощ.

След като пристъпът на умопомрачение премина, Майкъл се почувства сломен. През всичките прекарани на фронта години никога не бе изпитал желание да убива и когато му се налагаше да го прави, не изпитваше удоволствие, защото не мразеше враговете си. Но когато пръстите му се впиха в шията на подофицера, той изпита удоволствие подобно на сексуално удовлетворение. Докато притискаше с палци хрущяла, усети, че го завладява сляната животинска страст, която толкова презираше у другите.

Сам си знаеше как се е почувствал през тези няколко секунди на умопомрачение — ето защо реши да си понесе последствията. Отказа да обясни постъпката си и непрекъснато повтаряше едно и също: че искал да убие подофицера.

Командирът на батальона, прекрасен човек и офицер, насила го подложи на разпит, на който присъстваше само майорът — отличен лекар и човек с добро сърце. Двамата съобщиха на Майкъл, че въпросът е отнесен до командира на дивизията; подофицерът искал военен съд и нямало да се спре пред нищо.

— Проклет глупак — процеди през зъби командирът на батальона.

— Тези дни не е на себе си — побърза да каже Майкъл, който от време на време изпитваше силното желание да се разплаче.

— Ако продължаваш да говориш така, положително ще те признаят за виновен — прекъсна го майорът. — Ще загубиш всичките си спечелени досега отличия, с които ще се гордееш след войната.

— Нека ме осъдят... — уморено въздъхна Майкъл.

— Я не говори глупости, Майк! — възкликна командирът — Много добре знаеш, че струваш десет пъти повече от този глупак!

— Имам само едно желание: цялата история да се приключи — отвърна Майкъл и затвори очи. — Знаете ли колко ми е писнало от

войната, от хората, от цялата свинщина!

Двамата офицери се спогледаха.

— Очевидно се нуждаеш от почивка — най-сетне наруши мълчанието майорът. — И без това войната е към края си. Какво ще кажеш за хубаво легло, в хубава полева болница и хубава медицинска сестра, която да се грижи за тебе?

Майкъл отвори очи и промълви:

— Звучи ми като истински рай. Какво трябва да направя, за да попадна там?

— Нищо, просто да продължиш да се правиш на малоумен — усмихнато отвърна лекарят. — Ще те изпратя в База 15 под претекст, че си получил леко нервно разстройство. Обещавам, че няма да бъде отразено в документите ти при демобилизацията, но ще принуди отмъстителния ни приятел да си прибере рогата.

Негласният договор бе подписан. Майкъл предаде оръжието и мунициите си. Сетне го качиха в линейка и го закараха на летището, а оттам в База 15.

„Хубаво легло в хубава полева болница и хубава медицинска сестра, която да се грижи за него...“ Питаше се дали сестра Лангтри отговаря на шаблонното определение. Откровено казано, Майкъл очакваше да се срещне с яка, застаряваща жена, която ще се отнася с него майчински и същевременно авторитетно. За негова изненада сестрата се оказа грациозно, жизнено създание, почти на неговата възраст, но със самоувереност на генерал и с ум на министър...

Стреснато, той се върна към действителността, щом забеляза, че Бенедикт го наблюдава, побърза приятелски да му се усмихне, но в главата му отново прозвуча предупредителният сигнал. „Не — каза си той, обзет от паника. — Никога повече! Никакво съчувствие дори към този нещастник, с вид на гладно и пребито бездомно псе.“ Този път знае какво го очаква и ще се постарее да ограничи приятелството си в допустимите граници. Не че подозираше Бенедикт в хомосексуализъм; бе разбрал, че той изпитва огромна нужда от приятел, а останалите обитатели на павилион X ни най-малко не се интересуват от него. Всъщност никак не бе чудно: от Бен се излъчваше студенина, която Майкъл понякога забелязваше и у други хора и която не насърчаваше

приятелски чувства към тях. Без да отблъскват околните, те реагират странно и се впускат в обсъждане на религията или на други неприятни и забранени теми, които за повечето хора са табу. Навярно момичетата до смърт се страхуват от Бенедикт, а той — от тях. Може би животът му беше емоционална пустиня и причината бе в самия него. Не е чудно, че обичаше сестра Лангтри, защото единствено тя се държеше с него като с нормален човек, останалите го смятаха за откачен. Навярно несъзнателно чувстваха, без напълно да разбират (с изключение на Нийл, който имаше доста опит) яростта, която бушуваше в душата му. „Господи, какъв боец би излязло от него!“ — каза си Майкъл.

В този момент безизразното лице на Бенедикт се промени: чертите му се изостриха, ноздрите му се свиха, очите му помръкнаха и той се превърна в каменна статуя. Майкъл любопитно обърна глава, за да види причината за внезапната промяна. Забеляза Люк, който се приближаваше към тях. Вървеше изпъчен, перчеше се по подражание на спасителите на плажа и безсрамно демонстрираше физическото си превъзходство, красотата на загорялото си тяло и размерите на члена си, които караха останалите мъже тайно да му завидват и да се чувстват непълноценни.

Нийл яростно зарови петите си в пясъка, като че бе къртица, която търси дупка в земята.

— Мръсник такъв! — процеди през зъби той. — Понякога ми се иска да грабна бръснача и да му отрежа оная работа, дето толкова се фука с нея!

— Де да можех поне веднъж да го видя... — опечалено произнесе Мат.

— Страшна гледка, няма що! — развеселено каза Майкъл.

Люк се приближи до насядалите мъже и се извиси пред тях в цял ръст. С едната си ръка разсеяно гладеше гърдите си, с другата размахваше въображаема ракета.

— Искате ли някои да поиграем тенис? — попита той.

— Нима разполагате с тенискорт? — невинно изрече Майкъл. — В противен случай нямам нищо против да изиграем един-два сета.

Люк подозрително го изгледа, но изминаха няколко секунди, докато разбере, че му се подиграват.

— Значи ме поднасяш, а? — разярено изрева той.

— Не, защо? Мислех си, че вече си приготвил топките — усмихнато отговори Майкъл.

Маг и Нъгет гръмко се разсмяха, а Бенедикт гузно захихика. Мъжете от групата, намираща се най-близо до тях, също се разсмяха и любопитно наостриха уши. За миг Люк остана неподвижен, сякаш не знаеше как да реагира. След кратко колебание сви рамене и тръгна към морето, сякаш първоначално се бе запътил за там.

— Браво, Майк, — подхвърли през рамо той. — Радвам се, че си ги забелязал. Но още не си видял ракетата ми.

— Как да не съм? — извика след него Майкъл. — Отначало ми се стори, че е стълб, останал от моста в Сидни.

Съседите им забравиха да се преструват на безразлични и избухнаха в смях; безсрамното парадирание на Люк се бе превърнало във фарс. Нийл весело хвърли шепа пясък върху Майкъл.

— Браво, старче! — извика той и изтри очите си. — Съжалявам, че сам не се сетих да му го кажа.

Когато малко след пет часа сестра Лангтри се върна в отделението, с радост установи, че питомците ѝ вече не се държат враждебно към Майкъл, и на сърцето и олекна. Струваше ѝ се много важно той да бъде приет и обикнат от другарите си. Но защо? Не бе съвсем сигурна, но подозираше, че е по-загрижена за него, отколкото за останалите пациенти.

Отначало бе възбудил любопитството ѝ, после — чувството ѝ за справедливост, а накрая — интереса ѝ. Тя не се тревожеше за приспособяването му към живота в отделението, а от реакцията на Нийл, лидерът на малката група. Последният не бе посрещнал топло и възторжено новодошлия и останалите навярно щяха да последват примера му, защото въпреки старанието си да омаловажи статуса си, аристократичният произход на Нийл го правеше роден за лидер. Останалите, включително Люк, безпрекословно му се подчиняваха; от него зависеше да превърне павилион X в рай, в ад, или в чистилище.

Онър изпита огромно облекчение, когато видя, че Нийл се отнася с Майкъл като с равен. От сега нататък няма защо да се притеснява за Майкъл, нито за когото и да е от пациентите си.

Когато по-късно се разбра, че Майкъл играе шах, Бенедикт радостно възкликна. Играта очевидно бе единствената му слабост, но тя отегчаваше Нийл и плашеше Нъгет. Мат заяви, че едно време обичал да играе, но сега му било трудно да запамети позициите на фигурите върху дъската. Люк бе добър играч, но неспособен да устои на перверзното изкушение да интерпретира схватката между белите и черните фигури в символичен аспект, като борба между доброто и злото; безкрайните му тиради очевидно се отразяваха неблагоприятно върху Бен, ето защо сестра Лангтри му забрани да играе с него.

Когато видя как вечерта Бенедикт се настанява на пейката срещу Майкъл и разтваря шахматната дъска, Онър си помисли, че малкият ѝ свят най-сетне е станал идеален. „Колко е приятно да имаш съюзник“ — каза си тя. Беше с богата душа и не се сърдеше на Майкъл, който очевидно бе намерил пътя към пациент, на когото досега тя не можеше да помогне.

ТРЕТА ГЛАВА

Люк не само се движеше безшумно като котарак, но умееше да вижда в мрака. Ето защо нямаше нужда от фенерче, докато със сигурни стъпки се промъкваше между празните бараки към брега, където се намиреше плажът за сестрите.

Напоследък охраната не беше толкова строга. В края на войната База 15 приличаше на изоставен кораб, в какъвто скоро щеше да се превърне. Навред цареше спокойствие и военната полиция бе отслабила бдителността си.

Тази вечер Люк, изпълнен с прилив на сили и на жизненост и с леко сърце, имаше важна среща. И то със скъпоценната, недостижима банкерска дъщеря! Не беше лесно да я накара да дойде на срещата, но накрая малката се съгласи, защото единствената друга възможност да се видят бе на верандата пред трапезарията на сестрите, и то пред очите на целия лагер. Тя имаше офицерски чин, той — по-нисък от нея ранг, и докато строгите правила разрешаваха невинната среща между двама съученици, интимните отношения биваха наказвани строго от главната сестра с дисциплинарни мерки. Но Люк все пак бе успял да убеди момичето да се срещнат на плажа след падането на нощта и не се съмняваше как ще се развият събитията по-нататък. Най-сериозното препятствие вече бе зад гърба му.

За щастие, луната се бе скрила, но от небето струеше странен блясък, а мъглявите съзвездия хвърляха студена светлина, която придаваше сребрист оттенък на целия свят. Люк веднага забеляза силуета на младата жена, заобиколена от гъстите сенки, и на пръсти се приближи до нея.

Тя сподави уплашения си вик, сетне, потръпвайки, каза:

— Не те чух да идваш.

Люк взе ръката ѝ и с престолено безразличие започна да я разтрива, за да заглади настръхналата ѝ кожа.

— Само не ми казвай, че ти е студено в такава прекрасна нощ.

— Не, просто съм нервна. Не съм свикнала да излизам тайно и да ходя на срещи с мъже. Много по-различно е от времето, когато за

майтап вечер бягахме от пансиона в Сидни.

— Успокой се, всичко е наред. Ще седнем тук, ще изпушим по една цигара, ще си побъбрим...

Той я хвана под мишница, помогна ѝ да седне на пясъка и се настани на почтено разстояние от нея.

— Може да ти прозвучи нахално, но имаш ли цигари? — попита Люк и белите му зъби проблеснаха в мрака. — Нямам нищо против да ти свия от моите, но съм сигурен, че няма да ти харесат.

Момичето бръкна в джоба на якето си и извади пакет „Крейвън“ Люк внимателно извади цигара, като внимаваше пръстите му да не докоснат нейните. Решен да придаде на срещата им малко повече интимност, той сам запали цигарата ѝ и я подаде, сетне бавно започна да свива цигара и за себе си.

— Няма ли опасност да забележат огънчетата? — попита тя.

— Възможно е, но е почти невероятно — небрежно отвърна Люк. — Сестрите са кротко племе и военната полиция не се навърта наоколо.

Той се обърна към нея и се загледа в профила ѝ, сетне попита:

— Какво ново в любимия роден град?

— Нищо особено. Съвсем опустя напоследък.

Следващите думи се изтръгнаха с мъка от устата му, но той все пак успя да ги изрече:

— Как са майка ми и сестра ми?

— Кога за последен път си чул нещо за тях?

— Преди повече от две години.

— Какво? Нима не ти пишат?

— О, да. Непрекъснато. Просто не чета писмата им.

— Тогава защо ме питаш за тях?

Хапливата ѝ забележка го стресна.

— Просто защото трябва да говорим за нещо — кротко отвърна той и взе ръката ѝ. — Защо си толкова нервна?

— Заради теб. Същият си, както едно време, в училище.

— Лъжеш се. Оттогава изминаха много години.

— Беше ужасно, нали? — съчувствено произнесе тя.

— Войната ли имаш предвид? Да, понякога — отвърна Люк.

Спомни си канцеларията, от която почти не излизаше, и символичната си работа под командването на онова мекотело —

майора, който му се водеше началник, но всъщност бе обратното. Въздъхна и отговори:

— Няма как, длъжни сме да се подчиним на дълга.

Двамата замълчаха, след което той промълви:

— Приятно е да видиш познато лице.

— Прав си. Зарадвах се, когато Министерството на здравеопазването ми разреши да постъпя в армията, но очаквах съвсем друго. Разбира се, ако войната не бе свършила, всичко щеше да е по-различно. В База 15 цари истинско мъртвило, нали?

— Какво точно описание — каза той и се засмя.

Внезапно, преди да успее да се възпре, или да го формулира по-тактично, младата жена зададе въпроса, който я измъчваше, откакто за пръв път го бе видяла тук.

— Защо си в павилион X, Люк?

Отговорът му бе готов още от момента, когато бе решил какво ще направи с банкерската дъщеря.

— Изпаднах в депресия — с въздишка отговори той. — Непрекъснатите сражения, нервната преумора... Случва се почти с всички.

— Бедният Люк!

„Най-глупавият диалог в актьорската ми кариера — помисли си Люк. — Защо да прахосвам думите на Шекспир, когато моите брътвежи имат същия ефект.“ После престорено загрижено попита:

— По-топло ли ти е сега?

— Да. Дори ми се струва прекалено горещо.

— Искаш ли да се изкъпем?

— Сега ли? Нямам бански костюм.

Люк нарочно замълча, после предложи:

— Тъмно е и не виждам нищо. А дори и да виждам, обещавам да не гледам към тебе.

Младата жена отлично знаеше, че съгласявайки се да се срещне с него на уединения плаж, предварително бе приела волностите му, но все пак бе длъжна да изрече задължителните фрази, да чуе задължителните отговори, за да успокои съвестта си и да прогони разгневените духове на родителите си. Изгаряше от желание да легне с Люк, но не искаше да я сметне за лесна плячка.

— Добре. Но само ако влезеш във водата преди мен и обещаеш да стоиш там, докато изляза и се облека — колебливо произнесе момичето.

— Дадено! — извика Люк, скочи на крака и се съблече с бързината на комедиант, опитен в бързата смяна на костюмите.

Тя не искаше да го загуби в мрака, затова побърза да се присъедини към него, но свалянето на гетрите и на ботушите я забави.

— Люк! Къде си? — тихо извика момичето и нагази до колене във водата. Сетне бавно пристъпи напред, сякаш се страхуваше, че той ще и изиграе някакъв номер.

— Тук съм — спокойният му глас прозвуча наблизко, но той не се пита да я докосне.

С въздишка на облекчение младата жена се отправи към него и приклекна, за да може водата да покрие раменете и.

— Приятно е, нали? — обади се Люк. — Хайде, ела да поплуваме.

Тя се отпусна и заплува, водена от флуоресцентната следа, която оставаше след него. За пръв път в живота си усещаше допира на водата до голото си тяло и изведнъж се почувства странно възбудена. Обърна се и заплува към брега, без да погледне дали той я следва.

Струваше й се, че изживява някакъв вълшебен сън, усещаше, че вече е влюбена в него. Не беше неопитна девственица и знаеше какво я очаква; знаеше и това, че ще бъде по-хубаво от всеки друг път, защото ще го направи с *него*...

Впечатлението, че е попаднали в омагьосан свят, се подсили, когато изведнъж забеляза Люк до себе си. Тя престана да плува, спусна крака на дъното и му предложи устните си. Но вместо да я целуне. Люк я взе в прегръдките си и я понесе към брега, после я положи върху дрехите, разпръснати върху пясъка. Тя му протегна ръце, но Люк се отпусна до нея, зарови лице в рамото ѝ и леко ухапа шията ѝ. Тя изви като арка тялото си и нададе вик от удоволствие, който скоро се превърна в ужасено стенание, когато разбра, че това не е любовна игра. Люк я хапеше с мълчаливо ожесточение, което тя отначало понасяше безропотно, смятайки, че е израз на страстта му към нея. Но агонията продължаваше и постепенно стана нетърпима. Младата жена напразно се опитваше да се изскубне от хватката му, която я приковаваше към земята. След секунда изпита известно облекчение,

защото Люк се прехвърли от шията и върху гърдата ѝ, където болката, причинена от зъбите му, бе малко по-поносима. Когато отново жестоко я ухапа, от гърлото ѝ се изтръгна ужасен вик: бе сигурна, че той възнамерява да я убие.

— О. Люк, моля те, недей! Спри, причиняваш ми болка!

Думите ѝ сякаш проникнаха в замъгленото му съзнание; той престана да мачка гърдата ѝ и я зацелува, но някак си механично.

Момичето се поуспокои; представи си, че след секунда ще бъде в прегръдките на ученическата си любов, промърмори нещо и се опита да привлече Люк към себе си. Подпрян на протегнатите си ръце, той се надвеси над нея, повелително разтвори колената ѝ и се плъзна между краката ѝ. Когато усети, че Люк се мъчи да проникне в нея, тя протегна ръка да му помогне и потръпна от удоволствие; сетне го сграбчи за раменете и го притегли към себе си, за да усети тежестта му, допира на кожата му, докосването на ръцете му. Но той упорито отказваше да легне върху нея; продължаваше да се подпира на ръце, сякаш контактът между телата им щеше да пресуши енергията, насочена към най-важната му цел — да я обладее. При първия силен тласък тя извика от болка. Но беше млада и жадуваше за любовта му; отпусна краката си на пясъка, за да ограничи проникването му и се опита да се приспособи към ритъма на тялото му.

Скоро изпита неописуем екстаз, въпреки че жадуваше Люк да я прегърне, вместо да надвисва някак си заплашително над нея. Неудобната му поза намаляваше удоволствието ѝ и едва след десет минути тя изпита оргазъм, но с такава сила, както никога през живота си. Цялото ѝ тяло се сви в спазъм, подобен на епилептична конвулсия.

Изпълнена с огромна благодарност към Люк, задето досега се бе въздържал и ѝ бе позволил да изпита огромно физическо удовлетворение, младата жена очакваше той да се изпразни веднага след нея, но Люк продължи машиналното си движение, сякаш изобщо нямаше намерение да спре. Тя се отпусна като парцалена кукла в ръцете му, чувстваше, че не може да издържи повече.

— Люк, спри! За бога, спри!

Той моментално се отдръпна, все още имаше ерекция — явно не бе достигнал до връхната точка. Никога досега младата жена не се бе чувствала толкова тъжна, така лишена от сладките плодове на победата. Безполезно бе да му прошепне вечното: „Хубаво ли ти

беше?“ — защото очевидно не бе изпитал никакво удоволствие. Но тя не бе от хората, които мислят за другите: ако Люк е останал незадоволен, това си е негов проблем! Момичето лежеше неподвижно, надявайки се, че той ще я целуне, ще я прегърне. Но Люк не го стори. От мига, когато бе я положил върху пясъка, не бе докоснал устните и, сякаш дори най-невинната целувка можеше да го лиши от удоволствието му. Но дали бе изпитал удоволствие? Очевидно, тъй като през цялото време бе твърд като камък...

Тя събра разтворените си крака, облегна се на лакът и опипом затърси цигарите си. Щом ги откри. Люк също протегна ръка, тя му подаде цигара и се приведе, за да я запали. Кибритената клечка припламна и за миг освети безизразното му лице, премрежените му мигли прикриваха очите му. Той дръпна жадно от цигарата си, изпусна кълбо дим и духна клечката.

„След подобен сеанс тъпата кучка сигурно е доволна — помисли си Люк и се изтегна на земята, сложил ръце на тила си, стиснал цигарата между устните си. — Чукай ги, докато започнат да молят за милост — така нямат право нито да се оплакват, нито да те критикуват.“ Няма значение колко ще продължи: ако се наложи, можеше да го прави цяла нощ. Люк изпитваше ненавист към акта, към жените, към себе си. Половият акт бе само средство; а оръдието бе между краката му. Преди много години се бе закълел да не бъде роб нито на средството, нито на оръдието. Той бе господар, а те — роби; единствените, които не можеше да подчини на властта си, бяха жените, като сестра Лангтри, които не се интересуваха нито от господаря, нито от робите...

Хвърли поглед към часовника си: девет и половина. Време бе да се прибира; нямаше намерение да достави на сестра Лангтри удоволствието да го наклевети пред полковник Подбрадник. Люк се повдигна на лакът и закачливо плесна по задника изтягащото се редом с него момиче.

— Хайде, скъпа. Късно е, трябва да се прибирам.

Помогна ѝ да се облече с ловкостта на сръчна камериерка, дори коленичи, за да закопчае ботушите и гетрите ѝ. Отупа дрехите ѝ от полепналия пясък, нагласи сивото ѝ яке и колана върху него, както и широкополата ѝ шапка. Собствените му дрехи бяха все още мокри, но той ги навлече с безразличие.

Сетне я изпрати до бараките на сестрите; водеше я под ръка, за да не се препъне в мрака, и се държеше с ледена учтивост, която я подлудяваше.

— Ще те видя ли отново? — попита го тя, преди да се разделят.

— Разбира се, скъпа — отвърна Люк и се усмихна.

— Кога?

— След няколко дни. Не бива да прибързваме, защото ще направим впечатление. Ще дойда на верандата пред трапезарията, за да ти поднеса почитанията си и тогава ще се уговорим. Съгласна ли си?

Тя се изправи на пръсти, свенливо го целуна по бузата и изчезна в мрака.

Останал сам, Люк отново придоби животинската си грация. Защитен от тъмнината, той се запромъква между бараките, като се стараеше да избягва осветените места, и пое обратния път към павилион Х.

Докато вървеше, в главата му се въртеше същата мисъл, която го бе преследвала през цялото време, докато се любеше с дъщерята на банкера: Уилсън, сержант Уилсън, герой, покрит с ордени и закоравял педераст! Люк бе готов да се обзаложи, че е бил изпратен набързо в павилион Х от командира на батальона си, за да се избегне скандалът от военен съд. Прекрасно! Прекрасно! Постъпващите в павилиона ставаха все по-странни!

Внимателно бе наблюдавал сестра Лангтри и бе разбрал, че тя не смята новодошлия за ненормален. Появата на Майкъл я бе оживила. Естествено, тя не вярваше нито дума от документите му, защото в тях се описваше случай, на който нито една жена не би повярвала, особено ако пред нея стои човек мъжествен и силен като сержант Уилсън. Този Уилсън бе мечтата на всички стари моми! Въпросът бе дали е мечтата на сестра Лангтри? Доскоро Люк бе определял тази роля за Нийл, но сега вече не беше толкова сигурен. За него бе по-изгодно сестрата да предпочете сержанта пред капитана, вулгарния Уилсън пред аристократичния Паркинсън. Тогава ще му бъде много по-лесно да изпълни плана си: да накара Онър Лангтри да пълзи в краката на Люк Дагет.

Усети ужасяваща болка в тестикулите си, спря до някаква безлюдна барака и се опита да уринира, но както обикновено, не успя

— напоследък му трябваше доста време, докато се изпикае. Остана няколко секунди в сянката на бараката, стиснал в ръце оръдието, с което толкова се гордееше, и напразно се опита да се облекчи. Хвърли поглед към часовника си и видя, че няма време; налагаше се да изтърпи болката още няколко минути.

ЧАСТ ТРЕТА

ПЪРВА ГЛАВА

Майкъл бе в павилион X от около две седмици, когато Онър Лангтри започна да изпитва странно предчувствие: не бе изпълнена с очакване за нещо приятно, а с морбиден, ужасяващ страх, който нямаше връзка с действителността. Атмосферата в отделението бе изключително ведро, нямаше скрито напрежение; старите пациенти харесваха Майкъл и той отвърщаше на чувствата им. Бяха спокойни и положително се чувстваха по-добре, защото новодошлият непрекъснато и с усмивка бе на услугите им. Беше обяснил на сестра Лангтри, че не могъл по цял ден да чете, или да се излежава на плажа и имал нужда от движение. Той се опита да стегне водопроводната инсталация, която бе в плачевно състояние, непрекъснато ковеше и поправяше нещо. Един ден тя откри, че столът ѝ в канцеларията е тапициран; благодарение на Майкъл дъските на пода винаги блестяха, общата зала бе по-подредена.

И все пак безпокойството продължаваше да я измъчва. Струваше ѝ се, че Майкъл е като катализатор, безвреден сам по себе си, но способен да предизвика неочаквани реакции сред психически нестабилните обитатели на отделение X. — Да, всички го обичаха и той обичаше другарите си. Да, наистина не се чувстваше скрито напрежение. И все пак павилион X не бе същият след пристигането му, въпреки че Онър не бе в състояние да определи точно в какво се изразява разликата. Може би в неуловима промяна в атмосферата...

Горещината стана непоносима, неподвижният въздух сякаш прилепваше към тялото; дори при най-лекото движение хората се обливаха в пот; океанът зад кораловия риф бе гладък като мътнозелено огледало, хоризонтът — замъглен. После, заедно с пълнолунието дойде дъждът, в продължение на два дни валя непрекъснато и прахта се превърна в кал. Всичко се покри с мъх: мрежите против комари, чаршафите, параваните, книгите, ботушите, дрехите, дървените мебели, хлябът. За щастие, мъхът спаси мъжете от пълно бездействие, защото през тези дни не можеха да ходят на плажа; сестра Лангтри моментално им намери работа — накара ги да чистят мъха с напоени в

спирт парцали. Тя заповяда да оставят обувките и ботушите си пред вратата на бараката, но чрез някаква мистериозна осмоза калта проникваше навсякъде в помещението и мъжете имаха допълнително занимание с кофите и с парцалите.

За щастие, пороят не действаше потискащо, както студентите дъждове на север, които сякаш с тъга изпращат изчезването на слънцето. Стига да не е продължителен, тропическият порой действа екзалтиращо и изпълва човека с чувство за могъщество. В замяна на това, когато дъждът се изсипва непрекъснато, по време на мусоните, последствията са обратни, защото могъществото му става безпощадно и превръща хората в безпомощни мравки.

Но периодът на мусоните още не бе настъпил и след два дни дъждът спря; всичко наоколо, включително жалките бараки на База 15, придоби нова красота, сякаш светът се раждаше отново.

Онър Лангтри изпита огромно облекчение и си каза: „Напразно се тревожех — причината е била в дъжда. Неизменно потиска както мен, така и пациентите ми.“

— Колко глупаво от моя страна — възкликна тя и подаде на Майкъл кофата с мръсна вода.

Младият човек довършваше измиването на мокрото помещение, докато другарите му вече седяха на верандата и се наслаждаваха на заслужената почивка.

— Какво е глупаво? — попита той, изхвърли мръсната вода в умивалника и избърса кофата с парцал. — Имах чувството, че в отделението се заражда някакъв конфликт, но се оказа, че е била само промяната на времето. Трябваше да се досетя след толкова годни, прекарани в тропиците.

Тя се облегна на рамката на вратата и се втренчи в него, като за сетен път забеляза изключителното старание, с което той вършеше всичко, хармоничните му движения.

Майкъл просна парцала на ръба на кофата, изправи се и закачливо я изгледа:

— Права сте, наистина трябваше да го знаете...

Посегна зад нея, взе ризата си, окачена на пирона зад вратата и я облече.

— В тези области климатът винаги започва да ти действа. Докато бях в родината, никога не съм обръщал внимание, ако вали един-два

дни. Но тук има случаи, когато проливният дъжд подтиква хората към убийство.

— Може би на теб ти е подействал така?

За миг усмивката в очите му помръкна, сетне в тях отново проблесна дяволито пламъче и той отвърна:

— Не. Грешите.

— Каква е била причината, ако не дъждът?

— Моя си работа — кротко отвърна младият човек.

Онър Лангтри усети, че се изчервява.

— Не е само твоя, но и моя, като се имат предвид обстоятелствата! Не можеш ли да разбереш, че е по-добре да говориш откровено за проблемите си! Затворил си се в себе си също като Бен!

Без да се смути, Майкъл закопча ризата си, напъха я в панталоните и усмихнато промълви:

— Не се ядосвайте, сестричке. И не се тревожете заради мен.

— Ни най-малко не се притеснявам. Работа доста отдавна в павилион X и зная, че в интерес на пациентите ми е откровено да говорят за проблемите си.

— Аз не съм ваш пациент — каза той и настръхна, сякаш очакваше сестрата разгневено да напусне помещението. Но тя остана на мястото си, изпитваше повече раздражение, отколкото яд от съпротивата му.

— Греша, Майкъл. Волю-неволю си един от тях. Признавам, че изглеждаш много по-нормален от останалите, но зная, че не биха те изпратили тук без повод.

— Разбира се, че имаше повод. Опитах се да убия един тип — равнодушно промълви той.

— Защо?

— Изложено е в документите ми.

— Мотивът не ме задоволява — произнесе тя и ядно стисна устни. — Струва ми се, ме има някаква грешка — ти не си хомосексуалист.

— Откъде знаете?

Онър си пое дъх и го изгледа право в очите:

— Просто знам.

Майкъл отметна главата си назад и се разсмя.

— Скъпа сестричке, щом на мен не ми пука, че съм тук, защо си пъхате носа в моите работи? Доволен съм, че съм в отделението и това е всичко.

Тя се отмести от вратата, пристъпи към него и каза:

— Какво се опитваш да скриеш? Каква е тайната, която се страхуваш да споделиш с мен?

Стреснат от неочакваната атака, за миг Майкъл отслаби бдителността си и младата жена видя зад солидната фасада много уморен и объркан човек, разкъсан от вътрешни противоречия. Откритието я обезоръжи.

— Не, няма нужда да ми отговаряш — промълви тя и му се усмихна приятелски.

Бързото ѝ отстъпление сякаш сломи съпротивата на Майкъл. Изражението му се смекчи и в очите му проблесна обич.

— Разберете, че не съм от разговорливите. Освен това не обичам да говоря за себе си.

— Нима се боиш, че ще започна да те осъждам?

— Не, просто не намирам точните думи, щом са ми необходими. Идват ми наум да речем в три часа сутринта, когато вече е прекалено късно.

— Отнася се за всички нас, Майкъл. Достатъчно е да изречеш първата дума. Позволи ми да ти помогна...

Той затвори очи и въздъхна.

— Сестро, разберете, че нямам нужда от помощ.

Онър се призна за победена — поне засега.

— Тогава да сменим темата. Какво мислиш за Бенедикт?

— Защо питате точно мен?

— Защото ти успя там, където аз се провалих. Не мисли, че ме е яд — напротив. С удоволствие наблюдавам промяната в него. Питам, защото ми е интересно.

Младият мъж сведе глада и за миг се замисли.

— Бенедикт... О, сестро, нали ви казах, че не умея да се изразявам добре. Питате какво мисля за него? Харесвам го. И го съжалявам. Състоянието му е тревожно.

— Смяташ ли, че се дължи единствено на инцидента в селото?

Майкъл енергично поклати глава.

— Не, в никакъв случай. Проблемите му съществуват доста отдавна.

— Може би защото е останал кръгъл сирак в ранното си детство и е бил отгледан от баба си?

— Може би. Трудно е да се каже. Струва ми се, че Бен не може да определи истинската си самоличност, или пък му е трудно да я приеме. Не знам... не съм психиатър.

— Нито пък аз — със съжаление каза Онър.

— Справяте се отлично.

— Честно казано, Бен е единственият, за когото ще се притеснявам след закриването на База 15.

— Искате да кажете след демобилизацията.

— Да...

Тя замълча, опитвайки се да намери най-подходящите думи, за да не засегне Майкъл, който бе направил всичко възможно да помогне на Бен.

— Разбираш ли, не съм сигурна, че той е в състояние да се справи сам в живота. И все пак ми се струва несправедливо, ако препоръчам да го задържат под наблюдение.

— Имате предвид да го изпратят в лудница? — запита Майкъл, сякаш не можеше да повярва на ушите си.

— Да, нещо подобно. В момента това е единственото заведение за хора като него, но все пак се колебая.

— Ще сбъркате! — разпалено извика младият мъж.

— Сигурно, затова все още не съм го направила.

— Това ще го убие!

— Може би... — печално отвърна Онър. — Както виждаш, работата ми съвсем не е от приятните.

Той сграбчи рамото ѝ и грубо я разтърси.

— Моля ви, не взимайте прибързани решения! И не правете нещо, преди да говорите с мен!

Тежката му ръка ѝ причиняваше болка. Онър извърна глава и каза:

— Състоянието на Бен се подобри, благодарение на теб. Ето защо реших да поговорим. Не се притеснявай, няма да постъпя прибързано.

Нийл се появи на вратата и каза:

— Помислихме си да не би двамата да сте се удавили в канала.

Онър Лангтри отстъпи крачка назад от Майкъл, който при вида на Нийл бе свалил ръката си от рамото ѝ.

— Още не сме, но имаше опасност — каза тя и придружи отговора си с усмивка, сякаш искаше да се извини пред Нийл, след което моментално изпита раздражение към себе си и без да знае защо към Нийл.

Майкъл остана на мястото си и проследи с поглед сестрата, която Нийл поведе навън, хванал я под ръка с вид на собственик. Сетне въздъхна, вдигна рамене и ги последва на верандата. Да говориш насаме в павилион X бе все едно да се опитваш да го сториш на плаца. Обитателите му непрекъснато се следяха и не откъсваха очи от сестра Лангтри. Ако не знаеха къде е и с кого, нямаха покой, докато я открият. Понякога дори правеха наум изчисления, за да проверят дали тя отделя еднакво време на всички тях. На всички ли? Не, само на онези, на които държеше. А Нийл бе най-добър при тези изчисления.

ВТОРА ГЛАВА

Призори на другата сутрин времето се оправи и всички пациенти бяха в повишено настроение. Привършили с почистването, насядаха на верандата, докато Онър отиде в канцеларията си, за да се справи с изостаналата си писмена работа. Следобед плажът щеше да е отворен и навярно пълен с хора. Едва когато достъпът до брега бе забранен, мъжете от павилион X осъзнаваха колко им липсва: какво по-голямо удоволствие от това да свалиш дрехите си и да се отърсиш от грижите; да не мислиш за нищо, да се къпеш, да се печеш на слънце и да потънеш в така желаната приятна забрава.

До обема оставаха още няколко часа, но перспективата да отидат на плажа прогонваше обичайната апатия на мъжете. Люк се изтегна върху едно от леглата и задряма, Нийл поведе Нъгет и Бенедикт към масата, за да играят карти. Майкъл се усамоти заедно с Мат в другия край на верандата и двамата се разположиха на столовете, поставени под прозореца на канцеларията.

Мат искаше да продиктува писмо до жена си и Майкъл доброволно се бе наел с ролята на писар. До този момент мисис Сојер не бе научила за нещастieto на съпруга си: Мат настояваше да го запазят в тайна, уверявайки ги, че иска сам да ѝ го съобщи. Сестра Лангтри се бе съгласила от съжаление към него. Знаеше, че всъщност Мат се надява на някакво чудо, което да му възвърне зрението преди срещата с жена му.

Когато приключи с писането, Майкъл бавно прочете писмото, продиктувано му от Мат:

„... и тъй като ръката ми все още не е заздравяла, моят приятел Майкъл Уилсън изяви желание да ми помогне. Но не се тревожи: всичко е наред. Знаеш, че отдавна да са ме изпратили в Сидни, ако раната ми е сериозна. Целуни от мен Маргарет, Мери, Джоан и малката Пам и им кажи, че скоро ще се върна. Липсват ми ужасно. Твой любящ съпруг: Матю“.

В повечето случаи писмата до семействата на близките бяха несръчни писания, съчинени от мъже, неспособни да изразят

чувствата си в писмена форма. Освен това, цензорите четяха всяка дума и човек никога не знаеше на какъв цензор ще попадне. Ето защо съдържанието на писмата бе някак си безлично, защото авторите им успешно успяваха да потиснат желанието си да изповядат мъките и тревогите си. Повечето мъже редовно пишеха на семействата си, също като деца, затворени в пансион, който ненавиждат; ако не бяха лишени от любов, самотни, несигурни в бъдещето, едва ли щяха да изпитват необходимост от контакт с близките си, живеещи в съвсем чужд за тях свят.

— Как мислиш, добре ли е? — неспокойно запита Мат.

— Разбира се. Ще надпиша плика и ще го дам на сестрата още преди обяд. Ето... до мисис Уршула Сойер... Какъв е адресът, Мат?

— Дръмойн, „Фингълтън стрийт“ №97.

В този момент Люк се приближи с небрежна походка и се отпусна в сламения стол близо до тях.

— А, ето че нашият малък Лорд Фаунтлерой пак е зает с добрите си дела — подигравателно изрече той.

Майкъл сложи писмото в плика и го пъкна в джоба си, после отвърна:

— Ако останеш да лежиш в този стол, без да си облечеш риза, ще заприличаш на зебра.

— Пука ми на какво ще заприличам!

— Мери си думите, Люк! — предупреди го Мат и с учудваща точност посочи към отворените прозорци на сестрата.

— Не бързай толкова, Майк — тихо каза Люк, за да не го чуят останалите. — Написал съм нещо на съпругата на Мат — можеш да го сложиш в същия плик. Искаш ли да го прочета? Скъпа госпожо, известно ли ви е, че мъжът ви е сляп като къртица?

Мат скочи на крака, преди Майкъл да успее да го спре, но последният успя да се препречи между слепеца и неговият инквизитор. Протегна ръка и задържа Мат, като му говореше:

— Спокойно, старче! Известно ти е, че от Люк могат да се очакват само тъпи номера. Не се притеснявай, дори да иска, той не може да пише на жена ти, защото цензорите ще спрат писмото.

Люк развеселено наблюдаваше сцената. Когато Майкъл поведе слепеца към масата, за да седнат при другите, той не си направи труда да дръпне краката си, с които бе препречил пътеката. Вместо да

предизвика нов скандал, Майкъл безмълвно заобиколи препятствието и двамата мъже се отдалечиха.

След като настани слепеца на масата, Майкъл влезе в бараката. Люк стана, облегна се върху перилата и наостри уши, дочул през отворените прозорци тихите гласове на Майкъл и на сестра Лангтри. Позата му не издаваше, че ги подслушва, но всъщност правеше точно това. После вратата на канцеларията се затвори и отново настъпи тишина. Люк мина покрай картоиграчите и влезе в бараката.

Майкъл беше в стаичката и мажеше филии с масло. Съвсем отскоро База 15 предлагаше на обитателите си скромна гастрономична придобивка: пресен хляб. Болните и хората от персонала го консумираха в големи количества, защото наистина бе много хубав. В девет вечерта, когато всички пиеха последната си за деня чаша чай, обикновено нямаше и троха от щедрата дневна дажба.

Стаичката в павилион X не беше истинска кухня, а място, където раздаваха храната, съхраняваха я и миеха приборите за хранене. Грубо скован дървен бюфет и маса бяха поставени до стената в нишата между прозореца и вратата на мокрото помещение. Под прозореца имаше мивка, а недалеч от нея, върху масата, стоеше спиртник. Нямаше къде да съхраняват храната, освен в специален окачен на дълга връв кафез, който леко се полюшваше като китайски фенер.

В далечния край на помещението стоеше малък спиртен стерилизатор, в който сестра Лангтри изваряваше спринцовките и малкото инструменти, които рядко използваше. Тя винаги имаше под ръка две спринцовки, хирургични игли и пинцети, в случай че някой пациент се нарани, спешно трябва да му се бие успокояваща инжекция, нападнат е от другарите си, или е опитал да се самоубие. При създаването на павилион X имаше ожесточени дебати дали да позволят на пациентите да задържат бръсначите, коланите си и други потенциални средства за самоубийство и дали да заключват приборите за хранене. Накрая все пак решиха, че подобни мерки са неоправдани и непрактични. Всъщност оттогава имаше само един опит за самоубийство, за щастие — неуспешен. Изстъпления от страна на отделни пациенти нямаше, защото най-тежките случаи незабавно бяха отстранявани от База 15.

След падането на мрака помещението гъмжеше от хлебарки. Дори най-стриктното спазване на хигиената не бе в състояние да ги ликвидира напълно, защото влизаха през прозорците, по каналите, през сламения покрив, материализираха се сякаш от въздуха. Мъжете ги убиваха, но моментално се появяваха нови. Веднъж седмично Нийл устройваше лов на хлебарки, в който участваха всички, освен Мат, като задачата на всеки бе да убие най-малко двацет от противните насекоми. Може би именно това предпазваше бараката от пренаселване с тях. Във всеки случай, малкото помещение винаги блестеше от чистота и хлебарките нямаше с какво да се хранят.

Няколко секунди Люк постоя на прага, загледан в Майкъл, сетне извади от джоба на късите си панталони торбичката с тютюн и си сви цигара. Майкъл бе една глава по-нисък от него, но и двамата бяха с широки рамене, мускулести гърди и плоски стомаси и изглеждаха еднакво силни.

Люк крадешком погледна към вратата на сестра Лангтри в дъното на коридора и се убеди, че е затворена.

— Май че никога не успявам да те нервирам, а? — попита той.

Беше прибрал торбичката с тютюна обратно в джоба си, ръцете му лениво свиваха цигара; на долната му устна бе залепнало парченце оризова хартия, което подскачаше, докато той говореше.

Майкъл не благоволи да му отвърне и Люк повтори въпроса си с безкрайно предизвикателен тон, който целеше да го вбеси.

Майкъл не се ядоса, а отговори:

— Защо? Забавно ли ти е?

— Да. Обичам да дразня хората, да ги накарам да се гърчат от яд, да ги правя смешни. Така поне малко се разсейвам от проклетата скука!

— Можеш да се забавляваш и с нещо полезно и добро — сухо отвърна Майкъл, все още раздразнен от отношението му към Мат.

Люк захвърли почти готовата цигара и изплю прилепналата към устната му хартийка, сетне със скок прекоси помещението, сграбчи Майкъл за рамото и го обърна към себе си.

— За какъв се мислиш? Как смееш да ми говориш с такъв тон?

Майкъл спокойно го изгледа и процеди:

— Звучи като реплика от долнопробна мелодрама. По-добре смени репертоара.

В продължение на един безкраен миг двамата останаха неподвижни и мълчаливо сезираха един в друг.

Сетне Люк отпусна хватката си, но вместо да отдръпне ръка, той погали бицепса на Майкъл, където се виждаха червените отпечатъци от пръстите му.

— В теб има нещо извратено, нали, скъпи Майкъл? — прошепна той. — Сестричката, която толкова си пада по тебе, не би го харесала. Но аз знам какво ти трябва и ще се погрижа да си го получиш.

Гласът му постепенно се снижи, стана монотонен, хипнотизиращ. Ръката му се плъзна по рамото на Майкъл, стисна дланта му и го накара да пусне ножа. Двамата мъже бяха затаили дъх, сетне, когато Люк сведе глава към него, устните на Майкъл се изкривиха в ужасяваща гримаса, дъхът му изсвистя през стиснатите му зъби и в безжизнените му очи проблесна убийствена ярост.

В същия миг доловиха някакъв звук и двамата едновременно се обърнаха. Онър Лангтри стоеше на прага.

Люк небрежно отпусна ръката на Майкъл, съвсем естествено, без да бърза, сетне отстъпи крачка назад.

— Още ли не си свършил, Майкъл? — попита тя. Единствено гласът ѝ издаваше тревогата, но лицето ѝ бе невъзмутимо.

— Ей сега — отвърна Майкъл и отново взе ножа.

Люк се отправи към вратата и минавайки покрай сестра Лангтри, я изгледа победоносно. Късчетата цигарена хартия лежаха на пода и потрепваха от лекия ветреца.

Онър дълбоко си пое дъх и прекрачи прага, без да съзнава, че механично прокарва дланите по дрехата си. Застана на няколко крачки от Майкъл, докато го наблюдаваше как реже намазаните филии на парченца и ги подрежда в чиния.

— Какво се случи? — запита тя.

— Нищо — спокойно отговори младият мъж.

— Сигурен ли си?

— Абсолютно.

— Стори ми се, ме Люк се опитва да... да ти създава неприятности.

Майкъл ѝ обърна гръб и се зае с приготвяването на чая. Водата върху спиртника вреше и изпълваше с облаци пара и без това влажното

помещение. Когато взе чайника, той си помисли: „Господи, защо най-сетне не ме оставят на мира?“, но невинно отговори:

— Какво искате да кажете?

Онър се опита да подреди мислите си, да обуздае чувствата си. — Никога не бе го виждала толкова разстроен.

— Слушай, Майкъл, — поде тя с по-спокоен глас, — вече съм голямо момиче и не обичам да ме правят на глупачка. Защо се държиш с мен така, сякаш не мога да те разбера? Питам те за последен път: Люк опитваше ли се да те... сваля? Хайде, отговори ми!

Ръката на Майкъл потрепери и част от горещата вода се изля на пода.

— Не, честна дума! Просто играеше постоянните си номера.

Той леко се усмихна, върна чайника върху спиртника и намали пламъка, сетне се обърна с лице към нея.

— Не, не ме сваляше — повтори, той. — Просто се бе вживял в ролята си. Призна си честно, че търсел начин да ме нервира. Но това няма да стане — срещал съм много типове като него. Колкото и да ме провокира, никога вече не ще загубя самообладание.

Пръстите му инстинктивно се свиха в юмруци и той процеди:

— Никога повече! Страхувам се от онова, което мога да направя. Страхувам се от самия себе си.

„Да, в него има нещо особено“ — каза си Онър и изтръпна: преди малко Люк бе използвал същите думи. Тя втренчи поглед в голото му рамо, в златистите косми върху гърлите му. Питаше се дали тялото му е мокро от пот, или от водната пара. Внезапно изпита страх да срещне погледа му; усети, че главата ѝ се замайва и сърцето ѝ се свива, чувстваше се безпомощна като ученичка, изживяваща първата си любов към недостижим, по-възрастен от нея мъж.

Онър пребледня и залитна. Майкъл с един скок се озова до нея, сигурен, че всеки момент тя ще припадне, сетне здраво я обгърна през кръста. Младата жена имаше чувството, че краката ѝ вече не докосват земята, усещаше само допира на рамото и на ръката му. Ужасена установи, че някъде дълбоко в нея се заражда чувство, което накара зърната на гърдите ѝ да се втвърдят.

— О, не! — извика тя и се изтръгна от прегръдката му. За щастие, успя да запази присъствие на духа и се пита да прикрие паниката си под изблик на ярост срещу Люк.

— Не! — повтори тя и удари с юмрук по масата. — Люк представлява заплаха за всички. Не би се поколебал да убие всяко същество само за да наблюдава агонията му.

Но не само тя бе развълнувана от краткия миг на интимност. Майкъл с трепереща ръка избърса потта от челото си и все още задъхан, се обърна встрани, без да се осмели да я погледне.

— Единственият начин да се справиш с Люк е да не се поддаваш на провокациите му — престорено спокойно произнесе той.

— Смятам, че ще му се отразят добре шест месеца работа на полето, с кирката и лопатата.

— Подобно лечение е подходящо и за мен, както и за останалите обитатели на павилион X — меко каза Майкъл.

Беше успял да се овладее; когато взе подноса, ръцете му вече не трепереха.

— Елате, сестро, ще се почувствате по-добре след чаша чай.

Онър направи опит да се усмихне, без да знае дали трябва да изпитва срам, или радост; сетне го погледна, сякаш търсеше в лицето му нещо, което да я окуражи. Но както винаги, Майкъл изглеждаше невъзмутим, само разширените му зеници издаваха възбудата му. От какво ли бе причинена? От нейното присъствие, или от схватката с Люк?

Люк не беше нито в залата, нито на верандата. При вида на дългоочаквания чайник мъжете захвърлиха картите.

Нийл пресуши на един лъх канчето си и поиска да му наляят повторно.

— Потя се като кон и непрекъснато съм жаден оплака се той.

— Необходими са ти солни таблетки, приятелю — каза сестра Лангтри, като се опитваше да говори с нормален тон.

Но Нийл, както и останалите ѝ питомци забелязаха промяната в гласа ѝ и любопитно я изгледаха.

— Лошо ли ви е, сестро? — разтревожено попита Нъгет.

Тя усмихнато поклати глава.

— Нищо ми няма. Обикновена атака на „микроба Люк“. Впрочем, къде е той?

— Струва ми се, че отиде към плажа.

— Толкова рано? Невъзможно!

Нъгет се ухили и разкри щръкналите си предни зъби, които подсилваха приликата му с гризач.

— Не съм казал, че е отишъл да се къпе, нито уточних на кой плаж отива. Люк просто се разхожда, но ако случайно срещне някоя симпатична млада дама... сигурно ще си поговорят.

Майкъл въздъхна и се усмихна на сестра Лангтри, сякаш искаше да каже: „Виждате ли? Няма защо да се притеснявате“. Той се размърда на мястото си и сложи ръце на тила си, при което мускулите на гърдите му заиграха. Космите под мишниците му блестяха от пот.

Онър отново усети, че преbledнява и с огромно усилие на волята остави чашата си, без да разлее чай в чинийката. „Но това е абсурдно — каза си тя и изпита гняв към себе си. Вече не съм ученичка, че да се държа така. Къде отиде житейският ми опит?“

Нийл замръзна на мястото си, сетне окуражаващо стисна ръката и.

— Какво ви е, сестро? Да не ви е хванала треската?

Онър жадно се вкопчи в думите му.

— Боя се, че си прав. Ще се справите ли сами, или да помоля старшата сестра да изпрати заместничка?

Нийл мълчаливо я последва в отделението, докато останалите, включително Майкъл, останаха около масата. По лицата им бе изписана тревога.

— За бога, не изпрацайте заместничка! — възкликна Нийл. — Повярвайте, че напълно ще полудеем. Ще се оправите ли сама? Ако предпочитате, ще ви изпратя до вашата барака.

— Не си прави труда. Чувствам се по-зле, отколкото обикновено, но не е нищо сериозно. Безсъмнено се дължи на промяната във времето. Преди малко бе толкова хладно и приятно, а сега имам чувството, че съм в пещ. Сигурна съм, че ще се оправя, ако добре се наспя.

Тя повдигна завесата от бирени капачки и му се усмихна през рамо.

— До довечера, Нийл.

— Елате само, при условие че сте оздравели. В противен случай не се безпокойте за нас. И ви моля да не изпрацате заместничка! Обстановката е напълно спокойна.

ТРЕТА ГЛАВА

Стаята на сестра Лангтри се намираше в една от грозните, типични за База 15 бараки. Последната представляваше десет еднакви, залепени една до друга стаи, опасани от дълга веранда. Паянтовата сграда се издигаше на три метра от земята върху дървени стълбове. От четири месеца насам Онър бе единствената обитателка на бараката, което не бе продиктувано от необщителност, а от нуждата ѝ от време на време да остане сама. Откакто бе постъпила в армията през хиляда деветстотин и четиридесета, винаги бе живяла с други жени, а в полевия лагер се налагаше да спят по четири в малка палатка. Отначало База 15 и се стори като рай, въпреки че трябваше да разделя стаята с някаква колежка и бараката отекваше от смеха и от разговорите на жени, които живеят прекалено нагъсто, за да се чувстват удобно. Ето защо, когато сестрите една по една започнаха да си заминават, оставащите им колежки гледаха да живеят по-усамотено и се наслаждаваха на независимостта си.

Щом влезе в стаята си, Онър Лангтри извади от чекмеджето си тубичка с приспивателно. Върху бюрото стоеше шише с преварена вода, захлупено с чаша. Тя побърза да изпие лекарството с глътка вода, преди да се е разколебала. Хвърли поглед към огледалцето, окачено на стената, и видя безжизнените си, обградени с тъмни кръгове очи.

С привични движения Онър измъкна фуркетите, които прикрепваха воала и, и постави тежката касинка на стола, откъдето тя сякаш подигравателно се втренчи в нея. Под тежкия воал косата ѝ бе влажна от пот. Тя седна на ръба на леглото, развърза обувките си и ги сложи до стената, за да не се препъне в тях при ставането си. Сетне се изправи и смъкна униформата и бельото си.

На пирон зад вратата висеше памучен пенъор, чиято кройка наподобяваше ориенталско кимоно; тя го наметна и се отправи към бараката с душове, която както винаги бе задушна и неприветлива. Най-сетне, изкъпана и облечена в лека памучна пижама, тя се отпусна на леглото си и затвори очи. Приспивателното започваше да действа; Онър имаше чувството, че е препила с джин, главата ѝ се въртеше,

повдигаше и се. Слава богу, че лекарството бе толкова ефикасно! Тя тежко въздъхна и се опита да забрави действителността. Но в главата ѝ се въртеше една и съща натрапчива мисъл: „Нима съм влюбена в него, или изпитвам съвършено различно чувство? Може би прекалено дълго съм била откъсната от нормалния живот, привикнала съм да потискам естествените си желания? Може би. Надявам се, че е така. Не, не съм влюбена. Не бива да се влюбвам в него, особено докато съм тук. Струва ми се, че Майкъл не е човек, който може да оцени чувствата ми.“

Постепенно образите пред очите и се замъглиха, мислите ѝ започнаха да се объркват. Най-сетне тя потъна в сън, като последната ѝ мисъл бе, че иска никога да не се събуди, никога, никога...

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Около седем вечерта тя отиде в павилиона и на вратата се сблъска с Люк. Очевидно той възнамеряваше да се промъкне край нея, но Онър препречи пътя му; на лицето ѝ бе изписано гневно изражение.

— Ако обичаш, ела за момент в канцеларията ми. Трябва да поговорим.

С престорено отчаяние Люк вдигна очи към небето.

— О, сестричке, оставете ме на мира. Имам среща.

— Ще я отложиш. Влизай вътре, сержант!

Застанал на вратата на канцеларията. Люк я наблюдаваше, докато тя свали широкополата си шапка, опасана с панделка на сиви и червени райета, и я окачи на пилона, където денем държеше червеното си наметало. Помисли си, че я харесва повече в нощната ѝ униформа, в която приличаше на млад войник.

Онър се настани зад бюрото си и забеляза, че той небрежно се обляга на рамката на вратата със скръстени ръце, очевидно готов да изчезне всеки момент.

— Влез, затвори вратата и застани мирно, сержант — рязко нареди тя и когато Люк се подчини, продължи:

— Искам да ми обясниш точно какво се случи одеде между теб и сержант Уилсън.

Люк вдигна рамене, поклати глава.

— Абсолютно нищо, сестричке.

— Казва се: „Нищо, капитане“. Разбра ли? Освен това ми се струва, че все пак има какво да ми кажеш.

— И какво според вас се е случило? — усмихнато запита Люк, който явно се забавляваше от поведението ѝ.

— Стори ми се, че се опитваш да сваляш сержант Уилсън.

— Точно така — спокойно отговори той.

Объркана, Онър за миг замълча, защото не знаеше какво да каже. След малко попита:

— Защо?

— О, просто малък експеримент. Той е обратен. Интересно ми бе как ще реагира.

— Това е клевета!

— В такъв случай може да ме съди — отвърна Люк и се разсмя. — Но запомнете от мен, че този тип е педераст.

— Което не обяснява защо го сваляше. Да оставим настрана сержант Уилсън, но ти изобщо не си хомосексуалист.

С внезапно движение, което я накара несъзнателно да се отдръпне, Люк седна на ръба на бюрото и се приведе толкова близко до нея, че, без да иска, тя се втренчи в необикновените му очи, които непрекъснато променяха цвета си като хамелеон. Зениците му бяха разширени и тя виждаше изображението си в тях. Сърцето ѝ затупка по-силно при спомена за вълнението, което бе изпитала в деня, когато за пръв път Люк се бе появил в павилиона. Стори ѝ се, че потъва в очите му, които сякаш я хипнотизираха. Но думите му рязко я върнаха към действителността.

— Сладурче, аз съм всичко, което пожелаеш — тихо промълви той. — Старец или младеж, мъж или жена — все ми е едно.

— Престани! — извика Онър и по лицето ѝ се изписа отвращение. — Не говори така! Ти си прокълнат!

Лицето му се приближи още повече до нейното, тя усети свежия му дъх.

— Хайде сестричке, опитай и ще разбереш какъв съм. Грешката ти е, че не си пробвала. Защо не започнеш с най-доброто, с което разполагаш? А най-доброто тук съм аз. О, миличка, ще те накарам да изпаднеш в екстаз и да се молиш за още. Не можеш да си представиш на какво съм способен! Хайде, сестричке, опитай с мен, вместо да си губиш времето с някакъв педераст, или със сноб, на когото вече не му става! Няма да намериш по-добър от мене. Опитай!

— Веднага напусни! — пребледняла, извика Онър.

— Не обичам да се целувам с жени, но заради теб ще се жертвам. Хайде, целуни ме.

Онър не можеше да помръдне, заклещена в тясното пространство зад бюрото. Все пак успя рязко да се изправи и столът ѝ с трясък падна на земята. Трепереше от гняв, който бе очевиден дори за Люк.

— Вън! — изкрещя тя.

Конвулсивно притисна ръка към устата си, сякаш ѝ идваше да повърне, без да откъсва очи от красивото лице, което я хипнотизираше, като че бе самият Сатана.

Люк небрежно се изправи и започна да разтрива набъбналия си пенис.

— Е, както искаш. Ама че си глупава! С нито един от двамата няма да изпиташ истинско удоволствие. Те не са мъже. Единственият истински мъж тук съм аз.

След като вратата се затвори зад гърба му. Онър продължи да се визира в нея, сякаш искаше да запамети формата и устройството ѝ, докато постепенно ужасът и уплахата ѝ преминаха. Идваше ѝ да избухне в сълзи, затова упорито продължи да гледа вратата, докато овладя напиралците сълзи. Бе усетила непреодолимата сила, излъчваща се от Люк, огромното му желание да я притежава на всяка цена. Питаше се дали и Майкъл е изпитал същото, когато преди няколко часа Люк бе го пронизал със странните си, животински очи.

Нийл почука, влезе и затвори вратата, скрил едната си ръка зад гърба си. Преди да седне, извади табакерата си и я поднесе на Онър. Обикновено тя се преструваше, че не иска предложената ѝ цигара, но сега жадно я взе и се наведе към него, за да ѝ поднесе огънче, също като наркоман, който жадува за обичайната си доза.

Ботушите ѝ изтрополяха по пода и Нийл въпросително повдигна вежди.

— Никога досега не съм ви виждал с ботуши тук, сестро. Сигурна ли сте, че сте по-добре? Имате ли температура? Главоболие?

— Не, докторе, чувствам се добре. Не съм ги свалила, защото се сблъсках с Люк на вратата. Искях да поговоря с него и пропуснах да се преобуя.

Нийл стана, заобиколи бюрото, коленичи в тясното пространство между стола и стената и потупа бедрото си.

— Крачето, ако обичате.

Закопчалките на гетрите ѝ бяха много стегнати и той се затрудни, докато ги отвори. После развърза едната ѝ обувка, свали я и нави чорапа ѝ върху панталоните. Повтори същата процедура с другия крак, клекна и се обърна да потърси гуменките, които Онър носеше вечер в отделението.

— На долната полица са — промълви тя.

— Ето, така е по-добре. Как се чувствате сега?

— Отлично, благодаря.

— Струва ми се, че не сте се оправили напълно — каза Нийл и отново се настани на стола си.

Младата жена сведе поглед и забеляза, че ръцете и още треперят.

— Господи! — престорено учудено възкликна тя. — Приличам на паралистик.

— Защо не си вземете отпуск?

— Само нерви, Нийл. Нищо сериозно.

Известно време двамата пушеха мълчаливо; сестрата — нарочно вперила очи в прозореца, докато Нийл загрижено я наблюдаваше. Когато Онър се обърна да изгаси цигарата си, той сложи пред нея късчето хартия, което бе скрил при влизането си.

Портрет на Майкъл! Точно както самата тя го виждаше: хубав, пълен с живот и със сила; очите му се вираха в нея с прямота, издаваща липсата на задни мисли.

— Според мен този е най-сполучливият досега — по-хубав е дори от портрета на Люк — каза Онър, жадно втренчила очи в рисунката. Надяваше се Нийл да не е забелязал реакцията ѝ, когато бе видяла какво ѝ носи. Тя ще веднъж разгледа портрета и му го подаде.

— Ако обичаш, закачи го на стената.

Нийл забодде рисунката с помощта на четири кабарчета на централния ред, вдясно от собствения си портрет, който изведнъж като че остана на заден план. Рисувайки автопортрета си, той бе загубил безпристрастността си. Лицето му изглеждаше слабо, измъчено, безхарактерно.

— Сега сме в пълен комплект — каза той и се настани обратно на стола. — Искате ли още една цигара?

Онър отново жадно протегна ръка, вдъхна дълбоко дима, сетне произнесе престорено небрежно:

— За мен Майкъл е олицетворение на загадката на мъжкия пол.

— Струва ми се, че грешите, сестро — спокойно отвърна Нийл, без да издаде, че разбира колко ѝ е трудно да говори за Майкъл, нито собствените си страхове, породени от появата на привлекателния сержант Уилсън. — Всъщност жените са истинската загадка. Потвърждават го всички — от Шекспир до Шоу.

— Вярно е само от ваша гледна точка — отвърна Онър. — Шекспир и Шоу са мъже, а въпросът може да се разглежда двояко: обратният пол винаги остава мистерия. Винаги, когато сметна, че съм я разгадала, вие, мъжете, правите нещо неочаквано и ме оставяте занемяла от изненада.

Тя замълча, изтръска цигарата си и усмихнато продължи:

— Знаеш ли защо предпочитам да се нагърбвам с цялата работа в отделението? Защото ми се предоставя уникалната възможност да наблюдавам мъжкия пол, без да ми се пречат други жени.

Нийл се засмя.

— Звучи адски академично и безсърдечно. Пред мене можете да говорите всичко, но не и пред бедния Нъгет, който ще се възползва от случая и ще се разболеет едновременно от чума и от синя пъпка.

Забеляза, че в очите ѝ проблесна пламъче на негодувание, сякаш се канеше да запротестира, че е сбъркал в преценката си за нея, затова побърза да продължи с шеговит тон, опитвайки се да отклони разговора:

— По принцип мъжете са най-елементарните същества. Може би се намират на малко по-високо стъпало на развитие на амебата, но далеч не са странните и свръхестествени създания, за каквито ги мислите.

— Не говори глупости, Нийл. Самият ти си много по-загадъчен и по-интересен, от което и да е митологично същество. А пък Майкъл...

Не, невъзможно бе да говори за онова, което днес се бе случило между Люк и Майкъл. Преди малко, докато идваше към павилиона, си бе казала, че Нийл е единственият, с когото може да го сподели, който да ѝ помогне. Но сега изведнъж осъзна, че не е в състояние да разкаже за случката, без да се издаде. Щеше да е принудена да разкрие и отвратителната сцена, разиграла се между нея и Люк, и се страхуваше от реакцията на Нийл. Ето защо стисна устни и замълча.

— И така, да вземем Майкъл — каза Нийл, все едно че не бе забелязал нищо. — Какво е толкова загадъчно в него? Вярно, че е симпатяга, но не прилича на ангел хранител, пред когото да коленичите.

— Все едно че чувам Люк Дагет. Заклевам се, че ако продължаваш в същия дух, никога вече няма да ти проговоря!

Нийл се сепна и изпусна цигарата си, наведе се да я вземе, сетне подозрително изгледа сестрата.

— За бога, с какво го заслужих? — разтревожено попита той.

— Извинявай! По дяволите Люк — винаги ми действа така — бе първото, което дойде на ума на Онър.

— Сестро, действително ли ме смятате за свой приятел? За човек, на когото винаги можете да разчитате, на когото да имате пълно доверие.

— Разбира се. Нийл. Не е необходимо непрекъснато да го повтарям.

— Тогава ми отговорете: наистина ли сте обезпокоена от Люк, или причината е в Майкъл? Познавам Люк от три месеца и досега успях да изтърпя номерата му, без да изпитам онова, което чувствам в момента, или по-точно, от деня, в който се появи Майкъл. От две седмици насам атмосферата в отделението се промени — имам чувството, че наблюдавам парен котел, който всеки момент ще избухне. Засега налягането стига до критичната точка и спада, но разберете, че е ужасно да се живее в непрекъснат страх от неизбежната експлозия. Все едно че съм отново на фронта, под вражеския огън.

— Подозирах, че не обичаш Майкъл, но не предполагах, че го мразиш — сухо го прекъсна Онър.

— Не го мразя, дори смятам, че е чудесно момче. Но не Люк, а той промени всичко.

— Що за нелепо твърдение? Та той е толкова тих.

„Няма смисъл да се препирам“ — помили си Нийл, докато внимателно наблюдаваше лицето ѝ. Питаше се дали Онър съзнава онова, което става с нея, с него, с другите?

— Може би разсъждавате така, защото самата вие се променихте след идването на Майкъл — каза той. — Отлично знаете, че настроенията и поведението на всички нас, включително и на Люк, зависят само от вас. Разберете, че откакто Майкъл е тук, вече не сте същата. *Вашите* настроения и чувства се промениха.

„О, господи! Дръж се, сестра Лангтри, не издавай чувствата си, запази невъзмутимото си изражение!“

Каменното ѝ лице остана непроницаемо и изразяваше само учтив интерес към събеседника ѝ. Докато втренчено наблюдаваше Нийл, тя се опитваше да подреди мислите си, да извлече поука от

разговора и да си изработи маниер на поведение, което дори да не успокои страховете на Нийл, поне би му изглеждал логично. Не искаше да признае, че всичко, казано от него, е вярно — Нийл все още бе прекалено слаб и зависим. По дяволите, защо я принуждава да се занимава с проблем, които самата тя все още не бе успяла да разреши!

— Уморена съм, Нийл — изрече тя. Лицето ѝ изведнъж помръкна, личеше си, че е прекарала тежък ден. — Войната продължи прекалено дълго, или пък аз започвам да се отпускам.

Навлажни устните си с език и продължи:

— Моля те, не обвинявай за всичко Майкъл. Ситуацията е прекалено сложна, за да се обясни с едно изречение. Сигурно съм се променила, но нещо вътре в мен ме подтиква да го сторя. Скоро ще се разделим с малкия си свят и ще се сблъскаме с истинския живот. Навярно инстинктивно се подготвям за промяната, както и вие. Чувствам се уморена до смърт... Моля те, не усложнявай живота ми. Бъди до мен, продължавай да ми помагаш.

Докато слушаше как Онър Лангтри признава поражението си, Нийл усети как в душата му се заражда странно, напълно непознато чувство. Сякаш черпеше сили от нейното безсилие. „Най-сетне!“ — екзалтирано си каза той. Най-сетне Онър се бе превърнала в обикновено човешко същество като него, бе слязла от недостижимия си пиедестал и признаваше слабостта си. В този миг той за пръв път усети увереност в собствените си сили и замислено каза:

— Отначало си мислех, че сте от желязо. Притежавахте всички качества, които ми липсваха. Сигурен бях, че дори да сте командир, загубил хората си по негова вина, нямаше да позволите да ви затворят в павилион X. За нищо на света не бихте попаднали тук. Предполагам, че при постъпването си имах нужда от човек като вас — иначе нямаше да ми помогнете. Защото вие действително безкрайно ми помогнахте. Ето защо сега не искам да се предавате и ще направя всичко възможно да ви подкрепя. Но трябва да призная, че се радвам: този път съм по-силният от двамата ни.

— Напълно те разбирам — усмихнато каза младата жена и с въздишка добави:

— Моля да ме извиниш, Нийл. Днес наистина не съм в най-добрата си форма. Не търся оправдания — напротив. Имаш пълно

право относно промяната в настроенята и в поведението ми. Но повярвай, че съм способна да ги контролирам.

— Кажете ми защо са изпратили Майкъл тук?

— Как можеш да ми задаваш подобен въпрос? — учудено запита тя. — Много добре знаеш, че нямам право да обсъждам пациентите си.

— Освен когато става дума за Бенедикт, или за Люк — каза Нийл и сви рамене. Е, не е толкова важно. Не ви попитах от празно любопитство. Майкъл е опасен човек. Прекалено е честен...

Още не изрекъл последните думи, Нийл съжали за тях. Защо да рискува и да унищожи близостта, възникнала между него и сестра Лангтри?

Но Онър не се сви в черупката си, нито премина към отбрана. Просто се изправи и промълви:

— Крайно време е да отида при другите. Не мисли, че те гоня, Нийл. Напротив, благодарна съм ти.

Застанала на прага, тя се обърна и каза:

— Имаш право. Майкъл е опасен човек. Но какво ще кажеш за Люк и за Бен, дори за себе си? Всеки посвоему, всички до един сте опасни.

ПЕТА ГЛАВА

Тази вечер тя напусна отделението малко по-рано от обикновено. Отклони предложението на Нийл да я изпрати и бавно се запъти към квартирата си. Чувстваше се безкрайно обезкуражена при мисълта, че няма към кого да се обърне. Ако реши да поговори с полковник Подбрадник, той незабавно ще я затвори в психиатрията, а колкото до старшата сестра... Не, няма пред кого да разкрие сърцето си. Колежките, с които бе успяла да се сприятели, бяха заминали след намаляването на притока от болни в База 15.

Струваше ѝ се, че днес е най-ужасният ден в живота ѝ, изпъстрен със случки, които я измъчваха, объркваха и тревожеха. Непрекъснато виждаше пред себе си лицата на Майкъл, Люк, Нийл и дори своето, които се променяха, като че се отразяваха в криво огледало, което превръща познатите черти в гротескни карикатури.

Може би все пак има логично обяснение на разигралата се пред очите ѝ сцена? Когато си мислеше за Майкъл, инстинктът ѝ подсказваше едно, а поведението и думите му през този следобед — друго. Защо не бе отстранил от пътя си Люк, защо не го бе блъснал на земята? Защо стоеше като уплашен хлапак и му позволяваше да го измъчва? Може би защото последния път, когато бе дал воля на гнева си, щял да убие човек и попаднал в павилион Х? Твърде вероятно, въпреки че сестра Лангтри не знаеше причината, накарала мъжете да се вкопчат в смъртоносна схватка. В досието му липсваха подробности по въпроса, а самият Майкъл мълчеше като риба. И все пак защо не бе реагирал, докато Люк го опипваше? Трябваше да направи само една крачка и да напусне помещението. Когато забеляза сестра Лангтри на прага, в очите му проблеснаха срам и отвращение, но не бе пожелал да говори с нея за случилото се. С една дума, поведението му беше абсурдно.

Стори ѝ се, че отново дочува шепота на Люк: „Аз съм всичко, каквото пожелаеш... Старец или младеж, мъж или жена — все ми е едно... Най-доброто тук съм аз...“

Въпреки опита си, придобит по време на личния си професионален живот, тя не можеше да си представи, че съществуват хора като Люк, използващи секса като средство за надмощие. Защо бе станал такъв? Изпитваше ужас при мисълта за моралните терзания, превърнали го в чудовище.

Люк притежаваше всичко: красота, интелигентност, здраве, младост... И все пак беше беден, бе само празна черупка.

Онър с потръпване си припомни разговора си с Нийл. За пръв път, откакто го познаваше, беше взел надмощие над нея, бе я принудил да признае нещо, което самата още не разбираше. Никога досега не бе вярвала, че Нийл притежава вътрешна сила и едва сега я откриваше у него. Излизаше, че той е човек с характер. Тежко на онези, които мрази или които злоупотребяват с любовта му! Не бе забравила как преди малко добродушните му сини очи проблеснаха като ледени висулки.

Онър все още потръпваше от шока, изживян вследствие неволната си реакция от физическия контакт с Майкъл. Никога досега не бе изпитвала толкова силно чувство, дори и в моментите на сексуално задоволяване, които бе сметнала за страстна любов. Ако преди малко Майкъл я бе целунал, щеше да се вкопчи в него, да го смъкне на пода и да му се отдаде като разгонена кучка...

Когато отново се озова в стаята си, Онър устоя на желанието да отвори чекмеджето, където държеше приспивателното. Преди няколко часа то ѝ бе жизнено необходимо: знаеше, че ако остане будна, за нищо на света няма да се върне в отделението. Ето защо бе приложила шокова терапия. Но сега кризата бе преминала, въпреки че до края на деня се бе сблъскала с куп неприятни изненади. Все пак беше изпълнила дълга си и се бе върнала в павилион X, който се бе превърнал в истински кошмар.

Разбира се, Нийл беше прав. Промяната бе в нея, и то благодарение на Майкъл, чието присъствие се отразяваше зле на всички. Колко бе глупава да не проумее, че предчувствието ѝ за надвиснала опасност няма нищо общо с отделението, нито с поверените ѝ пациенти! Причината е в самата нея, от нея зависи предотвратяването на трагедията! Трябва да я спре, да я спре, да я спре...

„О, господи — каза си тя, — струва ми се, че загубвам разума си. По-луда съм от всички пациенти в павилион X. Какво да правя?“

В ъгъла на стаята ѝ имаше петно — преди много време по невнимание бе изпуснала върху дъските единственото си шишенце с бензин за запалки. Петното винаги ѝ напомняше за несръчността ѝ.

Онър Лангтри намери кофа и четка, отпусна се на колене и затърка петното, докато дъските побеляха. Огледа работата си и забеляза, че в сравнение с тях останалата част от пода изглежда мръсна. Бавно затърка дъска след дъска, докато изчисти цялото пространство.

Физическата работа ѝ подейства по-добре — по-добре от сънотворното. Сега бе толкова уморена, че сигурно щеше да заспи и без негова помощ.

ШЕСТА ГЛАВА

— Казвам ти, че тя не е добре! — повтори Нъгет. — Господи, толкова ми е кофти!

Потрепери, хрипливо се изкашля, изхрачи се и с поразителна точност улучи стъблото на палмата зад Мат.

Шестимата бяха голи, наклекали в кръг на плажа; отдалече мургавите им тела напомняха издигнати върху пясъка камъни, кафяви и неподвижни, поставени тук за извършване на някакъв загадъчен ритуал. Времето беше прекрасно — сухо и не много горещо. Въпреки това мъжете седяха с гръб към океана, към пясъка и към палмите; бяха вгълбени в себе си.

Предмет на обсъжданията им бе Онър Лангтри. Нийл беше свикал „съвет“ и участниците в него взимаха активно участие в дискусията. Мат, Бенедикт и Люк смятаха, че Онър е физически преуморена, че със сестра Лангтри става нещо тревожно, докато Майкъл вбеси Нийл, като отказа да даде мнение.

„Колцина от нас говорят онова, което мислят — питаше се Нийл. — Обсъждаме различни хипотези — от малария до гинекологични проблеми, сякаш сме убедени, че е болно тялото ѝ. И аз поддържам тази версия. Ех, ако можех да накарам Майкъл да проговори! Но досега той мълчи като риба. Сигурен съм, че не е влюбен в нея. Единствено аз я обичам. Колко е несправедливо, че тя вече не ми обръща внимание заради него. Защо Майкъл не я обича? Бих го убил заради мъката, която ѝ причинява!“

Дискусията бе прекъсната от дълго мълчание, защото всички бяха изплашени. Онър Лангтри никога не им беше дала повод да се тревожат за нея. Беше като непоклатима скала сред неспокойното море, за която се вкопчваха с всичка сила, докато отминат бурите. Когато говореха за нея, използваша безброй метафори: Онър бе тяхна пътеводна звезда, тяхна мадона, единствената им опора. За всеки от тях тя бе различна и всеки я обичаше посвоему.

За Нъгет бе единственият човек на света, с изключение на майка му, който искрено се интересуваше от крехкото му здраве. Преместили го бяха в павилион X от хирургията, чийто персонал си отдъхна след напускането му. Нъгет напусна шумното отделение, където всички бяха прекалено заети да слушат оплакванията му, поради което той беше принуден да крещи, за да привлече вниманието им. Беше тежко болен, но никой не му вярваше. При постъпването си в павилион X страдаше от главоболие (не от обичайните си мигрени), предизвикано от силно напъгане на мускулите, което му се струваше още по-мъчително. Седнала на ръба на леглото му, сестра Лангтри внимателно го изслуша, докато описваше симптомите на заболяването си, и прояви забележителен интерес към тях. Когато се залови да говори с подробности за страданията си, тя изглеждаше възхитена от издръжливостта му. Сетне сестра Лангтри се зае с работа: сложи му студени компреси и му предложи богат асортимент от таблетки. Господи, какво удоволствие бе най-сетне да срещне някого, с когото да обсъжда сложните проблеми, свързани с избора на най-подходящото лекарство за мигрената му, коренно различна от предишното му главоболие! Естествено знаеше, че това е част от тактиката и — нищо не можеше да го заблуди, въпреки че беше толкова тежко болен. Знаеше и това, че съчувствието на Онър Лангтри няма да промени диагнозата, записана в картоната му. Важното бе, че тя действително го обича и му отделя част от скъпоценното си време. Освен това бе толкова хубава, толкова идеална от всяка гледна точка и въпреки всичко никога не гледаше с пренебрежение на нещастния болен Нъгет...

Бенедикт смяташе, че тя стои много по-високо от всички жени — както обикновено, той правеше разлика между момичета и жени. Представителките на нежния пол принадлежаха към едната, или към другата категория и никога не се променяха. Момичетата го отвращаваха — подиграваха му се заради външността му и жестоко го дразнеха, както котката си играе с мишката. От друга страна, жените бяха спокойни и изпълнени с благородство създания, продължителки на рода, любимки на всевишния. Мъжете са способни да убиват, да измъчват, да прелюбодействат; ако им хрумне, момичетата биха облели

света с кръв, но жените са светлината и животът. А сестра Лангтри бе възплъщение на всички женски добродетели. Всеки път, когато я видеше, Бенедикт изпитваше желание да коленичи и да ѝ измие краката, да умре за нея, ако се наложи. Опитваше се да не я пожелава, смятайки го за най-коварно предателство, но понякога тя се явяваше в сънищата му; Бен виждаше как притиска главата си към голите ѝ гърди, милва я на най-интимните места. Подобни сънища още повече го убеждаваха, че е недостоеен за нея. Смяташе, че ще изкупи греха си, ако открие правилния отговор и мислеше, че бог е създал Онър Лангтри, за да му покаже пътя. Вярно, че правилният отговор все още му се изплъзваше, но в присъствието ѝ преставаше да се чувства различен от другите хора, опитваше се да намери мястото си сред тях. Майкъл го караше да се чувства по същия начин и след пристигането му в отделението Бенедикт гледаше на него и на сестрата като на една личност, необикновена и неделима, от която се излъчваше неизмерима доброта.

За сметка на това, павилион X за него бе олицетворение на реалния свят, противопоставяне на доброто и на злото. Нъгет беше невестулка, белка, пор, плъх. Бенедикт непрекъснато се измъчваше от абсурдната мисъл, че ако Нъгет си пусне брада, ще му пораснат мустаци като на гризач; всеки път, когато го видеше да се бръсне, изгаряше от желание да му предложи по-остър бръснач, защото му се струваше, че животинските мустаци са наболи по горната му уста. Мат представляваше буца пръст, стъклено око, октопод с отрязани пипала, сълза — всичко, което е обло и непрозрачно (сълзите също бяха непрозрачни) и е символ на безизходицата. Нийл пък бе планински склон, корозирал от дъждовете, колона с канелюри, две дъски, плътно прилягащи една в друга, следи оставени от плахи пръсти върху повърхността на глината, семенце, което не може да покълне, защото господ е залепил ръбовете му с божествено лепило. Люк беше такъв, какъвто би бил Бенедикт, ако всевишният го обичаше повече: пълен с живот и със светлина. Но същевременно беше и олицетворение на злото; съществуването му бе предателство и обида за бога, подигравка с добрите му намерения. Тогава какъв бе самият Бенедикт?

Нийл беше много разтревожен — не можеше да понесе мисълта, че Онър му се изплъзва. Не, в никакъв случай не бива да го допусне. Не и сега, когато най-сетне започва да осъзнава истинската си природа и приликата си с онзи старец в Мелбърн. Усещаше, че силата му се възвръща и ликуваше. Странно, Майкъл му бе послужил като огледало, в което сякаш се видя ясно за пръв път. Каква жестока ирония! Оpozнал беше себе си благодарение на човека, който заплашваше да му отнеме жената, заради която се бе преобразил... Онър Лангтри принадлежи на Нийл Паркинсън и той няма да й позволи да му се изплъзне. Трябва да намери начин да си я върне. Трябва!

За Мат сестра Лангтри бе единствената му връзка с околния свят, глас в тъмнината, станал му по-скъп от гласовете на жена му и на децата му. Знаеше, че никога няма да прогледне и да види къщата си; нощем лежеше буден и напразно се опитваше да си припомни как звучи гласът на жена му, смехът на дъщерите му. За сметка на това, гласът на сестрата бе запечатан в умиращите му мозъчни клетки; за него този глас бе ехо от отдавна забравени времена. Обичаше сестра Онър Лангтри, без да я пожелава физически. Никога не я бе виждал и не можеше да си представи тялото и. Всъщност вече бе толкова безсилен, че дори мислено не си пожелаваше жена. Ужасяваше се от срещата с Уршула, която щеше да поиска да се любят, без да разбира, че той вече няма желание. Мисълта, че ще се наложи да милва и да прегръща жена си, го отвращаваше, все едно че ще се превърне в питон или във водорасло, безцелно увиващо се около всяко срещнато препятствие. Уршула принадлежеше към предишен свят, който той никога повече нямаше да види. Онър Лангтри бе неговата светлина в нощта. Тя не притежаваше нито лице, нито тяло; бе чиста като светлината.

Люк се опитваше да не мисли за сестра Лангтри. Всеки път, когато се сетеше за нея, мисълта за изкривеното ѝ от отвращение лице го преследваше. Как може да е толкова глупава? Нима не ѝ е достатъчен само поглед, за да оцени качествата му? Искаше само едно;

да ѝ покаже какво губи, като го отблъсква. Но за пръв път в живота си не знаеше как да постъпи, защото досега не бе срещнал жена, която да не го желае. Не можеше да проумее какво става — обикновено бе толкова лесно... Изпитваше луда омраза към тази кучка. Рано или късно ще я накара да плати, затова че го е отблъснала. Ето защо, вместо да се загрижи за здравето на сестрата. Люк подробно започна да обмисля отмъщението си. Винаги си представяше една и съща гледка: как Онър Лангтри се хвърля в краката му, признава грешката си и го моли да ѝ даде още една възможност.

Майкъл още не я познаваше, но мисълта, че неизбежно ще стане близък с нея, не му даваше покой. С изключение на физическата любов, познанията му за жените бяха ограничени; чувстваше се близък само с майка си, която беше починала, когато той бе шестнайсетгодишен. Бе умряла, защото изведнъж бе решила, че няма смисъл да живее. Смъртта ѝ бе голям удар за Майкъл, който заедно с баща си се чувстваше виновен, без да знае точно за какво. Сестра му беше дванайсет години по-малка от него и той почти не я познаваше. Когато порасна. Майкъл с изненада откри, че момичетата го намират интересен и привлекателен, но връзките му винаги бяха мимолетни. Приятелките му ревнуваха от „куците патенца“, които той взимаше под крилото си и които винаги имаха предимство. Единствената му по-продължителна връзка беше с някакво момиче от Мейтланд, с което го свързваше единствено сексът. Подобно общуване напълно го задоволяваше, защото партньорката му се интересуваше единствено от плътската любов и той се чувстваше необвързан. Всичко свърши с избухването на войната. Малко след като Майкъл замина за Средния Изток, приятелката му се омъжи. Новината не го натъжи много, защото бе прекалено загрижен за оцеляването си и нямаше време за размисли. Колкото и да е странно, сексът не му липсваше и дори се чувстваше пречистен и ободрен. Мислеше си, че може би спада към онези щастливци, които по желание „изключват“ половия си нагон. Но каквато и да бе причината, тя не го интересуваше.

Симпатията, която отначало изпитваше към Онър Лангтри, постепенно прерасна в по-интимно чувство. Но днешният инцидент го бе шокирал. Докато Люк се правеше на шут, той с огромно усилие бе

овладял гнева си — чувстваше, че всеки момент ще избухне, но се боеше от последствията. Точно когато отвори уста, за да постави Люк на мястото му, съзря на прага сестра Лангтри. Отначало усети само срам. Питаше се как ли са изглеждали в очите ѝ двамата с Люк? Как да ѝ обясни случилото се? Ето защо бе предпочел да мълчи. После дойде мигът, в който я докосна — помежду им припламна искра, зароди се чувство, което не се поддаваше на описание и бе по-дълбоко от обикновен физически контакт. Двамата мигновено бяха привлечени един към друг и без дори да се погледнат, помежду им се възцари безмълвно разбирателство. Господи, защо старша сестра в павилион X не бе жена дракон на средна възраст, каквато бе очаквал да види? Знаеше, че интимните връзки със сестра Лангтри са обречени на провал и все пак... Мисълта за физическа близост с нея го съблазняваше, нещо повече — възбуждаше го. Не я желаше само физически; за пръв път в живота си Майкъл бе заплепен от жена.

— Слушайте — каза Нийл. — Смятам, че проблемът се състои в следното: сестра Лангтри от цяла година е в База 15 и съвсем логично е да предположим, че ѝ е омръзнало от павилион X, както и от нас. От месеци насам ние сме единствената и компания. Майк, ти си съвсем отскоро тук. Какво мислиш?

— Че от всички аз най-малко съм способен да преценя. И така, какво смяташ, Нъгет?

— Не съм съгласен с Нийл — разпалено възкликна Нъгет. — Пръв щях да разбера, ако ѝ беше писнало от нас.

— Не казах, че сме ѝ омръзнали, просто, че е уморена, има известна разлика — търпеливо обясни Нийл. — Нима всички не сме уморени от престоя си тук? Защо смятате, че тя е по-различна? Да не си въобразявате, че всяка сутрин става с песен на уста, радостна от перспективата да прекара деня си сред нас, в павилион X? Хайде, Майк, отговори, интересува ме твоето мнение, не на Нъгет, или на другите. Отскоро си тук, смятам, че по-обективно преценяваш положението. И ти ли мислиш, че на сестра Лангтри и доставя удоволствие да прекарва цялото си време с нас?

— Вече ти казах, че не знам. По-добре попитай Бен — отвърна Майкъл и изгледа Нийл право в очите. — Сбъркал си адреса, старче.

— Сестричката е светица и едва ли ѝ е омръзнало от нас — заяви Бенедикт.

— Струва ми се потисната — намеси се Люк.

Мат невесело се изсмя и каза:

— Павилион X едва ли ѝ действа ободряващо.

— Нямах предвид това, къорчо. Исках да кажа, че сестричката все пак е жена и навярно има нужда от мъж.

Всички възмутено се втренчиха в него, но Люк продължи да се усмихва, сякаш реакцията им му доставяше удоволствие.

— Знаеш ли, Люк, паднал си толкова ниско, че ще ти е необходима стълба, за да достигнеш корема на змия — промълви Нъгет и лицето му се изкриви от отвращение. — Гади ми се от тебе!

— Тебе пък от какво ли не ти се гади? — подигравателно произнесе Люк.

— Не бъди дързък, Люк — тихо изрече Бенедикт. — Смири се. Преди смъртта си хората трябва да познаят смирението, а никой не знае кога ще умре утре или след петдесет години.

— Я не ме поучавай, кривокракчо! — сопна му се Люк. — Ако я караш все така, веднага след демобилизацията ще те вкарат в лудницата.

— Но ти няма да можеш да ме посетиш.

— Прав си. Ще бъда прекалено зает с предишната си кариера.

— Не и, ако зависеше от мен — намеси се Мат. — Не бих дал пукнат грош дори за да те видя как пикаеш.

Люк високо се изсмя.

— Мат, ако можеше да ме видиш как пикая, щях да ти дам безплатен пропуск!

— Нийл има право! — внезапно извика Майкъл.

Останалите престанаха да се препират и любопитно го изгледаха.

Никога досега не го бяха чували да говори толкова разпалено, гневно и авторитетно.

— Вярно, че сестра Лангтри е уморена от нас, пък и кой ли би я упрекнал? Ден след ден едно и също: Люк се заяжда с всички и всички се заяждат с Люк. Защо не престанете да се карате и да я оставите на спокойствие? Ако сестрата не се чувства добре, това си е нейна работа

— не ваша! Ако тя се нуждае от съвета ви, сигурно ще го поиска. Оставете я на мира. Като ви слушам, идва ми да се удавя.

Той се изправи и извика:

— Хайде, Бен, във водата! Боя се, че ще ми е необходима цяла седмица да сваля от себе си мръсотията, която хвърчи наоколо.

„Най-сетне бронята му се пропука“ — помисли си Нийл, но не изпита никакво удоволствие. Впери очи към двамата мъже, които се отдалечаваха към морето, и забеляза, че Майкъл върви като че е глътнал бастун. „Дявол да го вземе, наистина я обича! — каза си Нийл. — Но дали Онър го знае? Очевидно — не. Кълна се, че ще направя всичко възможно никога да не го разбере!“

— За пръв път те виждам толкова ядосан — каза Бенедикт, когато влязоха във водата.

Майкъл спря и загрижено изгледа смуглото, изпито и разтревожено лице на другаря си.

— Постъпих глупаво — отвърна той. — Човек никога не бива да изпуска нервите си. Не съм заядлив, но не обичам да ме предизвикват. Затова предпочетох да избягам; ако бях останал при тях, щях да стана за посмешище.

— Знам, че си достатъчно силен, за да устоиш на изкушенията — печално произнесе Бенедикт. — Бих дал всичко на света да приличам на тебе!

— Стегни се, старче. Ти си най-свестният между нас — благо каза Майкъл.

— Наистина ли мислиш така, Майк? Опитвам се, но ми е безкрайно трудно. Изгубих толкова много и...

— Бен, разбери, че си загубил само себе си. Трябва само малко усилие и отново ще се озовеш на правия път.

— Войната е виновна — превърна ме в убиец. Не лъжа, просто си търся оправдание. Истинската причина е в мен, не във войната. Излязох слаб и не можах да издържа изпитанието, което бог ми изпрати.

— Грещиш, войната действително е в основата на трагедията ни, Бен. Тя промени всички, не само теб. Нямах да бъдем тук, ако не беше избухнала. Не съм съгласен с теориите, според които войната е

логично и естествено явление. Може би е естествена за старците, които я започват, но не и за младежите, отиващи на фронта. Не, повярвай, в живота на мъжа няма нищо по-страшно от нея!

Бенедикт се потопи във водата, докато само раменете му останаха навън и замислено каза:

— Сигурно трябва да я има, щом бог е пожелал така. Той ме изпрати на фронта. Не се записах доброволец, защото отправих молитва към бога и той ми каза да изчакам. Ако той смяташе, че трябва да ме подложи на изпитание, сигурно щеше да ме изпрати на фронта. И бог го стори! Ето защо мисля, че войната е съвсем нормално явление.

— Точно така — също като раждането и брака... — сухо изрече Майкъл.

— Мислил ли си някой ден да се ожениш? — попита Бенедикт и жадно зачака думите му.

Преди да отговори, Майкъл се замисли. Пред очите му изникна Онър Лангтри — момиче от добро семейство, с отлично образование и при това с офицерски чин. Беше представителка на класа, с която не бе имал нищо общо преди войната и с която не възнамеряваше да контактува след демобилизацията.

— Не — сериозно отвърна той. — Страхувам се, че нямам какво да предложа на съпругата си. Не съм същият, както преди. Може би видях прекалено много. Мисля, че все пак човек трябва да съхрани някаква илюзия за себе си, за да живее с някоя жена, да възпитава децата си. По време на войната видях и преживях страшни неща и никога повече няма да бъда същият. Разбираш ли какво искам да кажа?

— Разбира се — разпалено се съгласи Бен, само за да достави удоволствие на приятеля си, въпреки че не бе проумял нито дума от дългата му тирада.

— Убивах хора — продължи Майкъл. — Опитах се дори да убия свой съотечественик. Десетте божии заповеди вече нямат същата стойност, както преди войната. Знаеш ли, че ми се е налагало да мия с маркуч кабинките на бомбардировачите, за да отстраня късчетата човешка плът, които бяха толкова оскъдни, че не си струваше да се погребват? Знаеш ли, че потънал до лакти в кръв и нечистотии, съм търсил картите за самоличност на мъртъвците? Господи, беше по-ужасно от кланица? Бях се парализирал от страх и се питах дали

отново ще мога да се движа. И плачех, непрекъснато плачех. Още тогава си казах: „Никога няма да отгледам син и да го принудя да живее в свят като нашия. Никога, дори от мен да зависеше продължаването на човешкия род“.

— Сигурно изпитваш чувство на вина? — каза Бенедикт.

— Не, на мъка — отвърна Майкъл.

СЕДМА ГЛАВА

Минаваше четири следобед, когато Онър Лангтри влезе в стаята на сестрите, която беше почти безлюдна. Помещението бе просторно и светло. Големите прозорци от двете страни гледаха към веранди и върху тях имаше мрежи — невероятен лукс, за какъвто се смяташе и намиращата се в съседство трапезария. Непознатият, погрижил се за обзавеждането на стаята, явно бе хранил топли чувства към сестрите: върху сламените канапета бяха разхвърляни възглавнички от пъстра басма, които имаха за цел да придават уют. С течение на времето басмата бе избеляла от влагата и от честото пране, но все пак просторното помещение изглеждаше приветливо и действаше ободряващо на сестрите.

При влизането си Онър Лангтри завари само една сестра, майор Сали Доукин, която работеше в неврологичното отделение: пълна и жизнерадостна четиридесетгодишна жена, която неизменно бе в добро настроение, въпреки хроничната си преумора. Общеизвестно бе, че работата в неврологията е непосилна. Онър Лангтри смяташе, че това е най-потискащото отделение по време на война. Пациентите, които лежах там, обикновено умираха или в продължение на месеци вегетираха, противопоставяйки се на всички закони на природата. Отрязаната ръка вече не можеше да поникне, но организмът функционираше и без нея, успявайки да се приспособи към липсата ѝ. Мозъкът и гръбначният стълб също не можеха да се възстановят, но не там беше бедата: всъщност не липсваше самото оръдие, а разумът, който го управлява. Колкото и религиозен да си, докато работиш в неврологията, рано или късно започваш да се питаш как да примириш моралните си принципи с евтаназията^[1].

Онър Лангтри, готова да понесе най-тежката работа в своя павилион, смяташе, че не би издържала дори няколко часа в неврологията. За щастие, Сали Доукин мислеше обратното; и двете бяха отлични медицински сестри, но вкусовете им се различаваха.

Когато видя колежката си, сестра Доукин широко се усмихна и каза:

— Идваш точно навреме — чаят е пресен. Радвам се да те видя, Онър.

Онър седна до масичката, взе си чаша, наля си ароматичен черен чай, прибави към него и мляко, запали цигара.

— Днес си закъсняла, Сали — каза тя.

— Приличам на Мойсей — винаги закъснявам. Знаеш ли, когато Исус казал: „Елате“, Мойсей закъснял, пристигнал едва пети и загубил работата си.

— Човек трябва да е малоумен, за да се смее на този виц — смъмри я Онър.

— Какво очакваш от мен, след като живея сред малоумни? — отвърна Сали Доукин, сетне се наведе, развърза униформените си обувки, повдигна полата си и откопча жартиерите си, смъкна чорапите си и небрежно ги захвърли на съседния стол. Онър развеселено забеляза, че колежката ѝ носи дълги гащи, шеговито наричани „страстоубийки“.

— Знаеш ли миличка — обърна се Сали към сестра Лангтри, — хич не ти завиждам, че си сама в най-отдалечената барака в лагера, при това заобиколена от половин дузина откачени. Предпочитам да съм при моите трийсетина идиоти и глупачките, които уж ми помагат. Но днешният ден е един от редките случаи, когато жадувам да си сменим местата.

Докато говореше, тя с въздишка на облекчение пъкна краката си в кофата пред себе си. Развеселена и същевременно затрогната, Онър забеляза, че големите ходила на колежката ѝ са покрити с мазоли и са станали плоски след дългите години, прекарани на крак в болниците.

— Господи, какъв рай — възкликна сестра Доукин. — Имах чувството, че не мога да направя нито стъпка повече.

— Краката ти са подути от горещината, Сали. Вземи предпазни мерки, преди да е станало прекалено късно — посъветва я Онър.

— Единственият лек е да лежа осемнайсет часа с вдигнати крака — отбеляза по-възрастната сестра и се засмя. — Звучи двусмислено, нали?

Тя извади крака си от кофата и замислено докосна подутия си глезен.

— Бедата е там, че вече остарявам.

Дочуха се тежки, добре познати стъпки, и в стаята влезе главната сестра. Воалът ѝ бе грижливо прибран на гърба ѝ и образуваше ромб, колосаната ѝ униформа бе идеално изгладена, обувките — излъскани до блясък. При вида на двете сестри, седнали до масата, тя се поколеба, сетне ледено се усмихна и тръгна към тях.

— Добър ден, колежки — прогърмя мъжкият ѝ глас.

— Добър ден — отвърнаха двете ѝ подчинени като послушни ученички. Онър не стана на крака от солидарност със Сали.

Главната сестра забеляза кофата и свъси вежди.

— Сестра Доукин, смятате ли, че е уместно да миете краката си на публично място?

— Зависи от краката и от мястото, госпожо. Моля да ме извините. Пристигнах в База 15 направо от Морсби, където не разполагахме с подобни удобства.

Тя извади единия си крак, критично го огледа и продължи:

— Признавам, че гледката не е особено естетична. Грозните ми крака, деформирани по време на дългите години, прекарани в служба на страдащото човечество, са неподходяща гледка за вашия салон (без да промени тона си, Сали Доукин пусна крака си във водата, която се разплиска) — но не мислите ли, че още по-неуместна е гледката на изнемогващия персонал от неврологичното отделение?

Вбесена от нахалството ѝ, старшата сестра замръзна на мястото си; отвори уста да я наругае, но се сети, че и сестра Лангтри е тук, и предпочете да замълчи. Обърна се кръгом и напусна стаята.

— Дърта кучка! — извика Сали Доукин, когато вратата се затвори. — Ще ѝ дам аз едно „уместно“. Цяла седмица ме тормози, защото имах нахалството да си поискам допълнителен персонал пред някакъв американски генерал, пристигнал на инспекция в База 15. И без това я моля от месеци насам без никакъв резултат, едва ли бих могла да загубя нещо. Просто се побърквам от работа: в момента имам четирима пациенти с пълна парализа и девет с частична, двама са в кома, а останалите не са по-добре. Ако не бяха няколкото типове, които се чувстват по-добре и ни помагат, отдавна щях да вдигна ръце.

Тя презрително се изсмя и продължи:

— Жадувам за деня, когато ще ми каже, че мрежите против комари в моето отделение не са драпирани според правилата —

повярвай ми, че ще увия една от драгоценните ѝ мрежи около шията ѝ и ще я удуша.

— Съгласна съм, че заслужава да ѝ се отмъсти, но чак пък да я удушиш? О, Сали, не вярвам да го направиш, прекалено добродушна си — усмихнато възкликна Онър.

— Дърта глупачка! Не може на две магарета сено да раздели! — извика възрастната сестра, но преди да продължи да сипе обиди по адрес на началничката ѝ, в стаята влезе сестра Сю Педър. Сали прехапа език. Едно бе да се отпусне пред Онър Лангтри (която въпреки разликата във възрастта Сали третираше като равна), друго — пред младата Сю Педър, работила по две денонощия без прекъсване в Морсби. Навярно точно в това беше проблемът: никой не можеше да си представи, че Сю Педър е способна на такъв подвиг. Беше двайсет и две годишна, изключително красива и жизнена. Работеше в операционната и отскоро бе в База 15. Появата ѝ направи чудеса с пациентите; злите езици мълвяха, че когато за пръв път я видял, старият доктор Карстърс зацвил и заудрял с копита по пода. Повечето сестри и пациенти бяха шашнати, защото бяха готови да се обзаложат, че майор Карстърс отдавна си е изпял песента, но няма куража да си го признае.

Всички сестри, останали в База 15, за да осигурят нормалното ѝ функциониране до окончателното ѝ ликвидиране, бяха жени на възраст и с богат опит, дълги години живели и работили в джунглата. Изключение правеше само сестра Педър, ето защо колежките ѝ я изолираха и не криеха омразата си към нея.

— Здравейте — каза Сю и се приближи към по-възрастните жени. — Не съм ви виждала цяла вечност. Как сте?

— Много по-зле от тебе, дете по цял ден правиш мили очи на хирурга в операционната — отвърна Сали Доукин. — Забавлявай се, докато можеш, малката, защото, ако питаха мен, отдавна трябваше да те изпратят в неврологията.

— О, само не там! — ужасено извика Сю Педър. — Тръпки ме побиват при мисълта, че мога да попадна в неврологията.

— Колко жалко! — отвърна сестра Доукин, въпреки че по тона ѝ личеше, че изобщо не съжالياва.

Онър се съжали над младото момиче и реши да се намеси.

— Аз също не бих издържала там. За неврологичното отделение са необходими яка гърбина, здрав стомах и трезв разум, каквито за съжаление не притежавам.

— Аз също — побърза да се съгласи сестра Педър.

Опитвайки се да прикрие смущението си, тя отпи от чая си, откри, че е изстинал и ужасно горчив, но успя да го преглътне с гримаса на отвращение. Възцари се неловка тишина, която плашеше младото момиче не по-малко от перспективата да я изпратят в неврологията. В отчаянието си то се обърна към сестра Лангтри, която поне бе по-дружелюбна, въпреки че винаги се държеше на разстояние.

— Между другото, Онър, преди двадесетина дни срещнах един от пациентите ти и си спомних, че сме ходили заедно на училище. Невероятно съвпадение, нали?

Сестра Лангтри замръзна на мястото си и се втренчи в по-младата си колежка, която съвсем не очакваше подобна реакция на баналната си забележка.

— Значи ти си bankerската дъщеря от дълбоката провинция! — бавно изрече тя. — От известно време насам се питам коя от нас е имал предвид Люк, но и през ум не ми мина за тебе.

— Дълбоката провинция ли! — засегнато възкликна Сю Педър. — Може да не е Сидни, но не е дълбока провинция!

— Не се притеснявай, малката. Люк винаги говори така за родния си град — опита се да я успокои Онър.

— За Люк Дагет ли става дума? — намеси се Сали и строго изгледа хубавата сестра. — Ако смяташ тайно да се срещаш с него, сложи си блиндиращи кюлоти и внимавай да не ти ги смъкне!

Сю Педър се изчерви до уши и си каза, че ще бъде ужасно, ако наистина я изпратят в неврологията под командата на дъртата проклетница.

— Уверявам те, че нямаш повод за безпокойство — раздразнено каза тя. — Люк ми е приятел от детинство.

— Интересно какъв е бил като малък? — замислено произнесе Онър.

— О, същият като сега — оживено отговори момичето, поласкано от интереса на по-възрастната сестра. — Още по онова време бе толкова хубав, че момичетата лудееха по него. За съжаление, майка му беше перачка. Родителите ми щяха да ми скъсат главата, само

ако го погледнех. За щастие, съм две години по-малка от него и когато завърших гимназия, той вече беше отишъл в Сидни. Заминаването му не ни попречи с огромно внимание да следим кариерата му. Не пропусках да слушам радио, когато предаваха пиеса с негово участие. Мои приятелки отидоха да го гледат, докато играеше в Кралския театър в Сидни, но баща ми не ме пусна.

— Що за човек беше *неговият* баща?

— Почти не го помня. Беше началник-гара и умря малко след започването на депресията. Майка му бе прекалено горда, за да получава помощи за безработни, затова стана перачка.

— Люк има ли братя или сестри.

— Само две сестри, доста по-големи от него, красиви като картинки. В цялата околия нямаше по-хубави от децата на семейство Дагет, но момичетата тръгнаха по лош път. Едната започна да пие и предпочитам да не споменавам какъв живот води. Другата забременя, без да се омъжи, роди момиченце и все още живее при майка си.

— Спомняш ли си какъв ученик беше Люк?

— Отличен. Бе много умен, както всички от неговото семейство.

— Разбираше ли се с учителите?

— Боже мой, не! — пресилено се засмя Сю Педър. — Всички, без изключение, го ненавиждаха. Люк непрекъснато ги дразнеше и им се подиграваше, но винаги успяваше да избегне наказанието. Освен това, те се страхуваха от него, защото той винаги си отъмъщаваше на преподавателите, които му имаха зъб.

— Съдейки по думите ти, не се е променил много — отбеляза Онър.

— Не, само дето е станал по-хубав. През живота си не съм виждала по-красив мъж от него — усмихнато заяви младото момиче и се усмихна, сякаш си припомни нещо приятно.

— Охо! Още една нещастница, която скоро ще се опари! — засмя се Сали Доукин, но в гласа и се четеше искрено съчувствие към младата ѝ колежка.

Онър сърдито я изгледа: страхуваше се, че иронията на Сали ще подплаши момичето, което бе ценен източник на информация.

— Не ѝ обръщай внимание, Сю — каза тя. — Главната сестра прави живота ѝ черен, а отгоре на всичко краката ѝ са отекли от горещината.

Сестра Доукин измъкна краката си от кофата, небрежно ги избърса и протегна ръка за чорапите и обувките си.

— Не обичам да говорят за мен като че ме няма. Доста съм едричка, за да не ме забелязвате. Ох, краката ми са малко по-добре, едва сега изпитвам леко облекчение. Виновни са проклетите обувки, които трябва да нося нощем.

Тя се намръщи от болка и продължи:

— Момичета, внимавайте да не изпиете водата от кофата. А сега изчезвам — имам мъничко време да подремна.

— Повдигна ли леглото си? — извика след нея сестра Лангтри.

— Отдавна, скъпа моя — обади се Сали от коридора. — Все се надявам някоя нощ да видя там нечии ботуши — не моите, разбира се.

Грубоватата ѝ шега разсмя двете сестри, но след излизането и те продължиха да седят на масата, потънали в неловко мълчание.

Онър се питаше дали трябва да предупреди момичето да се пази от Люк. Каза си, че е длъжна да го направи, въпреки че ѝ беше безкрайно неприятно. Знаеше, че Сю е самотна, изолирана от враждебно настроените сестри. Ето защо Люк представляваше сериозна заплаха за нея, тъй като бе възплъщение на спомените ѝ от детството и на родния ѝ град.

— Надявам се, че Люк не ти създава неприятности, Сю — най-сетне промълви тя. — Характерът му е доста тежък.

Изтръгната от спомените си, младото момиче се сепна и отвърна:

— Не, разбира се.

Сестра Лангтри взе кибрита и цигарите си, пусна ги в кошничката до стола и каза:

— Надявам се, че след като от толкова време си медицинска сестра, умееш да се грижиш за себе си. Но помни, че Люк е в павилион X, защото е душевноболен. Успяваме да се справим с проблемите му, но се боя да не се окажат заразителни.

— Говориш, като че е прокажен! — възмутено я прекъсна Сю. — Няма нищо срамно, че е изпаднал в депресия. Дори най-смелите войници я изпитват след годините, прекарани на фронта.

— А, ето как е обяснил факта, че се намира в моето отделение — замислено произнесе сестра Лангтри.

— Да... но нали това е самата истина? — малко неуверено попита младото момиче. Онър си каза, че навярно се е случило нещо,

което да накара Сю да изпита известно съмнение относно ученическата си любов. Интересно какво.

— Не, не е вярно — отвърна тя. — Люк никога не си е подал носа от канцеларията на интендантството.

— Тогава защо е в твоето отделение?

— Нямам право да ти кажа друго, освен че командирът му открил в него странности, наложили изпращането му тук.

— Да, наистина понякога е доста... особен — каза Сю и потръпна при спомена за безмилостния и механичен начин, по който я бе любил. На шията си още имаше белези от зъбите му и благодареше на бога, че бе запазила шишенцето с течна пудра, което бе купила в американската база.

— Значи и ти си го забелязала — рече Онър, изправи се и взе кошничката си. — Съветвам те повече да не се срещаш с него. Не мисли, че искам да се бъркам в личния ти живот, но се чувствам отговорна за Люк, бягай далеч от него!

В този момент Сю избухна, възмутена от упрека на сестра Лангтри и от унижението, което смяташе, че ѝ нанесе.

— Това заповед ли е? — попита тя и лицето ѝ преbledня.

Онър я изгледа изненадано и едновременно развеселено.

— Не, разбира се. Само старшата сестра има право да заповядва.

— Тогава върви по дяволите с твоите съвети! — извика момичето и се стресна от собственото си безочие, защото още бе младо и бе свикнало да се подчинява на строгата дисциплина, към която я бяха приучили в школата за медицински сестри. Но думите и нямаха никакъв ефект, защото очевидно сестра Лангтри бе излязла, без да ги чуе.

В продължение на няколко секунди Сю Педър остана неподвижна, докато нервно хапеше долната си устна, разкъсвана между любовта си към Люк и мисълта, че той не дава пет пари за нея.

---

[1] Евтаназия (мед.) — безболезнено умъртвяване на неизлечимо болни. — Б.пр. ↑

ЧАСТ ЧЕТВЪРТА

ПЪРВА ГЛАВА

Измина повече от седмица, преди Онър Лангтри да преодолее объркването и смущението си, предизвикани от моментната ѝ слабост. За щастие, Майкъл като че не забеляза нищо и не се усъмни — нищо не се промени в милото му и приятелско отношение към нея. Поведението му бе балсам за наранената ѝ гордост, въпреки че женската ѝ чувствителност страдаше от безразличието му. Онър стискаше зъби и си повтаряше, че всеки изминал ден я доближава до края на службата ѝ в павилион X и до свободата.

Петнадесетина дни след сцената в канцеларията, влизайки в павилиона късно следобед, тя се сблъска с Майкъл, който излизаше от склада. В едната си ръка държеше очукано емайлирано легенче.

— Покрий го, Майкъл — машинално произнесе тя.

Младият мъж колебливо спря, очевидно разкъсан между желанието да побърза и уважението си към сестрата. Посочи легенчето и обясни:

— Бързам да го занеса на Нъгет. Има страхотно главоболие и му се повръща.

Сестра Лангтри влезе в склада, взе от полицата до вратата чиста кърпа, протегна ръка за легенчето. Покри го и спокойно каза:

— Значи има мигрена. Слава богу, че напоследък му се случва рядко, защото бедничкият ужасно страда.

Тя влезе в спалното помещение и видя Нъгет, неподвижно проснат на леглото си. Върху очите му бе поставен студен компрес; младата жена безшумно придърпа стол и се настани до кревата му.

— Мога ли да ти помогна с нещо, Нъгет? — попита тя и тихо остави легенчето на шкафчето му.

— Не, благодаря — отвърна Нъгет, като едва движеше устните си.

— Колко време смяташ, че ще те държи?

— Дълго — прошепна Нъгет, по бузите му се стичаха сълзи. — Едва сега започва.

Без да го докосва, Онър промълви:

— Не се тревожи, постарай се да лежиш неподвижно. Постоянно ще те наглеждам.

Остана до леглото му още няколко минути, сетне отиде в канцеларията си. Там я чакаше Майкъл, който изглеждаше безкрайно разтревожен.

— Сигурна ли си, че ще се оправи? Никога не съм го виждал толкова кротък, дума не проронва.

Онър се засмя.

— Нищо му няма. Просто има страхотна мигрена. Болката е толкова силна, че не смее да помръдне, или да говори.

— Не трябва ли да му дадете някакво лекарство? — попита Майкъл, разгневен от привидното ѝ безразличие. — Може би малко морфин — това е най-сигурният лек против болките.

— Не е против главоболие — твърдо каза сестрата.

— Значи няма да облекчите страданията му?

Засегнатата от упрека му, Онър побърза да отговори:

— Не се тревожи. Нъгет действително страда, но след пет-шест часа навярно ще повърне и ще се почувства много по-добре. Повярвай, че искрено му съчувствам, но не искам да се пристрастява към морфина. Навярно вече си разбрал какъв е истинският проблем на Нъгет, защо искаш да ме изкараш виновна за страданията му? Зная, че не съм безгрешна, но не обичам пациентите да ме учат какво да правя.

Майкъл се разсмя, сложи ръка на рамото ѝ и извика:

— Хубав отговор, сестро!

Сивите му очи топло проблеснаха и озариха лицето му.

В този миг Онър изпита огромна радост, защото най-сетне погледът му издаде истинските му чувства към нея. Съмненията ѝ се изпариха и тя разбра, че го обича. Край на колебанията и на мъките ѝ! Обича Майкъл, обича го! Бе извървяла пътя, който се бе страхувала да поеме.

Младият мъж продължи да се взира в нея, ръката му галеше рамото ѝ, устните му потрепнаха, сякаш се канеше да проговори. Премаляла от копнеж, Онър жадно очакваше думите му. Но Майкъл остана мълчалив. Загледана в него, тя се опита да прочете мислите му

и забеляза как постепенно любовта, изписана по лицето му, се заменя от... страх? Или от предпазливост?

Ръката му остана на рамото ѝ, но Онър почувства неуловима промяна в допира му. След миг той я пусна и каза:

— Ще се видим по-късно.

Вратата се затвори зад гърба му.

Преди Онър да успее да събере мислите си, Люк нахлу в канцеларията. При появата му тя все още стоеше вцепенена на мястото си.

— Налага се да поговорим, сестро. И то веднага — заяви той.

Младата жена навлажни устните си и се опита да прогони от ума си Майкъл.

Люк се приближи и застана пред бюрото, тя го заобиколи и се настани на стола си.

— Имам да уреждам малка сметка с вас — заяви Люк.

— По-добре седни — спокойно отвърна младата жена.

Устните му се изкривиха в грозна гримаса, която разкри зъбите му.

— Не се притеснявайте, миличка, няма да ви отнеме много време. Защо ми развалихте работата с приятелката ми от детинство — банкерската дъщеря?

Очите на Онър Лангтри изненадано се разшириха.

— Какво искаш да кажеш?

— Не се правете на света вода ненапита! Много добре знаете какво искам да кажа! Всичко вървеше по мед и масло, а ето че изневиделица малката заявява, че момиче като нея не може да ходи с нищожество като сержант Люк Дагет, защото след разговора с вас очите ѝ се отворили и проумяла неща, които досега я озадачавали.

— Още по-добре, защото не бива да се срещате тайно — отвърна Онър. — Правилникът забранява на сестрите да имат интимни отношения с редници.

— О, я не се занасяйте! И двамата знаем, че правилникът се нарушава всяка нощ в тази дупка, наречена База 15. Какви мъже има тук, освен редниците? Може би докторите? Нито един от тях не може да го вдигне дори в леглото му да е Бети Грейбъл^[1]. Или пък

лекуващите се тук офицери? Толкова са изнемощели, че и Дева Мария да им се предложи, няма да им стане.

— Ако толкова държиш да бъдеш вулгарен и невъзпитан, поне не богохулствай — сухо отбеляза сестрата и очите ѝ гневно проблеснаха.

— Самата тема, която обсъждаме, е доста вулгарна, миличка, така че не се прави на светица. Ти си само една превзета стара мома. Никой досега не е чул клюки за недостижимата сестра Лангтри, а?

Той се приведе, подпря се с ръце върху бюрото и приближи лицето си към нейното, както в онзи далечен ден при постъпването си в отделението. Но този път изражението му бе съвсем различно.

— Чуй ме добре! — изсъска той. — Не си пъхай носа в работите ми, защото ще те накарам да съжаляваш, че си се родила! Ясно ли е? Малката Сю ме разнообразяваше повече, отколкото можеш да си представиш, изсушена курво!

Люк забеляза, че епитетът, който е употребил, я засегна повече, отколкото очакваше; видя болката в очите ѝ и реши докрай да се възползва от предимството си; ето защо вложи в следващите си думи цялата омраза, на която бе способен.

— Защото наистина си изсушена, нали? — подигравателно изрече той. — Не си жена, а бледо подражание. Умираш да легнеш с Майк, но си неспособна да се отнасяш с бедното момче като с мъж! Държиш се с него като с куче. Донеси, Майкъл, легни, Майкъл! Да не си въобразяваш, че ще падне на колене пред тебе и ще ти се моли? Греша, сладурче, Майкъл не се интересува особено от тези неща.

— Не си в състояние да ме нервираш, Люк — студено отвърна тя. — Предпочитам да забравя онова, което току-що каза. Знам, че те е яд, защото Сю Педър ти е отрязала квитанцията, и се радвам, че е решила да постъпи разумно. Колкото и да ме обиждаш, това няма да промени отношението ѝ към тебе!

— Гледам ви и си мисля, че погрешно съм ви смятал за айсберг, сестра Лангтри, защото айсбергът може да се стопи. Вие сте от камък! Но бъдете сигурна, че ще намеря начин да ви го върна! Ще ви накарам да леете кървави сълзи!

— Престани с идиотската си мелодрама — презрително изрече младата жена. — Не можеш да ме изплашиш, Люк, нито да блъфираш, както правиш с другите. Прекалено добре те познавам. Ти си само един дребен мошеник.

— Скоро ще се убедите, че не блъфирам — каза той и се изправи. — Открих нещо, което смятате, че притежавате, и с огромно удоволствие ще го унищожа!

Майкъл! Любовта ѝ към Майкъл! Но Люк не знаеше за чувствата между тях. Само Майкъл можеше да я унищожи. Или самата тя.

— Върви си, Люк — промълви Онър. — Губиш ми времето.

— Мръсна кучка! — изрече Люк и с учудване се вгледа в свитите си юмруци, сякаш ги виждаше за пръв път в живота си, сетне хвърли поглед към Бенедикт, изтегнат на леглото си; внезапно му се стори, че помещението е станало прекалено малко и не му достига въздух.

— Мръсна кучка! — повтори още по-високо той, обръщайки се към Бен. — Знаеш за кого говоря, нали, скапаняк такъв? За скъпата ти сестра Лангтри, която е само една проклета кучка!

В безумната си ярост бе забравил, че обикновено избягва да се заяжда с Бен. Имаше нужда да си го изкара на някого и Бенедикт му беше под ръка.

— Да не си въобразяваш, че тя те обича? Не, братче, нашата сестричка се интересува единствено от храбрия сержант Уилсън! Господи, какъв майтап — Лангтри е влюбена в педераст!

Бен бавно се изправи на крака и без да повишава глас, изрече:

— Вземи си думите назад, Люк. Не обиждай сестричката и Майк.

— Ама че си тъп! Сигурно трябва да ти го нарисувам, за да го разбереш. Лангтри е само глупава стара мома, влюбена в най-големия педал в австралийската армия.

Той също се изправи и се приближи към леглото на Бен, изкривеното му от омраза лице изглеждаше зловещо.

— Чу ли какво ти казах? Майк е педераст!

В душата на Бенедикт забушува гняв. Тъмното му, изпито лице вече не изглеждаше изплашено и отчаяно, върху него постепенно се появи странно изражение, както се показва костта под дълбока рана.

— Престани, Люк! — тихо каза той. — Навярно сам не знаеш какво говориш.

— Грещиш, скъпи Бен. Много добре знам — прочетох го в документите му. Твоят любимец Майк е обратен.

В ъгълчетата на устата на Бен се появиха мехурчета от гъста слюнка, той целият се разтрепери.

— Лъжеш!

— Защо да те лъжа? Пише го в досието му. Разпорил е задниците на половината батальон.

Изплашен от изражението на Бен, Люк отстъпи крачка назад и продължи да го дразни:

— Питам се, щом Майк е педал, ти пък какъв си?

От гърлото на Бенедикт се изтръгна немощен вой. Но преди да успее да се нахвърли върху мъчителя си, Люк започна да издава звуци, наподобяващи тракане на картечница. Тялото на Бенедикт се сгърчи и започна да потръпва в тон с въображаемата стрелба.

— Та-та-та-та! Спомняш ли си, старче? Разбира се, че си спомняш! Така е стреляла картечницата ти, когато е убивала невинни хора. Спомни си за тях, Бен! Дузини жени, деца и старци — всички до един мъртви! Най-хладнокръвно си ги убил само за да се озовеш тук, при лудите, и да пълзиш в краката на нищожества като Майкъл Уилсън!

Гневът на Бенедикт мигновено се стопи и бе заменен от огромна мъка. Той се стовари върху леглото си със затворени очи, облян в сълзи, парализиран от безгранично отчаяние.

Внезапно прозвуча гласът на Мат:

— Разкарай се, Люк!

Люк стреснато подскочи. Досетил се, че Мат не може да го види, той с облекчение избърса потното си лице и извика:

— О, върви по дяволите!

Сетне грубо блъсна встрани слепеца, взе шапката си от леглото и се отправи към вратата.

Мат бе чул всичко, но не посмя да се намеси до момента, когато разбра, че неминуемо ще се стигне до физическа разправа. Страхуваше се да не влоши положението, като се хвърли да ги разтървава, и се надяваше, че Бен ще излезе победител, ако се стигне до схватка между него и Люк.

Той опипом се добра до ръба на леглото, седна до Бен и плъзна ръката си по завивката, напипа дланта на другаря си и окуражаващо я стисна.

— Успокой се, Бен. Всичко свърши. Мръсникът си отиде и вече няма да те тормози. Не се притеснявай, старче.

Но Бенедикт сякаш не го чуваше. Сълзите му бяха пресъхнали. Обгърнал тялото си с ръце, той седеше в леглото и се люлееше напред-назад. Изглеждаше като че никога няма да спре.

Никой, освен Мат, не разбра за случилото се: измъчван от мигрената, Нъгет не виждаше и не чуваше нищо, Майкъл беше отишъл до съседната барака да вземе назаем мляко на прах, докато Нийл бе влязъл в канцеларията на Онър, веднага след като Люк тресна вратата зад себе си. Откри сестра Лангтри седнала на бюрото си, закрила лицето си с ръце.

— Какво има? Какво направи онзи мръсник?

Тя моментално отдръпна ръце и го погледна. Противно на очакванията му, лицето ѝ не бе обляно от сълзи, а напълно спокойно.

— Абсолютно нищо — отвърна Онър.

— Лъжете! Виковете му се чуваха чак в спалното помещение.

— Просто едно от обичайните му представления. Много добре знаеш, че Люк е циркаджия. Бе побеснял, защото сложих край на идилията му с малката банкерска дъщеря от дълбоката провинция — спомняш ли си, че той ни разказа за нея?

— Много добре си спомням — наглед успокоен отвърна Нийл. — Това бе единственият случай, когато имаше опасност Люк да ми стане симпатичен.

Извади табакерата си и я поднесе на сестра Лангтри, която побърза да си вземе цигара.

— Всъщност смятам, че интересът му към момичето е продиктуван от жаждата му за отмъщение — произнесе тя и изпусна кълбо дим. — Разбрах го, още щом открих какво става. Навярно Люк отдавна бе забравил малката си съученичка, но когато тя ненадейно се появи в База 15, веднага е намислил как да я използва.

Нийл притвори очи и въздъхна.

— О, да, прочутият Рет Ингъм, холивудската звезда, най-сетне отмъщава на аристократите от родното си градче.

— Предполагам, че сестра Сю Педър го е харесвала от малка, но е била прекалено обвързана от условностите на провинциалния град,

за да признае, че е влюбена в сина на перачката, и прекалено млада, за да я забележи Люк. Ето защо сега е щастлив от възможността най-сетне да я компрометира.

— Точно така — съгласи се Нийл, отвори очи и втрещено я изгледа. — Затова се е разгневил, че сте осуетили плановете му.

— Разгневил е меко казано — засмя се сестра Лангтри.

— Сигурно. Не различавах думите му, но тонът му бе достатъчно красноречив. Бих казал, че беше направо вбесен. Заплашваше ли ви? — попита Нийл и съсредоточено се загледа във върха на цигарата си.

— Всъщност, не. Беше прекалено зает да изброява слабостите ми — лицето ѝ се изкриви от отвращение. — Пфу! Накрая му дадох да разбере, че не мога да слушам глупостите му.

— Сигурна ли сте, че не ви е заплашвал? — повтори Нийл.

— Какво може да ми направи Люк? — нетърпеливо запита тя? — Да ме изнасили? Да ме убие? Хайде, Нийл, отлично знаеш, че това се случва само в романите, не в истинския живот. Пък и едва ли ще му се удаде възможност. Освен това знаеш, че Люк трепери за скъпоценната си кожа и едва ли ще я изложи на опасност. Той просто разперва огромните си черни крила над нас и оставя въображението ни да довърши останалото. Само че вече не му се хващам на номерата.

— Надявам се.

— Слушай, Нийл, докато седя на това място, не мога да си позволя да се страхувам от пациентите — мрачно произнесе Онър.

Нийл сви рамене, сякаш бе готов да се примири с твърдението и.

— В такъв случай да сменим темата. — Позволете да ви съобщя слух, който днес стигна до ушите ми. Всъщност предполагам, че не е само слух, а самата истина.

— Много мило, Нийл. За какво става дума?

— База 15 най-сетне ще бъде закрыта.

— Откъде го научи? Сестрите още не знаят нищо.

— От самия полковник Подбрадник — усмихнато заяви Нийл. — Днес следобед случайно минавах покрай квартирата му и го видях на балкона. Изглеждаше щастлив като Жулиета след среща с Ромео при мисълта, че ще се върне в кабинета си в Сидни. Покани ме да изпием по чашка и ми довери под секрет, разбира се, че ще бъдем тук не повече от месец. Комендантът на лагера го научил днес сутринта от командира на дивизията.

По лицето на Онър се изписа страх, какъвто дори пререканието ѝ с Люк не бе успяло да предизвика.

— О, господи! Само месец?

— Плюс, минус една седмица. Във всеки случай ще заминем точно навреме, за да избегнем проливните дъждове.

Той озадачено я изгледа и продължи:

— Не мога да ви разбера. При последния ни разговор онзи ден изглеждахте съкрушена от мисълта, че може да останете още известно време тук, а сега изглеждате също така съкрушена, че най-сетне дойде краят на войната.

— Онзи ден ми беше лошо — престорено небрежно отвърна сестрата.

— Ако питате мен, и днес не ми изглеждате добре.

— Струва ми се, че не разбираш, Нийл... Павилион X ще ми липсва.

— Нима? Дори и Люк?

— Да, дори и Люк. Ако не беше той, нямаше да опозная така добре всички вас. Включително и себе си — с иронична усмивка прибави тя.

На вратата се почука и Майкъл надникна в канцеларията.

— Извинете, че ви прекъсвам. Чаят е готов.

— Успя ли да намериш мляко?

— Разбира се.

Онър побърза да стане, доволна от повода да прекъсне разговора си с Нийл.

— Да вървим, Нийл, бъди така добър и вземи бисквитите. Ето ги, на полицата до тебе.

Застанала на прага, тя изчака Нийл да вземе кутията, направи му път, сетне последва двамата мъже в голямата зала.

---

[1] Прочута американска филмова звезда от трийсетте години. — Б.пр. ↑

ВТОРА ГЛАВА

Когато влязоха в помещението, тя направи знак на Нийл и Майкъл да продължат и спря пред леглото на Нъгет, който някой бе обградил с параван. Нъгет лежеше неподвижно и с нищо не показва, че е забелязал присъствието ѝ. Сестрата смени компреса му и го остави да си почива.

Когато се настани на голямата маса, тя забеляза, че Люк отсъства. Погледна часовника си и изненадано установи, че е много по-късно, отколкото предполага.

— Ако Люк не внимава, най-сетне ще получи черна точка. Казал ли е на някого къде отива? — попита тя.

— Излезе — побърза да съобщи Мат.

— Излъга — промълви Бенедикт, докато продължаваше като хипнотизиран да се клатушка напред-назад в леглото си.

Сестра Лангтри внимателно го изгледа: стори ѝ се особен, някак си по-затворен, а клатушкането беше ново явление.

— Как си тази вечер, Бен? — попита тя.

— Много добре. Не, много зле. Не е вярно. Той излъга. Вместо език, той има змия.

Онър въпросително изгледа Майкъл, но той поклати глава, явно озадачен като нея. Нийл учудено свъси вежди.

— Какво се е случило, Бен? — повтори младата жена.

— Нещо ужасно! Той излъга! Продал е душата си на дявола!

Нийл се приведе и окуражаващо го потупа по съсухреното рамо.

— Бен, не позволявай на Люк да те дразни.

— Той е възплъщение на Сатаната!

— Плакал ли си, Бен? — попита Майкъл и седна до него.

— Говореше за тебе, Майк. Господи, колко беше отвратително.

— Много добре знаеш, че не е вярно, защо се нервираш — попита Майкъл, стана, взе шахматната дъска и я разтвори на масата.

— Тази вечер ще играя с черните.

— Не, аз съм с черните.

— Още по-добре, ще играя с белите и ще започна пръв — бодро произнесе Майкъл.

Изведнъж лицето на Бенедикт се изкриви, сълзи се стекоха изпод затворените му клепачи.

— Не знаех, че там има деца, Майк! — извика той.

Майкъл се престори, че не го е чул. Премести царя си две квадратчета напред и търпеливо зачака. След миг Бенедикт отвори очи, надникна през сълзи към дъската и машинално повтори увертюрата му, докато подсмърчаше като дете и бършеше носа си с опакото на ръката си. Майкъл изнесе царицата до царя, Бен отново повтори хода му. А когато Майкъл взе коня и го сложи пред офицера, сълзите на приятеля му окончателно пресъхнаха и той усмихнато каза:

— Никога няма да се научиш да играеш.

Сестра Лангтри облекчено въздъхна, стана и пожела лека нощ на питомците си. Нийл също се изправи, но заобиколи масата и се приближи към Мат, който седеше на пейката, забравен от всички по време на разигралата се драма.

— Ела в стаята ми да поговорим — каза той и леко докосна слепеца по рамото. — Днес следобед полковник Подбрядник ми даде малък подарък — смятам, че ще ти хареса. Но преди това трябва да отгатнеш що е то: „С черен етикет, а вътре — златиста течност?“

— Не е ли време да си лягаме? — озадачено запита Мат.

— Може би, но тази вечер всички сме малко изнервени, вероятно затова нашата сестричка си отиде, преди да ни е настанила в леглата. Бен и Майк току-що започнаха, партията си, освен това не можем да си легнем, преди Нъгет да повърне — иначе ще ни събуди.

Мат се изправи малко по-тромаво от обикновено, но на лицето му грееше доволна усмивка.

— С удоволствие ще дойда — каза той. — И мисля, че знам какво е онова нещо с черен етикет...

Стаята на Нийл представляваше по-скоро тясна килийка с размери два на три, в която той бе успял да смести легло, маса и дървен стол, както и няколко полица, заковани на места, където нямаше опасност да ги събори с глава, когато се изправи. Стаичката беше претъпкана с най-различни атрибути на художник: моливи,

парчета кадастрон, въглени, четки, бурканчета с мръсна вода, кутии с акварелни бои, туби с плакатна боя, постели. Бяха разхвърляни навсякъде и сестра Лангтри отдавна се бе отказала да въведе ред сред вечния хаос. Тя стоически понасяше упреците на главната сестра по повод ужасното безредие на стаята на капитан Паркинсън. За щастие, когато поискаше, Нийл можеше да очарова всички, включително — както самият той непочтително се изразяваше — дърта глупачка като главната сестра.

Като любезен домакин той сложи Мат на леглото, а сам се настани на стола, като преди това нетърпеливо блъсна на пода намиращите се върху него четки и бои. На масата стояха две чашки и две бутилки „Джони Уокър“ Нийл отвори едната, внимателно измъкна тапата и наля щедра доза в чашките.

— Наздраве — каза той и жадно отпи.

— Наздраве — отвърна Мат и последва примера му.

Двамата се задъхаха като плувци, излизаци на повърхността след скок в леденостудена вода.

Очите на Нийл се насълзиха и той възкликна:

— Господи, откога не съм пил! Как ти се струва?

— Истинска амброзия — отвърна Мат и повторно поднесе чашата към устата си.

Известно време двамата мълчаха и се наслаждаваха на вкуса на уискито.

— Нещо се е случило, за да доведе Бен до това състояние? — най-сетне наруши тишината Нийл. Ще ми кажеш ли какво е станало?

— Люк се забавляваше, като имитираше тракането на картечница и го обвиняваше, че е убивал невинни хора. Бедният Бен се разплака като дете. Ах, този мръсник Люк! Каза ми да вървя по дяволите и ме изблъска от пътя си. Струва ми се, че е обладан от зъл дух.

— Или пък че е самият Сатана.

— О, не, сигурен съм, че е човек като нас.

— В такъв случай Люк трябва много да внимава; на някого от нас може да му хрумне да провери дали е обикновен простосмъртен.

Мат се засмя и протегна чашата си.

— Аз съм първият доброволец.

Нийл отново напълни чашите и възкликна:

— Господи, колко добре ми идва. Смелият полковник сигурно е прочел мислите ми.

— Действително ли подаръкът е от него? Мислех, че се шегуваш.

— Не, лично ми го връчи.

— Какво ли е продиктувало подобна щедрост?

— Предполагам, че бутилките са от тайните му запаси; полковникът е преценил, че не може да изпие всичко преди ликвидирането на лагера и навярно е решил да изиграе ролята на Дядо Коледа и да раздаде излишното количество.

Ръцете на Мат се разтрепераха.

— Значи... скоро ще ни изпратят вкъщи?

Нийл мислено прокле уискито, накарало го да развърже езика си, и нежно изгледа Мат, въпреки че слепецът не можеше да види окуражаващият му поглед.

— След около месец, старче — отвърна той.

— Толкова скоро? Господи, тя ще разбере...

— Рано или късно това трябваше да стане.

— Надявах се, че ще имам още малко време да се подготвя...

— Слушай, Мат, тя ти е съпруга. Ще те разбере...

— Така ли мислиш? Нийл, вече не я желая. Мисълта за полово сношение ми е отвратителна. Тя очаква съпруга си, но какво ще получи? Всичко друго, но не и мъж.

— Не се отчайвай предварително — още не знаеш какво ще се случи.

Мат въздъхна и на един дъх пресуши чашата си.

— Добре, че имахме уискито под ръка. Действа ми като упойка.

Нийл предпочете да смени темата.

— Навярно тази вечер Люк е бил в ужасно настроение. Скара се и със сестра Лангтри, преди да направи скандал на Бен.

— Зная.

— И ти ли го чу, когато крещеше?

— Не, но той го каза пред Бен.

— Значи са говорили нещо, преди Люк да започне да имитира картечница?

— Да, Люк изскочи побеснял от канцеларията и се нахвърли върху Бен, който се опита да го смъмри заради епитетите, които

употребяваше по адрес на сестра Лангтри. Но все ми се струва, че масло в огъня наля онова, което Люк каза за Майк.

Нийл се вцепени и се втренчи в слепеца.

— И какво каза той?

— Че Майк е педал. Чувал ли си подобна глупост? Твърдеше, че го е прочел в документите му.

— Мръсник! — изрече Нийл, но вътрешно ликуваше. За щастие, Мат бе сляп и не можеше да види задоволството, изписано по лицето на капитан Паркинсън.

— Изпий още една чашка, Мат — подкани той слепеца.

Уискито прекалено бързо замая главата на Мат, или поне така си мислеше Нийл, докато погледна часовника си и видя, че минава единайсет. Изправи се, обгърна с ръка раменете на слепеца и му помогна да стане. Усети, че сам леко се олюлява.

— Хайде, приятелю, време е да си лягаш.

Бенедикт и Майкъл току-що бяха завършили партията си. Когато забеляза, че Нийл подкрепя слепеца, той му се притече на помощ, двамата го съблякоха и го сложиха в леглото за пръв път без пижама.

— Добре се е подредил — усмихнато отбеляза Майкъл.

Нийл се втренчи в спокойното му, излъчващо сила лице, което той се готвеше да помрачи, и внезапно до замъгленото му от алкохола съзнание проникна мисълта, че обича този човек. Просълзен, прегърна Майкъл през врата и сложи глава на рамото му.

— Елате при мен да пийнем по чашка — тъжно каза той. — Елате двамата с Бен да пийнете заедно със стареца. Ако не дойдете, няма да плача, защото съм истински син на баща си. Но щом остана сам, ще започна да мисля за вас, за него, за нея и положително ще се разплача. Хайде, елате да си пийнем.

Майкъл внимателно се освободи от прегръдката му и заяви:

— Не бива да те оставим да плачеш, Бен, ела, капитанът ни кани на чашка.

Бенедикт прибра шахматната дъска в шкафа и се приближи. Нийл протегна ръка и го привлече към себе си.

— Хайде, ела, елате и двамата — промърмори той. — Останала е бутилка и половина. Пих достатъчно — не бива да оставяме прекрасната течност да се похаби, нали?

Бенедикт се отдръпна и каза:

— Аз не пия.

— Тази вечер ще пиеш, ще ти се отрази добре — настоя Майкъл.
— Хайде, ела, не се прави на светец.

Тримата минаха през залата, Майкъл и Бенедикт подкрепяха капитана. Преди да излязат в коридора, Майкъл протегна ръка към ключа, за да изгаси лампата над голямата маса; в този миг се разнесе потракването на бирените капачки — Люк отметна завесата. Не си направи труда да пристъпва на пръсти, а смело влезе в помещението, сякаш очакваше, че сестра Лангтри го очаква, готова да го смърри.

Тримата мъже замръзнаха на местата си и безмълвно се втренчиха в него. Майкъл мислено прокле увисналия върху ръката му Нийл, който затрудняваше движенията му, и разтревожено се запита дали внезапната поява на Люк няма отново да разтревожи Бенедикт. В този миг Нъгет сложи край на мигрената си, като повърна.

Нийл веднага изтрезня и извика:

— Господи, какъв противен звук.

Тикна Майкъл и Бенедикт в стаичката си и решително затвори вратата.

ТРЕТА ГЛАВА

Люк се отправи към леглото си, без дори да погледне към вратата на Нийл. Беше сам в голямата, потънала в мрак зала, с изключение на Нъгет, който продължаваше да повръща.

Смазан от умора, той се отпусна на ръба на леглото си. Часове наред бе вървял по пътеките на базата, по плажовете, през палмовите горички. През цялото време размишляваше, но пред очите му изникваше една и съща картина: как замахва и отсича главата на сестра Лангтри, която се изтърколва на земята като футболна топка. Гадна наперена кучка! Люк Дагет не бе подходящ за нея! Чувстваше се още по-унижен, защото мръсницата се бе хвърлила на врата на онзи гаден педал. Луда! Напълно луда. Ако бе избрала него, щеше да живее като царица, защото Люк знаеше, че ще се прочуе и ще стане по-известен и по-богат от Кларк Гейбъл и Гари Купър, взети заедно. Искан ли човек нещо от цялото си сърце, винаги го постига. Самата тя го бе казала преди няколко дни. Откакто бе напуснал родното си градче, Люк бе посветил всяка минута от живота си на задоволяване на единствената си амбиция: да стане най-великият актьор на своето време.

Когато пристигна в Сидни, все още не бе навършил петнайсет години, но знаеше, че сцената ще му отвори вратите към славата, за която жадуваше. До този момент никога не беше ходил на театър, нито на кино, но слушаше как съученичките му се възхищават от един, или друг филмов артист. Когато му подхвърляха, че като порасне, непременно трябва да отиде в киното, той презрително свиваше рамене. Защо не си гледат работата: ще постъпи, както си иска, за да не може след време някоя глупачка да твърди, че му е подсказала гениалната идея.

Той започна работа в голям склад за текстил на „Дей стрийт“, като пререди стотиците безработни, кандидатирали се за същото място. Директорът не можа да устои на усмивката на момчето с къдрава коса и с красиво лице, с бърз и комбинативен ум. И никога не съжали за решението си, защото младежът се оказа прекрасен работник.

Не след дълго Люк откри заведенията, където се събираха актьорите. Получаваше заплата и се хранеше добре, затова бързо порасна и започна да изглежда по голям от възрастта си. Цялото си свободно време прекарваше в „Репинс“, докато пиеше чаша след чаша кафе, или зад кулисите на театър „Индипендънт“ Постепенно всички запомниха лицето му. След време започна да получава малки роли в радиопиеси, защото гласът му бе великолепен, с прекрасен тембър и без шептене; освен това той имаше вярно ухо за акцентите. След шест месеца напълно бе елиминирал типичните за австралийците дикция и интонация, с изключение на моментите, когато ролята му го изискваше.

Люк завиждаше на хората, които можеха да си позволят да следват. Той беше самоук. Четеше всичко, което му препоръчваша, въпреки че гордостта му не му позволяваше да се интересува за определени заглавия; обикновено предпазливо разпитваше приятелите си, сетне отиваше в библиотеката.

На осемнайсетгодишна възраст вече печелеше от радиопиесите достатъчно, за да напусне склада. Взе под наем стаичка на „Хънтър стрийт“, която обзаведе артистично и покри стените ѝ с полици с книги, които бе купил на безценица от пазара. Най-голямата му гордост бяха пълните събрани съчинения на Дикенс — великолепни томчета, подвързвани с естествена кожа, с които се бе сдобил само за две лири и осем пенса.

Сред момичетата, с които ходеше. Люк се славеше като съперник — те бързо научаваха, че ако искат да излизат с него, трябва да плащат сметката. След кратък размисъл повечето от тях решаваха, че си заслужава да плащат, за да бъдат придружавани от толкова красив мъж. Щом Люк влезете някъде, всички се обръщаха да го гледат. Не след дълго той откри много по-съблазнителния свят на по-възрастните жени, винаги готови да платят сметката му заради удоволствието да се наслаждават на компанията му в обществото и в леглото си.

Същевременно той започна систематични тренировки, които му позволиха, независимо от това, колко грозна е дамата, с която се люби, да се справя задоволително с положението. Изработи си и специален репертоар от любовни излияния, с който очароваше своите „завоевания“ и който ги караше да се чувстват неотразими. Усилията му незабавно дадоха резултат: влюбените жени го обсипаха с подаръци

— костюми и обувки, шапки и палта, копчета за ръкавели и часовници, вратовръзки и ризи, както и ръчно изработено бельо. Люк не изпитваше никакви скрупули да приема щедрите дарове, защото знаеше, че се отплаща добре.

Той не се поколеба да се възползва от предимството, което му предложи откритието, че много по-възрастни мъже са готови да му дадат крупни суми в замяна на по-особени услуги; скоро започна да предпочита тяхната компания пред тази на жените. Те изразяваха много по-открито желанията си, плащаха веднага, не се налагаше непрекъснато да им повтаря колко са красиви и съблазнителни. Освен това тези господа имаха много по-добър вкус от жените на тяхната възраст. От тях Люк научи да се облича с вкус, да се държи като аристократ при всички случаи — от коктейл до министерски прием, и безгрешно да разпознава големите клечки.

От радиото той премина към малките театри, където изигра няколко незначителни роли; сетне се яви на прослушване в Кралския театър и при втория си опит успя: получи главната роля в нашумяла пиеса. Критиците се изказаха ласкаво за него и четейки бележките им, Люк разбра, че най-сетне се е озовал на първото стъпало към успеха.

Но през хиляда деветстотин четирийсет и първа той навърши двайсет и една години и трябваше да влезе в казармата. От този миг нататък животът му стана безсмислен, въпреки че бързо откри начин да не попадне на бойното поле. Не след дълго се запозна с офицер към края на кариерата си, който бе повече хомосексуалист по душа, отколкото на практика. После нещастникът се влюби до полуда в Люк, който започна да го използва безсрамно за задоволяване на интересите си. Връзката им продължи до средата на хиляда деветстотин четирийсет и пета, когато Люк, разбрал, че краят на войната приближава, и отегчен от сляпата привързаност на началника си, я прекъсна. Отчаян до смърт от презрителните думи, с които Люк го бе обсипал на раздяла, офицерът направи опит да се самоубие и избухна скандал. Анкетната комисия, натоварена с разследването на случая, откри големи нередности в документацията. Скоро членовете ѝ разбраха, че Люк е безскрупулен човек, винаги готов да сее семето на раздора, където и да се намира. Избраха най-лесния начин да се отърват от него и го изпратиха в павилион X.

„Още малко!“ — непрекъснато си повтаряше Люк.

— Още малко — повтори на глас сред потъналото в мрак помещение.

Преди малко, докато обикаляше из лагера, бе срещнал свой приятел от военната полиция, който му събщи за предстоящото ликвидиране на База 15. Полицаят го покани в караулката и двамата изпиха бутилка бира в чест на радостната новина. Но когато отново влезе в павилион X, Люк си каза, че плановете за живота му след войната могат да почакат. Имаше по-важна задача.

Да уреди сметките си с Лангтри.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Нийл удържа на думата си и наля уиски само на Бенедикт и на Майкъл, като пропусна себе си.

— Божичко, натрясах се до козирката — каза той и премигна. — Главата ми се върти като пумпал. Кой дявол ме накара да пия толкова много? Ще ми трябват часове, за да се оправя.

Майкъл отпи от чашата си и за миг задържа течността в устата си.

— Вярно, доста е силничко. Интересно, никога не съм си падал по уискито.

Бенедикт като че бързо преодоля първоначалното си отвращение, набързо гаврътна чашата си и я протегна, за да му наляят отново. Нийл се подчини — смяташе, че алкохолът ще помогне на бедното момче да се справи от преживения шок.

Какъв мръсник е този Люк! Но все пак не е ли странно, че толкова необходимата му информация пристига в момент, когато почти се бе отчаял, че ще я получи? Чудеше се как да разбере истината за Майкъл и най-неочаквано я бе научил чрез Люк. Загледа се внимателно в лицето на Майкъл, опитвайки се да открие изражение, което да потвърди думите на Люк. Разбира се, човек никога не може да е напълно сигурен за тези неща, но Нийл не вярваше на написаното в досието на Майкъл. Знаеше, че хомосексуалистите винаги се издават, иначе нямаше да си намерят партньори, а досега Майкъл с нищо не бе издал подобни наклонности. От друга страна, Онър Лангтри бе прочела досието, но не бе толкова опитна както мъжете, принудени да прекарат шест години изключително в компанията на други мъже. Дали тя хранеше някакви съмнения относно Майкъл? Вероятно. Иначе нямаше да бъде човек, а още по-малко — жена; освен това напоследък тя изглеждаше странно несигурна във всичко, дори и в себе си. Следователно, между нея и Майкъл още нямаше нищо. Нийл разполагаше с достатъчно време да се намеси.

— Как мислите, нашата сестричка знае ли, че всички сме влюбени в нея? — попита той. Говореше бавно и с мъка, но отчетливо

произнасяше всяка дума.

Бенедикт го изгледа с помътнели от алкохола очи.

— Не сме *влюбени*, Нийл. Просто я обичаме, изпитваме към нея чиста братска обич.

— Всъщност — прекъсна го Майкъл, — тя е първата жена, с която се сблъскваме след толкова време. Ще бъде странно, ако не я обичаме, още повече че тя е прелестна.

— Действително ли мислиш така, Майк? Наистина ли я намиращ прелестна? — попита Нийл. — За мен тази дума винаги е означавала мило създание с чипо носле, лунички и весел смях, което веднага ти се набива в очите. Но Онър няма нищо общо с този образ. Отначало ти се струва, че е от стомана, а езикът ѝ в никакъв случай не отговаря на представата ни за нежно и беззащитно девойче. Не, сестра Лангтри изобщо не може да бъде наречена красавица. От нея се излъчва странен магнетизъм, който я прави дяволски привлекателна, но все пак смятам, че „прелестна“ не е най-точната дума.

Майкъл остави чашата си, замисли се за миг, сетне се усмихна и поклати глава.

— Ако наистина ти се е сторила такава при постъпването в отделението, наистина си бил много болен. На мен ми се видя... забавна. Предизвикваше в мен желание да се разсмея. Не, честно казано, отначало не забелязах желязната ѝ воля, която сега ми се набива в очи. Тогава сестра Лангтри наистина ми се стори прелестна.

— Още ли я смяташ за такава?

— Нали ти го казах преди малко.

— Според теб тя знае ли, че всички сме влюбени в нея?

— Може би, но не в аспекта, който имаш предвид — спокойно отвърна Майкъл. — Тя е жена, която изцяло е отдадена на дълга си и няма време да мечтае за любов, като някоя романтична ученичка. Имам странното усещане, че ако трябва да избира, ще предпочете професията си пред всичко останало.

— Струва ми се, че грешиш. При определени условия всяка жена без колебание ще избере брака.

— Защо?

— Защото жените живеят заради любовта.

Майкъл го изгледа, в очите му се четеше искрено съжаление.

— Хайде, Нийл, престани да разсъждаваш детински. Нима мъжете нямат право да живеят заради любовта? Мисля, че това е чувство, което изпитват всички хора и при всички обстоятелства.

— Какво знаеш ти за нея, любовта? — горчиво запита Нийл.

Струваше му се, че Майкъл несправедливо го упреква и се почувства унижен и нищожен, както едно време в присъствието на баща си. Не биваше да допусне Майкъл Уилсън да се превърне за него във втори Лонгланд Паркинсън.

— Нямам представа, но все пак съм сигурен. Може би го чувствам инстинктивно. В никакъв случай не твърдя, че съм експерт, но има много неща, които зная, без никога да съм ги учил. Различните хора имат различни предпочитания...

Той се изправи и се протегна.

— Връщам се веднага. Само ще надникна да проверя как е Нъгет.

Когато след няколко минути Майкъл отново влезе в стаичката, Нийл го изгледа подигравателно. Беше успял да се снабди с трета чаша, като изля мръсната вода от някакво бурканче. Напълни я догоре с уиски.

— Наздраве, Майкъл! — извика той. — Реших да си пийна още малко. В края на краищата, нали имам повод.

ПЕТА ГЛАВА

Будилникът събуди Онър Лангтри в един през нощта. Беше решила да отиде в отделението, за да види как е Нъгет. Освен това, тази вечер пациентите ѝ като че не бяха на себе си — измъчваше я странно предчувствие и си каза, че няма да е зле да провери какво става в павилиона през нощта.

Отдавна бе свикнала да се събужда моментално, затова бързо стана от леглото и се облече. Едва ли посред нощ някой щеше да ѝ обърне внимание, затова си позволи да нахлузи панталоните и якето си на голо, след което обу тънки чорапи и тежките си обувки. Часовникът и ключовете ѝ бяха на бюрото, до фенерчето, тя ги пхна в джоба на якето си и запаса колана си. Докато се приготвяше, мълчаливо си повтаряше: „Господи, дано всичко в отделението е наред!“

Когато повдигна завесата от бирени капачки и на пръсти тръгна по коридора, всичко ѝ се стори спокойно; не, всъщност бе прекалено спокойно, сякаш отделението бе обитавано от призраци. Чувстваше някаква незабележима разлика, но ѝ бяха необходими няколко секунди, за да разбере точно какво: не чуваше равномерното дишане на спящите мъже. Освен това в стаята на Нийл светеше и зад затворената врата се дочуваха тихи гласове. В спалното помещение само мрежите на Мат и Нъгет бяха спуснати около леглата им. Онър тихо се доближи до това на Нъгет и безшумно дръпна паравана, но забеляза, че е буден, защото очите му проблеснаха в мрака.

Младата жена повдигна парцала, който покриваше легенчето и видя, че е празно.

— Още ли не си успял да повърнеш? — учудено попита тя.

— О, повърнах преди малко. Майкъл ми донесе чист леген — отвърна Нъгет с тих и изнемощял глас.

— Как се чувстваш сега?

— Много по-добре.

Онър се залови да измерва пулса, температурата и кръвното му налягане, след което освети с фенерчето си диаграмата, прикачена в долния край на леглото и нанесе данните.

— Искаш ли чаша чай? Веднага ще ти направя.

— И още как! — моментално се оживи Нъгет. — Устата ми е като тоалетна.

Тя му се усмихна и отиде в кухничката. Никой не умееше да приготвява чай толкова хубаво и бързо като нея. Когато някой от мъжете се заемеше с тази задача, неизбежно правеше някаква беля — разсипваше чая от кутийката, или врялата вода. След няколко минути тя вече стоеше пред леглото на Нъгет с чаша горещ чай в ръка. Постави я на шкафчето, помогна на Нъгет да седне, сетне придърпа стол до леглото му и седна до него, докато болният жадно отпиваше от чашата си на малки глътки, като птичка.

— Знаете ли, сестро — каза той, докато духаше горещата течност, когато болката ме измъчва, си казвам, че няма да я забравя, докато съм жив, и ще ви я опиша подробно, както ви описвам обикновеното си главоболие. Но когато мигрената изчезне, за нищо на света не мога да си спомня какво съм изпитвал, освен че беше ужасно.

— Напълно нормално е, Нъгет — отвърна тя и се усмихна. Човешкият мозък е устроен така, че паметта заличава по-бързо мъчителните спомени. Великолепен защитен рефлекс. Колкото и да се опитваме, никога не сме в състояние да си припомним мъката си със същата яснота. Всъщност не би трябвало дори да се опитваме да го сторим, но такава е човешката природа. Когато си бил зле, най-важното е да се опиташ да се забравиш.

— Точно така! — разпалено произнесе Нъгет.

— Още една чаша чай?

— Не, благодаря, беше много хубав.

— Тогава се опитай да станеш — ще ти помогна. Ще спиш като къпан, след като ти сменя чаршафите и пижамата.

Докато Нъгет седеше на стола и трепереше, тя сръчно оправи леглото и му помогна да се преоблече в чиста пижама. След това го настани в кревата, спусна мрежата против комари и се приближи към леглото на Мат. Той спеше необичайно дълбоко, с отворена уста и хъркаше, гърдите му бяха голи, но тя не го зави, за да не го събуди. Внезапно възмутено сбръчка нос — дъхът на Мат миришеше на алкохол.

За миг остана неподвижна, свъсила вежди, оглеждаше празните легла, сетне се обърна и решително тръгна към стаята на Нийл. Без да

си направи труда да почука, тя нахлу вътре и извика:

— Момчета, какъв е този цирк? Не искам да се държа с вас както главната сестра, но ми се струва, че прекалихте.

Нийл седеше на леглото, Бенедикт — на стола, и двамата бяха странно прегърбени. На масата стояха две бутилки „Джони Уокър“, едната — празна, другата — все още пълна до половината.

— Глупаци такива! — гневно извика младата жена. — Да не искате да ни изправят пред военен съд? Откъде взехте алкохола?

— Даде ми го добрият полковник По... Подбрадник — отговори Нийл, като се опитваше да произнеса думите отчетливо.

— След като е имал неблагоразумието да ти го предложи, Нийл, ти поне трябваше да си разумен и да му откажеш. Къде са Люк и Майкъл?

Нийл дълбоко се замисли, сетне бавно отговори:

— Майк отиде да вземе душ. Не умее да се забавлява това момче. Люк не е идвал. Сигурно си е в леглото. Сръдльо такъв!

— Люк не е в леглото. Никъде го няма.

Нийл с усилие се изправи и произнесе:

— Ще отида да го намеря, за да ви доставя удоволствие, сестричке. Няма да се бавя, Бен. Трябва да намеря Люк. Сестричката иска Люк. Аз мога и без него, но тя го иска. Да пукна, ако знам защо! Но първо ще се издрайфам!

— Ако повърнеш тука, Нийл, ще ти натикам носа в мръсотията — гневно извика тя. — И не мърдай оттук. Съмнявам се, че ще можеш да ходиш. О, идва ми да ви убия!

Постепенно гневът ѝ попремина и тя се обърна към тях с малко по-дружелюбен тон:

— А сега бъдете така добри да заличите следите от оргията си. Минава един след полунощ.

ШЕСТА ГЛАВА

Майкъл и Люк не бяха на верандата. Онър Лангтри провери навсякъде, сетне се отправи към бараката с душовете. Маршируваше като войник, с вирната брадичка и опънати назад рамене, в душата ѝ все още бушуваше гняв. Кой дявол ги бе накарал да направят тази магария? Дори не беше и пълнолуние! Слава богу, че павилион Х се намираше в края на лагера, далеч от другите отделения, в които все още имаше пациенти. Онър бе толкова нервирана, че налетя върху въжето, на което мъжете сушаха прането си, и се оплете сред пешкири, ризи, панталони и долни гащета. Тя мислено ги прокле, прекалено раздражена, за да види комичността на положението, сетне продължи пътя си.

Скоро видя пред себе си очертанията на ниската барака. Зад дървената врата имаше голямо помещение подобно на хамбар; по продължение на едната стена имаше душеве, срещу тях — умивалници, а в дъното — няколко корита. Душовете не бяха разделени от прегради и човек нямаше къде да се скрие. Наклонен към каналчето по средата, циментовият под бе винаги мокър от страната на душовете.

През цялата нощ в помещението гореше жумяца крушка. Напоследък бараката нямаше много посетители след падането на мрака, защото мъжете от павилион Х се бръснеха и къпеха сутрин, а тоалетните се намираха в отделна постройка, много по-малка от банята.

Тъй като нощта беше безлунна, очите на Онър лесно се приспособиха към мрака на помещението. Стори ѝ се, че стои в затъмнена театрална зала, докато на осветената сцена са двамата актьори. Тя разсеяно забеляза, че душът не беше спрял и водата от него продължаваше да се стича върху циментовия под. В далечния ъгъл се бе свил Майкъл — гол и още мокър — и като хипнотизиран се взираше в Люк. Последният усмихнато стоеше на няколко крачки от него. Беше също гол и имаше ерекция. Нито един от двамата не забеляза младата жена, която стоеше на прага.

Онър имаше чувството, че пред очите ѝ отново се разиграва кошмарна версия на сцената отпреди няколко дни. Усети, че се парализира и че няма сили да се справи сама. Не притежаваше нито опита, нито знанията, необходими при подобна ситуация. Ето защо се обърна и хукна обратно към павилиона, бързо се изкачи по стълбата, прекоси спалното помещение и се втурна в стаичката на Нийл.

Стори ѝ се, че Бенедикт и Нийл не са се помръднали от мястото си. Нима бе изминало толкова малко време? Не, всъщност нещо се бе променило: бутилките от уиски и чашите бяха изчезнали. Божичко, защо бяха избрали точно този момент да се напият?

Тя застана на прага и задъхано изрече:

— Банята! Бързо!

Нийл като че моментално изтрезня и скочи на крака: Онър учудено забеляза, че дори не се олюлява. Бенедикт също не изглеждаше пиян. Тя ги пропусна пред себе си, сетне побърза да ги последва. Нийл се препъна във въжетото с пране и се просна на земята. Без да го дочака да стане, младата жена сграбчи Бенедикт за ръката и го повлече след себе си.

Сцената в банята се бе променила. Приведени като борци на тепиха, с протегнати ръце, Майкъл и Люк се дебнеха в средата на помещението; Люк продължаваше да се усмихва.

— Ела, красавецо. Знам, че ти се иска. Какво, страх ли те е? Може би ти се вижда прекалено голям? Хайде, не се прави на интересен, знам какъв си!

Лицето на Майкъл изглеждаше напълно спокойно, дори невъзмутимо. Но в очите му проблясваше смъртоносна омраза, която Люк като че не забелязваше. Остана безмълвен и изражението му не се промени след предизвикателните думи на Люк. Сякаш не ги бе чул, защото беше прекалено зает да анализира чувствата си.

— Престанете! — изкрещя Нийл.

Гласът му накара двамата мъже да се опомнят.

Люк мигновено обърна лице към новодошлите, Майкъл още миг остана в отбранителна поза, сетне се свлече до стената. Задъхваше се и конвулсивно трепереше, зъбите му тракаха, гърдите му се повдигаха.

Сестра Лангтри пристъпи към него и той едва сега я забеляза. С окъпано от пот лице, дишащ на пресекулки, отначало Майкъл като че не искаше да повярва на очите си. Сетне отправи към нея поглед,

изпълнен с няма молба, която след миг се превърна в отчаяние; извърна глава към стената и затвори очи, сякаш вече нищо не го интересуваше. Тялото му изведнъж се смали, като че жизнените сили се изцедиха от него. Онър се обърна към Нийл:

— Тази вечер нито един от нас не е в състояние да разсъждава разумно, ето защо ще отложим за утре обсъждането на случилото се.

Хвърли към Люк поглед, изпълнен с отвращение, и продължи:

— Сержант Дагет, очаквам ви в канцеларията си утре сутринта. Незабавно се приберете в павилиона и не го напускайте под никакъв предлог.

По лицето на Люк бе изписано тържествуващо изражение; без капчица разкаяние той небрежно сви рамене, събра хвърлените си на пода дрехи с гордо вирната глава и излезе, сякаш искаше да покаже, че възнамерява да усложни максимално нещата на другата сутрин.

— Капитан Паркинсън, натоварвам ви да следите за поведението на сержант Дагет. Утре сутринта очаквам всичко да бъде нормално и бог да е на помощ на онзи, който е махмурлия. Безкрайно съм разочарована. Вие злоупотребихте с доверието ми! Сержант Уилсън няма да се върне в отделението тази нощ, нито преди да разпитам сержант Дагет. Разбрахте ли какво ви казвам, капитане? В състояние ли сте да се справите с възложената ви задача?

Последните думи тя произнесе по-спокойно и погледът ѝ се смекчи.

— Не съм толкова пиян, колкото мислите — каза Нийл и втренчено я изгледа. Очите му проблясваха мрачно като очите на Бенедикт. — Вие сте шефът. Ще изпълним дословно заповедите ви.

Откакто бе влязъл в банята, Бенедикт не бе помръднал и не бе изрекъл нито дума. Когато Нийл се обърна и тръгна към вратата, той конвулсивно подскочи и втренчения му поглед се прехвърли от сестрата към Майкъл, който все още се облягаше на стената.

— Как е Майк? — неспокойно попита той.

Онър се опита да се усмихне и отвърна:

— Не се безпокой, Бен. Ще се погрижа за него. Прибери се и се опитай да заспиш.

Останала сама с Майкъл, младата жена се огледа за дрехите му, но откри само някакъв пешкир — навярно бе дошъл в банята гол, увил го около кръста си. Естествено, това бе забранено от правилника, който повеляваше нощем всички да са облечени от глава до пети, но Майкъл очевидно не е очаквал да го открият в банята в такъв късен час.

Тя взе пешкира от пирона и затвори душа, който продължаваше да тече, сетне се обърна към младия мъж:

— Да вървим. Завий се с кърпата, ако обичаш.

Майкъл отвори очи и избягвайки да я погледне, взе пешкира и несръчно го уви около кръста си, защото ръцете му все още трепереха. Сетне колебливо се отдели от стената, сякаш не се доверяваше на краката си.

— А ти колко изпи? — гневно попита Онър, грубо го хвана под ръка и го поведе към вратата.

— Не повече от супена лъжица — отговори той с безизразен глас. — Къде ме водите?

После отблъсна ръката ѝ, сякаш раздразнен от начина, по който тя демонстрираше превъзходството си.

— В моята квартира. Ще те настаня в една от празните стаи. Не можеш да се върнеш в отделението, без да извикам полицията, а точно това искам да избегна.

Майкъл наведе глава и я последва, чувстваше се напълно сломен. Как да я разубеди в онова, което бе видяла с очите си? Навярно сцената е наподобявала случилото се в канцеларията, само че сто пъти по-лошо! Чувстваше се напълно изтощен след нечовешките усилия, които бе положил, за да се овладее. Още в първия миг, когато бе видял Люк, знаеше как ще свърши всичко, знаеше, че ако замахне, с огромно удоволствие ще убие този мръсник.

Два фактора го възпряха светкавично да се вкопчи в гърлото на Люк: споменът за подофициера и мъката, която бе изпитал след инцидента и която го бе довела в павилион X, както и желанието да удължи мига на удовлетворението. Ето защо, когато Люк се нахвърли върху него, той се вкопчи в остатъците от самообладанието си.

Люк изглеждаше много силен, но Майкъл знаеше, че противникът му не притежава опит, издръжливост и най-вече жажда да убива. Зад безочливата му самоувереност, зад ненаситното му желание да измъчва и тормози другите се криеше обикновен страхливец. Люк

си въобразяваше, че лудориите му вечно ще остават безнаказани, че щом го погледнат, всички се разтреперват от страх. Но Майкъл бе разбрал, че е достатъчно да проникнеш зад фалшивата му фасада, за да рухне тя моментално. Когато зае нападателна позиция, изведнъж си представи какво го очаква, но вече бе прекалено късно. Ще отговори на предизвикателството на Люк и когато той разбере, че е разкрит и рухне, ще го убие. Ще го убие за собствено удоволствие.

За втори път в живота си Майкъл се убеди, че не се различава от обикновените убийци, че е готов да жертва всичко за задоволяване на животинската си похот. Другояче не би могъл да нарече обзелото го чувство. С течение на времето бе осъзнал слабостите си и се бе научил да ги преодолява, но ужасяващата страст бе по-силна от него. Навярно тя му бе попречила да се обясни в любов на Онър Лангтри през онзи паметен ден в канцеларията ѝ. Но сега бе препълнила душата му и заплашваше да прелее. Може би затова непрекъснато усещаше, че над него е надвиснала безименна и все пак ужасяваща заплаха. Едва сега разбираше, че това е желанието му, жаждата му да убива.

Слава богу, че сестра Лангтри се бе появила точно навреме, за да предотврати неизбежната трагедия. Но как да ѝ обясни всичко? Как?

СЕДМА ГЛАВА

Когато изкачиха стъпалата пред нейната барака, сестра Лангтри откри, че всички празни стаи са заключени. Тя не се обезкуражи: за нея, както и за всичките ѝ колежки, живели почти като затворнички в пансиона за медицински сестри, не съществуваше врата, която да не могат да отключат. Но отварянето щеше да ѝ отнеме доста време. Ето защо се отправи към собствената си стая, запали лампата и пусна Майкъл пред себе си.

С изключение на главната сестра, той бе първият човек, който влизаше тук. Сестрите предпочитаха да се събират в салона, където можеха да се видят и да поговорят с останалите си колежки. Тази вечер Онър като че видя за пръв път квартирата си и забеляза колко е безлична. Повече приличаше на килия, отколкото на стая; цялата мебелировка се състоеше от походно легло, подобно на тези в отделението, дървен стол, бюро, параван, зад който окачваше дрехите си, и две заковани на стената полици, върху които беше подредила книгите си.

— Чакай тук — нареди тя. — Ще ти потърся дрехи и ще отключая някоя от съседните стаи.

Преди Майкъл да седне на дървения стол до леглото, тя затвори вратата и тръгна по коридора, като осветяваше пътя си с фенерчето. Много по-лесно бе да потърси дрехи в съседните бараки, вместо да се връща чак до павилион X и да безпокои пациентите. Освен това нямаше никакво желание да се срещне с Люк точно сега, нужно ѝ беше време да размисли. Дежурната сестра в павилион B ѝ услуги с пижама и халат, след като Онър обеща да ги върне веднага на другата сутрин.

Най-лесно бе да настани Майкъл в стаята, съседна на нейната, и тя атакува дървените щори на прозореца. Когато прецени, че е направила достатъчно широк отвор, за да се мине през него, освети вътрешността на помещението, за да се увери, че там все още има легло. То се намираше на същото място както нейното, дюшекът бе навит на руло, чаршафите липсваха. Толкова по-зле, ще се наложи Майкъл да мине и без тях.

След около час Онър влезе обратно в стаята си. Беше влажно и горещо, цялата плуваше в пот, усещаше мъчителна болка в хълбока си. Тя спря и го разтърка с ръка, сетне погледна към стола и изненадано установи, че е празен. Майкъл се бе свил на леглото ѝ, обърнат с гръб, и очевидно спеше. Господи, как може да спи след всичко, което бе преживял?

Но при вида на спящия мъж тя изпита умиление, гневът ѝ се изпари. Всъщност защо се бе нервирала толкова много? Защо изпитваше желанието да хвърли и счупи всеки попаднал ѝ под ръка предмет? Защото всички се бяха напили? Защото Люк бе изиграл един от редовните си номера? Или защото не бе сигурна в чувствата на Майкъл от деня, когато я бе отблъснал в собствената ѝ канцелария? Действително се бе разгневила при вида на бутилките уиски, но животът на горките момчета бе толкова скучен, че им бе простено желанието да го разнообразят. Колкото до Люк, беше свикнала с номерата му и не можеха да я ядосат. Следователно главната причина за гнева ѝ бе несигурността ѝ в чувствата на Майкъл.

Внезапно се почувства напълно изтощена. Потъналата ѝ в пот униформа прилепваше към тялото ѝ, защото я беше облякла на голо. Каза си, че ще вземе душ, веднага щом настани Майкъл в съседната стая, и на пръсти се приближи към леглото.

Будилникът на бюрото показваше два и половина; младият мъж спеше толкова дълбоко, че сърцето не ѝ даваше да го събуди. Той не помръдна дори когато Онър измъкна чаршафа под него и го зави.

Бедният Майкъл! Беше първата жертва на отмъщението на Люк спрямо нея заради намесата ѝ във връзката му с дъщерята на банкера. Навярно положението в павилиона тази вечер му се е сторило като манна небесна: Нъгет, прикован към леглото от мигрена, останали се, оглупели от изпития алкохол — никой не би могъл да попречи на намеренията му, след като видял как Майкъл се отправя към банята. Беше напълно убедена, че Майкъл с нищо не е предизвикал предложението на Люк; ако последният се бе осмелил да го изрече открито, Майкъл навярно щеше да го прати по дяволите. Не се страхуваше от Люк и знаеше, че физически е по-силен от него. Но от какво се боеше тогава? „Ах, защо не познавам по-добре мъжете!“ — каза си Онър.

Очевидно трябва да спи на легло без чаршафи в съседната стая, ако не събере смелост да го събуди. Реши да отложи неприятното задължение и да се изкъпе. Взе халата си, окачен зад паравана, отиде в банята, набързо смъкна дрехите си и с въздишка на удоволствие застана под струята хладка вода. Чувстваше се ободрена и някак си вътрешно пречистена.

Вместо да изчака тялото ѝ напълно да изсъхне, което едва ли щеше да стане скоро, защото нощта бе изключително влажна, тя небрежно се избърса с кърпата, облече широкото си кимоно и го завърза с колана.

Докато вървеше към стаята си, гневно си каза: „От къде на къде трябва да спя на дюшек, пълен с дървеници? Веднага ще събудя Майкъл и ще го изпратя в съседната стая!“

Часовникът ѝ показваше три без пет. Онър хвърли мокрите си от пот дрехи на пода, приближи се до леглото и докосна рамото на Майкъл. Сетне се поколеба и реши да не го събужда. Прекалено уморена, за да се надсмее над нерешителността си, тя се отпусна на дървения стол до леглото, без да отдръпне ръката си от голото му рамо, неспособна да устои на изкушението, което толкова често бе изпитвала: да го докосне, да почувства плътта му.

Напразно се бе опитвала да си припомни какво е да галиш тялото на любим човек. Дългите години, прекарани на фронта, бяха заличили чувствеността ѝ. Бе се отказала, от плътската любов и изцяло се бе посветила на пациентите, които се нуждаеха от нея. Едва сега с изненада установи, че изобщо не е почувствала липсата и.

Но Майкъл не бе отдавна забравен спомен. Беше осезаем, истински, също като чувствата, които и вдъхваше. Онър осъзна, че отдавна копнее да го докосне, да усети топлото му тяло. „Това е човекът, когото обичам — каза си тя. — Не ме е грижа кой е и какъв е. Обичам го!“

Ръката ѝ върху рамото му се раздвижи — отначало плахо, сетне започна да го милва. В този миг Майкъл ѝ принадлежеше; не изпитваше смущение от мисълта, че с нищо не ѝ е показал, че я желае. Продължи нежно да го гали, за свое удоволствие, опитвайки се да го съхрани завинаги в паметта си.

Испаднала в екстаз от съприкосновението с тялото му, Онър се приведе, допря бузата си до голия му гръб, сетне извърна глава и го

докосна с устни.

Майкъл изведнъж се раздвижи и тя се вцепени от ужас. Почувства се унижена, че е издала най-интимните си чувства, и раздражена от слабостта си. Ето защо рязко се отдръпна. Но Майкъл я хвана за ръцете и я вдигна от стола толкова бързо и леко, че не усети как се озова на леглото до него. Той сложи глава на гърдите ѝ и младата жена усети, че целият трепери.

Прегърна го и го притисна до себе си, докато усети как тялото му се отпуска.

Ръцете му се плъзнаха към талията ѝ, нетърпеливо задърпаха колана и го развързаха. Младият мъж отметна халата ѝ, сетне докосна гърдите ѝ с такова благоговение, че тя бе трогната до сълзи. С рязко движение му помогна да свали халата, притисна тялото си към неговото и вдигна лице, за да посрещне жадните му устни.

Едва в този миг тя си позволи да се отпусне; затвори очи, вложи във всяко движение на тялото си любовта, която изпитваше към Майкъл. Интуитивно почувства, че ѝ той я обича; допирът му я правеше безумно щастлива, събуждаше в нея отдавна забравени усещания, като им придаваше особено очарование.

Двамата коленичиха с лице един към друг. Майкъл плъзна ръце по тялото ѝ — бавно, колебливо, сякаш искаше безкрайно да удължи сладката ѝ агония. Младата жена нямаше сили да се съпротивлява, беше погълната от желанието да се слее с него.

ЧАСТ ПЕТА

ПЪРВА ГЛАВА

На другата сутрин, малко преди седем, сестра Лангтри излезе от стаята си. Беше облечена в униформата, която носеше денем: сива рокля, бял воал, червено наметало, целулоидни яка и маншети; сребърната емблема на шията ѝ, изобразяваща изгряващо слънце, блестеше като нова. Тоалетът ѝ отговаряше на настроението ѝ: беше просто влюбена жена. Усмехнато вдигна лице към изгряващото слънце и се протегна.

Пътят до павилиона никога не ѝ се бе струвал толкова дълъг и същевременно толкова кратък. Не изпитваше съжаление, че е оставила Майкъл да спи, нито се тревожеше от неприятен разговор с Люк. Не беше мигнала цяла нощ, а Майкъл бе заспал едва в шест часа, когато тя напусна леглото. Първата ѝ работа бе да затвори процепа между щорите в съседната стая, сетне отиде да се изкъпе. Върна се в стаята си след около половин час и когато видя, че Майкъл спи, се наведе и целуна неподвижните му устни. Каза си, че не съжالياва, задето е заспал — от сега нататък винаги ще бъдат заедно. Скоро ще ги демобилизират, а тя не се бои от живота в провинцията. Освен това, Мейтланд не беше толкова далече от Сидни, а животът в долината на Хънтър не можеше да се сравни с нерадостното съществуване на полските работници и на овчарите в западните области на Австралия.

Обикновено в шест и половина сутринта някой от отделението вече беше буден. По принцип Онър идваше половин час по-рано, приготвяше чая и събуждаше мъжете. Тази сутрин спалното помещение тънеше в тишина, всички мрежи, с изключение на тази на Майкъл, бяха спуснати.

Младата жена остави наметалото и кошничката си в канцеларията, сетне отиде в кухничката, където ординарецът вече беше оставил ежедневната дажба пресен хляб, буркан с масло и друг с конфитюр — отново от сливи. Спиртникът отказа да работи — докато го запали, цялото ѝ тяло плувна в пот. Сезонът на мусоните приближаваше; миналата седмица влажността на въздуха се бе повишила с двайсет процента.

След като приготви чая и намаза хляба с масло, тя постави канчетата и чиниите върху дъската, която служеше вместо поднос, и я занесе на верандата. Върна се за чайника, като се питаше дали не е забравила нещо. Да... малка подробност: вчера бе толкова ядосана на питомците си, че бе решила да се държи непреклонно с тях, но нощта, прекарана в прегръдките на Майкъл, бе смекчила сърцето ѝ. Горкичките, навярно се чувстват ужасно след оргията с уиски, подарено от онзи глупак, полковника.

Отиде в канцеларията си, отключи аптекката и извади шишенце с някаква мътна течност. Съдържащите се в нея аспирин и фенацетин се бяха утаили на дъното, а кофеинът плуваше на повърхността. Когато мъжете седнат на верандата, ще даде на всеки по лъжичка течен кофеин — стар номер, който бе спасявал репутацията на много млади лекари и сестри.

Когато мина покрай стаята на Нийл, отвори вратата и извика:

— Ставай! Чаят е готов!

Лъхна я отвратителна миризма и тя побърза да продължи пътя си към голямата зала.

Нъгет беше буден и я посрещна с измъчена усмивка.

— Как се чувстваш, Нъгет?

— По-добре, благодаря.

— Прекрасно! Добро утро, Мат! Добро утро, Бен!

Онър се спираше пред леглото на всеки, вдигаше мрежата, навиваше я на руло и ловко я запращаше върху обръча на стената; покъсно щяха да драпират мрежите според изискванията на главната сестра.

Естествено, леглото на Майкъл беше празно, тя се обърна и се запъти към това на Люк. Доброто ѝ настроение се изпари. Какво да му каже? Как ли ще се държи той по време на разтвора, който трябваше да проведе с него веднага след закуската? Но Люк не бе там; мрежата бе измъкната изпод дюшека и когато Онър я повдигна, забеляза, че чаршафите са събрани, като че някой е спал върху тях, но постелята е студена.

Тя се обърна и забеляза, че Мат и Бенедикт седяха приведени на леглата си, стиснали главите си с ръце, сякаш изпитваха болка при най-малкото движение.

— По дяволите полковника и „Джони Уокър“ — промърмори тя, когато видя как Нийл излиза от стаята си, пребледнял като мъртвец, и със залитане се отправя към мокрото помещение в дъното на коридора.

По всичко личеше, че, както обикновено, единствено тя е в състояние да открие Люк. Прекоси верандата, слезе по стълбата и се отправи към бараката с душовете.

Докато вървеше, си каза, че независимо от влагата денят е прекрасен. Очите я боляха от липсата на сън и от блясъка на слънцето, което се издигаше зад палмовата горичка в края на лагера. Светлината му никога не ѝ се бе виждала толкова ясна, блестяща, мека. Когато се натъкна на въжето с пране, което все още бе на земята, тя прескочи купчината ризи, панталони, чорапи и долно бельо и се усмихна, като си представи как скъпият ѝ Нийл, винаги изпълнен с достойнство, пиян се бори с прането.

В банята беше тихо. Прекалено тихо. Люк бе тих. Дори прекалено. Лежеше на циментовия под, подпрял гръб на стената, сгърчените му пръсти стискаха бръснач. По златистата му кожа криволичеха вадички засъхнала кръв; в разпорения му корем се бе образувала локва съсирваща се кръв, сред която се виждаха вътрешностите му; подът около него също плуваше в кръв.

Онър се приближи само дотолкова, че да види раните, които си бе нанесъл: разпорен от горе до долу корем и обезобразени гениталии. Бръсначът бе негов — острие с абаносова дръжка, което Люк предпочиташе пред самобръсначките, защото бръснеше по-гладко. Тя се втренчи по-отблизо в ръката му и с облекчение установи, че Люк очевидно се е самоубил: пръстите му съвсем естествено стискаха бръснача и дори бяха прилепнали към него от изтеклата и съсирена кръв. Главата му бе отметната назад под странен ъгъл, за миг ѝ се стори, че очите му подигравателно я следят през полузатворените клепачи; сетне осъзна, че са изцъклени и в тях вече никога не ще проблеснат златистите лукави пламъчета.

Онър не изкрещя. След като огледа ужасяващата сцена пред очите ѝ, тя реагира инстинктивно: излезе навън, затвори вратата и с

треперещи ръце постави катинара. Сетне безсилно се облегна на рамката: дишаше на пресекулки и устата ѝ се отваряше и затваряше с кошмарна последователност, като че бе риба на сухо.

Необходими ѝ бяха около пет минути, за да се изтръгне от летаргията и да отпусне ръцете си, вкопчени във вратата. Усети влага между бедрата си и изплашено си помисли, че се е подмокрила, после установи, че е само пот.

Изведнъж си спомни за Майкъл и обзета от безумна ярост и от отчаяние, заудря с юмруци по вратата. Проклет да е Люк заради онова, което беше направил! Господи, защо тези пияни глупаци не съумяха да го опазят? Защо винаги трябва да върши всичко сама? „Ах, Люк, мръсник такъв, значи все пак победи! Ах, ти отвратителен перверзен тип, никога не съм вярвала, че ще стигнеш чак дотам, за да си отмъстиш...“

Лицето ѝ бе обляно от сълзи: плачеше от гняв и от мъка заради кратките мигове на щастие, които никога нямаше да се повторят, за обляната в светлина утрин, която сега бе окъпана в кръв. О, Майкъл, *моят* Майкъл! Не беше честно. Още не бяха разговаряли, не бяха обсъждали случилото се и бъдещия си живот. В този миг Онър осъзна, че всичко е загубено безвъзвратно, че не е съдено да бъде щастлива с Майкъл. Люк все пак бе победил.

Тя прекоси лагера като автомат, движеше се бързо и механично; отначало не знаеше къде отива, сетне се отправи в единствената възможна посока. Усети, че лицето ѝ е мокро от сълзи и ги избърса с опакото на ръката си, оправи воала си, приглади веждите си. „Така! Сестра Лангтри, сестра Лангтри, опомни се! Та нали ти си отговорна за пациентите от павилион X. Не забравяй, че твой дълг е да се грижиш първо за тях, после за себе си. Очакват те петима души, които на всяка цена трябва да защитиш от последствията, от последния номер на Люк Дагет.“

ВТОРА ГЛАВА

Седнал на верандата на бунгалото си, полковник Доналдсън автоматично разбъркваше чая си и се взираше в една точка. Горещият и влажен ден не предразполагаше към размисъл; полковникът се чувстваше отпаднал, както след всяка нощ, прекарана с Хидър Конъли. Но предишната нощ му се бе сторила по-уморителна, въпреки че през повечето време бяха разговаряли за предстоящата демобилизация и за възможността да продължат връзката си в цивилния живот.

Полковникът имаше навик безкрайно да разбърква течността в чашата си; докато продължаваше да върти лъжичката, сестра Лангтри, облечена в безупречната си униформа, се зададе по пътеката, застана под балкона и извика:

— Сър, идвам да ви съобщя, че един от моите пациенти се е самоубил.

Полковникът подскочи на стола си, отново се отпусна на него, сетне бавно остави лъжичката си и успя да се изправи на крака. Приблужи се до люлеещите се перила, предпазливо се облегна върху тях и се втренчи в младата жена.

— Самоубийство ли! Ах, колко ужасно!

— Тъй вярно, сър — невъзмутимо произнесе сестра Лангтри.

— За кого става дума?

— За сержант Дагет, сър. Открих го в бараката с душовете. Накълцал се е с бръснача си и гледката не е от най-приятните.

— А, колко ужасно, колко ужасно — с треперещ глас каза полковникът.

— Може би ще предпочетете първо да хвърлите един поглед, сър, или незабавно да повикам полицията? — попита Онър и полковникът разбра, че сестрата го предизвиква към решение, което той нямаше смелост да вземе. Възрастният офицер извади носната си кърма и изтри потта от лицето си, което беше толкова преbledняло, че сред него се открояваше единствено моравият му нос, свидетелство за страстта му към силните напитки. Забеляза, че ръката му трепери, побърза да я пхне в джоба си и влезе в бунгалото си.

— Струва ми се, че е по-добре първо да видя какво се е случило — промърмори тон, сетне плачливо възкликна:

— Господи, фуражката ми... Не мога да си намеря фуражката...

Докато двамата прекосяха лагера, външният им вид не издаваше, че се е случило нещо необичайно. Полковникът пухтеше като локомотив, защото сестрата вървеше прекалено бързо.

— Имате ли... представа... защо го е... направил, сестро? — задъхано произнесе той, опита се да забави крачка, но младата жена неумолимо продължи да марширува пред него.

— Да, сър. Снощи залових сержант Дагет в банята, докато се опитваше да издевателства над сержант Уилсън. През нощта, подтикван от силни угризения на съвестта, сержант Дагет е решил да сложи край на живота си на местопрестъплението, в банята. Навярно самоубийството му е имало сексуална мотивация, за което свидетелстват нараняванията в областта на гениталиите.

Полковникът ядосано си каза: „По дяволите, как успява да говори спокойно, докато препуска с такава скорост?“ и задъхано извика:

— По дяволите, сестро, вървете по-бавно!

Изведнъж последните й думи проникнаха в съзнанието му и той усети как ужасът го обгръща като медуза. Единственото, което успя да изрече, бе:

— О, господи, каква отвратителна история!

След като сестра Лангтри със сигурни ръце отключи катинара, полковникът надникна в бараката и усети, че му се повдига. Успя да се съдържи само защото бе решен за нищо на света да не се изложи пред тази безкрайно неприятна жена. Сложил ръце зад гърба си, той се заразхожда напред-назад, преструвайки се, че размишлява. Когато най-сетне усети, че пристъпът на гадене е преминал, се изкашля и се изпъчи надменно пред сестра Лангтри, която презрително го изгледа.

— Някой друг знае ли? — попита той, извади носната си кърпа и отново избърса лицето си, което постепенно бе започнало да възвръща нормалния си цвят.

— Що се отнася до самоубийството, струва ми се, че не — произнесе сестрата с влудяваща невъзмутимост. — За съжаление, капитан Паркинсън, сержант Мейнард и аз бяхме свидетели на неморалното издевателство над сержант Уилсън.

— Много неприятно! И в колко часа се случи това?

— Приблизително в един и половина през нощта, сър.

Полковникът ѝ хвърли недоверчив и същевременно раздражен поглед.

— По дяволите, какво сте търсили в банята в един през нощта? И въобще как позволихте това да се случи? Трябваше да оставите някой ординарец или друга медицинска сестра да дежури през нощта.

— Ако имате предвид нападението срещу сержант Уилсън, нямам причина да се съмнявам, че намеренията на сержант Дагет са били точно такива — с леден тон отвърна тя. — Колкото до самоубийството, сержант Дагет с нищо не издаде намеренията си.

— Значи сте напълно убедена, че е самоубийство?

— Абсолютно, сър. Нима не забелязахте как държи бръснача?

Вбесен от намека ѝ, че не е бил в състояние да остане достатъчно дълго в банята, за да огледа по-внимателно трупа, полковникът реши да смени тактиката.

— Още веднъж ви питам, сестра Лангтри: защо не осигурихте охрана на павилиона през нощта? И защо веднага не ме уведомихте за нападението срещу сержант Уилсън?

Младата жена невинно го изгледа.

— И през ум не би ми минало да ви безпокоя в два часа през нощта, сър, заради обикновено провинение. Намесихме се преди сержант Уилсън да пострада, а когато напуснах павилиона, сержант Дагет изглеждаше напълно нормално. Капитан Паркинсън и сержант Мейнард се наеха със задачата да го наблюдават през нощта, но при условие че отстраня сержант Уилсън от павилиона. Нямах повод да искам арестуването на сержант Дагет, нито да поискам помощ. Всъщност, сър, — спокойно продължи тя, — надявах се да не се наложи да привлека вниманието ви върху неприятния инцидент. Струваше ми се, че мога да разреша проблема без външна намеса, ако разговарям с двамата мъже, след като се успокоят. Когато напуснах павилиона; вярвах, че събитията ще се развият точно така.

Полковникът жадно се вкопчи в новата информация.

— Казахте, че сте отстранили сержант Уилсън от павилиона. Какво точно направихте?

— Беше получил сериозен емоционален шок, сър. Предвид създадените обстоятелства прецених, че е по-добре да го заведа в

квартирата си, вместо да го изложи на опасността отново да бъде нападнат от сержант Дагет.

— Значи сержант Уилсън прекара цялата нощ при вас?

Тя невъзмутимо го изгледа и отвърна:

— Да, сър. Цялата нощ.

— Сигурна ли сте?

— Абсолютно, сър. Той все още е в стаята ми. Не исках да го върна в павилиона, преди да съм разпитала сержант Дагет.

— И вие ли прекарахте цялата нощ при него, сестро?

Ужасена, Онър разбра какво намеква полковникът. И през ум не му минаваше, че се е любила с Майкъл — за стария офицер тя бе безполово същество; той намекуваше, че е извършила убийство.

— Не съм напуснала нито за миг стаята и сержант Уилсън, докато преди половин час дойдох на работа, сър. Открих трупа на сержант Дагет малко по-късно и установих, че смъртта е настъпила преди няколко часа — отвърна Онър с нетърпящ възмущение тон.

— Разбирам — процеди полковник Подбрадник. — В хубава каша сме се забъркали!

— Позволете да не се съглася, сър. В цялата история няма нищо хубаво.

Той се престори, че не е чул хапливата ѝ забележка и предпочете да се върне на предишната си мисъл.

— Значи нищо в поведението на сержант Дагет не е подсказвало, че е изпаднал в депресия и се готви да се самоубие.

— Точно така, сър — категорично отговори младата жена. — Всъщност не съм озадачена, че е решил да сложи край на живота си, а от начина, по който го е направил — мъчителен, кървав и отблъскващ! Умът ми не побира защо е унищожил мъжките си атрибути, с които толкова е гордееше. Но, общо взето, хората са странни същества — никога не правят онова, което се очаква от тях. Разберете, че бях съвсем честна с вас, полковник Доналдсън. Можех да ви излъжа и да ви съобщя, че душевното равновесие на сержант Дагет е било нарушено и го е подтикнало да сложи край на живота си, но предпочетох да ви кажа истината. Във всеки случай фактът, че не мога да си обясня самоубийството на сержант Дагет, съвсем не означава, че не го е извършил.

Полковникът безмълвно се обърна и тръгна към павилион Х с бавна крачка, с която този път спътницата му се съобрази. Той спря пред скъсаното въже и побутна с бастуна си купчината пране, сякаш бе управителка на пансион, която оглежда бельото на възпитаничките си за подозрителни петна.

— По всичко личи, че тук е имало някаква схватка — промълви той.

Устните на сестра Лангтри потръпнаха и тя леко се усмихна:

— Да, сър. Нощна схватка между капитан Паркинсън и няколко чифта долни гащи.

Полковникът вдигна рамене, продължи пътя си и подметна през рамо:

— Предпочитам да разговарям с капитан Паркинсън и със сержант Мейнард, преди да повикам полицията.

— Разбира се, сър. Не съм се връщала в отделението, след като открих трупа, и предполагам, че пациентите все още не знаят какво се е случило. Дори да са искали, не биха могли да влязат в банята, защото я заключих, преди да дойда при вас.

— Единствената ви правилна постъпка — заядливо произнесе той и внезапно осъзна, че съдбата му предоставя невероятната възможност веднъж завинаги да разчисти сметките си с безочливата сестра Лангтри. Когато докладва, че сержант Уилсън е прекарал цялата нощ в стаята ѝ, че в отделението е станало сбиване, завършило с престъпление, сестра Лангтри положително ще бъде позорно изгонена от армията. О, какво щастие!

— Сестра Лангтри, държа да ви уведомя, че ви смятам за главна виновница за нещастния случай и ще се постарая да получите наказанието, което напълно заслужавате.

— Благодаря ви, сър! — отвърна тя без капчица ирония. Позволете едно малко уточнение: главните виновници за нещастieto са двете бутилки уиски, испити снощи от пациентите в павилион Х. Само ако можех да разбера кой е бил безмозъчният глупак, подарил бутилките на капитан Паркинсън, чието душевно състояние все още е нестабилно, щях да се постарая *той* да си получи заслуженото.

Полковникът, който вече изкачваше стъпалата пред отделението, внезапно се препъна и побърза да се хване за люлеещите се перила. Да, сестра Лангтри бе права, наистина се бе оказал безмозъчен глупак!

Напълно бе забравил за уискито. Но тя знаеше истината. Налагаше се да се откаже от отмъщението си и бързо да премине към отстъпление. Проклето женище! Безочието ѝ бе замаскирано под фалшива учтивост и дори армията не би могла да я превъзпита.

Мат, Нъгет, Бенедикт и Нийл седяха около масата на верандата, лицата им бяха мъртвешки бледи. „Горкичките“ — помисли си Онър. Не бе успяла да им даде кофеина и очевидно не можеше да го направи пред полковника.

При вида на последния всички скочиха на крака и отдадоха чест. Той се отпусна на крайчеца на скамейката, която се наклони, и полковникът побърза да се премести по-навътре, след което каза:

— Свободно, господа, седнете. Капитан Паркинсън, ще ви бъда безкрайно задължен, ако ми налеете чаша най.

Нийл се подчини, но ръката му леко трепереше, когато подаде очуканото канче на полковника.

Последният го пое, без да забелязва неугледността му, и с нескрито удоволствие отпи от горещата течност. Сетне с нежелание остави канчето на масата и строго изгледа четиримата мъже и сестрата.

— Разбрах, че снощи в банята е имало някакъв инцидент между сержантите Уилсън и Дагет? — запита той, сякаш това бе поводът, довел го в отделение X толкова рано сутринта.

— Вярно е, сър — спокойно отговори Нийл. — Сержант Дагет се опита да издевателства сексуално над сержант Уилсън. Сестра Лангтри повика на помощ сержант Мейнард и мене, придружихме я до банята и успяхме да ги разтървем.

— Действително ли видяхте сцената с очите си, или повтаряте онова, което ви е казала сестрата?

Нийл го изгледа с неприкрито презрение.

— Разбира се, че го видяхме — в тона му се промъкна отвращение, сякаш го принуждаваха да разказва за нещо, което намираще крайно неприятно. — Навярно сержант Уилсън е бил изненадан, докато е бил под душа, защото беше гол и мокър. Сержант Дагет също бе свалил дрехите си, но беше сух и забелязахме, че е сексуално възбуден. Когато тримата влязохме в банята, той се готвеше да нападне сержант Уилсън, който бе заел отбранителна поза.

Нийл замълча, изкашля се и втренчи поглед в някаква точка над главата на полковника, сетне продължи:

— За щастие, сержант Уилсън не бе изпил голямо количество от уискито, което ни попадна снощи, иначе нещата положително щяха да вземат лош обрат за него. — Люк Дагет бе напълно трезвен...

— Добре, добре, без излишни подробности — побърза да го прекъсне полковникът, чието сърце се свиваше при всяко споменаване на уискито. — Сержант Мейнард, потвърждавате ли изложените от капитана факти?

Бенедикт за пръв път вдигна поглед. По лицето му бе изписано огромно изтощение, очите му бяха зачервени от изпития алкохол. Проговори бавно и предпазливо, сякаш дни наред бе репетирил репликата си:

— Да, сър, точно така беше... Но Люк Дагет е позор за човечеството, гаден, отвратителен тип...

Мат бързо скочи на крака, безпогрешно постави ръката си на рамото на Бенедикт и го накара да се изправи, като извика:

— Бързо, Бен, моля те, изведи ме навън. Чувствам се зле след алкохола, който изпихме снощи.

Полковникът не се опита да ги спре, притеснен от новото напомняне на двете бутилки „Джони Уокър“. Докато Мат и Бенедикт прекосяваха верандата, той мълчаливо седеше на пейката, след което отново се обърна към Нийл:

— Какво се случи, след като сложихте край на въпросния инцидент?

— Сержант Уилсън изпадна в нервна криза, сър. Често се случва, като реакция от схватка. Цялото му тяло се разтрепери, задъхваше се. Ето защо предложих на сестра Лангтри да го отстрани колкото е възможно по-бързо от сержант Дагет и да го отведе в квартирата си. Смятах, че по този начин ще предпазя Люк Дагет от... изкушение. Смея да твърдя, че последният се боеше от последствията от постъпката си и признавам, че не направих нищо, за да разсея страховете му, защото, честно казано, не го обичам.

В началото на дългата му тирада Онър слушаше Нийл с учтив интерес, но когато го чу да казва, че идеята да отстрани Майкъл от павилиона е негова, очите ѝ се разшириха от изненада, сетне се изпълниха с благодарност. Скъпият Нийл, кавалер до мозъка на

костите си! Полковникът никога не би се усъмнил в думите му, защото според него единствено мъжете имаха право да командват. Но изведнъж дъхът ѝ секна — явно Нийл отлично знаеше къде Майкъл е прекарал остатъка от нощта. Нима чувствата ѝ бяха изписани така явно по лицето ѝ, или, без да иска, бе улучил истината?

— В какво състояние беше сержант Дагет след завръщането ви в павилиона, капитане? — попита полковникът.

— В обичайното си, сър. Отвратителен, нахален, с отровен език. Ни най-малко не съжаляваше за постъпката си. Заплашваше, че ще отмъсти на всички и най-вече на сестра Лангтри, защото открито я ненавиждаше.

Полковникът изглеждаше шокиран от горчивите им думи по адрес на мъртвеца, после си спомни, че те все още не знаят за края му. Все пак се изкуши да удължи развързката на тази трагикомедия и запита с престорена небрежност:

— Къде е сега сержант Дагет?

— Не знам и не ме интересува, сър — отвърна Нийл. Честно да си призная, ще умра от радост, ако кракът му никога вече не стъпи в отделението.

— Разбирам. Е, капитане, поне сте честен.

Всички разбираха, че полковникът явно полага огромни усилия и се съобразява с крехкото душевно равновесие на пациентите от павилион X, но когато се обърна към Нъгет, пролича, че търпението му започва да се изчерпва.

— Редник Джоунс, днес сте необикновено мълчалив. Имате ли да добавите нещо към показанията на другарите си?

— Кой, аз ли, сър? Не, не съм видял нищо, имах мигрена — тържествено заяви той. — Класически случай, сър, трябваше да ме видите. Преди два дни изпаднах в летаргия... — обсипа той събеседника си с порой от сложни медицински термини, за да опише особените симптоми на заболяването си. Най-накрая полковникът уморено го прекъсна:

— Отлично, редник Джоунс. Ако военните ви познания се равняваха на научните, вече щяхте да бъдете генерал и щяхме да окупираме Токио още през хиляда деветстотин четирийсет и трета. Препоръчвам ви след демобилизацията да учите медицина.

— Уви, невъзможно е, сър, имам само основно образование. Но възнамерявам да постъпя в училище за санитарии.

— Жалко, светът може би ще загуби нов Пастър. Сигурен съм, че ще се справите отлично, редник Джоунс. Желая ви успех.

Мат се бе върнал без Бенедикт; неподвижно стоеше до вратата и напрегнато се вслушваше в разговора.

— Ефрейтор Сојер, имате ли да добавите нещо?

— Не съм видял нищо, сър — иронично произнесе Мат.

Полковникът гневно сви устни, дълбоко си пое дъх и попита:

— Господа, някой от вас бил ли е в банята след инцидента между сержантите Уилсън и Дагет?

— Не, сър — гузно отвърна Нийл. — Съжалявам, че ни заварвате небръснати, но снощи попрекалихме с уискито и първото, от което имахме нужда тази сутрин, беше чаша чай.

— Можете поне да им дадете кофеин — внезапно се нахвърли полковникът върху сестра Лангтри и мрачно я изгледа.

Тя повдигна вежди и леко се усмихна.

— Приготвила съм го, сър.

Полковникът най-сетне стигна до дългоочакваната развръзка и рязко изрече:

— В такъв случай не знаете, че тялото на сержант Дагет тази сутрин е намерено там.

Противно на очакванията му, мъжете с безразличие посрещнаха изявлението му и не изразиха нито изненада, нито скръб, сякаш бе направил банална забележка за времето.

Мълчанието бе нарушено от Нийл, който разбра, че полковникът очаква някакъв коментар.

— Наистина ли е мъртъв? Никога не съм го смятал за толкова съобразителен!

— Най-сетне се отървахме от мръсника! — намеси се Мат.

— Дядо Коледа ми поднесе най-хубавия си подарък! — весело възкликна Нъгет.

— Откъде знаете, че се е самоубил, капитане?

Нийл учудено го изгледа.

— Нима мога да предположа друго, сър? Люк беше прекалено млад, за да умре от естествена смърт, нали?

— Вярно е, но защо веднага решихте, че е сложил край на живота си? — продължи да го разпитва полковникът.

— Щом не е получил инфаркт, или нещо подобно, значи се е самоубил. Повярвайте ми, сър, всички с удоволствие бихме му помогнали. Но снощи не бяхме настроени да убиваме, а да празнуваме.

— Как е умрял, сър? — заинтересува се Нъгет. — Прерязал си е гърлото, или се е пробол с нож? Може би се е обесил?

Внезапно отвратен и уморен до смърт, полковникът извика:

— Знаех си, че точно ти ще се заинтересуваш, садист такъв! Сержант Дагет е направил онова, което японците наричат харакири.

— Кой е открил трупа му? — попита Мат, който все още стоеше на вратата.

— Сестра Лангтри.

Този път реакцията на мъжете бе точно такава, каквато полковникът бе очаквал, когато им съобщи за смъртта на Люк: настъпи гробна тишина и всички ужасено се втрениха в младата жена. По всичко личеше, че Нъгет всеки момент ще избухне в сълзи, Мат изглеждаше смаян, а Нийл — безутешен.

— Бедна приятелко — най-сетне промълви той, — сигурно сте преживели страхотен шок.

Онър поклати глава и отправи към питомците си изпълнена с любов усмивка.

— Нищо ми няма, не се притеснявайте.

Окончателно сразен, полковникът отчаяно въздъхна и примирено се плесна по бедрата. Господи, какво да прави с тези типове, които не изпитват капчица състрадание към мъртвия си другар, но са покрусени, защото любимата им сестра Лангтри е имала неприятно преживяване?

Изправи се, небрежно отдаде чест и каза:

— Довиждане, господа. Благодаря ви за вниманието и за чая.

Докато редом със сестра Лангтри прекосяваше голямата зала, полковникът възкликна:

— Сигурен съм, че знаеха! Знаеха, че другарят им е мъртъв, бас държа!

— Така ли мислите? — студено запита сестра Лангтри. — Струва ми се, че грешите. Според мен те само се опитват да ви дразнят. Не бива да им се хващате на номерата, защото ще станат още по-нахални.

— Не се нуждая от съветите ви, госпожице — побеснял от яд, възкликна полковникът. Изведнъж си припомни деликатното си положение, благодарение на което сестрата го държеше в ръцете си, но все пак не издържа и злобно каза:

— Сигурен съм, че ще има разследване.

— Естествено — невъзмутимо отвърна младата жена.

Внезапно той се почувства уморен до смърт и си каза: „Господи, каква неприятна история, и то след такава тежка нощ...“ Сетне продължи:

— Струва ми се, че няма престъпление. За негово щастие, сержант Уилсън има желязно алиби, осигурено от ваша милост, която се ползва с безупречна репутация. Все пак не бих се ангажирал с мнение, преди полицаите да огледат трупа. Ако заключението им отхвърли хипотезата за престъпление, разследването ще бъде формално. Всичко зависи от полковник Сет — незабавно трябва да го уведомя...

Той отново въздъхна и злобно я изгледа.

— Да, голям късмет има младият Уилсън! Жалко, че другите сестри не проявяват толкова голяма загриженост за пациентите си.

Онър спря пред завесата от бирени капачки и се запита защо човек изпитва желание да засегне определени личности, а след това се изненадва, когато те му отвърнат със същото. Точно такива бяха отношенията ѝ с полковника от мига, в който се бяха запознали: надпреварваха се кой да нанесе по-силен и по-болезнен удар. По навик тя и сега не пропусна да се заяде с него заради хапливата му забележка по адрес на Майкъл.

— Ще помоля пациентите да не споменават за алкохолната си оргия — с меден глас произнесе тя. — Не виждам причина да се повдига този въпрос, ако военната полиция потвърди хипотезата за самоубийството на сержант Дагет. А вие как мислите, сър?

Полковникът беше вбесен и би дал мило и драго да заличи ехидната усмивка от лицето ѝ, да извика, че хич не го е грижа, ако сестрата разгласи, че той, началникът на неврологичното отделение, е

напил с уиски душевноболни пациенти. Но знаеше, че е невъзможно, че и този път трябва да се примири. Мрачно кимна и процеди:

— Както прецените, сестро. Аз няма да го спомена.

— Извинете, че ви напомням, сър, но все още не сте разпитали сержант Уилсън. Когато излязох, той спеше, но съм сигурна, че е преодолял шока и ще може да отговори на въпросите ви. Елате с мен в квартирата ми. Искях да настаня сержанта в някоя свободна стая, ала всичките бяха заключени. Но всяко зло за добро — той прекара цялата нощ под непрекъснатото ми наблюдение. Уверявам ви, че беше крайно неудобно, тъй като разполагах само с едно тясно легло.

Ах, каква безочлива кучка! Ако редник Нъгет Джоунс беше потенциален Пастъор, то от сестра Лангтри положително щеше да излезе нов Хитлер. Полковникът бе принуден да признае, че дори когато бе в най-добрата си форма, не би могъл да стъпи на малкото пръстче на Онър Лангтри. А днес се чувстваше безкрайно уморен и потресен от случилото се в павилион Х.

— Ще разпитам сержанта по-късно. Довиждане — бавно изрече той.

ТРЕТА ГЛАВА

Сестра Лангтри остана неподвижна, докато полковникът се отдалечи по посока на бунгалото си, сетне слезе по стълбата и се отпрати към квартирата си.

Докато вървеше, се питаше защо човек няма възможност да размишлява в подобни непредвидени ситуации и съжаляваше, че не разполага с време, за да обмисли по-нататъшните си действия. Единственото, което ѝ оставаше, бе да се опита да изпревари събитията. Нямахме никакво доверие на полковника: той навярно ще се скрие като хлебарка в бунгалото си и ще изпрати главната сестра да свърши черната работа. Майкъл незабавно трябваше да напусне стаята ѝ. Онър горчиво съжаляваше, че не разполага с време, за да намери най-подходящите думи, с които да се обърне към него. Господи, трябваша ѝ само няколко часа, въпреки че не биха ѝ стигнали цели дни!

Имаше предчувствието, че ще се случи нещо ужасно. Реалистите или циниците може би щяха да го отдадат на приближаващия се дъждовен сезон, но не и Онър Лангтри. Всичко около нея се рушеше толкова бързо и причината навярно бе в нея, защото досега бе градила въздушни кули. Същото се отнасяше и за отношенията ѝ с Майкъл: как можеше да се надява на трайна връзка с него, след като живееше в измислен, затворен свят? Та нали точно затова бе отказала да задълбочи отношенията си с Нийл Паркинсън? Обикновено мъжът ляга с жена, която познава, или поне си въобразява, че познава. Но Онър Лангтри едва ли е изглеждала реална в очите на Майкъл: за него тя бе сянка, илюзия. Въсъщност той познаваше единствено сестрата, а не жената. С Нийл бе успяла да запази здравия си разум и да отложи всичките си планове до момента, когато двамата се срещнат при нормални обстоятелства и той най-сетне има възможност да се запознае с Онър Лангтри, не с медицинската сестра Лангтри. Но снощи, когато се отпускате в прегръдките на Майкъл, тя не мислеше за нищо друго, освен за любовта си към него и не се страхуваше от последствията. Сякаш някакъв вътрешен глас ѝ подсказваше да се възползва, преди миражът да изчезне.

Преди много години — Онър учеше в школата за медицински сестри — една от преподавателките беше изнесла пред стажантките лекция за рисковете, свързани с професията им, и най-вече за опасността да се влюбят в някой пациент. Бе казала, че ако все пак се влюбят, непременно да избягват хроничноболните. „Не е фатално, ако обикнеш пациент със спукан перитонит или с фрактура на бедрената кост — твърдеше тя, — но животът с парализиран човек, или с болен от туберкулоза е нетърпим“. Онър никога не забрави думите ѝ, изречени с невъзмутим тон: нетърпим живот.

Майкъл очевидно не беше болен, още по-малко — хронично. Но тя се бе запознала с него при особени обстоятелства, сред отровната атмосфера на павилион Х. Дори да допусне, че Майкъл не е повлиян от нея, самата тя сигурно е засегната. Първото и единствено задължение бе да гледа на него като на пациент, не по-различен от другите. Беше успяла да го постигне с Нийл Паркинсън, но тогава задачата ѝ бе лека, защото не беше влюбена в него...

А сега бе принудена да съчетае две несъвместими понятия: любов и дълг. Към един и същ човек! Дългът ѝ повеляваше Майкъл да остане за нея само пациент — въпреки че изобщо не беше болен. „Дългът преди всичко“ — казваше си тя и цялата любов на света не можеше да изкорени дълбоко насадените в нея рефлексии.

„Какво да избира — любовта, или дълга? — питаше се Онър, докато с тежки стъпки изкачваше стълбата пред бараката си. — Дали да бъда негова метреса, или медицинска сестра закрилница? А той какъв е? Любовник, или пациент?“

Внезапен полъх на вятъра развя воала ѝ и сестра Лангтри си каза: „Ето го отговорът: докато нося тази униформа, трябва да мисля единствено за дълга си.“

Когато отвори вратата на стаята си, видя Майкъл, облечен в пижамата и халата, заети от павилион В, търпеливо да я очаква, седнал на дървения стол. Беше го поставил в другия край на стаята, далече от безупречно оправения креват. Нищо не подсказваше, че тясното походно легло е било сцена на бурни страсти, на болка и на екстаз. При вида му Онър изпита шок — странно, но беше очаквала да намери Майкъл все още гол в леглото.

Ако го бе заварила така, навярно щеше да се поддаде на типичната за жените слабост. Щеше да се отпусне на леглото до него, и

забравила дълга си, да направи онова, за което копнееше — да го прегърне, да усети страстните му целувки, да се опита да възкреси изминалата нощ, споменът, за която бе почти заличен от неподвижното, окървавено тяло на Люк.

Стоеше като закована на прага, неспособна да се усмихне, да помръдне, да проговори, внезапно почувствала се безсилна. Навярно лицето ѝ бе подсказало на Майкъл, че нещо не е наред, защото той моментално скочи от стола и застана близо до нея, но без да я докосва.

— Какво се е случило? — попита младият мъж. — Какво ти е?

— Люк се е самоубил — отвърна Онър и се олюля.

— Самоубил се? — възкликна Майкъл и по лицето му се изписаха смайване и отвращение, които незабавно се замениха от ужас.

— О, господи! Господи... — изстена той и пребледня. Сетне заповтаря с глух глас, сякаш внезапно се бе превърнал в грохнал старец:

— О, господи, какво направих! Какво направих!

Сърцето ѝ се сви от любов: тя хвана ръцете му и умоляващо се вгледа в лицето му и каза:

— Не си виновен за нищо! Люк сам е сложил край на живота си, чуваш ли? Използваше те, за да ми отмъсти. Няма за какво да се упрекваш — с нищо не си предизвикал самоубийството му.

— Така ли смяташ? — рязко попита младият мъж.

— Престани!

— Трябваше да остана при него, вместо тук. Не биваше да го оставям сам.

Онър ужасено го изгледа, сякаш го виждаше за пръв път, със сетни сили успя да се овладее, както правеше винаги в подобни спешни случаи, и иронично се усмихна.

— Много ти благодаря! Правиш ми страхотен комплимент.

— Не, сестро, не исках да кажа това — за нищо на света не бих те обидил!

— Забрави ли, че имам име? Толкова ли е трудно да ме наричаш Онър?

— Бих искал, но не мога. Онър — колко ти подхожда. Но винаги си мисля за теб като за „сестричката“, дори сега. Разбери, че за нищо на света не бих ти причинил мъка. Но ако бях останал там, където ми е

мястото, трагедията нямаше да се разиграе. Люк още щеше да е жив, а аз — свободен. Всичко стана по моя вина.

Онър го гледаше с неразбиращи очи и се питаше какво е предизвикало агонията му. Що за човек бе той? Отвращение, примесено с дълбока тъга, постепенно се появи в широко отворените ѝ от учудване очи. Какъв бе този мъж, който, след като я бе любил страстно през цялата нощ, сега съжаляваше — и твърдеше, че предпочита да остане при Люк. Беше готова да го разбере и оправдае, ако той усещаше страх, ужас, мъка и болка, но не можеше да проумее защо изпитва всички тези чувства към нищожество като Люк. Никога през живота си не се бе чувствала толкова унижена — Майкъл бе готов да захвърли любовта ѝ заради Люк Дагет.

— Разбирам — рязко изрече тя. — Явно съм сбъркала. Господи, колко съм била сляпа!

Горчивият ѝ смях отекна в стаичката и младият мъж потръпна.

— Почакай минутка — продължи тя. — Ще се измия набързо, сетне незабавно ще те отведа в павилиона. Полковникът иска да те разпита — предпочитам да не те заваря тук.

На полицата под прозореца стоеше легенче с вода. Разплакана, Онър бързо се приближи до него, наплиска лицето си, сетне притисна пешкира към зачервените си очи и с усилие на волята се опита да пресуши издънческите сълзи.

Каза си, че Майкъл не може да се промени, но тя не ще престане да го обича, само защото е предпочел Люк пред нея. Майкъл, Майкъл... Никога досега не се бе чувствала толкова измамена и унижена, но нима чувствата ѝ са оправдани? Какъвто и да е Майкъл, сигурно в него има нещо прекрасно, иначе нямаше да се влюби в него. Но въпреки че се опитваше да разсъждава трезво, засегнатата ѝ амбиция не ѝ даваше покой. Дори откритието, че има съперница, не би я наранило толкова силно. Но Люк! Майкъл бе предпочел Люк и открито ѝ го бе казал.

Какъв глупак бе полковникът! Да подозира Майкъл в убийството на Люк! Жалко, че не присъстваше сега — трогателната сцена щеше да ликвидира подозренията му. Едва ли имаше някой да страда повече от Майкъл заради смъртта на Люк Дагет. Безсъмнено, той е разполагал с достатъчно време да извърши престъплението, докато Онър отсъстваше от стаята, но тя бе напълно убедена в невинността му.

Бедният Майкъл... Страшното бе, че той може би имаше право. Ако снощи бе останал в павилиона, Люк сигурно нямаше да се самоубие, защото победата му над нея щеше да бъде пълна и окончателна.

О, господи, каква каша! Какъв възел от стремежи и объркани мотиви... Защо бе отвела Майкъл от отделението? В момента решението ѝ изглеждаше най-разумно. Но дали в дъното на душата си не се е радвала на възможността най-сетне да остане насаме с него? Мъжете са си мъже: тя се бе хвърлила в прегръдките му, докато той все още бе изпаднал в шок от инцидента с Люк — защо да го обвинява, че се е възползвал от предоставената му възможност?

Сълзите ѝ най-сетне пресъхнаха. Онър остави пешкира и се приближи към огледалцето. Слава богу, лицето ѝ не издаваше преживяната криза. Само воалът ѝ бе изкривен — воалът, символ на дълга, който никога досега не ѝ бе дал повод за разочарование. Любовта можеше да я измами, дългът — не. С него винаги си наясно: каквото дадеш, същото ще получиш. Онър мислено запрати любовта в най-отдалечения ъгъл на съзнанието си, сетне оправи воала пред огледалото, откъдето я гледаха студените ѝ, невъзмутими очи, подобни на очите на сестрата, която ги бе предупреждавала да се пазят от силните чувства. Тя решително се обърна към Майкъл и каза:

— Да вървим.

Майкъл несигурно пристъпваше редом с нея, прекалено погълнат от мрачните си мисли, и почти не я забелязваше. Ето че всичко започна отново, но този път ще е за цял живот. С какво го е заслужил? Сееше смърт около себе си, сякаш бе прокълнат? Защо?

Изпитваше непреодолим копнеж отново да бъде в леглото ѝ, да вдъхва аромата ѝ, да лежи там, където се бе изтягало тялото ѝ... Сега тя съжаляваше за случилото се, но през нощта бе съвсем различна — никога не бе предполагал, че съществува подобна любов, мечтите му се бяха превърнали в действителност. Странно, че бе осъзнал чувствата си след отвратителната сцена с Люк Дагет; любовта му се бе пробудила, едва след като разбра, че в душата му се крие свиреп звяр, готов да убива.

Пред очите му непрекъснато изплуваше образът на Люк: Люк се смее, или му се подиграва, когато Майкъл се заема да изчисти

разляния чай; Люк в банята, изненадан, че го отблъскват; Люк, който все още не осъзнава, че смъртта е надвиснала над него. „Глупак такъв“ — му бе казал едно време той и сега Майкъл се обърна със същите думи към призрака му: „Глупак такъв! Нима не разбра какво те очаква? Не разбра ли, че войната кара мъжете да убиват и премахва моралните задръжки срещу престъплението? Но откъде да разбереш, след като никога не си бил на фронта?“

Отчаяно си мислеше, че за него вече няма надежда, няма бъдеще. Навярно никога не е имало... Както казваше Бен, човек за всичко сам си е виновен. Не, не е честно! А Онър, която не познаваше и която никога нямаше да опознае — в нейните очи бе престъпник, убиец! Всъщност бе права — беше убил надеждата.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Когато влязоха в павилиона, Майкъл побърза да се отдалечи. Младата жена го погледна и сърцето ѝ се сви от мъка: в сивите му очи имаше такава мъка и отчаяние, че бе готова да забрави обидата и да се опита да го утеши. Но щом влязоха в отделението, той я изостави, сякаш присъствието ѝ го дразнеше. Забелязал Бенедикт, седнал със сведена глава на леглото си, Майкъл веднага отиде при него.

Постъпката му бе последният удар за Онър Лангтри. Разкъсвана между гнева и мъката, тя потърси убежище в канцеларията си. Очевидно всички бяха по-важни за Майкъл, отколкото тя.

След малко Нийл ѝ донесе чаша чай и хляб с масло. Когато го видя, беше готова да го изгони, но нещо в изражението му я спря — почувства огромното му желание да ѝ помогне.

— Изпийте чаша чай, ще се почувствате по-добре — каза той.

Онър отпи от чая и си помисли, че не би могла да хапне нито залък. Но след втората чаша изяде една филийка и действително се почувства по-добре.

Нийл се настани срещу нея и внимателно се вгледа в лицето ѝ. Изпитваше искрено съчувствие към младата жена, но се чувстваше безсилен да я утеши и съжаляваше, че ѝ е позволил да наложи ограничения във взаимоотношенията им. Освен това бе раздразнен от мисълта, че е готова да даде на Майкъл онова, което отказваше на него, въпреки че във всяко отношение той превъзхождаше съперника си. Сигурен бе, че ще я направи щастлива и Майкъл като че също го беше разбрал. Въпросът бе как да убеди Онър? Тя дори не желаше да го изслуша.

Когато младата жена отмести чинията, той се осмели да проговори:

— Много съжалявам, че точно вие сте открили Люк. Навярно гледката е била ужасна.

— Прав си. Но аз съм свикнала с неприятни гледки. Нищо ми няма, не се притеснявай. — Онър се усмихна, без да съзнава, че лицето ѝ издава огромната ѝ мъка. — Всъщност трябва да ти благодаря, задето

пое върху себе си отговорността за отстраняването на Майкъл от отделението.

— Дребна работа — отвърна Нийл и вдигна рамене. — Не бива да лишаваме смелия полковник от илюзиите му за по-силния пол. Сигурно нямаше да ми повярва, ако кажех, че съм бил мъртво пиян и съм ви оставил да се разпореждате.

— Вероятно — с презрителна гримаса отвърна Онър.

— Наистина ли сте добре, сестро?

— Напълно. Но се чувствам измамена.

Нийл свъси вежди и учудено попита:

— Измамена? Каква странна дума?

— Но на мен изобщо не ми се вижда странна. Знаеше ли, че съм завела Майкъл в стаята си, или блъфираше?

— Просто разсъждавах логично. Къде другаде да го настаните? Бях сигурен, че имате намерение да предадете Люк на военната полиция, следователно не можехте да приютите Майкъл в друго отделение. Прав ли съм?

— Да. Много си проницателен, Нийл.

— Нямате представа колко неща са ми ясни.

Тъй като не знаеше какво да отговори, младата жена извърна глава и се загледа през прозореца.

— Цигара? — протегна ѝ той табакерата си, опитвайки се да прикрие горчивината си от отказа ѝ откровено да разговаря с него.

— Не смея да пуша. Нийл. Главната сестра ще се появи всяка секунда. Предполагам, че полковникът вече е съобщил на всички и тя няма да позволи да я изпреварят. Нашата главна сестра обожава скандалните истории, когато не е замесена в тях.

— Дръпнете си от моята цигара. Струва ми се, че в момента имате нужда от нещо по-силно, отколкото чай.

— Ако още веднъж споменеш уискито, ще ти забраня да напускаш стаята си цял месец. Все пак, благодаря за цигарата. В момента трябва да правя поведение пред главната сестра, за да не ме изхвърли от корпуса. Страхувам се, че веднага ще ме подуши, ако пуша.

— Е, поне полковникът няма да спомене нищо за алкохола: сам попадна в клопката си.

— Колкото до уискито, ще ви бъда безкрайно задължена, ако не го споменавате пред никого. И още нещо — тя му протегна шишенцето с кофеин. — Раздай на всички по една чаена лъжичка — няма по-добър лек за махмурлука.

— Вие сте истински ангел — усмихнато изрече той.

В този момент главната сестра нахлу в канцеларията, ноздрите ѝ потръпваха като на хрътка. Нийл небрежно отдаде чест и изчезна, оставяйки Онър насаме с разгневената ѝ началничка.

ПЕТА ГЛАВА

Посещението на главната сестра бе първото през този ужасен и изтощителен ден. Веднага след нея пристигна комендантът на лагера, дребен полковник, който разбираше единствено от административното управление на болниците и се чувстваше безпомощен при вида на пациенти от плът и кръв. В ролята си на командващ на База 15 той трябваше да реши как да се проведе разследването. След като набързо огледа бараката с душовете, той позвъни в главната квартира на дивизията и поиска да изпратят инспектор от военната полиция. Претоварен от работа, комендантът нямаше време за губене с някакъв смъртен случай, при това сам се бе убедил, че става дума за самоубийство, въпреки че подробностите около него бяха изключително отблъскващи. Ето защо натовари с разследването интенданта на лагера — млад, симпатичен и интелигентен офицер, на име Джон Пенкуик и, отървал се от неприятното задължение, се зае с много по-сложната задача да закрие полевата болница.

Капитан Пенкуик бе още по-зает от началника си, но бе съвестен и трудолюбив и отдели време да инструктира пристигналия инспектор от военната полиция.

— Ще разпитам всички, които сметнете за необходимо — каза той и изгледа над очилата си сержант Уоткин, който му се стори благодарен и симпатичен. — Моля да не ме занимавате с подробности, но ако се усъмните в нещо, веднага ще ви се притека на помощ.

Сержант Уоткин остана десет минути в банята, придружен от майора, който по съвместителство бе и патолог на полевата болница. След това измина разстоянието между бараката и павилиона, заобиколи го и влезе през главния вход. Предупредена от потракването на завесата от бирени капачки, сестра Лангтри излезе да го посрещне. Сержантът одобрително я изгледа и си помисли: „Симпатична жена, навярно е и отличен офицер.“ Ето защо с удоволствие ѝ отдаде чест.

— Добър ден, сержант — каза сестрата и се усмихна.

— Вие ли сте сестра Лангтри? — формално попита той и свали фуражката си.

— Да.

— Сержантът Уоткин, от криминалния отдел на военната полиция. Натоварен съм с разследването на обстоятелствата около смъртта на сержант Дагет.

Младият човек говореше флегматично, но нищо не убягваше от острия му поглед. Когато се настаниха в канцеларията на сестра Лангтри, той отказа предложената му чаша чай и премина направо към целта на посещението си.

— Ще разпитам пациентите ви, сестро, но първо искам да ви задам няколко въпроса.

— Слушам ви — спокойно отвърна тя.

— Смятате ли, че бръсначът е негов?

— Да, сигурна съм. Неколцина от мъжете също използват бръсначи, но нито един не е с абаносова дръжка...

Тя реши да бъде напълно откровена и по този начин да постави сержанта на мястото му.

— Навярно не се съмнявате, че е било самоубийство, сержант? Направи ми впечатление начинът, по който Люк държеше бръснача. Пръстите му стискаха дръжката съвсем естествено. Освен това целият бе облян в кръв, което е нормално при дълбоките разрези, които е направил. Всъщност колко бяха?

— Само три, но и един е бил достатъчен да причини смъртта му.

— Какво е мнението на патолога? Доведохте ли свой човек, или ползвате услугите на нашия майор Мензис?

— Какво ще кажете, ако си полегна, а вие продължите разследването? — усмихнато попита сержант Уоткин.

Сестрата изглеждаше смутена като ученичка.

— О, извинете, сержант. Но работата ви живо ме интересува.

— Няма нищо, сестро, питайте каквото искате — прави ми удоволствие. А сега да говорим сериозно: почти съм убеден, че е било самоубийство. Права сте относно позицията на ръката върху бръснача, а майор Мензис потвърди, че сержант Дагет сам си е нанесъл смъртоносните удари. Просто ще разпитам пациентите ви за бръснача и ако всичко съвпадне, разследването ще приключи много бързо.

Онър облекчено въздъхна и се обърна към сержанта с очарователна усмивка:

— Толкова се радвам! Всеобщо мнение е, че душевноболните хора са способни на всичко, но ви уверявам, че пациентите ми, моите пациенти, са много кротки. Единствено сержант Дагет беше с по-буен нрав.

Полицаят любопитно я изглежда.

— Всички те са войници, нали, сестро?

— Да, разбира се...

— И повечето идват направо от фронта, иначе нямаше да бъдат „откачени“ Съжалявам, че се налага да ви противореча, но е невъзможно пациентите ви да бъдат така безобидни, както твърдите.

Онър разбра, че сержантът ще се занимава с разследването до изясняването на най-малките подробности. Въпросът бе дали е бил искрен, когато каза, че е убеден в самоубийството на Люк.

Разпитът на мъжете потвърди, че бръснарят с абаносова дръжка е принадлежал на Люк. Този на Мат имаше дръжка от слонова кост, а Нийл притежаваше комплект от три бръснача със седефени дръжки, направени по поръчка за баща му преди Първата световна война. Майкъл, Бенедикт и Нъгет използваша самобръсначки.

Пациентите от отделението не скриха омразата си към мъртвеца, нито се питаха да затруднят разследването, прикривайки се зад различни симптоми, характерни за душевноболните хора. Сестра Лангтри се боеше от своеволието им, породено от самотата и от скуката, което понякога ги караше да се държат детински, както в деня на пристигането на Майкъл. Но този път те се подчиниха на здравия разум и покорно отговаряха на задаваните им въпроси. Сержант Уоткин ги слушаше с жив интерес и стоически изтърпя безкрайните описания на болестта му, с които ги удостои Нъгет.

Майкъл беше единственият, когото интендантът пожела да разпита. Всъщност не бе разпит, по-скоро приятелски разговор, който се състоя в кабинета на капитана само защото бе невъзможно да останат насаме в павилион Х.

Майкъл не осъзнаваше, че видът му е най-красноречивата му защита. Стоеше пред интенданта, облечен с униформа, но без шапка — ето защо не отдаде чест. Капитан Пенкуик му направи знак да седне. Върху бюрото му бяха само документите, свързани с разследването на самоубийството на сержант Дагет. Рапортът на патолога обхващаше две написани на ръка страници, в които подробно се описваха раните, причинили смъртта, както и това, че в стомаха и в кръвта на мъртвеца не са открити наркотици, или токсични вещества. Рапортът на сержант Уоткин, също написан на ръка, беше по-дълъг и представляваше резюме на разговорите му с пациентите от павилион X и със сестра Лангтри. По време на война методите на съдебната медицина почти не се прилагаха, не се взимаха отпечатъци от пръсти. Ако бе заподозрял нещо, сержант Уоткин вероятно би се наел с подобна непосилна задача, въпреки че разбираше малко от тази техника. Но случаят му изглеждаше ясен и патологът потвърди мнението му.

Когато Пенкуик се обърна към Майкъл, в гласа му прозвуча леко смущение.

— Иска ми се да науча малко повече подробности около обстоятелствата, довели до смъртта на сержант Дагет — каза той. — Подозирахте ли, че сержантът се готви да ви предложи хомосексуална връзка? Опитвал ли се е да го стори и преди?

— Веднъж — отвърна Майкъл. — Но инцидентът остана без последствия, защото според мен сержант Дагет не беше истински хомосексуалист. Просто обичаше да създава неприятности.

— А вие, сержант? — смутено попита интендантът. — Имате ли хомосексуални наклонности?

— Не, сър.

— Изпитвате ли неприязън към този тип мъже?

— Не, сър.

— Защо?

— Защото съм се сражавал и под командата на хомосексуалисти. Имах приятели, които бяха такива, и всички до един бяха свестни хора. Разберете, че друго качество не ме интересува. В крайна сметка хомосексуалистите са като всички хора: някои са добри, други — лоши.

Капитан Пенкуик леко се усмихна.

— Имате ли представа защо сержант Дагет е насочил вниманието си точно към вас?

— Предполагам, че е прочел досието ми, сър — с дълбока въздишка отвърна Майкъл и изгледа интенданта право в очите. — Ако сте го проучили, вече знаете, че не за пръв път имам подобни проблеми.

— Да, знам и много съжалявам, сержант. Напускахте ли стаята на сестра Лангтри миналата нощ?

— Не, сър.

— Следователно, след инцидента в банята вече не сте видели жив сержант Дагет?

— Не, сър.

Капитанът кимна:

— Благодаря, сержант. Това е всичко.

— Благодаря, сър.

След излизането на Майкъл капитан Пенкуик събра в папката си всички рапорти, свързани със смъртта на сержант Дагет, приготви си бял лист и се зае да пише доклада си до коменданта на База 15.

ШЕСТА ГЛАВА

Въпреки че оставаше около месец до окончателното ликвидиране на База 15, петимата пациенти от павилион X и тяхната сестра се почувстваха изолирани от всички след смъртта на Люк Дагет. Самите те почти не контактуваха помежду си, усещайки страха и съмненията, които витаеха в отделението. Очевидно страдаха безмерно и всеки се бе затворил в себе си, преследван от срам и съмнения, за които се страхуваше открито да говори. Живееха като в кошмарен сън и се молеха разследването да приключи колкото е възможно по-бързо.

Въпреки че също бе погълната от проблемите си, Онър Лангтри неспокойно се взираше в лицата на пациентите си и търсеше признаци на душевно разстройство. За нейна изненада и щастие те не се появиха. Затворени в себе си, мъжете не се откъснаха от действителността, но изключиха от живота си доскоро любимата си сестра. Онър имаше чувството, че е запратена в далечна орбита и вече не съществува за пациентите си, освен когато се налагаше да изпълнява ежедневните си задължения: да приготви чая, да ги събуди и да инспектира почистването на помещението, да ги придружи до плажа, вечер да ги настани по леглата. Мъжете неизменно бяха учтиви към нея, но вече не можеше и дума да става за приятелство между тях и сестра Лангтри.

Идваше ѝ да заудря с юмруци по стената, когато усети промяната в тях, да изкрещи, че не заслужава толкова жестоко наказание, че страда също като тях, че точно сега най-много се нуждае от приятелството им, че я убиват с поведението си. Но не направи нищо, не промълви нито дума. Измъчвана от чувството си за вина, тя тълкуваше реакцията им посвоему: казваше си, че са прекалено добри, за да я обвинят, че е изменила на дълга си, на самите тях. Лудост, каква лудост! Бе изпаднала в умопомрачение, изоставила бе пациентите си заради физическото си удоволствие. Ако разсъждаваше трезво, Онър навярно щеше да осъзнае абсурдността на предположението си, но обичайното ѝ здравомислие беше изчезнало.

Бе познала страданието, но никога не бе изпитвала толкова ужасяваща мъка, която сякаш я задушаваше, подсилвана от мисълта, че задружното семейство, което представляваше павилион X, вече не съществува.

Три дни след смъртта на Люк тя съобщи на Нийл, че разследването е приключило.

— Така ли? — безразлично попита той.

Продължаваше да идва в канцеларията ѝ, но говореха само за незначителни неща.

— Да, полковникът побърза да ме осведоми днес следобед, сетне ми го съобщи и главната сестра. Заключение е: самоубийство, предизвикано от пълна депресия, предизвикана от патологична мания. Много термини, които не обясняват нищо, но звучат добре в официалния рапорт.

— Казаха ли нещо друго? — заинтересува се младият мъж и се приведе да изтръска пепелта от цигарата си.

— Не. Естествено, гледат ни накриво, но официално никой не ни обвинява.

— А вас мърриха ли ви? — престорено небрежно попита Нийл.

— По принцип — не. Но главната сестра не се въздържа да коментира присъствието на Майкъл в стаята ми. За щастие, безупречната ми репутация ѝ попречи да даде свобода на въображението си. Навярно не можеше да си представи, че ще отвлека бедния Майкъл, за да задоволя физическите си желания, но все пак подчерта, че е разочарована от мене. Всъщност напоследък имам чувството, че съм разочаровала всички...

Нийл затвори очи. В продължение на три дни непрекъснато мислеше за нея, представяше си я заедно с Майкъл, питаше се дали са се любили. Предателството ѝ го измъчваше, въпреки че се опитваше да бъде обективен и да прояви разбиране. Въпреки усилията си, не успя да преодолее мъчителната си ревност и желанието на всяка цена да притежава Онър Лангтри, независимо от очевидното ѝ предпочитание към Майкъл. Нийл не можеше да се примири с мисълта, че заради Майкъл е забравила досегашните си любимци, но любовта му към нея бе все така силна. Непрестанно си повтаряше: „Никога няма да се

предам. Рано или късно ще я притежавам, защото се оказах достоен син на баща си. Едва сега го разбирам, чувствам се странно, но прекрасно.“

Нийл знаеше, че сестра Лангтри страда безмерно, и не злорадстваше, но се надяваше, че страданието ще ѝ помогне да се осъзнае и да се върне в предишния си свят, където нямаше място за Майкъл.

— Не се ядосвайте — най-сетне промълви той.

Онър си помисли, че той има предвид мъмренето, което бе получила от главната сестра, и невесело се усмихна.

— Няма значение. Слава богу, всичко свърши. Жалко, че Люк беше толкова нетърпим. Съжалявам, че е мъртъв, но призракът му все още витае сред нас. Животът ни се превърна в ад.

— Смятате ли, че вината е само негова? — попита Нийл.

Надяваше се, че след приключването на разследването напрежението между него и Онър ще изчезне и отново ще разговарят като приятели.

— Не — тъжно отговори младата жена. — Вината е единствено моя.

Майкъл почука и надзърна през вратата.

— Чаят е готов, сестро.

Тя изведнъж забрави за присъствието на Нийл и през рамото му се втренчи в Майкъл.

— Влез за момент, ако обичаш. Трябва да говорим. Нийл, бъди така добър да правиш компания на другите. Можеш да им съобщиш новината. Идвам след минута...

Майкъл влезе и затвори вратата. На лицето му бе изписана мъка и същевременно боязън. Онър имаше чувството, че би дал мило и драго да се намира всякъде другаде, но не и при нея.

Майкъл действително се чувстваше крайно неловко, но чувствата, които бушуваха в душата му, няхаха нищо общо със сестра Лангтри. И все пак тя бе главната причина за терзанията му. Изпитваше панически страх, че ще грохне пред нея, и същевременно изгаряше от желание да сподели болката си. Но така щеше да отприщи бент, който трябваше завинаги да остане затворен. Всичко бе свършено, а може би никога не бе започвало. Чувстваше се безкрайно объркан и смутен, вираше се в любимата жена и отчаяно си казваше,

че няма връщане назад. Съдено беше мъката да си остане в него, защото нямаше право да я сподели със сестра Лангтри. Не можеше да ѝ даде щастието, което тя искаше и заслужаваше. Разбираше, че ѝ е нанесъл дълбока рана, и мъката бе изписана по лицето му.

Страдалческото му изражение накара Онър Лангтри да изпита още по-остро болката от наранената си гордост и тя гневно извика:

— О, за бога, не ме гледай така? Да не си въобразяваш, че ще падна на колене и ще те моля за още? По-добре да умра! Чуваш ли, предпочитам да умра!

Младият мъж потръпна, пребледня, но стисна зъби и не ѝ отговори.

— Уверявам ви, сержант Уилсън, че изобщо не възнамерявам да подновя интимните си отношения с вас — упорито продължи тя. — Повиках ви, за да ви съобщя резултата от разследването — потвърдено е, че Люк се е самоубил. Както всички нас, вие сте оправдан. Навярно сега ще престанете да гледате като пребито куче и да се самообвинявате! Това е всичко.

Майкъл внезапно осъзна, че тя се измъчва най-много от мисълта, че я е пренебрегнал. Ужасен от откритието си, той се опита да се постави на нейно място, да изпита унижението и болката на отхвърлената от любимия си жена. За жалост, липсата на самочувствие му попречи да я разбере напълно. Не можеше да си обясни реакцията ѝ не защото бе безчувствен, заслепен или безразличен към нея, но защото смъртта на Люк го бе накарала да забрави случилото се през онази нощ в стаята ѝ. Разкъсван от съмнения и угризения на съвестта, не се бе замислил как тя ще изтълкува поведението му. А сега беше прекалено късно.

Въпреки че изглеждаше болен, измъчен и странно беззащитен, Майкъл все пак успя да се овладее и без всякаква ирония изрече:

— Благодаря.

— Не ме гледай така! — отново изкрещя сестра Лангтри.

— Съжалявам...

— И аз, повярвай ми.

Тя се втренчи в книгата върху бюрото си. Стори ѝ се, че са написани с йероглифи, защото не можеше да схване съдържанието им. Внезапно мъката я задуши, почувства, че повече не може да издържи. Вдигна очи, изпълнени с любов и прошепна:

— Майкъл! О, Майкъл...

Но той вече си беше отишъл.

Необходими ѝ бяха цели пет минути, за да се успокои. Цялата трепереше, зъбите ѝ тракаха, струваше ѝ се, че полудява, горчиво съжеляваше за избухването си. Не предполагаше, че е способна така да нарани човека, когото обичаше, нито че може да страда толкова силно от предателството му. В главата ѝ се въртеше една и съща мисъл: „Господи, ако това е любов, излекувай ме от нея. Излекувай ме или ме остави да умра, защото нито миг повече не мога да понасям страшната агония...“

Най-сетне стана, понечи да вземе шапката си, закачена зад вратата, но си спомни, че трябва да се преобуе. Ръцете ѝ още трепереха и дълго не успя да завърже обувките и да нахлузи гетрите си. Нийл се появи в момента, когато тя се навеждаше за кошничката си.

— Тръгвате ли си вече? — изненадано и разочаровано попита той.

Надяваше се да продължат прекъснатия си разговор, но както винаги, Майкъл му бе попречил.

— Уморена съм до смърт. Ще се справите ли без мене?

Нийл загрижено се втренчи в лицето ѝ и забеляза безграничното ѝ отчаяние. Инстинктивно хвана ръката ѝ и я разтърка, за да я стопли.

— Не, скъпа сестро — промълви той. — Знаете, че не можем да се справяме без вас. Но този път сте извинена. Идете да си легнете и гледайте добре да се наспите.

Онър възнагради с усмивка своя стар и верен приятел и се запита защо пристигането на Майкъл е сложило край на любовта ѝ към него. Бедата бе, че не можеше да проумее логиката, на която бе подчинена любовта — ако изобщо тя съществуваше.

— Благодаря ти, винаги успяваш да ме успокоиш — прошепна тя.

Когато чу от устата ѝ фразата, която самият той често употребяваше, сърцето на Нийл се сви и той пусна ръцете ѝ. Все още не бе дошъл моментът да ѝ каже онова, за което копнееше.

Взе кошничката ѝ и я изпрати, сякаш бе домакин, а тя — гостенка. Когато се разделиха на стълбата, той се облегна на перилата и се загледа след нея, докато силуетът ѝ се стопи в мрака. Сетне вдигна очи към притъмнялото небе и се заслуша в звука на водните капки,

които се стичаха от листата на дърветата, в нестройния хор на жабите и в непрестанния шум на приборя. Въздухът беше влажен, навярно скоро щеше да завали. „Дано Онър побърза, иначе ще се намокри...“ — каза си той.

— Къде е тя? — попита Нъгет.

Нийл се настани до масата и посегна към чайника.

— Има мигрена — отвърна Нийл, без да погледне към Майкъл, който имаше вид, сякаш също страда от ужасно главоболие. Сетне се намръщи и възкликна:

— Ненавиждам ролята на домакиня. Кой пак скри млякото.

— Аз — отговори Нъгет. — Прекрасна новина, нали? Едва сега вярвам, че с Люк е свършено. Какво облекчение!

— Бог да се смили над душата му — с гробовен глас произнесе Бенедикт.

— И над всички нас — прибави Мат.

Нийл наля чая във всички канчета и започна да ги подава на другарите си. „В отсъствието на Онър вечерният ритуал губи смисъла си“ — помисли си той, докато наблюдаваше Майкъл, чието внимание бе съсредоточено върху Мат и Бенедикт.

Нъгет важно извади някаква дебела книга, разтвори я далече от канчетата с чая и започна да я прелиства. Майкъл го изгледа едновременно развеселено и трогнато и попита:

— Това пък какво е?

— Доста мислих върху думите на полковника — обясни Нъгет и с благоговение докосна книгата, сякаш беше Библия. — Смятам да уча вечерно време и да си взема матурата. След това ще се запиша да следвам медицина. Какво ще кажеш?

— Браво, старче! Желая ти успех! — отвърна Майкъл.

Нийл не откъсваше очи от него и си мислеше: „Харесвам го и същевременно го ненавиждам. Ето поуката, която баща ми искаше да извлека от войната: «Не позволявай на сърцето си да ти попречи да изпълниш дълга си и не съжалявай след свършения факт»“. Ето защо невъзмутимо се намеси в разговора:

— Всички ние трябва да решим как ще живеем, след като свалим униформите. Питам се как ли ще изглеждам в костюм — никога досега не съм се обличал официално...

Както очакваше, Мат пръв реагира на забележката му.

— Как ще си изкарвам прехраната? — възкликна слепецът и по тона му пролича, че мисълта отдавна го измъчва. — Какъв счетоводител ще бъда, когато съм сляп? Военните няма да ми дадат пенсия, защото според тях зрението ми е наред. Господи, Нийл, какво ще правя?

Мъжете застинаха на местата си и се втрениха в Нийл. „Ето че настъпи дългоочакваният момент! — каза си Нийл, не по-малко от другарите си затрогнат от страданието на Мат, но твърдо решен да изпълни плана си докрай. — Сега трябва да дам на Майкъл да разбере какво се очаква от него“.

Той окуражително сложи ръка върху рамото на Мат и промълви:

— Ще се погрижа за тебе, Мат. Не се безпокой, няма да те изоставя.

— Никога не съм бил просяк и няма да приема благодеянието ти — гордо отвърна слепецът.

— Не ти правя благодеяние — прекъсна го Нийл. — Изпълнявам дълга си. Много добре разбираш какво искам да кажа. Ние сключихме договор и все още не съм изпълнил задължението си по него — докато изричаше последните думи, той впи поглед в Майкъл.

— Да, прав си... — отвърна Майкъл. Моментално разбра какво се очаква от него и дори изпита известно облекчение, че го задължават да го направи, вместо да молят за съгласието му. Отдавна знаеше, че това е единственото разрешение, но не го желаше и нямаше смелостта сам да го предложи.

— Съгласен съм с Нийл — повтори той. — Не става въпрос за благодеяние, Мат. Нашият приятел просто изпълнява задължението си.

Майкъл извърна очи от неумолимото лице на Нийл и с обич изгледа слепеца.

СЕДМА ГЛАВА

Точно когато Онър Лангтри отвори вратата на бараката, дъждът се изля като из ведро и след секунда стаята се изпълни с животинки и насекоми: жаби, пиявици, комари, паяци, които сякаш се страхуваха да не намокрят краката си, мравки, слели се в гъст черен поток, нощни пеперуди, хлебарки. Тъй като и на двата прозореца имаше мрежи, тя обикновено не използваше мрежата против комари, но сега побърза да я спусне около леглото си.

Взе душ, облече халата си, подпря на стената две тънки възглавнички и се облегна върху тях, стиснала в ръката си книга, която нямаше сили да отвори. Усетила, че не може да заспи, тя се заслуша в глухото барабанене на дъжда по ламаринения покрив. В детството ѝ това бе най-прекрасният звук на света, защото за селяните дъждът означаваше благоденствие и живот. Но тук, сред гъстата джунгла, проливният дъжд предизвикваше само разруха и гниене. Шумът му заглушаваше всичко, освен гласовете, които отекваха в главата на младата жена.

Ужасът, който бе изпитала, откривайки в себе си способността да нарани любимия човек, постепенно се замени от апатия. Но същевременно в нея възникна желанието да оправдае постъпката си. Майкъл я бе подложил на нечувано унижение, изразявайки откритото си предпочитание към мъж. И то към Люк Дагет!

Сепна се и си каза, че няма смисъл да си припомня случилото се и да се измъчва. Чувстваше се безкрайно уморена и отвратена от себе си. Как бе допуснала да я подложат на подобно унижение? Що за човек беше Майкъл Уилсън? Помисли си, че няма смисъл да задава безкрайни въпроси, на които не можеше да отговори.

Мрежата против комари я задушаваше и тя нетърпеливо я отметна — и без това не бе чула пронизителното бръмчене на комар, наподобяващо звука на пикиращ бомбардировач. Забравяше, че оглушителното барабанене на дъжда по покрива заглушава всеки шум. Освен това мрежата не пропускаше достатъчно светлина. Изведнъж

Онър се почувства по-добре — реши да почете с надеждата, че скоро ще заспи.

От процепа на тавана се изтърси голяма пиявица, падна върху крака на Онър и се загърчи. Потръпвайки от отвращение, младата жена я хвана и се опита да я изтръгне от плътта си, но не успя. Скочи от леглото, запали цигара и без да мисли, че ще се изгори, притисна върха ѝ до хлъзгавия гръб на отвратителното създание. Пиявицата беше огромна, дълга петнайсетина сантиметра, и младата жена не можеше да я гледа как смуче кръвта ѝ и се издува, докато преситена, се изтърколи встрани като доволен мъж.

Най-сетне пиявицата бе обгорена достатъчно и падна на земята. Все още разтреперана, Онър побърза да я смачка с тежката си обувка. Чувстваше се омърсена като героиня от викториански роман. Какво отвратително създание! Какъв отвратителен климат! И дъждът, който неспирно барабанеше по ламаринения покрив...

Мястото, където жадно се бе залепила пиявицата, започна да кърви, защото антикоагулиращият секрет, отделян от жадната ѝ уста, бе проникнал дълбоко в плътта. Онър си каза, че незабавно трябва да промие раната, за да не се инфектира.

Едва ли имаше по-жесток начин тя да почувства за пръв път тежките условия на живот в База 15. Докато почистваше раната си с йод, си каза, че всъщност никога не се е замисляла по този въпрос. Досега лагерът ѝ напомняше мрачен филмов декор, на фона, на който се разиграваха различни човешки драми. База 15 не бе създадена да задоволява нуждите на хората, а на войната. Бе построена без оглед удобствата на персонала или благополучието на пациентите. Не бе чудно, че създаваше впечатлението за неестествен, изрисуван върху картон свят.

Вдигнала крака си на стола, заобиколена от просмуканите с влага стени, по които тук-там растеше мъх, дочуваща шумоленето на хлебарките, които чакаха стаята да потъне в мрак, сестра Лангтри се огледа, сякаш едва сега се събуди от кошмарния си сън и за пръв път изпита носталгия. „О, как се радвам, че ще се завърна у дома“ — мислено възкликна тя.

ЧАСТ ШЕСТА

ПЪРВА ГЛАВА

На другия ден, около четири часа следобед, Онър Лангтри влезе в стаята на сестрите. Чувстваше се малко по-добре и жадуваше да изпие чаша чай в компанията на колежките си. В стаята седяха пет сестри, разположили се около две маси. На канапето се бе настанила сестра Доукин, вдигнала краката си на стол. Главата ѝ клюмаше към мощната ѝ гръд. Очите ѝ вече се притваряха, когато позна жената, която стоеше на вратата, усмихна ѝ се и ѝ направи знак да се приближи.

Докато прекосяваше стаята, за да седне до приятелката си, Онър почувства, че ѝ се завива свят, и бе обзета от паника. Знаеше, че не спи достатъчно и че не се храни добре. Сигурно бе, че ако не внимава, ще се разболе. Опитът, придобит от работата в павилион X, ѝ подсказа, че поведението ѝ е продиктувано от желанието да забрави проблемите си, удобен начин да се отърве от отговорността си, без да моли главната сестра да я премести в друго отделение. Но бе прекалено горда, за да се предаде, затова реши, че трябва да спи и да се храни. Довечера щеше да вземе приспивателно, до каквото не беше прибягвала след сцената, разиграла се между Майкъл и Люк в канцеларията ѝ.

— Седни, миличка, изглеждаш преуморена — каза по-възрастната жена и без да става, придърпа най-близкия стол.

— И ти не си по-добре, щом успя да задремеш тук.

— Снощи имах тежко дежурство — обясни Сали Доукин и намести по-удобно краката си. — Онези глупачки сигурно клюкарстват по наш адрес — тя посочи насядалите наоколо сестри. — Да беше чула какво говори нашата шефка, — като я слуша човек, ще си помисли, че няма по-голяма курва от тебе!

Думите на приятелката ѝ накараха Онър да потръпне и да си помисли, че дъртата глупачка би трябвало да си държи езика зад зъбите, но вместо това бе предпочела да издрънка историята на най-добрата си приятелка, която бе побързала да я разпространи из лагера. Сега всички знаеха, че безукорната Онър Лангтри е прекарала нощта с

някакъв войник в стаята си, както и ужасяващите подробности около самоубийството на Люк. За щастие, репутацията ѝ беше безупречна и почти всички вярваха, че поведението ѝ е било продиктувано от безкористна загриженост за нещастния войник. Онър видя, че сестрите от другите две маси любопитно я наблюдават, и си помисли: „Господи, ако разберат с какво съм се сблъскала: полова извратеност, убийство, отхвърлена любов... Не, не и с убийство — поне за това не бива да се притеснявам.“

Сали Доукин внимателно я гледаше с проницателните си, умни очи. Онър въздъхна, но продължи да мълчи. По-възрастната сестра реши да изиграе последния си коз.

— Знаеш ли, скъпа, че другата седмица се връщаме в добрата стара Австралия?

Онър замалко не изпусна чашата си, чайт се разплиска върху масата.

— По дяволите! — извика тя. — Виж какво направих! — сетне извади носната си кърпа от кошничката и се залови да бърше масата.

— Имам чувството, че не се радваш — настоя сестра Доукин.

— Просто съм изненадана. Кога го научи, Сали?

— Преди няколко минути, лично от нашата мила началничка. Нахлу в отделението и ни го съобщи — стискаше устата си, сякаш цяла седмица е яла стипца. Сигурно е сломена — ще трябва да се върне в скапания санаториум, който е управлявала преди войната. Няма да я приемат на работа в нито една сваястна клиника или дори в окръжна болница. Питам се как е успяла да се издигне толкова в армията.

— Аз също не мога да си го обясня — отвърна Онър, простря кърпичката си на ръба на масата, сетне си наля нова чаша чай. — Знаеш ли, винаги ми е напомняла надзирателка във фабрика. Дано да я оставят в армията — може да ѝ дадат и по-голяма пенсия, защото вече е на доста напреднала възраст.

— Ха — това ще бъде по-голям късмет, отколкото заслужава — сестра Доукин се пресегна за чайника и отново напълни чашата си, сетне продължи:

— Право да ти кажа, съжалявам, че трябва да се върна в Австралия. Мразя База 15, както и всичките полеви болници, където са

ме изпращали, но винаги съм обичала работата си и най-вече свободата. Да, свободата...

— Права си, Сали, и аз изпитвам същото. Спомняш ли си онзи лагер в Нова Гвинея, когато само ние двете бяхме в състояние да оперираме? Никога няма да го забравя!

— Справихме се блестящо, нали, скъпа — гордо произнесе сестра Доукин. — Закърпихме горките момчета по-добре от всеки хирург, а шефът ни предложи за награждаване с ордена на дивизията. Повярвай, че това е отличието, с което най-много се гордея.

— Донякъде съжалявам, че войната свърши — промълви Онър. — Страхувам се от цивилния живот. Отново ще нося подлоги и ще слушам безкрайните оплаквания на капризни пациентки. С моя късмет сигурно ще попадна в гинекологичното отделение. Жалко — с мъжете се работи по-лесно.

— Права си. Когато жените постъпят в болница, очакват да ги обслужват като херцогини. Но мъжете се превръщат в истински светци и се стараят да докажат, че съпругите им никога не са се грижили за тях така добре, както медицинските сестри.

— Какво ще правиш след демобилизацията, Сали?

— О, навярно първо ще си почина — без особен ентузиазъм каза сестра Доукин. — После ще се върна в „Норт Шор“ Работила съм в още две болници, но почти целият ми живот премина в „Норт Шор“ — там се чувствам като в роден дом. Не зная дали на другите колежки ще им бъде приятно да ме видят, но главната сестра сигурно ще се зарадва. Освен това очаквам да ме повишат и да ме направят нейна заместничка. А ти, Онър? Навярно ще се върнеш в „Принс Алфред“? Знаеш ли, никога не съм обичала големите болници.

— Право да ти кажа, не знам — питам се дали да отида в „Калан Парк“.

Когато чу името на психиатричната болница, Сали Доукин рязко се изправи на мястото си и строго изгледа по-младата си колежка.

— „Калан Парк“? Сериозно ли говориш, Онър?

— Съвсем.

— Сигурно си полудяла. Много добре знаеш, че всички смятат за измет сестрите, които работят в психиатрията.

— Притежавам всички необходими дипломи и винаги мога да постъпя, където си поискам. Но ми се струва, че ще бъде по-полезна в

психиатрията след опита, който натрупах в павилион Х.

— Миличка, не е едно и също! „Тропическата лудост“ е временна, повечето пациенти скоро се възстановяват. Но нещастниците, които прекрачват прага на лудницата, са осъдени да останат там до края на живота си...

— Зная, зная... но се надявам, че всичко ще се промени. По време на войната бе постигнат значителен напредък в пластичната хирургия, защо не и в психиатрията? Искам да съм там, когато промените настъпят.

Сестра Доукин добродушно я побутна по ръката.

— Скъпа, ти най-добре знаеш какво искаш, освен това не съм свикнала да изнасям проповеди. Запомни едно: рискуваш много. Ненаправно казват, че сестрите, които работят в психиатрията, обикновено са по-откачени от пациентите си.

В този момент в стаята влезе Сю Педър и се озърна, за да види от коя маса ще я посрещнат по-дружелюбно. Когато забеляза двете жени, седнали на канапето, тя широко се усмихна на Сали Доукин и надменно кимна на Онър.

— Ето я и младата Педър. Научи ли новината, Сю? — извика сестра Доукин, раздразнена от грубостта на младото момиче.

Принудена да отговори. Сю Педър колебливо се приближи до тях, сякаш усещаше някаква лоша миризма.

— Не, какво има? — попита тя.

— Дните ни тук са преброени, миличка.

Лицето на момичето внезапно се оживи и то радостно извика:

— Да не искаш да кажеш, че се връщаме у дома?

— Точно така.

Очите на сестра Педър се насълзиха, устните и потръпнаха и тя широко се усмихна, сетне възкликна:

— Най-сетне — какво щастие!

— Е, поне една от нас реагира нормално — присмехулно изрече сестра Доукин. — Личи си, по-голяма част от тукашните сестри са закоравели бойни коне.

Сю Педър се разплака още по-силно, но не пропусна да се възползва от забележката на Сали и да уязви сестра Лангтри.

Докато се заливаше в сълзи и хълцаше, изведнъж произнесе така ясно, че всички в стаята я чуха:

— Господи, какво ще кажа на бедната му майка!

— О, я престани! — възмутено избоботи сестра Доукин. — И не се прави на дете. Ненавиждам крокодилските сълзи! Кой ти дава право да съдиш по-старшите от тебе?

Онър смутено скочи на крака и извика:

— Сали, моля те, не се бъркай. Безполезно е!

Насядалите на съседните маси сестри вече не се преструваха, че не са забелязали скандала. Онези, които седяха с гръб, обърнаха столовете си, за да не пропуснат нещо. Всъщност не изпитваха лоши чувства към Онър — просто искаха да видят как Сали Доукин ще постави на мястото ѝ малката глупачка Сю Педър.

Младото момиче привидно избърса очите си и продължи с глас, задушаван от сълзи:

— Благонравната сестра Лангтри, която прекарала цялата нощ със сержант Уилсън под предлог, че го лекува от шока! Какъв късмет за теб. Онър, че живееш сама в цялата барака. Но аз много добре знам какви са ви отношенията със сержанта Люк ми разказа всичко!

— Млъкни, малка кучко! — извика сестра Доукин, забравила дискретността в гнева си.

— Няма нищо. Сали — опита се да я успокои Онър, която жадуваше да избяга от стаята.

— Как да няма! — извика сестрата с гръмливия си глас, който караше стажантките да треперят от страх. — Забранявам ти да правиш гнусни намеци, малката! Как не те е срам да обвиняваш Онър във връзка с войник, след като самата ти до уши беше влюбена в един от тях!

— Как се осмеляваш! — възкликна сестра Педър.

— Да, осмелявам се! — отвърна Сали Доукин, от която, въпреки небрежната ѝ поза, лъхаше авторитет. — Запомни, че след няколко седмици всичко ще се промени, че в цивилния живот ще бъдеш само някакво незначително момиченце. Предупреждавам те: не се опитвай да постъпиш в болницата, където работя аз! Не бих те взела дори за санитарка! Нещастieto на момиченца като тебе е, че се мислят за принцеси, когато облекат офицерската униформа...

Възмутената ѝ тирада бе прекъсната от силен вик на отчаяние, който накара двете жени да забравят свадата си. Онър Лангтри се

стовари върху канапето и се разхлипа; очите ѝ бяха сухи, но гърдите ѝ конвулсивно се повдигаха.

О, какво облекчение бе да се изтръгне от заредената с напрежение атмосфера, от прекалената загриженост на Сали Доукин и от омразата на Сю Педър, най-сетне да даде израз на страданието, което от няколко дни я задушаваше като заседнала в гърлото ѝ буца.

— Видя ли какво направи! — сопна се Сали, свали краката си от стола и тронаво се приближи до Онър, като през рамо подвижна на младото момиче:

— Хайде, изчезвай!

Изплашена, Сю Педър побърза да напусне стаята, докато другите сестри се тълпяха около Онър Лангтри, която повечето от тях харесваха и обичаха.

Сестра Доукин поклати глава и се залови да масажира раменете на младата жена, която все още конвулсивно потръпваше.

— Хайде, скъпа, успокой се. Крайно време беше да си поплачеш. Миличката... колко мъка и болка си изтърпяла...

Но утешителните думи на приятелката ѝ не проникваха до съзнанието на Онър Лангтри, тя не виждаше загрижените лица на надвесените над нея сестри. За пръв път от дни насам тя изпита облекчение и заплака.

ВТОРА ГЛАВА

Новината за закриването на База 15 стигна до павилион X чрез ординареца, който, усмихнат до уши, непрекъснато повтаряше:

— Най-после! Най-сетне се връщаме в родината!

Майкъл не изтича веднага на верандата, за да сподели новината с другарите си. Застанал неподвижно сред кухничката, той разсеяно пригладваше веждите си с едната си ръка, а с другата масажираше гърдите си. „Толкова скоро! — отчаяно си помисли той. — Толкова скоро... Но аз не съм подготвен, страхувам се. Не се чувствам угнетен, нито изпитвам колебание. Просто се страхувам от бъдещето, от неизвестността. Но съм длъжен да направя онова, което искат от мен, и знам, че имам достатъчно сили. В крайна сметка, така е най-добре за всички... за мен. И за нея.“

Излезе на верандата и небрежно съобщи:

— По това време другата седмица вече ще сме на път за Австралия.

Думите му бяха посрещнати от гробно мълчание. Излегнал се на най-близкото легло. Нъгет отпусна дебелия учебник, който без особени усилия бе получил от полковник Доналдсън, и се втренчи пред себе си. Дългите пръсти на Мат се свиха в юмруци, а лицето му се изопна. Наведен над лист хартия, докато рисуваше ръцете на слепеца, Нийл изпусна молива и като че се състари с десет години. Само Бенедикт, който се клатушкаше напред-назад върху дървения стол, изобщо не реагира.

Устните на Нъгет потръпнаха и бавно се разтегнаха в усмивка.

— Наистина ли се връщаме у дома? Значи ще видя мама!

Но вкамененото лице на Мат не се отпусна и Майкъл се досети, че той мисли за предстоящата среща с жена си.

Нийл изруга, вдигна молива, но разочаровано установи, че моделът му е променил позата си. Стана, приближи се до перилата и обърна гръб на всички.

— По дяволите! — повторно изруга той, загледан в ръцете си.

— Бен! — извика Майкъл. — Бен, чуваш ли? Дойде време да се приберем у дома, връщаме се в Австралия!

Но Бенедикт с нищо не показа, че го е чул; затворил очи, с безизразно лице продължаваше да се люлее на стола, който заплашително поскърцваше.

— Ще ѝ кажа! — внезапно извика Майкъл.

Обръщаше се към всички, но всъщност думите му бяха адресирани към Нийл, който не се обърна, ала раменете му се изпънаха — вече не изглеждаше безпомощен, отпуснат и уморен, а властен и агресивен.

— Не, Майк — заплашително изрече той, — няма да ѝ кажеш!

— Трябва — настоя Майкъл, без да погледне Мат, Нъгет и Бенедикт.

— Няма да ѝ кажеш нито дума. Майк! Не можеш да го направиш без съгласието ни, а ние не ти го даваме.

— Мога и ще го направя. Сега вече няма значение — нищо няма да се промени, ако тя научи. И без това сме решили какво да правим.

Той сложи ръка на рамото на Бен, сякаш клатушкането му го дразнеше, и Бенедикт веднага престана.

— Поех най-тежкото задължение — продължи Майкъл, — защото съм единственият, който може да го изпълни, и защото съм главният виновник за случилото се. Но нямам намерение да страдам мълчаливо — не съм толкова голям герой. Да, знам, че не съм единственият, който страда, но все пак ще ѝ кажа всичко.

— Забранявам ти! — извика Нийл. — Ако го направиш, ще те убия! Прекалено опасно е...

Майкъл отвърна без капчица ирония:

— Няма смисъл да го правиш. Достатъчно убивахме...

Дочуха се тихите стъпки на сестра Лангтри; мъжете замръзнаха на местата си. Младата жена излезе на верандата и озадачено ги изгледа: питаше се какъв разговор е прекъснала, защото очевидно се караха. Ако някой я бе изпреварил и им бе съобщил за закриването на База 15, новината едва ли би предизвикала подобна реакция.

Мат наруши мълчанието, като възкликна:

— Ах, тези стъпки, леки и прекрасни! Единствените стъпки на жена, които познавам. Когато виждах, не се заслушвах, не се стараех

да разпознавам звуците. Ако жена ми влезе в този момент, няма да разбера коя е.

Онър се приближи до слепеца и сложи ръце на рамената му.

— Грешиш, Мат. Веднъж седмично чуваш и стъпките на главната сестра.

Мат затвори незрящите си очи и леко се облегна назад, без да докосва тялото ѝ, сетне усмихнато изрече:

— Вие грешите. Тя не ходи като жена. Винаги имам впечатлението, че в помещението влиза някой стар полицай.

Младата жена още по-силно стисна раменете му и избухна в смях, сякаш се забавляваше от някаква шега, която само тя знаеше. Когато се овладя, възкликна:

— О, Мат, какво подходящо сравнение! Сали Доукин ще умре от смях, когато ѝ го кажа.

Захвърлил учебника, Нъгет се обади от леглото:

— Сестро, научихте ли голямата новина? Връщаме се у дома! Ще видя мама!

— Да, Нъгет, знам. Наистина е чудесно.

Нийл продължаваше да стои обърнат с гръб до перилата. Сестра Лангтри се наведе да разгледа рисунката му, сетне се изправи и отдръпна ръцете си от рамената на Мат. Едва тогава се осмели да погледне към Майкъл. За миг очите им се срещнаха, в тях се четеше само ледена учтивост и безразличие, сякаш бяха непознати, които се разминават на улицата.

Младата жена се обърна и отиде в канцеларията си.

Нийл се появи след няколко минути и решително затвори врата след себе си, сякаш съжаляваше, че не може да постави табелка с надпис: „Моля, не ни безпокойте“. Хвърли мрачен поглед върху зачервеното ѝ лице и подутите ѝ очи и смръщи вежди:

— Плакали сте.

— Като водопад — бързо изрече тя. — Станах за смях пред всички сестри в салона. Навярно колежките ми не са очаквали подобен спектакъл. Онази, банкерската дъщеря, се появи в неподходящ момент и публично ме обвини, че съм причинила смъртта на Люк. Приятелката ми Сали Доукин, от неврологията, счете за необходимо да

ме защити и двете се скараха, а пък аз най-ненадейно се разревах. Смешно, нали?

— Сигурна ли сте, че не криете нещо?

— Господи, нима бих могла да си съчиня такава нелепа история — изрече Онър с обичайния си спокоен глас.

— Сега по-добре ли сте? — попита той и ѝ предложи цигара.

— Вътрешно — да — усмихнато отговори младата жена. — Но външно изглеждам ужасно. Чувствам се като умряла мишка, която котката е довякла вкъщи, за да си поиграе с нея. Или като разтегната пружина.

— Метафората ви не е много подходяща.

Онър замислено отвърна:

— Зависи... ами ако мишката е била механична? Знаеш ли, понякога наистина се чувствам като курдисана играчка.

Нийл примирено въздъхна.

— Е, сестро, както искате. Повече няма да ви досаждам и ще ви оставя да се наслаждавате на усамотението си.

— Благодаря, Нийл. Трогната съм от загрижеността ти.

— Доколкото разбирам, всичко ще свърши след седмица — небрежно произнесе той.

— Точно така. Предполагам, че искат да ни евакуират преди започването на дъждовния сезон.

— Навярно след демобилизацията ще се върнете в Австралия?

— Разбира се.

— И какво ще правите, ако позволите да запитам?

Въпреки че по лицето ѝ все още личаха следи от сълзите ѝ, гласът на Онър бе напълно спокоен:

— Ще стана сестра в „Калан Парк“. Тъй като си от Мелбърн, сигурно не знаеш, че това е най-голямата психиатрична болница в Сидни.

Нийл стреснато я изгледа и разбра, че не се шегува.

— Господи, сигурно се шегувате! — извика той.

— Ни най-малко. Вярно, че работата там е тежка и сестрите я избягват, но в момента имам нужда точно от това, искам да се чувствам полезна. За щастие, родителите ми са заможни, така че няма да остана без средства на стари години. Следователно мога да правя с живота си,

каквото си поискам, да задоволявам всичките си капризи. А ти? — попита тя и го изгледа. — Какво ще нравиш, Нийл?

Младият човек изтръпна — гласът ѝ, погледът ѝ, поведението ѝ сякаш говореха, че за него няма място в живота и след войната.

— О, ще се върна в Мелбърн — небрежно произнесе той. — Всъщност бих предпочел да живея в Гърция — имам къщичка близо до Пилос. Но родителите ми, особено баща ми, вече са възрастни, пък и аз не съм в първа младост. Ето защо ще се върна при семейството си. Ако отида в Гърция, ще продължа да рисувам, а вече разбрах, че съм посредствен художник. Повярвайте, че когато го осъзнах, страдах безкрайно, но сега ми се вижда смешно и незначително. Научих много през шестте години, прекарани на фронта и престоя ми в павилион Х. Осъзнах задълженията си и мисля, че съм способен да вървя по стъпките на баща си — ето защо е крайно време да навляза в семейния бизнес.

— Навярно няма да можеш да вдигнеш глава от работа?

— Сигурно — каза той и се изправи. — А сега ме извинете — ако наистина ни евакуират, трябва да стегна багажа си.

Онър го проследи с очи, докато той затвори вратата след себе си, и въздъхна. Майкъл ѝ бе направил огромна услуга: благодарение на него бе открила огромната разлика между обич и любов. Обичаше Нийл, но не беше влюбена в него, въпреки че беше честен, деликатен, добре възпитан, готов да ѝ се посвети изцяло. Несъмнено бе отлична партия, при това красавец, надарен с добър характер — навярно животът с него ще е лек и приятен. Лудост бе да предпочете Майкъл пред него. Но Онър ценеше у Майкъл вътрешната му сила, волята му, която му помагаше да не се отклонява от избрания път. Той бе загадка за нея, но това не ѝ пречеше да го обича. Обичаше жизнеността му, спокойствието му, упоритостта му. Онова, което я отблъскваше у Нийл, бе готовността му да пренебрегне собствените си желания заради нейните.

Напоследък с удивление бе забелязала, че Нийл е много по-самоуверен, въпреки че навярно бе разбрал решението ѝ да не продължи връзката си с него след войната. Онър с облекчение установи, че не е засегнат и не се чувства отблъснат. Знаеше, че го е наскърбила, но се бяха случили толкова много неща, че нямаше време да размишлява за чувствата на Нийл. А сега, наблюдавайки промяната

в него, тя си каза, че няма защо да изпитва вина заради отношението си към него. Днес отново ѝ бе доказал приятелските си чувства, без да изрази обида, или съжаление. Още по-добре! Беше успяла да се освободи от мъката, затворена в душата ѝ, след като откри, че Нийл не ѝ се сърди — днес бе най-хубавият ѝ ден от седмици насам.

ТРЕТА ГЛАВА

Следващата седмица бе някак особена. Когато напускаш място, където дълго си живял, обикновено имаш да вършиш куп неща, да уреждаш хиляди подробности. Но закриването на База 15 стана бързо и акуратно. През изтеклите месеци обитателите ѝ постепенно намаляваха, като накрая останаха шепа жени и мъже, чието евакуиране не представляваше никакъв проблем. Пациентите и персоналът не бяха обременени от различни вещи, които обикновено се натрупват по време на живота в различни лагери. Базата не бе разположена в район, където могат да се намерят различни произведения на художествените занаяти, събуждащи инстинкта на колекционери у онези, които се бяха сражавали по фронтовете в Европа, Индия, Средния Изток и Северна Африка. Повечето от сестрите получиха от пациентите си скромни подаръци, повечето саморъчно изработени, но, общо взето, обитателите на База 15 си тръгваха с по-малко багаж, отколкото имаха при пристигането си.

Определената за заминаване дата дойде и отмина, но База 15 все още стоеше на мястото си. Всъщност никой не очакваше друго: предварително определеното разписание бе нещо като алармен сигнал, но когато прозвучеше, всички трябваше да са готови.

Главната сестра забързано се движеше из лагера, за пръв път забравила за правилното драпиране на мрежите против комари. Тя не се разделяше с разписанието, с което непрекъснато се консултираше по време на безкрайните инструктажи, провеждани със сестрите. Те на драго сърце биха я удушили, защото искаха да останат колкото се може повече с пациентите си през последните часове на База 15.

Павилион X остана незасегнат от трескавата дейност, която кипеше навсякъде. Може би защото беше в края на лагера, далече от останалите бараки, всички забравиха за съществуването му, както и за групичката от петима пациенти и една медицинска сестра. Членовете ѝ се чувстваха неловко и сякаш не се радваха на предстоящото завръщане в родината. От време на време мъжете се опитваха да се пошегуват, за да нарушат неловкото мълчание, но смеховете им

звучаха неестествено сред изпълнената с напрежение атмосфера. Онър Лангтри често отсъстваше, принудена против волята си да участва в работата на различни комисии, създадени от главната сестра, за подготвяне на евакуацията. А петимата мъже прекарваха почти целия ден на плажа, тъй като вече бе отпаднало разписанието за използването му.

Сестра Лангтри с тъга установи, че дори да можеше да им отделя повече време, пациентите ѝ явно бяха решили да я изолират. По всичко личеше, че Нийл ѝ е простил, но не и останалите. Направи ѝ впечатление, че са се разделили на групи. Нъгет се бе отдръпнал от другарите си, изпълнен с оптимизъм, породен от радостта от срещата с майка му и перспективата да следва медицина. Болките му като по чудо бяха изчезнали. Нийл и Мат бяха неразделни — слепецът разчиташе изцяло на Нийл и му доверяваше всичките си страхове. А Майкъл бе поел грижата за Бенедикт.

Онър знаеше, че Бенедикт не е добре и се питаше как да постъпи. Разговорът с полковник Доналдсън я бе довел до задънена улица. За сметка на това, той я бе смаял с искреното си желание да осигури инвалидна пенсия на Мат, въпреки диагнозата му на истерик и мнимо болен. Но когато бе помолила полковник Подбрадник да изпрати Бен в психиатрична болница за по-подробни изследвания, той категорично отказа. Попита я какво очаква от него, след като самата тя не разполага с конкретни факти, а само с подозрения. Лично бе прегледал сержант Мейнард и бе установил, че е със стабилна психика, въпреки че е леко депримиран. Онър се чувстваше безсилна да убеди него, опитен невролог, но незаинтересуван от душевните разстройства без органична основа, че напразно се опитва да спаси човек, който се изплъзва от реалността. Да го спаси, но как? Едва ли някой знаеше! За нея Бен си оставаше труден пациент поради желанието му да се затваря в себе си. Лишен от опората, която представляваше павилион X, той безвъзвратно щеше да се оттегли във вътрешния си свят, до който никой нямаше достъп. Ето защо тя се зарадва на интереса, проявен от Майкъл към него, защото той винаги съумяваше да контактува с Бен по-успешно, отколкото всеки друг.

Докато наблюдаваше как пациентите ѝ се отдръпват от нея, Онър започна да разбира какво става с тях, с нея. Преувеличената емоционална интерпретация, която бе дала на поведението им след

смъртта на Люк, се оказа погрешна. Онър учудено осъзна, че избухването ѝ в стаята на сестрите ѝ се е отразило добре. Без сами да го съзнават, обитателите на павилион X постепенно се отчуждаваха един от друг; „семейството“ се разпадаше заедно с База 15. А Онър, играеща ролята на майка, вероятно бе по-чувствителна от мъжете — нейните деца — и страдаше повече от тях. Странно, но като че с отслабването на силите ѝ техните се възвръщаха. Нима в това бе тайната на майчинството? Да се опитва да запази целостта на семейството до мига, когато причините за съществуването му изчезнат.

„Изоставят ме, за да отидат в друг свят — помисли си тя, — и зная, че им помогнах достатъчно, за да се справят с новия живот. Или поне се опитах. Не бива да им преча и трябва да понеса раздялата с достойнство.“

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Най-сетне евакуацията започна сред ръмжене на тежки камиони и трескава активност. За щастие, дъждовете още не бяха започнали и по всичко изглеждаше, че операцията ще приключи, преди лагерът да се наводни от пороя.

Общата апатия се превърна в еуфория: за пръв път всички повярваха в предстоящото завръщане в родината, което от мечта се превърна в действителност. Дочуваха се радостни викове, мъжете весело си подсвиркваха или пееха.

За пръв път забравили желязната си дисциплина, сестрите си присъединиха към всеобщото въодушевление. Прегръщаха и целуваха всички, плачеха, смееха се и се върнаха към отдавна забравената си женственост. Раздялата с армията беше връхната точка на живота им; всички до една бяха неомъжени, повечето приближаваха пенсионна възраст; затворени в изолирания лагер, бяха отдали всичките си сили в полза на справедливата кауза. Навярно животът им никога вече нямаше да е така разнообразен. Момчетата, мъжете, за които се грижеха, бяха неродените им синове. Сега, когато войната бе свършила, те бяха едновременно щастливи и нещастни, защото знаеха, че никога не ще изпитат болките и радостите, преживени през шестте години на фронта.

През тази последна сутрин мъжете от павилион X очакваха повикването си, облечени в униформи, вместо в първите попаднали им под ръка дрехи. Металическите им сандъчета, войнишките торби и раниците бяха струпани в средата на помещението, по пода, на което за пръв път отекуваше трополенето на тежки ботуши. Появи се някакъв адютант, даде на сестра Лангтри последни инструкции, свързани с качването на парахода, и се погрижи за натоварването на багажа, който мъжете не можеха да носят сами.

След като изпрати офицера, Онър се върна в павилиона и видя, че Майкъл е сам в кухнята и приготвя чаю. Тя бързо се огледа, за

да види дали я наблюдават, но останалите пациенти очевидно бяха на верандата и чакаха да им сервират.

Младата жена застана на прага и промълви:

— Майкъл, ела да се поразходим. Остава ни само половин час; много ми се иска да ми отделиш десет минути.

Майкъл се обърна и впери поглед в лицето ѝ. Изглеждаше точно както първия ден, когато бе пристигнал: носеше зелени панталони и риза, ботушите му бяха излъскани до блясък — еталон за образцов войник.

— С най-голямо удоволствие — сериозно отвърна той. — Само да занеса подноса на верандата. Чакай ме долу.

„Дали ще доведе и Бенедикт? — питаше се Онър. — Напоследък са неразделни.“

Но Майкъл дойде сам и двамата се отправиха по пътеката към плажа. Спряха на границата, където започваха дюните и младата жена нерешително промълви:

— Всичко стана прекалено набързо. Струва ми се, че още не съм подготвена.

— Аз също.

Тя си пое дъх и забързано заговори:

— За пръв път сме сами, откакто... откакто Люк умря. Не, всъщност разговаряхме след приключването на следствието. Тогава се държах отвратително, наговорих ти толкова ужасни неща. Искам да ти кажа, че в действителност не съм ги мислила. Моля те да ми простиш.

Майкъл я бе слушал мълчаливо, изглеждаше безкрайно тъжен.

— Няма за какво да ти прощавам. Всъщност аз трябва да се извиня — каза той, поколеба се и продължи: — Другите не са съгласни, но смятам, че ти дължа едно обяснение, въпреки че сега едва ли има значение.

Онър чу само последните му думи и побърза да го прекъсне:

— Действително няма значение. По-добре да сменим темата. Ще се върнеш ли във фермата си? Какво ще правят сестра ти и зет ти? Интересувам се от бъдещия ти живот, но не разполагаме с много време.

— Никога не сме имали достатъчно време... Но да отговоря на въпроса ти: ще изчакам да ме демобилизират, после двамата с Бен ще се настаним във фермата. Наскоро получих писмо от сестра ми — тя и

зет ми с нетърпение очакват завръщането ми. Харълд — така се казва зет ми — бърза да се върне на старата си служба, преди да е изпреварен от някой демобилизиран войник.

Онър изненадано възкликна:

— Бен и ти? Във фермата?

— Да.

— Но защо?

— Защото съм му длъжник.

Лицето ѝ се изкриви от мъка, отново се почувства отблъсната.

— Моля те, не започвай пак старите си приказки...

Майкъл побърза да я прекъсне:

— Бен е самотен. Никой не очаква завръщането му, а двамата с теб знаем, че някой непрекъснато трябва да бди над него. И това ще бъда аз. Как да те накарам да разбереш, че всичко стана по моя вина? Трябва да се погрижа да не се повтори.

Мъката ѝ се замени от удивление; втренчи се в младия мъж пред себе си и се запита дали някога ще проникне в мистерията, с която бе обгърнат Майкъл.

— Какво искаш да кажеш? Какво не бива да се повтори?

Майкъл търпеливо отвърна:

— Както вече казах, дължа ти едно обяснение. Другите не са съгласни, смятат, че не трябва да научиш нищо. Но аз трябва да ти кажа. Разбирам защо Нийл иска да останеш в неведение, но той не беше с тебе през онази нощ. Ето защо смятам, че имаш право да научиш истината.

— За какво обяснение говориш? Каква е тази мистерия?

На мястото, където пътеката свършваше и започваха дюните, стоеше преобърнат варел за бензин; Майкъл сложи крака си върху него и се втренчи в ботуша си.

— Трудно ми е да намеря най-подходящите думи — поде той. — Но не искам да гледаш така, както след онази сутрин — без да знаеш, без да разбираш. Нийл е прав: нищо няма да се поправи, ако научиш истината. Но когато се разделим, може би няма да ме гледаш с такава омраза...

Той се изправи и я погледна в очите.

— Не те мразя и никога няма да те намразя, Майкъл. Всичко е свършено, не обичам да се връщам към миналото. Хайде, разкрий ми

тайната, смятам, че имам право да я узная. Но пак повтарям: никога няма да те намразя!

— Люк не сложи край на живота си — колебливо изрече Майкъл. — Бенедикт го уби.

В този миг Онър отново се озова в бараката, видя обляния в кръв цимент, мъртвото тяло до вратата. Но Люк беше артист, който винаги търсеше театралния ефект и обичаше да позира. Нима бе пожелал да сложи край на живота си по такъв ужасяващ начин? Не. Беше прекалено влюбен в себе си и никога не би обезобразил красивото си тяло, с което се гордееше.

Тя пребледня като платно — светлината, проникваща през листата на палмите, придаваха на лицето ѝ зеленикав оттенък. За втори път, откакто се познаваха, Майкъл се приближи до нея. Обгърна талията ѝ и усетила допира на тялото му, младата жена забрави всичко.

— Хайде, скъпа, недей да припадаш. Поеми си дълбоко въздух... ето така — нежно говореше той и я притискаше към себе си.

— Знаех го — промълви Онър, когато най-сетне беше в състояние да говори. — Чувствах, че нещо не е наред. Люк не бе способен на подобна постъпка, но Бенедикт... Господи, каква глупачка съм!

Постепенно лицето ѝ възвърна цвета си и тя гневно сви ръцете си в юмруци. Майкъл я пусна и отстъпи крачка назад, после заговори с по-спокоен и по-уверен глас:

— Нямахте да ти го кажа, но не можех да понасям омразата ти — струваше ми се, че ще умра. — Нийл също знае какво чувствам... — той се поколеба и продължи:

— Давам ти честната си дума, че Бенедикт повече не ще убива. Непрекъснато ще бдя над него — знаеш, че няма да те излъжа. Мой дълг е да се грижа за него, защото онова, което направи, беше заради мене, или поне така смяташе, което е едно и също. Спомняш ли си какво ти казах онази сутрин: че съм сбъркал, когато съм прекарал нощта при тебе, че е трябвало да се върна в отделението и да държа под око Бен. Ако бях там, трагедията нямаше да се случи. Странно... по време на войната съм убивал хора навярно много по-добри от Люк. Но зная, че съм виновен за неговата смърт. Враговете убивах в името на краля, който е отговорен пред бога, не пред мен. Непрекъснато ме

измъчва мисълта, че можех да попреча на Бен. Само аз можех да го сторя, защото само аз знаех какво става в главата му.

Той затвори очи и въздъхна.

— Поддадох се на слабостта си... забравих всичко друго... О, Онър, ако знаеше как жадувах да съм с тебе... Не можах да повярвам на щастieto си, когато усетих милувките ти! Райските врати се отвориха пред мене, след като години наред бях живял в ада. Обичах те от цялото си сърце, но едва в този миг разбрах, че и ти изпитваш същото.

Разтреперана, Онър събра последните си сили и рече:

— Трябваше да се досетя... Не биваше да се усъмня в любовта ти.

Но Майкъл, продължаваше да говори, очевидно щастлив, че най-сетне може да й признае всичко:

— В онази нощ мислех само за себе си. Ако знаеш колко пъти след това съм се обвинявал. Люк не трябваше да умре, смъртта му бе безполезна, абсурдна. Просто трябваше да остана в отделението, за да покажа на Бен, че съм добре, че Люк не е успял да ми причини зло. — От гърдите му се изтръгна дълбока въздишка. — Докато бях при тебе, Бен, останал сам, си е въобразил, че Люк е успял да ме съсипе ако не физически, то морално. И решил да отмъсти заради мене. Ако Нийл знаеше, сигурно щеше да се намеси, но него са го занимавали други проблеми. Дори не бях там, за да прикрия деянието му... другите се погрижиха вместо мене. — Той плахо протегна ръка към нея, сетне я отпусна. — Чувствам се безкрайно виновен, Онър. Поведението ми към тебе беше непростимо. Но искам да разбереш, че съзнавам... че чувствам колко съм те наранил. Най-трудно ми е да понеса мисълта за мъката, която ти причиних.

Лицето на Онър беше обляно в сълзи — изпитваше повече жал към него, отколкото към себе си.

— Нима вече не ме обичаш? — с треперещи устни попита тя. — О, Майкъл, готова съм на всичко, за да не загубя любовта ти.

— Да, обичам те. Но за нас няма бъдеще, никога не е имало, дори да не бяха Бен и Люк. Ако не беше войната, никога нямаше да се запозная с жена от твоята класа. Мястото ти е при мъже като Нийл, не като мене. Приятелите ми, животът, който водя, дори домът ми са неподходящи за тебе.

— Не се влюбваш в начин на живот — прекъсна го Онър и избърса сълзите си. — Обикваш някой мъж и едва тогава мислиш за живота си с него.

— Не би издържала с човек като мене. Аз съм обикновен фермер, който се занимава с доене на крави.

— Какви глупости говориш? Нима ме смяташ за сноб? Всъщност каква е разликата между един и друг селянин? Баща ми също е от село, но е малко по-заможен от тебе, това е всичко. Разбери, че щастието не се състои единствено в парите.

— Зная. Но ти си от друга класа и нямаме еднакъв мироглед.

Тя сепнато го изгледа.

— Така ли мислиш? Ти си последният, от когото очаквах подобна забележка. Убедена съм, че мислим еднакво по най-важните въпроси. И двамата се грижим за по-слабите от нас и имаме еднаква цел — да ги научим да живеят самостоятелно.

— Вярно е — замислено каза той. — Вярно е... Онър, как смяташ, що е любов?

Въпросът му я завари неподготвена и тя се поколеба, преди да отговори. После, опитвайки се да спечели време, повтори:

— Що е любов?

— Да, много добре разбра какво искам да кажа.

— Любовта ми към тебе, Майкъл, или към другите?

— Любовта ти към мене — отвърна Майкъл, сякаш споменаването на фразата му доставяше удоволствие.

— Ами... за мен любовта е да споделям живота си с тебе.

— И какво означава това?

— Означава да живея с тебе! Да се грижа за къщата ти, да раждам и да отглеждам децата ти, да остареем заедно...

Майкъл дълго мълча. Тя чувстваше, че думите ѝ са проникнали до съзнанието му, но не са в състояние да го разколебаят.

— Много добре знаеш, че нямаш опит в домакинската работа — прекъсна я той. — Трийсетгодишна си и не можеш изведнъж да привикнеш към нов начин на живот. Прав ли съм?

Замълча, без да откъсва очи от лицето и, по което се изписа упорито изражение, означаващо, че е разбрала думите му, но отказа да се съгласи с тях.

— Прав ли съм? — повтори той. — Струва ми се, че нито един от двамата ни няма да хареса живота, който описваш. Зная, че си упорита и би искала да разбереш каква е причината.

— Така е.

— Причината е в неспособността и на двамата ни да живеем така. Прекалено късно е да се питаме защо. Знаеш ли, винаги съм се страхувал от желанията, които не мога да контролирам. Не мисли, че ги презирам, че ги смятам за вулгарни, плътски желания, че не изпитвам достатъчно силна любов към тебе. Чуй ме, Онър — възкликна младият мъж и я хвана за раменете. — Знаеш ли, че някоя вечер няма да се прибера вкъщи, защото в града съм срещнал някакъв човек и съм преценил, че има по-голяма нужда от мен, отколкото ти. Не казвам, че ще те изоставя, нито че ще се увлека по друга жена; просто ще бъда сигурен, че ще се справиш и без мен, докато реша да се прибера. Разбери, че може да отсъствам два дни или две години — войната ми даде възможност да го разбера. През шестте години, прекарани на фронта, също си имала възможност да опознаеш себе си. Не знам доколко си обективна, когато става въпрос за собствената ти личност, но признавам, аз признавам, че ако изпитам съчувствие към някого, нищо няма да ми попречи да му се притека на помощ. Онър, ти си силна и не се нуждаеш от помощта ми, следователно можеш да живееш и без мен. Разбираш ли, любовта няма нищо общо.

— Опитваш се да се прикриеш зад парадокс — промълви Онър и усети, че гърлото и се свива от напирещите сълзи.

— Може би... Може би ми липсва самочувствие, защото винаги търся човек, който има нужда от помощта ми. Изпитвам удоволствие при мисълта, че съм необходим. Онър, не мога да живея, без да се чувствам полезен!

— Но аз също имам нужда от тебе, Майкъл. Нуждая се от тебе с цялото си сърце, душа и тяло! Забравяш ли, че съществуват различни нужди, различни видове самота. Не мисли, че след като имам силен характер, не се нуждая от любов и от нежност; разбери, че ми трябваш, за да осъществя мечтите си.

Той упорито поклати глава.

— Не, Онър, ти си оформена личност, дори бих казал, че си идеална — зная го, виждам го и затова те обичам. Възхищавам се от любовта, с която вършиш работата си. Всяка жена може да създаде

дом, да гледа деца. Но ти си различна и никога няма да се съгласиш да живееш в клетка. Характерът ти няма да ти позволи да се приспособиш — ето защо животът, съсредоточен само около един мъж, около задоволяване на желанията му, ще ти се стори като клетка. Прекалено силна си, за да останеш задълго затворена; скоро ще почувстваш нужда да излетиш на свобода.

Бледа, отчаяна, тя се опита да му противоречи:

— Готова съм да рискувам.

— Но не и аз. Ако ставаше дума само за тебе, може би щях да се съглася. Но ние двамата прекалено много си приличаме — страхувам се от себе си.

— Не разбираш ли, че с Бен също се обвързваш за цял живот?

— Зная, но знам и това, че няма опасност да го наскърбя, както рано или късно ще наскърбя тебе.

— Ще се наложи изцяло да се посветиш на Бен. Не ще имаш възможност да прескачаш до града и да попаднеш на някое бездомно куче, което се нуждае от помощта ти...

— Необходим съм на Бен. Ще му посветя живота си.

— Ами ако ти предложи да си поделим грижите към него? — попита Онър. — Съгласен ли си да живеем заедно и да споделяме чувството си на дълг към човечеството?

— Сериозно ли говориш? — колебливо запита той.

— Не. Никога няма да те разделям с Бенедикт Мейнард.

— В такъв случай няма какво повече да говорим.

— Прав си. Един последен въпрос: другите съгласни ли са ти да поемеш изцяло грижата за Бен?

Майкъл продължаваше да я държи за раменете и тя не се опита да се изтръгне от ръцете му.

— Сключихме договор — отвърна той. — Заедно решихме, че Бен никога няма да отиде в лудница, нито семейството на Мат да гладува.

— Действително ли го решихте заедно, или само вие двамата с Нийл?

Майкъл само кимна с глава, сетне промълви:

— Време е да се сбогуваме.

Свали ръце от раменете ѝ, обгърна шията ѝ, пръстите му нежно я докосваха. Сетне се наведе и я целуна, дълга целувка, изразяваща

любов и болка, стоическо приемане на действителността и съжаление за изгубеното щастие. Целувка, изпълнена с похот и еротизъм, подхранвани от спомена за единствената им нощ заедно. Майкъл пръв откъсна устни от нейните — прекалено бързо — помисли си Онър, но и цял живот не би й стигнал да се наслаждава на целувката му.

Застанал пред нея, Майкъл отдаде чест, усмихна й се, обърна се кръгом и се отдалечи.

Онър през сълзи забеляза варела, седна върху него и наведе глава, за да не гледа как Майкъл върви по пътеката. Взираше се във върховете на ботушите си, в стръкчетата изсъхнала кафява трева, в милионите песъчинки, които покриваха плажа.

Ето че всичко свърши. Майкъл беше прав в едно: тя не можеше да се състезава с всички слаби и безпомощни хора като Бенедикт, защото те бяха смисълът на живота му. Господи, колко ли е самотен — също като нея. Но обикновено става така — силните се жертват заради слабите, сякаш изпитват задължение... или вина? Кой е направил първата стъпка? Може би слабите са поискали помощ, или силните сами са я предложили. Нима силата поражда слабост, подсилва я... Всъщност какво означават думите „сила“ и „слабост“? Майкъл бе прав, тя можеше да живее без него — означаваше ли това, че не се нуждае от помощта му? Той обичаше силата й, но нямаше сили да живее с онази, която обичаше. Обичайки, Майкъл обръщаше гръб на любовта, защото тя не го задоволяваше напълно.

Искаше й се да извика: „Забрави другите, Майкъл, ела, притисни се до мен! В прегръдките ми ще познаеш щастие, за каквото никога не си мечтал!“ Но тя знаеше, че ще е напразно. Нима съзнателно се бе влюбила в мъж, за когото дългът бе по-важен от любовта? От първия миг, когато го видя, изпита към него възхищение, което постепенно се превърна в любов. Всеки един от тях обичаше другия заради силния характер, независимостта, способността трезво да разсъждава. Но същевременно тези качества ги разделяха, вместо да ги сближават. Два еднакви полюса, които се отблъскват... Майкъл, любими, никога няма да те забравя и винаги ще се моля на бога да ти даде сили.

Младата жена погледна към плажа — пясъкът беше разровен от бурните ветрове и проливните дъждове, паднали преди няколко дни. Две бели морски лястовици се издигаха в небето, с допрени една до друга опашки. Внезапно едновременно се обърнаха, спуснаха се към

водата и изчезнаха от погледа ѝ. „Ето как исках да живеем двамата с тебе, Майкъл! Да не бъдем затворени в клетка, а свободно да се реем в безбрежното синьо небе.“

Време бе да се върне на земята, да се заеме с работата си, да придружи Мат, Бенедикт, Нъгет и Майкъл до сборния пункт. Като офицер, Нийл заминаваше по-късно, но все още не ѝ бяха съобцили точната дата.

Докато вървеше обратно по пътеката, в главата ѝ нахлуха объркани мисли. Така значи: пациентите ѝ бяха заговорничили зад гърба ѝ. Майкъл също бе участвал в конспирацията, а Нийл беше неин вдъхновител и ръководител. Що за абсурд? Разбираше, че питомците ѝ са искали да я държат в неведение за онова, което действително се е случило в бараката, поне до приключване на официалното разследване и до потвърждаване на версията за самоубийството. Но защо Нийл бе забранил на Майкъл да ѝ открие тайната, след като вече нямаше значение? Той добре я познаваше и знаеше, че сестра Лангтри няма да изтича и да разкаже цялата история на полковник Подбрадник. Пък и защо да го прави? Нима ще промени нещо? Може би щеше да издейства настаняването на Бенедикт в някакъв приют, но разследването щеше да се поднови и всички участници в инцидента щяха да бъдат изпратени в затвора, или разжалвани. Може би пациентите ѝ се бяха наговорили да отричат всичко? Защо Нийл настояваше тя да не научи нищо? А Мат и Нъгет го поддържаха...

Какво бе казал Майкъл? А, да — че са сключили договор. Семейството на Мат няма да гладува. Безсъмнено Нийл ще помогне и на Нъгет да завърши медицина. Бенедикт няма да отиде в лудница. Следователно Майкъл и Нийл си бяха разделили отговорността. Майкъл и Нийл... Но какво ще спечели Нийл, ако осигури средства за издръжка на семейството на слепаца и за следването на Нъгет? Преди две седмици смело би отговорила „нищо“, но сега я измъчваха съмнения.

Изведнъж си припомни подозрителното поведение на Нийл, колко спокойно бе приел отказа ѝ и не беше дал вид на обиден. И кой ли е набивал в главата на Майкъл остарелите понятия за класовите различия между тях? Онър жадно се вкопчи в спасителната мисъл,

която бе балсам за наранената ѝ гордост: някой се е опитвал да внуши на Майкъл да се откаже от нея. Кой друг би могъл да го стори, освен Нийл?

ПЕТА ГЛАВА

Евакуацията беше организирана идеално. Когато Онър пристигна на сборния пункт заедно с четиримата мъже, разполагаше само с няколко секунди да се сбогува с всеки от тях. После даже не можеше да си спомни как двамата с Майкъл се бяха погледнали за последен път. Безнадеждно бе да се опитва да ги зърне, затова тя си проби път през тълпата войници и придружаващи ги медицински сестри и се отпрати обратно към павилиона.

Влезе в голямата зала и по навик се залови да оправя леглата, да драпира мрежите според изискванията на главната сестра, да отваря шкафчетата и да прибира параваните около дългата маса.

После отиде в канцеларията си, свали обувките си и седна с подвити под себе си крака, както никога досега не си бе позволявала. Нямахше кой да я упрекне в нарушаване на правилника. Нийл също бе заминал, както я уведоми някакъв забързан сержант, зает с разписанието, което държеше. Онър нямаше представа по чия вина е пропуснала да се сбогува с Нийл, но вече бе прекалено късно. Може би дори беше по-добре, че бе избегнала разговора с инициатора на абсурдната конспирация — щеше да му се наложи да отговаря на много неудобни въпроси.

Отпуснала глава върху ръката си, тя задряма и сънува Майкъл.

След около два часа Нийл прекоси лагера по посока на павилиона — весело си подсвиркваше, вървеше наперено, облечен в капитанската си униформа, стиснал под мишница бастунчето си. С лекота изкачи стълбите, влезе вътре и се сепна, когато видя тъмното, пусто помещение. Застана за миг сред голямата зала, сетне неуверено тръгна по коридора. Отвори вратата на стаичката си и изненадано установи, че багажът му го няма. Не бе останала никаква следа от Нийл Паркинсън, страдаш от „тропическата болест“.

Внезапно дочу гласа на сестра Лангтри:

— Хей! Кой е там?

С един скок прекоси коридора и отвори вратата на канцеларията. Никога досега не я бе виждал да седи в подобна поза, лишена от

професионално достойнство: облегнала се върху бюрото, подвила крака под себе си, обувките ѝ небрежно захвърлени встрани. Стаята беше задимена, цигарите ѝ стояха на видно място върху бюрото. По всичко личеше, че седи тук от дълго време.

Младата жена стреснато го изгледа и възкликна:

— Нийл! Казаха ми, че си заминал!

— Не, тръгвам утре. А вие?

— Ще придружавам конвоя с тежко ранените до Бризбейн или до Сидни. Предполагам, че също ще замина утре, или в другиден. Ще ти потърся нещо за ядене — каза тя и понечи да стане.

— Не се притеснявайте, изобщо не съм гладен. Но все пак съм щастлив, че отложиха заминаването ми — изрече Нийл и доволно въздъхна. — Най-сетне сте само моя.

Очите на Онър гневно проблеснаха.

— Така ли мислиш?

Резките ѝ думи го накараха да се поколебае, но все пак той се настани в стола срещу нея и се усмихна.

— Точно така. Крайно време бе да си поговорим насаме. Честно казано, не беше лесно да го уредя, но за щастие полковникът още се чувства виновен заради историята с уискито и ми помогна да отложя заминаването си с двацет и четири часа. Освен това написа в документите ми, че съм напълно здрав, така че вече не съм пациент на отделение X.

Тя предпочете да отговори уклончиво:

— Знаеш ли, Нийл, мразя войната и онова, което тя направи с нас. Чувствам се някак си отговорна.

— Не бива да се обвинявате за всички злини по света, скъпа. Струва ми се, че преувеличавате — меко каза той.

— Нямам предвид целия свят. Чувствам се виновна заради онова, което ти и останалите скрихте от мен — сурово произнесе Онър и се втренчи в лицето му.

Нийл тежко въздъхна.

— По дяволите, значи все пак Майкъл е издрънкарал всичко?

— Майкъл беше прав. Имах право да го науча. А сега искам да знам цялата истина. Точно какво се случи през онази нощ?

Нийл сви рамене и гневно стисна устни, сякаш бе принуден да разказва скучен анекдот. Тя внимателно го наблюдаваше и откри, че

лицето му странно се откроява на фона на празната стена, върху която липсваха портретите, вече прибрани в багажа ѝ.

— Ами... ето какво се случи — поде той и си запали цигара, без да предложи и на нея. — Реших да си пийна още малко, затова си налях трета чаша уиски. Крясъците на Люк събудиха Мат и Нъгет и те ми помогнаха да довършим втората бутилка. Само Бенедикт остана да пази Люк, който междувременно си беше легнал. Боя се, че изобщо забравихме Люк — или че предпочитахме да не мислим за него.

Докато говореше, в паметта му отново се съживи споменът за кошмарната нощ и лицето му се изкриви.

— Бен извадил от раницата си скрития там пистолет — спомен от схватката с някакъв японски офицер — насочил го към Люк, накарал го да стане и да вземе бръснача си и го подкарал към банята.

— Бен ли ти разказа подробностите?

— Да. Това е единственото, което успяхме да измъкнем от него. Нямам представа какво точно се е случило в банята, защото спомените на Бен са объркани. — Нийл замълча.

— И какво стана после?

— Откъм банята се разнесоха виковете на Люк, крещеше като луд, крещеше, крещеше... Но, когато се озовахме там, вече бе прекалено късно. Цяло чудо е, че никой не е чул виковете му — може би защото тази нощ вятърът духаше по посока на палмовата горичка, пък и както добре знаете, бараката се намира в края на лагера. Накратко, пристигнахме прекалено късно, вече го казах, нали?

— Имаш ли представа как го е направил Бен?

— Само мога да гадая. Люк не е имал смелостта да се опита да се измъкне; може би дори не е предполагал какво го очаква, сетне е било прекалено късно. Проклетите бръсначи са толкова остри... Несъмнено Бен е насочил пистолета към него и го е накарал здраво да хване бръснача, после сграбчил ръката му... и всичко свършило. Навярно Люк е изкрещял повече от страх, отколкото от болка. С тези остри бръсначи човек не усеща нищо... поне в момента.

Свъсила вежди, Онър се замисли, сетне каза:

— Но по ръката на Люк нямаше синини от пръстите на Бен — иначе майор Мензис щеше да ги забележи. Сигурна съм, че Бен здраво го е хванал, за да нанесе ударите.

— Кожата на ръцете не е така нежна, както по други части на тялото. Майорът е огледал тялото бегло — за щастие, разследването не се извършваше от Скотланд Ярд. Доколкото познавам Бен, направил го е бързо, не е имало време пръстите му да оставят следи по ръката на Люк. Навярно предварително и дълго е обмислял как да го убие. Сигурен съм, че ако не беше намесата ни, деянието му нямаше да остане в тайна, защото беше напълно откачил. Не се е страхувал, че ще го заловят: единствената му грижа е била да убие Люк по такъв начин, че да остане в съзнание до края и най-вече да види как го кастрират.

— Когато отидохте там, Люк беше ли мъртъв?

— Още не и това ни спаси. Успяхме да издърпаме Бен точно преди Люк да се загърчи в предсмъртна конвулсия, все още стискащ бръснача в ръката си. Кръвта му бликаше като фонтан — прерязани бяха главните артерии. Докато Мат пазеше Бенедикт навън, двамата с Нъгет останахме в бараката, за да се погрижим за някои подробности. Най-страшното бе, че трябваше да изчакаме Люк да издъхне, преди да го докоснем.

— Не ви ли хрумна да повикате помощ, да го спасите? — негодуващо възкликна Онър.

— О, скъпа моя, нямаше никакъв шанс. Не ме смятайте за толкова безсърдечен. Ако можехме да го спасим, Бен нямаше да е в опасност. Не съм завършил медицина, но съм войник и мога да разпозная смъртта, когато я видя. Признавам, че никога не съм обичал Люк, но повярвайте, че беше ужасно да стоя и да гледам как умира!

Пребледнял, той се наведе да изтръска цигарата си. Младата жена не откъсваше от него ужасените си очи.

— Едва ли ще повярвате колко хладнокръвно и компетентно действаше Нъгет. Истинско доказателство на факта, че месеци наред можеш да живееш с даден човек, без да разбереш истинската му природа. Дори и след това не забелязах Нъгет да загуби самообладание.

Той с трепереща ръка изгаси цигарата си и продължи:

— Най-трудното бе да инсценираме самоубийство; трябваше да подредим всичко така, че никой да не си помисли, че е извършено престъпление... Когато свършихме, заведохме Бен в най-близката баня. Мат стоеше на пост — прекрасен страж е, защото слухът му е много остър — докато двамата с Нъгет вкарахме Бен под душа и го

измихме от глава до пети. Беше облян в кръв, но, за щастие, не беше намокрил краката си, защото едва ли бихме успели да заличим стъпките му. После изгорихме панталона на пижамата му — спомняте ли си, че ви липсваше при инвентаризацията?

— Как се държеше Бен?

— Беше напълно спокоен и не се разкайваше за извършеното. Мисля, че и досега смята, че е изпълнил християнския си дълг. За него Люк не беше човек, а въплъщение на Сатаната, адско изчадие.

— Значи решихте да прикриете Бенедикт? — студено отбеляза тя.

— Да, решихме го всички, включително Майкъл. Още когато сте му съобщили за смъртта на Люк, той разбрал какво се е случило. Знаете ли, мъчно ми бе за него. Беше толкова разстроен и изпълнен с угризения, като че сам бе извършил убийството. Непрекъснато повтаряше, че не трябвало да бъде такъв егоист, че не трябвало да остава при вас и че негов дълг било да защитава Бенедикт.

Онър посрещна думите му с каменно лице, защото се чувстваше виновна.

— Същото каза и на мен. Трябвало да остане с него... *с него!* Не спомена никакво име и си въобразих, че говори за Люк.

Гласът ѝ пресекна и тя замълча, докато се овладее.

— И през ум не ми мина, че говори за Бенедикт! Предполагах, че има предвид Люк и че има хомосексуална връзка с него. Господи, като си помисля какво му наговорих, как го обиждах!

— Грешката ви е разбираема — прекъсна я Нийл. — В документите му се е намеквало, че има хомосексуални наклонности.

— Откъде знаеш?

— От Люк, но не съм го чул от него. Споменал го е пред Бен и пред Мат.

— Много си умен, Нийл. Знаел си всичко, или най-малкото си предполагал. И все пак доброволно си се съгласил да участваш в заговора, да ме заблудиш. Питам се защо?

— Какво очаквахте да направим? — попита той, нарочно употребявайки множествено число. — Не можехме да предадем Бен на военната полиция. Смъртта на Люк не представляваше огромна загуба за човечеството, но Бенедикт не заслужаваше да свърши живота си в лудница заради убийството му. Не забравяйте, скъпа, че всички ние

прекарахме доста време в павилион X и имаме известна представа какъв е животът в подобни институции.

— Разбирам — търпеливо отговори Онър. — Но все пак това не променя факта, че сте се осмелили да раздавате правосъдие, че хладнокръвно сте прикрили убийство и че умишлено ме лишихте от възможността да се намеся. Ако знаех истината, веднага щях да наредя да отстранят Бен от лагера. Нима не разбирате, че е опасен, че мястото му е в психиатрична болница? Виновни сте всички, но най-вече ги, Нийл. Офицер си, знаеш правилника и трябва да му се подчиняваш. Ако решиш да оправдаеш постъпката си с болестта си, тогава също трябва да те затворят в лудница! Без мое съгласие и без знанието ми сте ме превърнали в съучастница — нямаше да разбера нищо, ако Майкъл не беше проговорил. Благодарна съм му за много неща, но най-вече за това, че ми каза истината за смъртта на Люк. Той също е неуравновесен, но разсъждава много по-трезво от вас! Слава богу, че Майкъл сподели всичко с мен.

Нийл рязко запрати табакерата си върху бюрото; тя отскочи, падна на пода, отвори се и цигарите се разпръснаха. Втренчени един в друг, двамата не им обърнаха внимание.

— Майкъл! Майкъл! Майкъл! Винаги и само Майкъл! — извика Нийл, лицето му се сгърчи, очите му се насълзиха. — За бога, кога най-сетне ще се отърсите от манията, която ви е обзела? Майкъл това, Майкъл онова! Гади ми се от името му! От момента, когато го видяхте, няхахте време да се занимавате с нас, напълно ни забравихте!

Както по време на сцената с Люк, Онър бе впримчена зад бюрото си; ето защо остана на мястото си и загледана в лицето на Нийл, постепенно започна да разбира, че е напълно искрен, че мъката блика от дъното на душата му. Гневът ѝ внезапно се стопи.

Седнал срещу нея, Нийл нервно избърса очите си и се опита да се овладее. „Колко се е променил — каза си тя. — Всъщност е пораснал. Преди два месеца едва ли щеше да съумее да овладее очевидно нетърпимата си болка.“

— Слушайте — по-спокойно заговори Нийл. — Зная, че го обичате, дори слепият Мат отдавна го е разбрал. Примирил съм се с факта. Преди идването на Майкъл бяхте наша и ние ви принадлежахме. Обичахте ни и давахте всичко от себе си, за да ни помогнете. Но болният не е в състояние да разсъждава обективно —

имахме чувството, че... — как да се изразя — че ни обгръщате! И през ум не ни минаваше, че можете да обичате другиго, освен нас, пациентите от отделение X. Когато видяхме Майкъл, разбрахме, че е напълно нормален, и решихме, че не е необходимо да се занимаваме с него. Но стана точно обратното — забравихте ни и изцяло се посветихте на него. Изоставихте ни, предадохте ни! Ето истинската причина за смъртта на Люк. Мъртъв е, защото не виждахте нищо, освен Майкъл. Влюбихте се в него, защото беше силен, нормален. Да, влюбихте се до полуда, но как смятате, че се чувствахме ние?

Онър се вкамени, идваше ѝ да извика:

„Никога не съм преставала да ви обичам! Но за пръв път в живота си мислех за себе си — непрекъснато съм се раздавала, струваше ми се, че имам право на мъничко щастие. При това не смятах, че изневерявам на дълга си — знаех, че дните на лагера са преброени. Прав си — до полуда обичах Майкъл! О, господи, от мен се искаше само да давам, да давам... Защо не проявихте щедрост и не ми позволихте да получа малкото, за което копнеех?“

Но тя нямаше право да го изрече. Задушавана от мъка, скочи от мястото си и залитайки, се спусна към вратата. Единственото ѝ желание бе да избяга. Но когато мина покрай него, той сграбчи китките ѝ с такава сила, че тя престана да се съпротивлява.

— Виждате ли? — усмихнато каза Нийл, отслаби хватката си и пръстите му се плъзнаха по ръката ѝ. — Стиснах ви по-силно, отколкото навярно Бен е стискал ръката на Люк, но нямате никакви белези.

Онър вдигна очи — налагаше се да отметне главата си назад, за да го види добре — беше много по-висок от Майкъл. Лицето му бе едновременно сериозно и замислено, сякаш разбираше чувствата ѝ и не я упрекваше, но бе твърдо решен да постигне целта си.

Едва в този момент Онър осъзна що за човек е той, какви страсти бушуват в душата му, колко дълбоки са чувствата му към нея. Може би прекалено добре бе прикривал мъката си; може би обвиненията му бяха верни — любовта ѝ към Майкъл я бе направила сляпа за чувствата на другите, накарала я бе да повярва, че Нийл се е примирил с измяната ѝ. Едва сега разбираше колко е страдал. И въпреки това бе положил огромни усилия, за да отстрани съперника си —

доказателство, че напълно е възстановил умствените си способности. Браво, Нийл!

— Много съжалявам — бавно продума тя. — Повярвай ми, въпреки че нямам сили да си кърша ръцете, да плача, нито да коленича пред тебе. Мъката ми е толкова огромна, че дори няма да се опитам да се оправдая. Запомни едно: всички ние, които се грижим за вас, можем да изпаднем в заблуждение, да бъдем заслепени както всеки пациент от отделение X. Не бива да ме смяташ за богиня, за непогрешим идол. Не съм такава и никога няма да бъда. Всички сме обикновени смъртни. Ах, Нийл — възкликна тя с насълзени очи, — защо не сме богове?

Той леко я притисна до себе си, целуна я по челото и я пусна.

— Е, станалото — станало. Знаете ли, олекна ми, след като се изповядах. Все пак ми е мъчно, че ви накарах да страдате, че ви причиних страдание, въпреки че не ме обичате.

— Бих дала всичко на света да те обикна, Нийл.

— Но не можете и въпросът е приключен. Когато ме видяхте за пръв път, бях болен и безпомощен и за вас винаги ще остана пациент, дори да не беше Майкъл. Зная, че се влюбихте в него, защото бе първият нормален мъж, когото виждахте от месеци насам — не се затваряше в себе си, не бе заслепен от егоизъм, не се самосъжаляваше. Не се налагаше да сменяте гащите му, да му носите подлоги, нито с часове да слушате безкрайните му оплаквания, които безсъмнено сте чували милион пъти от други типове като мене.

— Не, Нийл! — извика младата жена. — Не говори така! Никога не съм мислила за тебе по този начин, никога!

— Едва сега имам сили да си спомня миналото и мога да се обрисувам много по-точно от вас. Но сега съм здрав и дори не мога да си представя как съм паднал толкова ниско.

— Радвам се, Нийл — каза тя и го изпрати до вратата. — Знаеш ли, предпочитам да се сбогуваме сега. Надявам се, че няма да го изтъкуваш като неприязън и пренебрежение. С нетърпение очаквам този ден да свърши и няма да имам покой, докато си при мене. Освен това... предпочитам повече да не те виждам. Павилион X вече не съществува.

Нийл я придружи по коридора и изрече:

— Значи ще бъда последният му обитател... Все пак, ако някога пожелаете да ме видите, потърсете ме в Мелбърн — адресът ми е в

указателя. Загубих много време, докато открия идеалната жена. Вече съм на трийсет и седем — твърде късно е да променям решението си. — Господи! — усмихнато възкликна той. — Как мога да ви забравя! Дори не съм ви целунал!

— Целуни ме сега, Нийл — отвърна Онър и за миг в душата ѝ проблесна искрица любов към него.

— Не — отвърна Нийл. — Права сте — павилион Х е мъртъв, но трупът му още не е изстинал. Предлагате ми милостиня, която никога няма да приема.

— Сбогом, Нийл — промълви тя и му протегна ръка. — Желая ти щастие и съм сигурна, че ще го имаш!

Нийл взе ръката ѝ, сърдечно я стисна, сетне я вдигна към устните си и я целуна.

— Довиждане, Онър. И не забравяй: името ми е в указателя.

За последен път прекосяваше лагера от павилион Х към бараките на сестрите. За последен... Не можеше да си представи, че е истина, въпреки че често си беше мечтала за този момент. А сега всичко бе свършило. Цял епизод от живота ѝ беше приключил с Нийл — напълно достоен финал. Да, Нийл беше станал истински мъж. Внезапно си спомни думите му и си каза, че сигурно е бил прав, когато твърдеше, че от самото начало е бил в неизгодно положение. За нея беше само пациент както всички други: измъчен, нещастен, слаб... Какво щастие да го види така променен! Не беше вярно твърдението му, че се е излекувал благодарение на случилото се през последните няколко седмици. Причината бе в самия него, в силната му воля. Ето защо въпреки изживените страдания и ужас, тя напускаше павилион Х с мисълта, че не е съществувал напразно.

Нийл дори не я бе попитал дали възнамерява да ги издаде и да ги накара да понесат последствията от деянието си. Но вече беше прекалено късно. Слава богу, че Майкъл ѝ бе разказал всичко! Сега, когато знаеше истината, се чувстваше освободена от вината, която изпитваше заради поведението си към тях. Мислеха си, че ги е предала, влюбвайки се в Майкъл, но всъщност те ѝ бяха изменили. Бяха осъдени до края на живота си да живеят със спомена за Люк Дагет. И тя също, в известен смисъл. Нийл не е пожелал да ѝ повери

тайната от страх, че намесата ѝ ще освободи Майкъл — и защото е искал да ѝ спести угризенията на съвестта. Такъв бе той — добър и лош, както самия живот.

ЧАСТ СЕДМА

ПЪРВА ГЛАВА

Никой не посрещна Онър на гарата в Яс, по простата причина че не бе уведомила семейството си за пристигането си. Обичаше родителите си от все сърце, но предпочиташе първата среща помежду им да е насаме, не на перона на гарата. Не се завръщаше само в родния си дом, а в детството, което ѝ се струваше толкова далечно. Как ще я посрещнат, ще им се стори ли променена? Ето защо бе предпочела да забави колкото е възможно повече срещата с близките си. Стопанството на баща ѝ бе недалеч от града, все щеше да намери някой да я закара дотам.

Не познаваше шофьора, който ѝ предложи услугите си, и не бе принудена да води излишни разговори, докато пътуваше към дома си. Навярно близките ѝ вече бяха научили за пристигането ѝ: началник-гарата, който я бе посрещнал с отворени обятия и ѝ беше осигурил транспорт, положително беше телефонира, за да съобщи голямата новина.

Както предполагаше, всички я очакваха на верандата: баща ѝ, попълнен и по-плешив, отколкото си го спомняше, майка ѝ, която изобщо не се бе променила; брат ѝ Ян — копие на баща си, но по-млад и по-слаб. Щом слезе от колата, едва не я задушиха от целувки и от прегръдки и я обсипаха с порой от възклицания, докато един през друг се обръщаха към нея.

Едва след тържествената вечеря в чест на завръщането на блудната дъщеря настъпи относително спокойствие. Чарли Лангтри и синът му си легнаха, защото всеки ден ставаха в ранни зори, а Фейт отиде с дъщеря си в стаята и, за да ѝ прави компания, докато разопакова багажа си и най-вече, за да си поговорят.

Стаята на Онър беше приятна и непретенциозна, голяма и обзаведена с вкус, без да бъде претруфена. Леглото изглеждаше удобно, както и покритото с пъстър калъф канапе, на което се настани Фейт. Старинна дъбова маса и стол с дърворезба оформяха работен кът, до стената стоеше огромен гардероб, до него — голямо огледало на поставка и тоалетка.

Докато Онър разопаковаше куфарите си и прибираше вещите си в чекмеджетата и в гардероба, майка ѝ за пръв път можа внимателно да я огледа. Разбира се, младата жена се бе връщала у дома по време на кратките си отпуски, но никога не бяха имали време да останат насаме. Едва сега Фейт Лангтри можеше спокойно да разгледа дъщеря си, без да мисли за раздялата на следващия ден, без да се тревожи от опасностите, които очакват Онър на фронта. Ян не беше мобилизиран, тъй като в стопанството имаха нужда от него. „Никога не съм мислила — каза си Фейт, — че ще изпратя дъщеря си на фронта! Първородната ми дъщеря! Очевидно разликата в пола вече няма значение...“

При всяко от кратките посещения на Онър бяха забелязвали жълтеникавата пигментация на кожата ѝ от лекарството против малария, появата на леки тикове, навици, които я правеха нова, непозната за тях жена. Да, Онър вече беше жена. Шест години! Кой знае какво се бе случило през дългите шест години; младата жена отказваше да разказва за войната и когато настойчиво я разпитваха, бързаше да отклони разговора. Дългите години, прекарани на фронта, бяха оставили отпечатъка си върху лицето и поведението на Онър: докато се взираше в нея, Фейт разбра, че дъщеря ѝ живее на друга планета, отдалечена на милиони километри от родния ѝ дом.

Естествено, беше отслабнала, по лицето ѝ се виждаха леки бръчки, но за щастие все още нямаше нито един бял косъм. Изглеждаше строга, но не сурова и затворена в себе си. Винаги щеше да си остане любимата дъщеря на Фейт, но все пак бе някак си... по-различна.

Родителите ѝ бяха доволни, когато тя реши да учи за сестра, вместо медицина — смятаха, че ще си спести доста мъки от тежките изпити. Но ако бе записала медицина, нямаше да заmine на фронта, и наблюдавайки я, Фейт се запита дали все пак дъщеря ѝ не се е измъчвала повече.

Онър извади от куфара си ордениите си. „Невероятно! — каза си майка ѝ. — Дъщеря ми — накичена с медали. Колко ли ще се гордеят Чарли и Ян...“

— Никога не си споменавала, че си получила Ордена на Британската империя — укоризнено произнесе Фейт.

Онър изненадано вдигна очи.

— Така ли? Сигурно съм забравила. Точно тогава бях страхотно заета и нямах време за дълги писма. Във всеки случай едва наскоро получих официалното потвърждение.

— Имаш ли някакви снимки, скъпа?

— Да, тук някъде са...

Онър порови в джоба на куфара и извади два плика с различна големина. Седна до майка си и запали цигара.

— Ето. Това са Сали, Теди... ето ме и мен. Ето го нашият шеф... Тук съм снимана в Дарвин, преди да отлетим за... май че беше Морсби... медицинския персонал в Моротай... павилион Х...

— Широкополата шапка страхотно ти отива.

— Много по-удобна е от воала, може би защото трябва да я сваляш, веднага щом влезеш някъде.

— В другия плик също ли има снимки?

За миг Онър се поколеба, сякаш искаше да скрие по-големия илик, но все пак реши да го отвори.

— Не, това са графики, портрети на пациентите ми от отделение Х.

— Великолепни са.

Фейт Лангтри внимателно разгледа всеки от портретите, но за облекчение на Онър погледът ѝ не се задържа по-дълго върху лицето на Майкъл. Пък и откъде можеше да знае, че той означава нещо повече за дъщеря ѝ? Естествено, тя не можеше да види у Майкъл онова, което бе поразило Онър по време на първата ѝ среща с него в коридора на павилион Х.

Майка ѝ остави портретите на масата и попита:

— Кой ги е рисувал?

Онър разрови купчинката и постави най-отгоре портрета на Нийл.

— Нийл Паркинсън, но автопортретът му не е излязъл сполучлив: явно вдъхновението му се е изпарило, когато е рисувал себе си.

— Странно, напомня ми за някого... Имам чувството, че съм го виждала. Откъде е?

— От Мелбърн. Доколкото разбрах, баща му е голяма клечка.

— Лонгланд Паркинсън, точно така! — триумфално извика майка ѝ. — Знаех си, че съм срещала някъде младежа — на

състезанията за купата на Мелбърн през хиляда деветстотин трийсет и девета. Познавам се с родителите му. С майка му често сме се виждали на приемите в Мелбърн.

Какво беше казал Майкъл? Че в „нейния свят“ ще се запознае с мъже като Нийл, не като него... Странно — ако не беше войната, сигурно щеше да се запознае с Нийл по време на някоя светска проява.

Майка ѝ разрови колекцията от графики, извади една и я сложи върху портрета на Нийл.

— Кой е този човек, Онър? Какво странно лице! А от изражението на очите му тръпки ме побиват! — промълви тя, сякаш омагьосана. — Не знам дали ми харесва, но във всеки случай е необикновен.

— Сержант Люк Дагет. Беше... самоуби се малко преди закриването на базата.

Господи, за малко да каже, че Люк е убит!

— Горкото момче, питам се какво ли го е подтикнало към подобна отчаяна постъпка. Няма вид на човек, който би се самоубил.

Тя подаде графиките на дъщеря си и продължи:

— Знаеш ли, повече ми харесват от снимките. Не можеш да научиш много за характера на хората от ръцете и от краката им. Когато гледам фотографии, винаги се опитвам да различа лицата, но в повечето случаи виждам само някакви размазани петна. А ти кого харесваше най-много?

Младата жена не успя да издържи на изкушението и ѝ подаде портрета на Майкъл.

— Ето този. Сержант Майкъл Уилсън.

— Така ли? — Фейт смаяно изглежда дъщеря си. — Е, може би имаш право — нали си ги познавала по-отблизо. Симпатично момче... прилича на ратай от някоя ферма.

„Браво, Майкъл! — каза си Онър. — Преценката ти беше безпогрешна. Ето как реагира съпругата на богат земевладелец, която често се среща с Нийл Паркинсън по време на конните състезания и без да е сноб, моментално разпознава хората от своята класа...“

— Собственик е на животновъдна ферма — каза тя.

— А, ето защо прилича на провинциалист. Уморена ли си скъпа? — каза майка ѝ и се прозина.

— Никак — Онър остави рисунките на пода до стола си и запали цигара.

— Някакви перспективи за брак?

— Никакви — отвърна младата жена и се усмихна.

— Права си, по-добре да останеш стара мома, отколкото да съжаляваш, че си се омъжила — изрече Фейт с такава ирония, че дъщеря ѝ избухна в смях.

— Напълно съм съгласна с тебе, мамо!

— Ако съм те разбрала правилно, отново ще се върнеш на работа в болницата?

— Да.

— В „Принс Алфред“?

Фейт Лангтри знаеше, че дъщеря ѝ никога няма да се съгласи да остане в малката местна клиника — винаги беше харесвала натоварената работа в големите болници.

— Не — колебливо поде Онър и замълча.

— Къде тогава?

— Ще изкарам стаж в болницата „Морисет“, за да се подготвя за работа в психиатрията.

— Шегуваш се! — възкликна Фейт Лангтри.

— Не, мамо. Говоря съвсем сериозно.

— Но... но това е абсурдно! Та нали си дипломирана медицинска сестра и имаш богат опит — с радост ще те приемат навсякъде. Господи, как ти дойде на ум да постъпиш в психиатрична болница! По-добре стани надзирателка в затвор — поне ще получаваш по-голяма заплата.

Онър упорито стисна устни и майка ѝ за пръв път забеляза непоколебимостта, изписана по лицето ѝ, и си помисли, че суровата жена пред нея изобщо не прилича на възпитаната ѝ, мила дъщеря.

— Точно затова реших да работя в психиатрията — разпалено възкликна Онър. — През последните осемнайсет месеца се грижих за пациенти с нервни разстройства и открих, че работата с тях ми доставя по-голямо удоволствие от всичко, което съм направила досега. Желанието ми да работя в психиатричното отделение е продиктувано от съзнанието, че там се нуждаят от сестри като мен, и от факта, че подобно на тебе повечето хора надават ужасен вик при самото споменаване на проблема. Сестрите в психиатрията обикновено са от

по-ниска класа, изметът на нашата професия. Ако жени като мене не се намесят, няма никакъв шанс за напредък в тази област на медицината. Когато позвъних в министерството на здравеопазването, за да се информирам как мога да постъпя на работа в психиатрията, и съобщих каква квалификация имам, чиновниците мислеха, че съм луда. Наложих се да отида два пъти, за да ги убедя, че не се шегувам. Представи си, дори хората от министерството, отговорни за администрацията на психиатричните болници, смятат, че медицинските сестри, които работят там, не са нищо друго, освен охрана на лудите.

— Точно такава ще бъдеш! — възкликна Фейт.

— Слушай, мамо — търпеливо се опита да обясни Онър, — пациентът, който влезе в подобно заведение, е осъден да остане там до края на живота си. Хората, за които се грижех в павилион X, не бяха толкова болни, но опознах проблемите им достатъчно, за да разбера, че в тази област има нужда точно от жени като мен.

— Мила моя, говориш сякаш си длъжна да изкупиш някаква вина или проповядваш нова религия! Не зная какво се е случило с тебе по време на войната, но със сигурност е деформирало възгледите ти!

Онър запали цигара, замисли се и отговори:

— Навярно говоря като фанатичка, но не съм, нито се покаявам за извършен грях. Защо мислиш, че желанието ми да облекча страданията на душевноболните пациенти означава, че съм се побъркала?

— Добре, добре, скъпа, не биваше да ти го казвам — примирено изрече майка ѝ. — Нали няма да ми се разсърдиш, ако ти задам само един въпрос: ще получиш ли нещо конкретно от работата си в психиатрията — нов сертификат, или диплома?

Внезапно гневът на Онър премина и тя избухна в смях.

— Не, мамо, абсолютно нищо. Затова дори не съществува програма за обучение, камо ли дипломи и сертификати.

— Откъде научи всички подробности?

— Срегнах се с главната сестра в „Калан Парк“, където първоначално възнамерявах да постъпя. Но тя ме посъветва да отида в „Морисет“ — и там имало добри преподаватели, но обстановката била по-приятна.

Фейт се изправи, заразхожда се из стаята и замислено каза:

— Морисет... близо е до Нюкасъл, нали?

— Да, на около сто километра от Сидни, което означава, че няма да ми липсват развлечения — навярно ще са ми необходими след потискащата обстановка. Сама разбираш, че не гледам на работата си там през розови очила. Ще ми бъде трудно, още повече че ще започна от нулата. И все пак, вярвай, че предпочитам да бъда стажантка и да науча нещо ново, отколкото да се погребя в „Принс Албърт“, да се кланям пред всички — от старшата сестра до главния лекар, и да спазвам глупави правила. Не бих могла да се примиря с дребнавите формалности след свободата, която имах в армията.

Фейт протегна ръка към пакета с цигарите на дъщеря си, измъкна една и я запали:

— Мамо! Ти пушиш? — шокирано възкликна младата жена.

Майка ѝ избухна в смях.

— О, все пак се радвам, че не си забравила принципите и предразсъдъците си. Започвах да се притеснявам, че съм родила отявлена феминистка. Пушиш като комин, — защо не и аз?

Онър се приближи до нея и я прегърна.

— Имаш право. Знаеш ли, децата винаги смятат родителите си за божества, без пороци — нещо като свръхчовеци. Извинявай.

— Няма нищо. Чарли пуши, Ян пуши, ти — също. Почувствах се изолирана. Знаеш ли, дори алкохолът започва да ми харесва. Преди вечеря двамата с Чарли винаги изпиваме по едно уиски — много ми се услажда.

— Придобиваш аристократични навици — шеговито каза Онър.

Фейт Лангтри изпусна голямо кълбо дим и замислено промълви:

— Дано всичко да бъде наред, скъпа, дано не се разочароваш. Все пак ми се иска никога да не бе стъпвала в павилион Х.

Преди да отговори, младата жена дълго размишлява, грижливо избирайки думите си.

— Слушай, мамо, дори с тебе не мога да споделя онова, което ми се случи, докато се грижех за пациентите, засегнати от „тропическата болест“, и едва ли някога ще ти го кажа. Не си виновна — причината е единствено в мене. Знаеш ли, има неща, които са прекалено болезнени, прекалено чудовищни, за да си ги припомням. Не се опитвам да ги крия или да ги потискам, просто смятам, че никой не може да ме разбере, без да познава света, който беше павилион Х. Нямам смелостта да обяснявам, да споделям всички подробности — боя се, че

това ще ме убие. Не знам защо, но все ми се струва, че не съм приключила с павилион X. Предчувствам, че ще се случи нещо, и смятам, че по-лесно ще го посрещна, ако работя в психиатрията.

— Но какво може да се случи?

— Не знам, просто имам някакво предчувствие.

Фейт угаси цигарата си, наведе се и нежно целуна дъщеря си:

— Време е да си лягам, скъпа. Много съм щастлива, че най-сетне се завърна вкъщи. Непрекъснато се безпокояхме, когато не знаехме точно къде си, питахме се дали си близо до фронтовата линия. В сравнение с това перспективата да работиш в психиатричната болница ни се вижда чудесна.

Когато влезе в спалнята си, Фейт Лангтри запали нощната лампа и безмилостно я насочи към лицето на спящия си съпруг. Той промърмори, намръщи се и се обърна на другата страна. Но Фейт се настани до него, силно раздрусра рамото му и го потупа по бузата.

— Чарли! Събуди се! Ако не се събудиш, ще те удуша.

Той отвори очи, прозина се и прекара пръсти през почти несъществуващата си коса.

— Какво се е случило? — запита Чарли, но очевидно не беше нервиран — добре познаваше жена си и знаеше, че не би го събудила напразно.

— Става дума за Онър — отвърна тя и лицето ѝ се сгърчи от мъка. — Разбрах го едва сега, докато разговаряхме в стаята ѝ.

— Какво разбра? — гласът му прозвуча напълно, бодро.

Задушавана от страх и от мъка, Фейт едва успя да продума:

— Онър е заминала, отишла е далече, прекалено далече и може би никога няма да се върне.

Чарли се вцепени.

— Заминала? Но къде?

— Не в буквалния смисъл. Извинявай, не исках да те изплаша — тялом все още е тук. Говорех за душата ѝ, за онова, което мотивира постъпките ѝ и което не познавам. О, Чарли, чувствам се като дете в сравнение с нея. По-лошо е, отколкото ако бе станала монахиня — в манастира поне щеше да е на сигурно място, животът нямаше да ѝ причини болка. Но Онър е сломена от света, въпреки че в известна степен се е извисила над него. Господи, как да ти го опиша? Трябва да разговаряш с нея и да я наблюдаваш, за да разбереш какво се опитвам

да ти кажа. Струва ми се, че се е нагърбила със задачата да оправи всички злини на света — мъчно ми е да я гледам. Никоя майка не иска детето ѝ да страда толкова много...

— Войната е виновна за всичко — въздъхна Чарли. — Не биваше да ѝ разрешаваме да отиде.

— Никога не ни е молила за разрешение, Чарли. Нима забрави, че беше двайсет и пет годишна, когато се записа в армията — напълно зряла и разумна жена. Казвах си, че е достатъчно силна и че ще оцелее. Да, войната е виновна за всичко. Войната...

ВТОРА ГЛАВА

Онър Лангтри смени воала с касинка и стана обикновена сестра в психиатричната болница „Морисет“. Последната се състоеше от множество сгради, разпръснати върху голяма площ, които се намираха сред най-красивата природа, каквато човек може да си представи: от едната страна на болницата морето образуваше заливи и плажове; от другата се виждаха покрити с гъсти гори планини и плодородни поля.

Отначало младата жена се чувстваше доста неловко — досега не се бе случвало дипломирана медицинска сестра да изостави предимствата на другите болници и да предпочете да работи в институция като „Морисет“. Повечето сестри, които се обучаваха заедно с нея, бяха на нейните години или дори малко по-възрастни, някои от тях бяха служили в армията. Общо взето, по-зрелите жени избираха да работят в психиатрията. И все пак Онър се различаваше от всички. Общозвестно бе, че е получила разрешение да се яви на изпит след две години вместо след три и че главната сестра я цени и я уважава. Мълвеше се, че е била предана на дълга си по време на войната, че е получила Ордена на Британската империя, но никой не знаеше със сигурност, защото сестра Лангтри никога не споменаваше този период от живота си.

Необходими бяха цели шест месеца колежките ѝ да се убедят, че тя не изтърпява наказание, че не е изпратена от някаква тайнствена агенция в Сидни, за да ги шпионира, нито пък страда от умствено разстройство. В края на шестте месеца Онър разбра, че е спечелила доверието на старшите сестри, защото работеше неуморно и ефикасно, никога не отсъстваше и не се разболяваше. При това познанията и по медицина и по хирургия се оказаха безценни в болница като „Морисет“, където шепата лекари бяха прекалено заети да диагностицират други, освен душевните заболявания. Сестра Лангтри винаги успяваше да забележи първите признаци на пневмония и имаше дарбата да предава знанията си на другите. Така също моментално поставяше точната диагноза в случаите на херпес, стомашно-чревни заболявания, инфекция на вътрешното ухо, ангина

— накратко — безпогрешно разпознаваше най-често срещаните заболявания. Освен това можеше да различи изкълчване от счупване, изстинка от сенна треска, мигрена от обикновено главоболие. Качествата ѝ се оказаха безценни в „Морисет“.

Работата беше непосилна, сестрите бяха разделени на две смени, които траеха по дванайсет часа — от 6:30 сутринта до 6:30 вечерта и нощна смяна до 6:30 сутринта. Във всяко отделение имаше между шейсет и сто и двайсет пациенти, които се обслужваха единствено от три-четири сестри, включително старшата. Не разполагаха с никакъв помощен персонал. Болните трябваше да бъдат къпани ежедневно, въпреки че в отделенията имаше само по една вана и един душ. Сестрите поддържаха хигиената, миеха покритите с плочки стени и подовете. Набавяха си топла вода чрез загрявани от дървени въглища бойлери, зареждането и паленето, на които също бяха задължение на сестрите. Пак те се грижеха за дрехите на пациентите, кърпеха ги и ги перяха. Храната, приготвявана в централната кухня, се носеше в отделенията в казани; сестрите трябваше да я притоплят, да я разпределят на порции, често сами да приготвяват десертите и да мият съдовете и приборите. Освен това готвеха храната на пациентите, които бяха на диета, защото болницата не разполагаше със специална диетична кухня.

Независимо от героичните си усилия три-четири сестри не можеха да се справят без помощта на допълнителен персонал с грижите за шейсет или двойно повече болни. Ето защо и тук, както в База 15, пациентите също работеха. Те много ценяха задълженията си и първото, което научаваха новите сестри, бе да не се бъркат в работата на пациентите. Помежду им често избухваха скандали, ако някой от тях се осмеляваше да отнеме задълженията на другия, или да му попречи да ги изпълнява. Работеше се стриктно и болните се подчиняваха на строга йерархия, основана на способностите им. Отделенията бяха безупречно поддържани, подовете лъщяха като огледала, баните и кухните блестяха от чистота.

Противно на всеобщото мнение за психиатричните болници в „Морисет“ цареше приятна атмосфера. Всички се стараеха да живеят като задружно семейство, а повечето сестри изпитваха искрена обич към пациентите си. Всъщност персоналят и болните образуваха неделима група. В „Морисет“ имаше цели семейства — баща, майка и

големи деца, които работеха и живееха там и за които болницата беше истински дом.

Не липсваха и развлечения, в които активно участваха както сестрите и лекарите, така и болните. Всеки понеделник в голямата зала се прожектираха филми; често се изнасяха концерти, в които с еднакъв ентузиазъм се включваха пациенти и персонал. Един път месечно се организираше бал, следван от великолепна вечеря. Мъжете сядаха на столовете, подредени до едната стена, жените — срещу тях; в началото на всеки танц господата се стрелваха през залата, за да поканят любимата си партньорка. Хората от персонала също участваха, в празненството, но им се разрешаваше да танцуват само с болните.

Всички отделения се заключваха и пациентите от мъжки пол живееха отделно от жените. Преди и след всяка сбирка, където присъстваха двата пола, сестрите грижливо преброяваха болните. При пациентите почти не идваха посетители и те не разполагаха с никакви средства. Някои получаваха малко възнаграждение за работата си в болницата, или в градината. Всички обитатели на болницата я смятаха за свои постоянен дом; някои не познаваха, или не си спомняха истинския си дом; други изпитваха неопишуема носталгия по родната стряха и близките си. По време на часовете за свиждане често се виждаха възрастни двойки, единият партньор, от които — напълно нормален, но обърнал гръб на света, за да не се разделя със съпруга или съпругата си.

Естествено, психиатричната болница не беше рай, но в нея цареше ведър дух; сестрите отлично разбираха, че няма да спечелят нищо, ако са вечно намръщени и създават мрачна атмосфера. Имаше и зле поддържани павилиони, лоши или безразлични към страданията на пациентите сестри, но те бяха изключение. Проявяваше се нетърпимост към садистичните наклонности на персонала, на старшите сестри бе забранено да смятат отделението за свое царство, където могат да правят, каквото си поискат.

Животът в „Морисет“ имаше и хумористична страна. Някои от павилионите бяха толкова отдалечени от квартирата на сестрите, че те отиваха и се връщаха от работа с каруца, карана от пациент. Главната сестра и директорът правеха ежедневните си инспекции с кабриолет, също каран от пациент. Заслужаваше да се види как достойната дама гордо се настанява на седалката, цялата облечена в бяло, и разтваря

чадър, за да се предпази от слънцето или от дъжда. През най-големите горещини конят бе издокаран със сламена шапка, от която през две дупки стърчаха ушите му.

Онър Лангтри търпеливо понасяше неудобствата, породени от принижения си професионален статус. Трудно ѝ бе отново да се превърне в обикновена стажантка, длъжна да се подчинява на заповеди и лишена от малките привилегии и удобства, с които бе свикнала. Утешаваше се с мисълта, че животът ѝ навярно щеше да ѝ се стори още по-тежък, ако войната не я бе приучила да понася нечовешки условия на живот. И все пак за жена, надхвърлила трийсетте, вече работила като шеф на отделение и в полеви болници под вражеския обстрел, беше трудно да се примири с ежеседмичната инспекция на стаята ѝ, извършвана от главната сестра. Трябваше да навива дюшека си, да сгъва чаршафите и завивките си по определен начин, да отваря за преглед чекмеджетата си. Тя търпеливо понасяше неудобствата, доволна, че благодарение на възрастта и на професионалната си квалификация не трябва да разделя стаята си с друга колежка.

Към края на първата година в „Морисет“, Онър започна да свиква с работата и силният ѝ характер изплува на повърхността. Не че съзнателно се бе опитвала да го потиска, той дремеше дълбоко в нея — нещо като предпазен механизъм, който ѝ позволи да се приспособи към новите условия, докато напълно овладее всички аспекти на работата си.

Но това не можеше да продължава безкрайно и ето че на мястото на стажантката се появи властната и сурова сестра Лангтри, която бе управлявала с желязна ръка павилион X. Но никой не я упрекна, защото строгостта ѝ караше да треперят само онези, които проявяваха некомпетентност или пренебрегваха задълженията си.

Веднъж завари своя колежка да малтретира някаква пациентка и побърза да съобщи на старшата сестра за инцидента. Последната я нарече истеричка и я обвини в погрешно тълкуване на случилото се.

— Сю е епилептичка — заяви старшата сестра. — На тях не бива да им се вярва.

— Глупости! — презрително отвърна сестра Лангтри.

— Дипломата не ти дава право да ме учиш как да си гледам работата! — сопна се началничката ѝ. — Ако не ми вярваш, отвори

„Червената книга“ и виж какво пише там. Епилептиците са подли, лукави и лъжци.

— Не всичко, което пише там, е вярно — отговори Онър. — Двете с вас добре познаваме Сю и знаем, че не притежава нито един от изброените недостатъци. Но тук става дума за друго: дори „Червената книга“ не препоръчва телесните наказания на пациентите.

Старшата сестра ужасено изгледа Онър, сякаш бе изрекла светотатство; всъщност така си и беше, защото „Червената книга“ — наречена така заради цвета на подвързията си — беше единственият наръчник с инструкции за сестрите в психиатричните болници. Но всъщност учебникът беше остарял, пълен с грешки, и като че бе предназначен за жени с ограничени умствени способности. В него като лек за всяка болест неизменно се препоръчваше клизма. След като бегло го прегледа, Онър установи в него толкова много абсурдни грешки, че втори път не посегна към него и предпочете да се довери на собствените си познания. При всяко отиване в Сидни купуваше учебници по психиатрия и с интерес ги четеше. Беше убедена, че рано или късно ще се извърши реформа в психиатричните заведения и смяташе, че ще бъде подготвена за нея благодарение на новостите, които научаваше от въпросните помагала.

Случаят със Сю бе отнесен чак до главната сестра. Онър упорито държеше на своето и нищо не можеше да я разколебае. Накрая виновницата получи мъмрене, беше преместена в друго отделение и поставена под наблюдение. Старшата сестра не бе наказана, но разбра урока: трябва да бъдеш абсолютно сигурна в твърденията си, преди да кръстосаш шпагата си със сестра Лангтри. Онър не само бе изключително интелигентна, но не се боеше от началството и притежаваше способността да убеждава всички в правотата си.

Онър знаеше, че фермата на Майкъл се намира на стотина километра от „Морисет“ Когато не беше толкова уморена, че само да спи и да се храни през свободното си време, тя мислеше за Майкъл — и за Бенедикт. Казваше си, че някои ден, вместо да отиде в Сидни, ще пропътува краткото разстояние до брега на Мейтланд. Но все още бе прекалено рано. Раната ѝ все още не бе зараснала, но не заради това тя отлагаше посещението си. Искаше да остави на Майкъл достатъчно

време да осъзнае, че опитите му да спаси Бен са обречени на неуспех. Работата в „Морисет“ ѝ помогна да разбере нещо изключително важно: пациенти като Бенедикт не бива да бъдат затваряни в усамотена ферма, не трябва да се задълбочава самовгълбяването им, като се ограничи контактът им само с един човек, независимо от търпението и предаността му. Състоянието на Бен неминуемо щеше да се влоши през времето, прекарано в усамотение във фермата на Майкъл. Младата жена изпитваше силно безпокойство, но знаеше, че няма смисъл да се намесва, преди Майкъл да осъзнае грешката си и да разбере, че тя е имала право.

На територията на „Морисет“ имаше затвор-болница за престъпници-психопати. Онър неизменно потръпваше при вида на масивната тухлена сграда с решетки на прозорците, изолирана от света чрез висока стена и многобройна охрана. Ето къде щяха да затворят Бенедикт, ако събитията в банята бяха взели друг обрат. Затворническият живот наистина бе ужасен и тя не обвиняваше Майкъл за опита му да спаси приятеля си. Единствената ѝ надежда бе, че някой ден Майкъл ще я повика на помощ и че тя ще е в състояние да му я предложи.

ТРЕТА ГЛАВА

Когато една вечер ѝ съобщиха, че има посещение, тя веднага си помисли за Майкъл. Щом е успял да я открие, значи има нужда от нея. Сетне ѝ хрумна, че може да е Нийл, който разполагаше с достатъчно пари, за да открие следите, на когото си пожелае. Всъщност трябваше да го очаква: навярно добилият самоувереност Нийл, с когото се бе разделила преди осемнайсет месеца, се е уморил да я чака и е решил да ѝ напомни за съществуването си. Възможно бе майка ѝ да се е срещнала някъде с него и да му е казала къде се намира Онър — въпреки че в писмата си Фейт не споменаваше нищо подобно.

Младата жена се запъти към салона за посетители, докато се опитваше да си представи какво ще се случи в два различни варианта. Дълбоко в душата си беше уверена, че ще види единия или другия, и се радваше на предстоящата среща.

Но вместо Майкъл или Нийл в салона я очакваше сестра Сали Доукин, както винаги свалила обувките си и протегнала подутите си крака.

Онър се вкамени и притисна ръце до гърдите си, сякаш бе поразена от куршум. „Господи! — каза си тя. — Защо жените са толкова наивни!“ Насила се усмихна и с протегнатата ръка се отправи към първата посетителка, която идваше да я види от идването ѝ в „Морисет“. „Да — помисли си отново. — Всички си приличаме, непоправими сме, когато става дума за някой мъж. В продължение на месеци вярваш, че си го забравила, че вече не мислиш за него, но щом има възможност да го видиш, сърцето ти лудо започва да тупти и разбираш, че все още го обичаш.“

Както обикновено, сестра Доукин се усмихна, но не стана от стола.

— Дойдох преди час, но не исках да те откъсвам от работата ти; хапнах набързо в Йонг и се върнах. Как си, Онър?

Онър седна срещу нея и продължи да се усмихва.

— Добре, Сали. А ти?

— Като топка за тенис, завързана с ластик за ракетата. Питам се кой ще издържи по-дълго — аз, или ластикът.

— Ти, разбира се, защото си несломима.

— Кажй го на краката ми — може да ти повярват — сестра Доукин ядно се втрени в подутите си глезени.

— Пак твоите крака! Изобщо не си се променила.

Сали Доукин беше облечена в зле скроена и демодирана рокля; както повечето сестри, прекарали години наред в болничните отделения, тя се чувстваше по-удобно и изглеждаше по-внушителна единствено в колосаната си униформа.

— А в теб има промяна, Онър. Струваш ми се подмладена и пощастлива.

Онър действително приличаше на млада стажантка. Беше облечена както по време на стаж си в „Принс Албърт“ — в бяла рокля на лилави райета, закопчана догоре, с дълги ръкави, които завършваха с целулоидни маншети. И престилката беше същата — бяла, обемиста и колосана, с широки презрамки. Онър носеше твърд колан, който подчертаваше тънката ѝ талия, черни обувки с нисък ток и черни памучни чорапи. Касинката ѝ също беше бяла, с две ленти отпред, които означаваха, че е втора година стажантка.

— Сигурно е от униформата. Не си свикнала да ме виждаш без воал.

— С каквото ѝ да си облечена, винаги изглеждаш като извадена от кутийка.

— Сали, разкажи ми нещо за себе си. Какво стана със службата в „Норт Шор?“

— Нищо — тъжно отвърна по-възрастната жена, — нямах късмет да остана в Сидни. Наложих се да се върна в „Роял Нюкасъл“, защото живея наблизко и не се налага да харча пари за квартира. Как ти се струва работата в психиатрията?

— Много ми харесва! — въодушевено възкликна Онър. — Коренно се различава от онова, което съм правила досега, но и тук имаме критични ситуации. През целия си живот не съм виждала толкова много епилептици и няма шанс да спасим всички. Знаеш ли, докато бях старша сестра, бях забравила какво означава да се грижиш за болните, но тук е обратното. Чувстваш пациентите като роднини. Знаеш, че ще останат тук колкото тебе, дори и по-дълго, ако не умрат

от пневмония, защото здравето им е по-деликатно, отколкото на нормалните хора. Ще ти кажа и още нещо: ако мислиш, че работата в обикновените болници е отговорна, значи не знаеш какво е в психиатрията.

Тя въздъхна и продължи:

— Съжалявам, че не бях работила няколко години тук, преди да попадна в павилион X. Зная, че съм допуснала сериозни грешки поради невежеството си. Все пак, по-добре късно, отколкото никога, както казал архиепископът на балерината.

Сестра Доукин се усмихна:

— Я виж ти! Не очаквах да чуя от тебе подобна забележка — повече е в мой стил. Ако продължаваш в същия дух, ще свършиш като мене — хибрид между жената дракон и придворен шут.

— Е, не е толкова страшно — отвърна Онър и за пръв път искрено се усмихна, усетила внезапна обич към едрата жена. — О, Сали, наистина се радвам да те видя! Питам се кой ли се е сетил за мен — тук съм толкова отдалечена от света, че досега никой не ме е посетил.

— И аз се радвам, Онър. Всички забелязаха отсъствието ти по време на срещите между сестрите, работили в База 15. Нима не поддържах връзка с нито един от приятелите си от онова време?

— Не. Странно, но не обичам тези срещи. Напомнят ми на аутопсия — патологът бърза да затвори черепа, като че се бои някой да не види какво има в него.

— Но точно това се отнася за работата ти в психиатрията!

Онър скръсти ръце, приведе се и промълви:

— Греша Сали... И все пак мразя да си спомням за миналото.

— Знаеш ли, струва ми се, ме започваш да се смахваш сред толкова луди, въпреки че, общо взето, тук обстановката е приятна — градини, прекрасна гледка и прочее...

— Сали, кажи ми местно, защо спомена База 15?

— О, просто така. Сетих се, че преди да напусна „Норт Шор“, при нас постъпи един от бившите ти пациенти.

Онър цялата настръхна и потрепери.

— Кой? — попита тя с пресъхнала уста.

— Мат Сојер. Оказа се, че слепотата му не е психосоматична.

— Бях абсолютно сигурна! Какво му беше?

— Голям мозъчен тумор, засегнал очния нерв, след което се разпрострял в обонятелните центрове и продължил да расте. Но Мат постъпи в „Норт Шор“ не заради тумора, а защото бе получил мозъчен кръвоизлив.

— Значи е мъртъв? — с въздишка попита Онър.

— Изпадна в кома и почина след седмица, без изобщо да страда. Жалко за семейството му — три сладки момиченца и очарователна съпруга.

— Да, жалко, много жалко — беззвучно промълви Онър.

Двете замълчаха, като че от уважение към паметта на покойника. Онър се питаше как жената на Мат е приела слепотата му, как недъгът му се е отразил на децата му. Повярвала ли е на диагнозата на лекарите, или е разбрала, че причината за слепотата му е опасна и фатална? Ако снимката ѝ, която стоеше на шкафчето на Мат, отразяваше истинския ѝ характер, навярно мисис Сойер се е оказала по-силна и по-любяща, отколкото бе предполагал съпругът ѝ. „Почивай в мир, скъпи Мат — каза си Онър. — Дългата ти битка с мъката и със смъртта завърши.“

— Защо напусна „Норт Шор“ и се премести в „Нюкасъл“, Сали? — попита младата жена, учудена, че приятелката ѝ се е отказала от поста, за който толкова мечтаеше преди демобилизацията.

— Заради баща ми — тъжно отговори сестра Доукин. — Страда от атеросклероза, атрофия на мозъчната кора, старческо малоумие — както искаш го наречи — все едно е. Наложил се да го настаня тук.

— О, Сали, много съжалявам. Кога го доведе?

— Тази сутрин. Повярвай ми, направих всичко възможно да го избегна. Върнах се в Нюкасъл с надеждата, че ще предотвратя настаняването му в психиатрията, но все пак трябваше да ходя на работа, а майка ми е прехвърлила седемдесетте — не може непрекъснато да дебне съпруга си, който се напикава в леглото, или забравя да се облече, когато отива до съседния магазин. Единственият изход бе да престана да работя, но цялото семейство се издържа от заплатата ми, отгоре на всичко съм и стара мома. Пустият ми късмет.

— Не се притеснявай, Сали, тук добре ще се грижим за него — опита се да я успокои Онър. — В „Морисет“ се отнасят добре със старците и аз често ще го наглеждам. Всъщност как ме намери?

— Предполагах, че си в „Калан Парк“, затова се опитах да настаня там баща ми. Срегнах се дори с главната сестра и тя ме осведоми къде си. Спомни си за теб, въпреки че бяхте разговаряли само веднъж — навярно си й направила силно впечатление с желанието си да работиш в психиатрията. Изпитах огромно облекчение, когато разбрах, че си в „Морисет“. Всъщност тук съм от сутринта. Главната сестра предложи да те повика, но аз не се съгласих да те откъсват от работата ти. Освен това се страхувам от мига, когато ще се прибера вкъщи и ще видя мъката на мама — гласът ѝ се разтрепери, но Сали успя да се овладее и продължи:

— Ето защо предпочетох да отложам неприятното задължение с няколко часа и дойдох да поплача на рамото ти.

— Винаги съм на твое разположение, Сали. Малко ли плаках на твоето?

При спомена за сцената в стаята на сестрите Сали Доукин се пооживи.

— Вярно е. Като си помисля за онази малка кучка Сю Педър...

— Случайно да знаеш какво е станало с нея?

— Не и хич не ме интересува. Но съм готова да заложа годишната си заплата, че отдавна се е омъжила. Малката Сю не е от жените, които с труд изкарват прехраната си.

— Е, да се надяваме, че съпругът ѝ е състоятелен и с благ характер.

— Да — разсеяно отговори Сали Доукин, поколеба се и дълбоко си пое дъх, сякаш се готвеше да каже нещо неприятно.

— Всъщност има още една причина, освен баща ми, поради която исках да те видя. Хрумна ми нещо, когато главната сестра от „Калан Парк“ ми съобщи къде си. Случайно да си чела нюкасълските вестници?

Онър смаяно я изгледа и отговори:

— Не съм.

Сестра Доукин кимна.

— Така си и мислех. Сигурна бях, че не се интересуваш от местните новини, защото... защото вече нямаше да си тук.

Онър се изчерви, но не каза нито дума, само надменно изгледа по-възрастната жена. Сали се почувства неловко, но все пак продължи:

— Докато бяхме в База 15, забелязах чувствата ти към Майкъл Уилсън и смятах, че вече сте женени. Но след като прочетох историята във вестника, установих, че... приятелството ви не е продължило след войната. Когато разбрах, че работиш в „Морисет“, се запитах дали нарочно си избрала болница близо до фермата му, с надеждата, че някой ден ще го срещнеш, или ще го посетиш след известно време... Но сигурно нямаш представа за какво говоря?

— Не — глухо отвърна Онър.

Сали Доукин повика на помощ цялата си смелост; не за пръв път изпаднаше в подобно положение, но сега се налагаше да бъде особено тактична.

— Скъпа, Майкъл Уилсън е мъртъв от четири месеца.

Лицето на Онър изглеждаше пусто, безжизнено.

— Знаеш, че не съм клюкарка и не ти го съобщавам, за да ти причиня мъка — продължи сестра Доукин. — Но си казах, че трябва да го научиш. И аз съм била млада и напълно те разбирам. Надеждата може да бъде най-жестокото нещо на света и понякога е по-добре да се унищожи, преди да се превърне в безнадеждност. Навярно думите ми ще те накарат да промениш живота си, преди да е станало прекалено късно и преди да попаднеш в капана на навика, както аз. Смятам, че е по-добре да го чуеш от мен, отколкото от някоя продавачка в Мейтланд.

— Бенедикт го е убил — беззвучно произнесе младата жена.

— Не, той убил Бенедикт, после се самоубил. Всичко станало заради кучето им, което направило поразии в пилчарника на съседа. Последният пристигнал побеснял от яд и се нахвърлил върху Майкъл. Бенедикт пък нападнал фермера и щял да го убие, ако не била намесата на Майкъл. Съседът побързал да се оплаче в полицията, но когато агентите отишли във фермата на Майкъл, всичко било свършено — двамата били мъртви. Майкъл дал на Бенедикт свръхдоза приспивателно, сетне се застрелял с пистолета си. Не е страдал — отлично е знаел къде да се прицели.

Онър се отпусна на стола като парцалена кукла.

„О, Майкъл, моят Майкъл!“ В един миг усети как я обгръща цялата ѝ любов и копнеж, които изпитваше към него. Майкъл! Никога вече няма да го види... Господи, колко ѝ бе липсвал; през всичките тези месеци бе живяла толкова близо до любимия и все пак беше

прекалено горда, за да отиде при него. Беше мъртъв, но тя не бе усетила нищо в сърцето си, което тъй силно копнееше за него.

Експериментът бе завършил с неизбежната трагедия. Майкъл си въобразявал, че докато бди над Бенедикт, приятелят му е в безопасност, ето защо с радост носел тежкия си товар. Когато разбрал грешката си, сложил край на живота на Бенедикт по най-безболезнен начин. След това не е имал друг изход, освен да се самоубие. Не би могъл да живее, да се примири с живота в затвор, бил той павилион Х или „Морисет“ Майкъл беше птица: ако се наложеше да живее в клетка, сам трябваше да я направи. Майкъл, моят Майкъл! Колко лесно се заличава един живот — като покосена трева.

Онър гневно извика:

— Но защо не е дошъл при мене? Защо?

Сали се запита как да ѝ каже истината, без да я нарани.

— Може би просто те е забравил. Знаеш, пациентите бързо ни забравят.

— Нямам право! — изплака Онър.

— Не го правят нарочно. Такава е човешката природа. Докато сме заедно, искрено ни обичат, но след това поемат пътя си, а ние — нашия. Нито те, нито ние можем да си позволим да живеем със спомени. Иначе всички ще свършим тук, в „Морисет“.

Онър мълчаливо се опита да събере парчетата от разбитото си сърце. Сетне, сред настъпилата тишина, промълви:

— Вярно е. Няма защо да се притеснявам — вече съм тук.

Сали Доукин се изправи, нахлузи обувките си, протегна ръка на Онър и я накара да се изправи.

— Наистина си тук, но си от другата страна на бариерата, от страната на онези, които лекуват, които се грижат за облекчаване страданията на другите. И там трябва да останеш, независимо от това, как ще решиш да живееш по-нататък. А сега трябва да вървя — примирено въздъхна тя. — Мама ме чака...

„Бедната Сали — помисли си Онър, докато изпращаше приятелката си по коридора. — Проблемите и са огромни. Не заслужава така да свърши живота си, да дочака старините си самотна, бедна, натоварена с непоносимото бреме на грижите за родителите си...“ Всеотдайността към професията бе донесла на Сали Доукин само нови задължения. Внезапно Онър си каза, че ѝ е омръзнало да се

съобразява с дълга, на който бе подчинен целият ѝ живот и който бе причинил смъртта на Майкъл.

Двете спряха пред колата, която Сали Доукин бе наела, за да доведе баща си в „Морисет“, и се прегърнаха.

— Желая ти щастие, Сали, и не се тревожи за баща си — добре ще се грижим за него.

— И ти не се тревожи за мен, Онър. Днес съм нещастна и бедна, но кой знае какво ще се случи утре? Може би ще спечеля голямата печалба от лотарията. Освен това в „Роял Нюкасъл“ не е толкова лошо, дори може би ще се издигна до главна сестра, вместо до заместничка.

Тя с мъка се качи в колата, отпусна се зад волана и продължи:

— Ако се случи да дойдеш в Нюкасъл, непременно ми се обади — ще вечеряме някъде и ще си побъбрим. Разбери, че не е хубаво да се откъсваш от хората. Освен това, ще се наложи да ме изтърпяваш всеки път, когато идвам да видя татко.

— Много ще ми бъде приятно, Сали, но не смятам да остана тук още дълго. Познавам един човек в Мелбърн, на когото трябва да напомня за съществуването си, преди напълно да ме е забравил.

Сали Доукин лъчезарно ѝ се усмихна.

— На добър час! Изживей живота си както трябва и бъди щастлива!

Сетне махна с ръка, силно натисна амбреажа, колата ѝ заподскача като кенгуру по шосето и се отдалечи.

Онър я проследи с поглед, вдигнала ръка за сбогом. Когато колата изчезна, тя се обърна и свела глава, бавно закрачи към сградата, където живееха сестрите, като се взираше в черните си обувки, открояващи се на фона на падащия мрак.

Нийл беше казал, че ще я чака. Мелбърн не е чак толкова далече, ако пътува със самолет — спокойно може да отиде дотам през полагащите ѝ се четири почивни дни — и никога да не се върне в „Морисет“, ако Нийл държи на обещанието си. Беше трийсет и две годишна, но какво бе получила досега? Дипломи, медали... Нямаше съпруг, нито дете, нито дори собствен живот. Досега бе служила на другите и бе живяла със спомен, със спомена за един мъртвец.

Вдигна глава и се вгледа в осветените прозорци на сградите, където живееха отхвърлените от обществото хора. Кога се пада

следващата ѝ отпускат? Да видим, три дни работа, последвани от три дни почивка, после четири дни на работа. Значи, след около десет дни.

Прекрасно — няма да ѝ се наложи да замине за Мелбърн преди големия концерт през следващата седмица, най-хубавият досега — само дано бедната Мардж успее да запомни двете думи, които трябва да произнесе! Горкичката, толкова искаше да се появи на сцената, че нямаха сърце да ѝ откажат. Ами Ани? Какво щастие, че старшата сестра откри дарбата ѝ да пее! Гримирана и облечена в изящната рокля, Ани изглеждаше много чаровна. Мъжете от работилницата за кошници щяха да направят от камъшит голяма клетка, да я боядисат със златна боя, а Ани ще пее „Аз съм само птица в златна клетка“. А сценката с котката и мишката навярно ще накара непретенциозната публика да изпадне във възторг, стига Сю да не получи епилептичен припадък...

Сестра Лангтри изведнъж спря и се вцепени, сякаш гигантска ръка беше препречила пътя ѝ. Каза си: „Господи, какво съм намислила? Не мога, нямам право да ги изоставя! Какво ще стане с пациентите, ако хората, които се грижат за тях, се впуснат в преследване на една мечта? Защото това е само мечта на празноглаво момиче. Животът ми е тук — Майкъл също го бе разбрал. Сали Доукин е права: истината е жестока, но от нея не можеш да избягаш. Ако те заболи, ще трябва да изтърпиш. Пациентите ни забравят — ето самата истина. Осемнайсет месеца и нито дума от Майкъл. Нийл също напълно ме е забравил. Когато бях център на неговия свят, той ме обичаше, защото се нуждаеше от мене. За какво съм му сега? Изправих го на крака и го изпратих в друг свят, много по-интересен и населен с красиви жени. Защо да си спомня за най-мъчителните моменти от живота си? И още по-важно — защо смятам, че е длъжен да си спомня? Майкъл беше прав. Знаеше, че когато птицата е силна, има нужда от свобода.“

Дългът ѝ повеляваше да остане тук. Не всеки бе способен да се справя с непосилната и отговорна работа, защото тя притежаваше необходимото образование и най-вече — вродената способност да лекува. От всеки десет сестри, които стажуваха в психиатрията, само една успяваше да издържи тригодишния период на обучение. Тя, Онър Лангтри, щеше да издържи! Имаше и още нещо: любовта. За нея професията ѝ не бе просто работа, тя влагаше в нея цялата си душа.

Истината бе, че искаше да остане сред забравените, безполезните, сред онези, за чието съществуване светът бе забравил, или не желаше да си спомня.

Онър вдигна глава, изправи рамене и решително закрачи напред. Не се страхуваше, най-сетне бе напълно спокойна. Защото бе разбрала, че дългът, тази безумна всеотдайност, бе само другото име на любовта.

Издание:

Автор: Колийн Маккълору

Заглавие: Безумна всеотдайност

Преводач: Весела Прошкова

Година на превод: 1993

Език, от който е преведено: английски

Издание: първо

Издател: Издателска къща „Ведрина“

Година на издаване: 1993

Тип: роман (не е указано)

Националност: австралийска (не е указано)

Печатница: ДФ „Балканпрес“, София

Технически редактор: Душка Кордова

Художник: Петър Станимиров

Коректор: Юлиана Димитрова

ISBN: 954-404-017-X

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/10196>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.